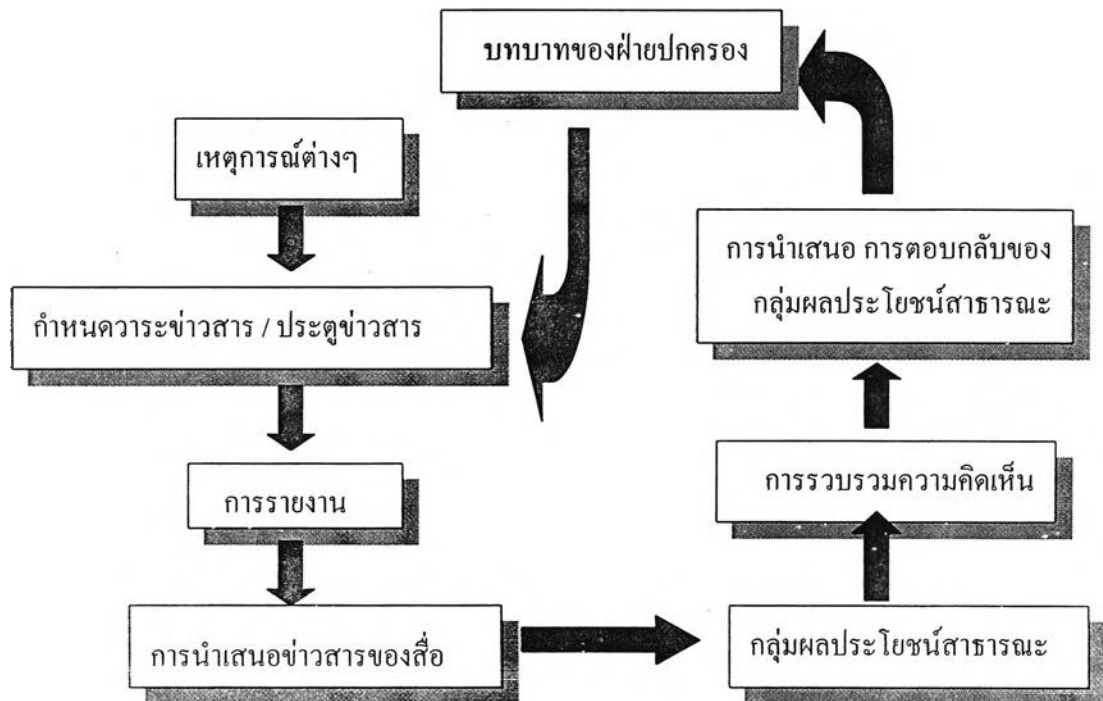

บทที่ 4

กระบวนการสร้างสาธารณมติของสื่อมวลชนไทย

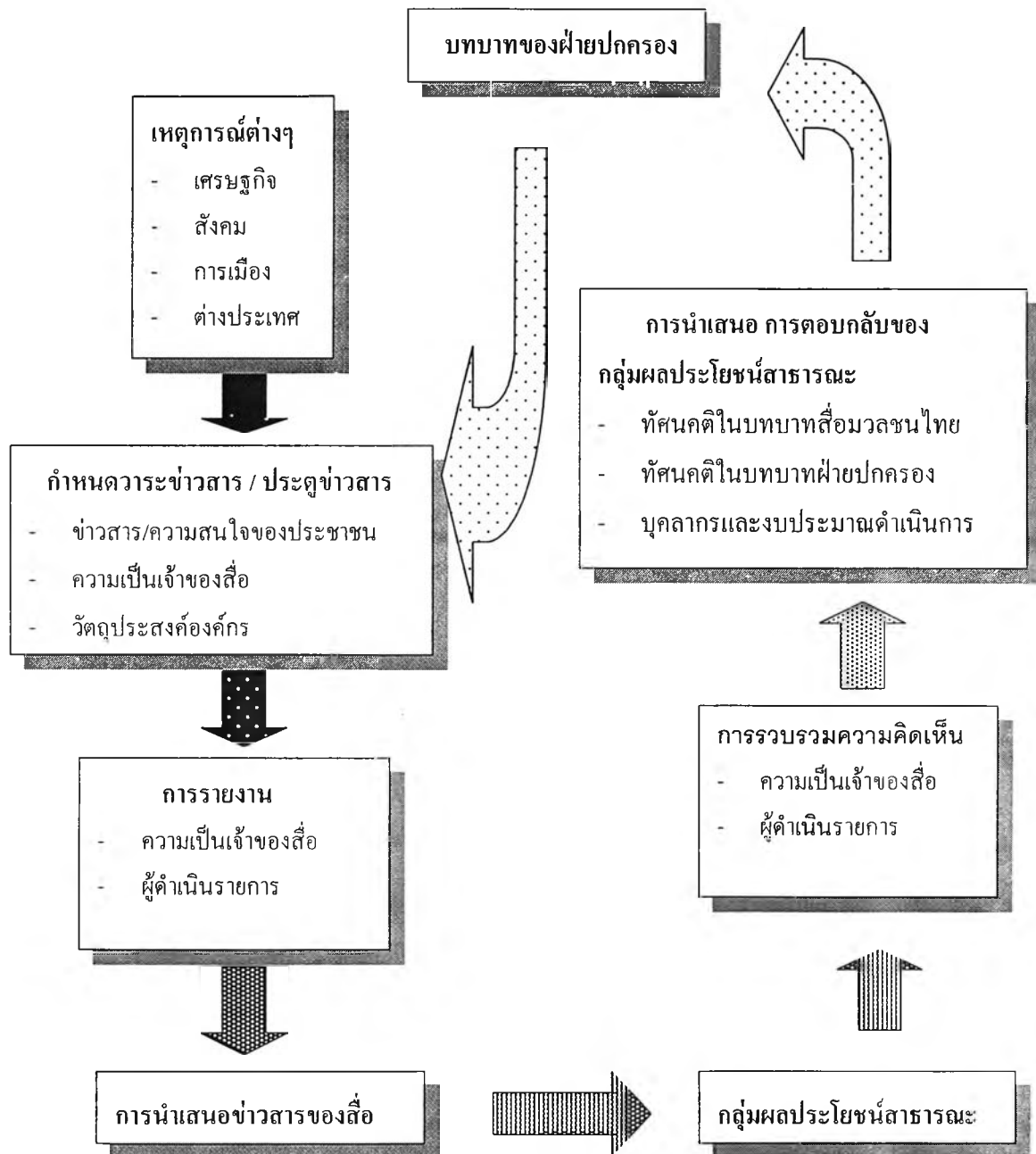
การวิจัยเรื่อง "สื่อมวลชนไทยกับกระบวนการสร้างสาธารณมติ" เป็นการศึกษาที่ชี้ให้เห็นถึงบทบาทที่สำคัญของสื่อมวลชนไทย 2 ประการ คือ การรายงาน (report) และการรวบรวมความคิดเห็น (polltaker) บทบาทสำคัญทั้ง 2 ประการนี้ เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสร้างสาธารณมติของสื่อมวลชนไทย

จากการวิเคราะห์เนื้อหารายการโทรทัศน์ จำนวน 3 รายการ รายการวิทยุจำนวน 9 รายการ และคอลัมน์หนังสือพิมพ์จำนวน 5 ฉบับ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) รวมทั้งการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการสร้างสาธารณมติ (public opinion process) เป็นแนวทางการศึกษา เริ่มตั้งแต่สื่อมวลชนทำหน้าที่รายงานเหตุการณ์ต่างๆ (event) รวมถึงกิจกรรมของฝ่ายปกครอง (political actor) สู่สาธารณชน (interest public) และสื่อมวลชนยังทำหน้าที่รวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนเสนอไปยังฝ่ายปกครอง (political actor) เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนหรือกำหนดรูปร่างนโยบายให้สอดคล้องกับความต้องการของสาธารณชนในที่สุด ผู้วิจัยพบว่ากระบวนการสร้างสาธารณมติ มีลักษณะเป็นดังแผนภาพ 4.1

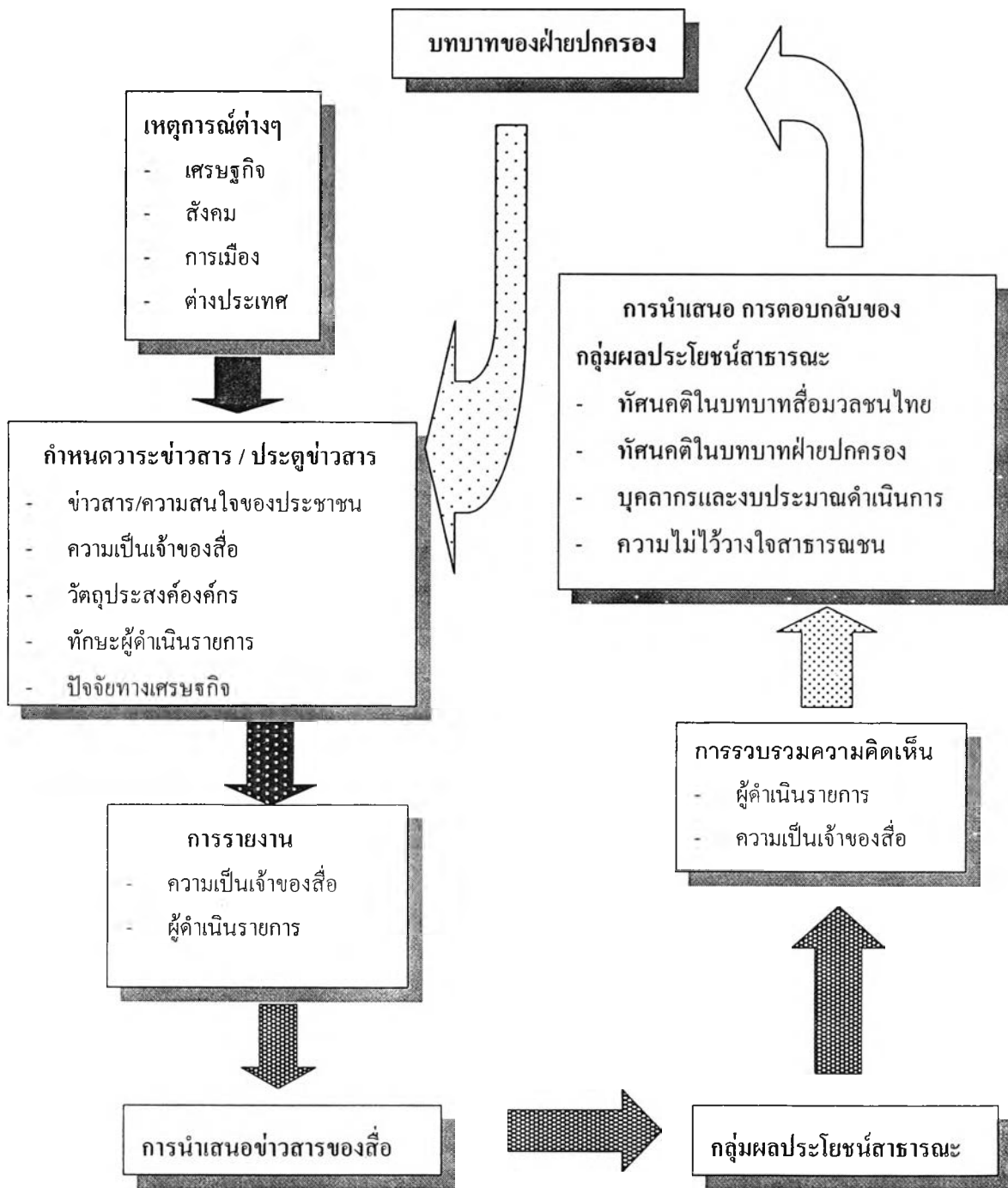

แผนภาพที่ 4.1 แสดงกระบวนการสร้างสาธารณมดีของสื่อมวลชนไทย

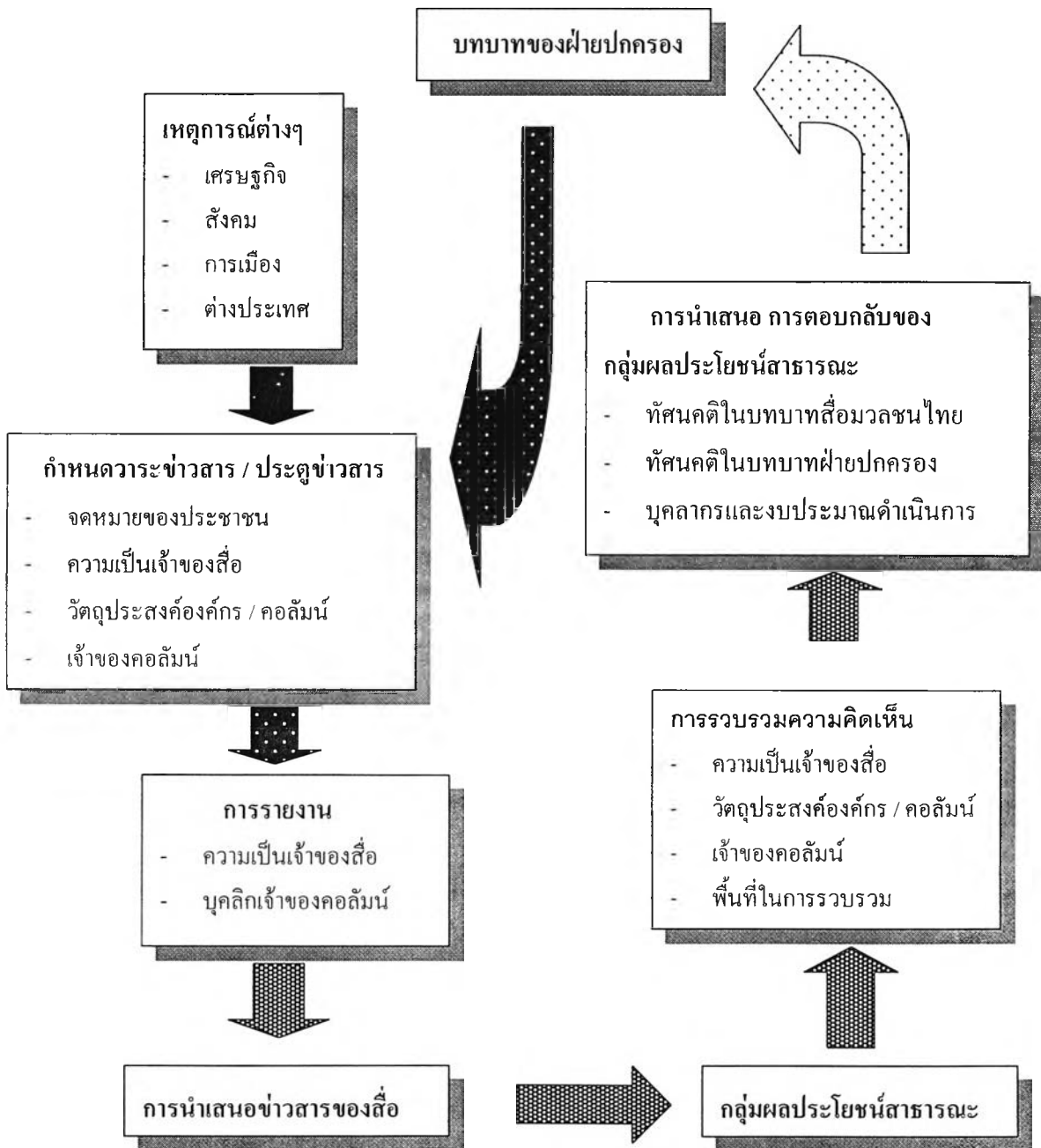
จากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่า กระบวนการสร้างสาธารณสมบัติในสื่อมวลชนไทย 3 ประเภท มีความเหมือนและแตกต่างกันในแต่ละขั้นตอน ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังแผนภาพ ดังนี้

แผนภาพที่ 4.2 แสดงกระบวนการสร้างสาธารณสมบัติของสื่อโทรทัศน์

แผนภาพที่ 4.3 แสดงกระบวนการสร้างสาธารณมตของสื่อวิทยุ

แผนภาพที่ 4.4 แสดงกระบวนการสร้างสารณมิติของสื่อหนังสือพิมพ์

กระบวนการสร้างสาธารณมติของสื่อมวลชนไทยที่พบ เกิดจากการศึกษาสื่อมวลชน 3 ประเภท อันได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ ซึ่งสามารถอธิบายส่วนต่างๆ ของกระบวนการ ได้ตามลำดับดังต่อไปนี้

- 4.1 เหตุการณ์ที่นำเสนอในสื่อมวลชนไทย
- 4.2 การรายงานของสื่อมวลชนไทย
- 4.3 การรวบรวมความคิดเห็นสาธารณชนของสื่อมวลชนไทย
- 4.4. การรวบรวมความคิดเห็นเสนอต่อฝ่ายปกครองของสื่อมวลชนไทย

การนำเสนอผลการศึกษา ผู้วิจัยจะนำเสนอตามขั้นตอนดังกล่าวข้างต้น โดยแต่ละขั้นตอนจะแยกอธิบายทีละสื่อไปตามลำดับ และสรุปเปรียบเทียบให้เห็นข้อค้นพบของสื่อมวลชน 3 ประเภทที่มีในกระบวนการสร้างสาธารณมติ

4.1 เหตุการณ์ที่นำเสนอในสื่อมวลชนไทย

ในขั้นตอนแรกของกระบวนการสร้างสาธารณมติ สื่อมวลชนจะมีบทบาทสำคัญในการรายงานเหตุการณ์ต่างๆ ไปยังสาธารณชน

จากการศึกษาสื่อ 3 ประเภท ได้แก่ รายการโทรทัศน์ รายการวิทยุ และคอลัมน์หนังสือพิมพ์ พบว่า แต่ละสื่อมีการนำเสนอเหตุการณ์ที่แตกต่างกันออกไป โดยสื่อมวลชนจะเป็นผู้กำหนดคัดเลือกเหตุการณ์ที่นำเสนอต่อสาธารณชน ตามแนวคิดการกำหนดเรื่องพิจารณา (agenda setting)

4.1.1 เหตุการณ์ที่นำเสนอในสื่อประเภทรายการโทรทัศน์

4.1.1.1 เหตุการณ์ที่นำเสนอในรายการ “กรองสถานการณ์” ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์

รายการกรองสถานการณ์ ออกอากาศเวลา 20.30 – 21.30 น. ทุกวันจันทร์ – ศุกร์ ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ ดำเนินการผลิตโดย บริษัท วอช ดีเอก จำกัด ร่วมกับสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นการร่วมกันผลิตรายการ โดยบริษัท วอช ดีเอก จำกัด ทำหน้าที่ในการกำหนดเนื้อหารายการที่นำเสนอในแต่ละวัน ภายใต้การกำกับให้เป็นไปตามนโยบายจากช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ จากการศึกษพบว่ารายการกรองสถานการณ์มีส่วนร่วมการนำเสนอเหตุการณ์ ในช่วงระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 ตารางแสดงสัดส่วนเหตุการณ์ที่นำเสนอในรายการ"กรองสถานการณ์"
ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	32 (41.6)	6 (35.3)	6 (30.0)	20 (50.0)
สังคม	25 (32.5)	8 (47.1)	9 (45.0)	8 (20.0)
การเมือง	18 (23.4)	3 (17.6)	5 (25.0)	10 (25.0)
ต่างประเทศ	2 (2.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (5.0)
รวม	77 (100.0)	17 (22.1)	20 (26.0)	40 (52.0)

จากตารางพบว่า รายการกรองสถานการณ์ มีสัดส่วนเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เนื้อหาเหตุการณ์ประเภทสังคม เนื่องจากช่วงเวลาที่ทำการศึกษา ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542 เป็นช่วงที่ประเทศไทยกำลังประสบกับปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม และเกิดข่าวสารประเภทดังกล่าวจำนวนมาก จึงปรากฏเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทนี้ค่อนข้างมาก

ส่วนลักษณะของเหตุการณ์ที่นำเสนอพบว่า มีทิศทาง ไม่บวก/ลบ มากที่สุด เนื่องจากรายการกรองสถานการณ์เป็นรายการที่มีรูปแบบการร่วมผลิตรหว่างเอกชนกับช่อง 11 ซึ่งการผลิตรายการอยู่ภายใต้การกำกับเนื้อหาเหตุการณ์เป็นไปตามนโยบายของกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งเน้นการนำเสนอผลงานของรัฐบาล และหลีกเลี่ยงการนำเสนอเหตุการณ์ต่างๆที่จะส่งผลกระทบต่อฝ่ายปกครองโดยตรง

ตารางที่ 4.2 ตารางแสดงรายละเอียดเนื้อหาเหตุการณ์ที่นำเสนอในรายการ"กรองสถานการณ์"

ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

	เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	การเงิน	10 (31.3)	2 (33.3)	3 (50.0)	5 (25.0)
	การคลัง	1 (3.1)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (5.0)
	การลงทุน	2 (6.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (10.0)
	ระหว่างประเทศ	3 (9.4)	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (15.0)
	หุ้น	2 (6.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (10.0)
	รัฐวิสาหกิจ	2 (6.3)	0 (0.0)	1 (16.7)	1 (5.0)
	ปากท้อง	3 (9.4)	1 (16.7)	0 (0.0)	2 (10.0)
	การเกษตร / แรงงาน	8 (25.0)	3 (50.0)	2 (33.3)	3 (15.0)
	อื่นๆ	1 (3.1)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (5.0)
รวม		32 (100.0)	6 (18.8)	6 (18.8)	20 (62.5)
สังคม	การศึกษา	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ประวัติศาสตร์	3 (12.0)	2 (25.0)	0 (0.0)	1 (12.5)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	2 (8.0)	2 (25.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา	3 (12.0)	2 (25.0)	0 (0.0)	1 (12.5)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	5 (20.0)	1 (12.5)	2 (22.2)	2 (25.0)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	2 (8.0)	0 (0.0)	2 (22.2)	0 (0.0)
	ทุจริตคอรัปชั่น	6 (24.0)	1 (12.5)	4 (44.4)	1 (12.5)
	การบริการจากรัฐ	2 (8.0)	0 (0.0)	1 (11.1)	1 (12.5)
	อื่นๆ	2 (8.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (25.0)
รวม		25 (100.0)	8 (32.0)	9 (36.0)	8 (32.0)
การเมือง	กฎหมาย	6 (33.3)	1 (33.3)	1 (20.0)	4 (40.0)
	รัฐบาล	3 (16.7)	0 (0.0)	2 (40.0)	1 (10.0)
	ฝ่ายค้าน	1 (5.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (10.0)
	นิติบัญญัติ	2 (11.1)	0 (0.0)	1 (20.0)	1 (10.0)
	ตุลาการ/ กระบวนการยุติธรรม	1 (5.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (10.0)
	ท้องถิ่น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	5 (27.8)	2 (66.7)	1 (20.0)	2 (20.0)
	พรรคการเมือง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		18 (100.0)	3 (16.7)	5 (27.8)	10 (55.6)

เหตุการณ์		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	1 (50.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (50.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	1 (50.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (50.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		2 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (100.0)

จากตารางพบว่า รายละเอียดเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจที่น่าเสนอในรายการกรองสถานการณ์ เป็นเหตุการณ์ประเภทการเงินมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การเกษตร/แรงงาน เนื่องจากประเทศไทยกำลังประสบกับปัญหาด้านการเงินหลายประการ จึงมีการนำเสนอเหตุการณ์ลักษณะนี้ค่อนข้างมาก ส่วนปัญหาด้านการเกษตร/แรงงาน มาจากภาวะที่ราคาสินค้าเกษตรของประเทศไทยกำลังตกต่ำเป็นประวัติการณ์

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจที่น่าเสนอ เช่น การแก้ไขปัญหาธนาคารกรุงไทย การใช้จ่ายเงินในโครงการมียาชาวา ภาวะการส่งออกของไทย พบว่า มีทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเหตุการณ์การเงิน รองลงมาเป็นเรื่องเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ทั้งนี้ทิศทางเนื้อหาดังกล่าวหลีกเลี่ยงการนำเสนอที่อาจส่งผลกระทบต่อการบริหารของฝ่ายปกครองโดยตรง ขณะที่ลักษณะเหตุการณ์ที่มีทิศทางลบ ก็พบในเหตุการณ์ด้านการเงินเช่นกัน แต่เป็นเหตุการณ์เฉพาะปัญหาการเงินในภาคเอกชนที่ไม่กระทบต่อฝ่ายปกครองโดยตรง ส่วนเหตุการณ์ที่เป็นบวกมากที่สุดปรากฏอยู่ในเหตุการณ์ด้านการเกษตร/แรงงาน เช่นนโยบายการแทรกแซงราคาข้าว นโยบายการผลักดันแรงงานต่างด้าว เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการนำเสนอโยบายการแก้ไขปัญหาของภาครัฐเป็นส่วนใหญ่

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทสังคม ที่นำเสนอในรายการกรองสถานการณ์พบว่า เป็นเหตุการณ์ประเภททุจริตคอร์รัปชันมากที่สุด ทั้งนี้ช่วงเวลาดังกล่าวมีข่าวสารประเภทการทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น ความโปร่งใสในการบริหารงานด้านเศรษฐกิจ การใช้จ่ายเงินตามโครงการมียาชาวา รองลงมาเป็นเรื่องคุณภาพชีวิตและสุขภาพ ซึ่งพบว่าเป็นการนำเสนอเหตุการณ์ตามทักษะความถนัดของผู้ดำเนินรายการ ได้แก่ นายแพทย์ สุวิทย์ วิบุลย์ผลประเสริฐ

เป็นผู้ดำเนินรายการ ตัวอย่างเหตุการณ์ เช่น การห้ามโฆษณาสถานพยาบาล กวาวเครือกับความงาม เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทสังคมที่น่าเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุดในเหตุการณ์ประเภททุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะของเหตุการณ์ดังกล่าวที่เป็นลบอยู่แล้ว ส่วนเหตุการณ์ที่เป็นบวกมากที่สุดปรากฏอยู่ในเหตุการณ์ประเภทคุณภาพชีวิต/สุขภาพ เนื่องจากการนำเสนอของรายการเน้นการให้ข้อมูลด้านสุขภาพ การแก้ไขปัญหาและความรู้ด้านสุขภาพ เป็นหลัก นอกจากนี้ยังพบว่าในเหตุการณ์ประเภทความรุนแรง/ความปลอดภัย มีทิศทางการนำเสนอเป็นลบเพียงอย่างเดียว ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น การใช้ความรุนแรงของเจ้าหน้าที่ตำรวจกรณีสุนัขตำรวจกัดผู้ชุมนุมประท้วง เป็นต้น

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทการเมือง ที่นำเสนอในรายการทรงสถานการณ์ พบว่า เป็นเหตุการณ์ประเภทกฎหมายมากที่สุด ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น การร่วมสัญญาระหว่างรัฐกับเอกชน ศาลปกครอง กฎหมายเลือกตั้ง ร่องลงมาเป็นเรื่องนักการเมือง/ตัวบุคคล เช่น กรณีคุณวุฒิสส.ชาญชัย อิศรเสนาวิทย์ กรณีซีดีเถื่อนที่พบในบ้านสส.ฉลอง เรืองแรง เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทการเมืองที่น่าเสนอ พบว่า ไม่บวก/ลบ มากที่สุดในเหตุการณ์ประเภทกฎหมาย เนื่องจากเหตุการณ์ลักษณะนี้มักมีความเห็นได้หลายทางตามแต่การตีความ การนำเสนอจึงเป็นการให้ทัศนะหลายด้านในแง่กฎหมาย มากกว่าการวิเคราะห์ว่าเป็นบวกเป็นลบทางใดทางหนึ่ง ขณะเดียวกันจะเห็นได้ว่าลักษณะเหตุการณ์ที่น่าเสนอประเภทนักการเมือง/ตัวบุคคล แม้อาจส่งผลกระทบต่อฝ่ายรัฐบาลโดยตรง แต่มีการนำเสนอในทิศทางที่เป็นทั้งบวก เป็นลบ และไม่บวก/ลบ อย่างละเท่าๆ กัน ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้กระทบฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นการเฉพาะ

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ ที่นำเสนอในรายการทรงสถานการณ์ พบว่า เป็นเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ และความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับต่างประเทศอย่างละเท่าๆ กัน ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น การประชุม WTO ไทยได้ประโยชน์อะไร เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศที่น่าเสนอ พบว่า มีทิศทางไม่บวก/ลบ ทั้งนี้เนื่องจากต้องการหลีกเลี่ยงการกระทบกระเทือนความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

จากการศึกษาเหตุการณ์ที่นำเสนอในรายการรองสถานการณ์ พบว่า เป็นรายการที่ให้ ความสำคัญกับเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจมากที่สุด รองลงมาได้แก่ สังคม การเมืองและ ต่างประเทศตามลำดับ ซึ่งการนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์ส่วนใหญ่สอดคล้องกับสถานการณ์ ปัจจุบันและข่าวสารต่างๆ ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น

อย่างไรก็ตาม รายการรองสถานการณ์มีการนำเสนอเหตุการณ์ที่ต้องการหลีกเลี่ยงผล กระทบที่อาจขึ้นต่อฝ่ายปกครองโดยตรง เนื่องจากพบว่ามีจำนวนของการนำเสนอเหตุการณ์ ประเภทการเมือง รองจากเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งจะมีผลกระทบต่อฝ่ายปกครองน้อยกว่า

นอกจากนี้ ลักษณะของการนำเสนอในรายการรองสถานการณ์ ยังมีทิศทางไม่บวก/ ลบ มากที่สุด เพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบต่อฝ่ายปกครองที่อาจเกิดขึ้นได้

4.1.1.2 เหตุการณ์ที่น่าเสนอในรายการ “มองรัฐสภา” ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์

รายการมองรัฐสภา ออกอากาศเวลา 09.00 – 10.00 น. ทุกวันจันทร์ – ศุกร์ ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ ดำเนินการผลิตโดย บริษัท เจ แอนด์ จี มีเดีย จำกัด ซึ่งริเริ่มการก่อตั้งรายการโดย นายสงสุข ภัคเกษม อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นรายการนำร่องของโครงการสถานีโทรทัศน์รัฐสภา จากการศึกษาพบว่า รายการมองรัฐสภามีสัดส่วนการนำเสนอเหตุการณ์ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3 ตารางแสดงสัดส่วนเหตุการณ์ที่น่าเสนอในรายการ “มองรัฐสภา”

ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	7 (19.4)	4 (36.4)	2 (13.3)	1 (10.0)
สังคม	8 (22.2)	1 (9.1)	7 (46.7)	0 (0.0)
การเมือง	21 (58.3)	6 (54.5)	6 (40.0)	9 (90.0)
ต่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม	36 (100.0)	11 (30.6)	15 (41.7)	10 (27.8)

จากตารางพบว่า รายการมองรัฐสภา มีสัดส่วนเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด เนื่องจากวัตถุประสงค์ในการผลิตรายการเพื่อนำเสนอผลงานของฝ่ายนิติบัญญัติหรือฝ่ายปกครองประเภทนักการเมือง ได้มีช่องทางในการสื่อสารกับประชาชน ทั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นฝ่ายค้านหรือรัฐบาล รวมไปถึงสมาชิกวุฒิสภา เช่น การเสนอกฎหมาย การทำงานของกรรมาธิการชุดต่างๆ เป็นต้น

ส่วนลักษณะของเหตุการณ์ที่น่าเสนอ พบว่า เป็นลบมากที่สุด เนื่องจากรายการมอง
รัฐสภาเป็นรายการที่มีวัตถุประสงค์ในการนำเสนอการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติ ทั้งฝ่ายค้าน
และรัฐบาล รวมทั้งรัฐสภาเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะผู้ดูแลนโยบายของรายการ จึงทำให้ผู้ผลิต
รายการสามารถกำหนดเหตุการณ์ต่างๆ ได้อย่างค่อนข้างเป็นอิสระ

ตารางที่ 4.4 ตารางแสดงรายละเอียดเนื้อหาเหตุการณ์ด้านต่างๆ ที่นำเสนอในรายการ “มองรัฐสภา”
ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

	เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	การเงิน	1 (14.3)	1 (25.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การคลัง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การลงทุน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ระหว่างประเทศ	1 (14.3)	1 (25.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	หุ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	1 (14.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (100.0)
	ปากท้อง	2 (28.6)	0 (0.0)	2 (100.0)	0 (0.0)
	การเกษตร / แรงงาน	2 (28.6)	2 (50.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		7 (100.0)	4 (57.1)	2 (28.6)	1 (14.3)
สังคม	การศึกษา	1 (12.5)	0 (0.0)	1 (14.3)	0 (0.0)
	ประวัติศาสตร์	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม / ศาสนา	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	1 (12.5)	1 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ทุจริตคอร์รัปชัน	2 (25.0)	0 (0.0)	2 (28.6)	0 (0.0)
	การบริการจากรัฐ	4 (25.0)	0 (0.0)	4 (57.1)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		8 (100.0)	1 (12.5)	7 (87.5)	0 (0.0)
การเมือง	กฎหมาย	10 (47.6)	3 (50.0)	1 (16.7)	6 (66.7)
	รัฐบาล	3 (14.3)	1 (16.7)	2 (33.3)	0 (0.0)
	ฝ่ายค้าน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นิติบัญญัติ	2 (9.5)	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (22.2)
	ตุลาการ/ กระบวนการยุติธรรม	2 (9.5)	1 (16.7)	0 (0.0)	1 (11.1)
	ท้องถิ่น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	3 (14.3)	0 (0.0)	3 (50.0)	0 (0.0)
	พรรคการเมือง	1 (4.8)	1 (16.7)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		21 (100.0)	6 (28.6)	6 (28.6)	9 (42.9)

เหตุการณ์		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)

จากตารางพบว่ารายละเอียดเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ ที่นำเสนอในรายการมองรัฐสภา เป็นเหตุการณ์ประเภทปากท้องและการเกษตร/แรงงานมากที่สุด เนื่องจากเหตุการณ์ลักษณะดังกล่าวเป็นปัญหาความเดือดร้อน ที่ประชาชนคาดหวังให้สมาชิกรัฐสภาช่วยแก้ไขปัญหา จึงถูกนำเสนอมากกว่าเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจอื่นๆ ตัวอย่างเหตุการณ์ เช่น ราคาค่าโดยสารรถไฟฟ้า BTS ทำไมคนต่างจังหวัดจ่ายค่าโทรศัพท์แพงกว่าคนกรุงเทพ เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นบวกมากที่สุดในเหตุการณ์ประเภทการเกษตร/แรงงาน ซึ่งเป็นการนำเสนอมาตรการแก้ไขปัญหาของฝ่ายนิติบัญญัติ ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น การแก้ไขปัญหาราคามันสำปะหลัง เป็นต้น และเหตุการณ์ที่เป็นลบมากที่สุดในเรื่องประเภทปากท้อง เนื่องจากเป็นการสะท้อนความเดือดร้อนของประชาชนโดยตรง

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทสังคม ที่นำเสนอในรายการมองรัฐสภา พบว่าเป็นเหตุการณ์ประเภทบริการจากรัฐมากที่สุด ตัวอย่างเหตุการณ์เช่นปัญหาการให้บริการขององค์การโทรศัพท์ รองลงมาเป็นทุจริตคอร์รัปชัน ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น มาตรการปราบปรามการทุจริตในสังคมไทย เป็นต้น เนื่องจากเหตุการณ์ลักษณะดังกล่าวเป็นปัญหาความเดือดร้อน ที่สอดคล้องกับความคาดหวังของประชาชนในการแก้ไขปัญหาของสมาชิกรัฐสภา จึงถูกนำเสนอมากกว่าเหตุการณ์ด้านสังคมอื่นๆ

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทสังคมที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด ในเหตุการณ์ประเภทการบริการจากรัฐ รองลงมาคือการทุจริตคอร์รัปชัน ทั้งนี้ลักษณะเหตุการณ์ดังกล่าว

เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเดือดร้อนของประชาชน และปัญหาในกรณีต่างๆ จึงมีลักษณะทิศทางการนำเสนอไปในทางลบ

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทการเมือง ที่นำเสนอในรายการมอรัฐสภา พบว่าเป็นเหตุการณ์ประเภทกฎหมายมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากเนื่องจากวัตถุประสงค์ในการผลิตรายการเพื่อเปิดโอกาสให้ฝ่ายปกครองประเภทนักการเมือง โดยเฉพาะสถาบันนิติบัญญัติ ทั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ได้นำเสนอผลงาน เช่น การเสนอกฎหมาย การทำงานของกรรมาธิการชุดต่างๆ เป็นต้น จึงปรากฏเหตุการณ์ประเภทกฎหมายมากที่สุด ตัวอย่างเหตุการณ์ เช่น พรบ.บ้านจัดสรร กฎหมายเลือกตั้งกรรมการแนะนำตัวของผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภา คุณสมบัติผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภา เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทการเมืองที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางไม่บวก/ลบ และ บวกมากที่สุด ในเหตุการณ์ประเภทกฎหมาย เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นการนำเสนอความคับหน้า ผลดีของกฎหมาย รวมทั้งผลงานการทำงานของสมาชิกรัฐสภาเป็นหลัก

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ ไม่มีการนำเสนอในรายการมอรัฐสภา ทั้งนี้เป็นเพราะวัตถุประสงค์ของรายการไม่มีส่วนสัมพันธ์กับประเด็นลักษณะดังกล่าว

จากการศึกษาเหตุการณ์ในรายการมอรัฐสภาพบว่า มีการนำเสนอเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของรายการที่ต้องการเป็นสื่อกลางในการนำเสนอผลงานของฝ่ายนิติบัญญัติต่อประชาชน ส่วนเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจและสังคมที่นำเสนอในรายการพบว่า เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับปัญหาใกล้ตัวของประชาชนเป็นส่วนใหญ่ เช่น ปัญหาปากท้อง การเกษตร/แรงงาน การบริการจากรัฐ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อสะท้อนปัญหาเพื่อให้ได้รับการแก้ไขจากฝ่ายปกครองโดยตรง โดยเนื้อหาเหตุการณ์ต่างประเทศไม่ปรากฏในรายการ เนื่องจากผู้ผลิตเห็นว่าเป็นปัญหาที่ห่างไกลตัวประชาชน

อย่างไรก็ตาม แม้ลักษณะการนำเสนอเหตุการณ์ในรายการมอรัฐสภา จะมีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเหตุการณ์ประเภทสังคม เพื่อนำเสนอปัญหาให้ฝ่ายปกครองช่วยแก้ไข แต่

พบว่าในเหตุการณ์ประเภทการเมือง กลับมีลักษณะทิศทางเป็น ไม่บวก/ลบ มากที่สุด ทั้งนี้เนื่อง
จากไม่ต้องการให้เกิดผลกระทบเชิงลบต่อฝ่ายปกครองโดยตรงเช่นกัน

4.1.1.3 เหตุการณ์ที่นำเสนอในรายการ “โปร่งใส 360 องศา”

ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์

รายการโปร่งใส 360 องศา ออกอากาศเวลา 22.00 - 23.00 น. ทุกวันจันทร์ ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ โดยเป็นการร่วมผลิตระหว่างสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 ซึ่งเป็นผู้ดูแล กำกับและกำหนดนโยบายของรายการ กับสมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นผู้ดำเนินงานผลิต ดำเนินรายการโดย นาย สุภัท ตันสถิตติกร และ นาย เกียรติศักดิ์ จีรเอียรนาถ จากการศึกษาพบว่ารายการโปร่งใส 360 องศา มีสัดส่วนการนำเสนอเหตุการณ์ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.5 ตารางแสดงสัดส่วนเหตุการณ์ที่นำเสนอในรายการ “โปร่งใส 360 องศา”

ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	8 (28.6)	4 (66.7)	0 (0.0)	4 (30.8)
สังคม	11 (39.3)	2 (33.3)	7 (11.8)	2 (15.4)
การเมือง	5 (7.9)	0 (0.0)	2 (22.2)	3 (23.1)
ต่างประเทศ	4 (14.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	4 (30.8)
รวม	28 (100.0)	6 (21.4)	9 (32.1)	13 (46.4)

จากตารางพบว่า รายการโปร่งใส 360 องศา มีสัดส่วนเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เศรษฐกิจ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การผลิตรายการที่เป็นการส่งเสริมระบบธรรมาภิบาลและความโปร่งใสให้เกิดขึ้นในสังคมไทย เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ โดยเฉพาะระบบเศรษฐกิจของประเทศที่กำลังประสบกับปัญหา

ส่วนลักษณะของเหตุการณ์ที่น่าเสนอพบว่าเป็น ไม่บวก/ลบ มากที่สุด เนื่องจากเป็น
รายการที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ จึงต้องพยายามหลีกเลี่ยงผลกระทบต่อฝ่ายปกครองโดยตรง

ตารางที่ 4.6 ตารางแสดงรายละเอียดเนื้อหาเหตุการณ์ด้านต่างๆ ที่นำเสนอในรายการ
“โปร่งใส 360 องศา” ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

	เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	การเงิน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การค้า	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การลงทุน	5 (71.4)	3 (100.0)	0 (0.0)	2 (50.0)
	ระหว่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	หุ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	1 (14.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (25.0)
	ปากท้อง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การเกษตร / แรงงาน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	1 (14.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (25.0)
รวม		7 (100.0)	3 (42.9)	0 (0.0)	4 (57.1)
สังคม	การศึกษา	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ประวัติศาสตร์	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	2 (18.2)	1 (50.0)	0 (0.0)	1 (33.3)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา	1 (9.1)	1 (50.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	3 (27.3)	0 (0.0)	1 (16.7)	2 (66.7)
	ทุจริตคอร์รัปชัน	5 (45.5)	0 (0.0)	5 (83.3)	0 (0.0)
	การบริการจากรัฐ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		11 (100.0)	2 (18.2)	6 (54.5)	3 (27.3)
การเมือง	กฎหมาย	3 (60.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (100.0)
	รัฐบาล	2 (40.0)	0 (0.0)	2 (100.0)	0 (0.0)
	ฝ่ายค้าน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นิติบัญญัติ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ตุลาการ/ กระบวนการยุติธรรม	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ท้องถิ่น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	พรรคการเมือง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		5 (100.0)	0 (0.0)	2 (40.0)	3 (60.0)

เหตุการณ์		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	1 (25.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (25.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	3 (75.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (75.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		4 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	4 (100.0)

จากตารางพบว่า รายละเอียดเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ ที่นำเสนอในรายการโปร่งใส 360 องศา เป็นเหตุการณ์ประเภทการลงทุนมากที่สุด สอดคล้องกับวัตถุประสงค์รายการที่ต้องการสร้างระบบธรรมาภิบาลและความโปร่งใสในสังคมไทย เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้ต่างประเทศในการเข้ามาลงทุนในประเทศไทย ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น ศักยภาพท่องเที่ยวไทย การพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย การเพิ่มศักยภาพท่องเที่ยวไทยให้ได้ 3 เท่า เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นบวกมากที่สุด ในเหตุการณ์ประเภทการลงทุน รองลงมาเป็นไม่บวก/ลบ ในเหตุการณ์เดียวกัน และไม่ปรากฏลักษณะเหตุการณ์เศรษฐกิจที่เป็นลบ ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงการนำเสนอที่ไปกระทบกับฝ่ายปกครองโดยตรง เนื่องจากออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทสังคม ที่นำเสนอในรายการโปร่งใส 360 องศา พบว่า เป็นเหตุการณ์ประเภททุจริตคอร์รัปชันมากที่สุด สอดคล้องกับวัตถุประสงค์รายการที่ต้องการสร้างระบบธรรมาภิบาลและความโปร่งใสในสังคมไทยและต่อต้านการคอร์รัปชัน ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น อาชญากรรมโจรลึกลับ ความโปร่งใสของธนาคารกรุงไทย เป็นต้น ส่วนเหตุการณ์ที่พบรองลงมา คือ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งรายการนำเสนอเหตุการณ์ที่สร้างความเชื่อมั่นในความปลอดภัยของประเทศเป็นหลัก ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น การพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของไทยในประเด็นความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทสังคมที่น่าเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด ในเหตุการณ์ประเภททุจริตคอร์ปชั่น ซึ่งทิศทางที่ปรากฏสอดคล้องกับลักษณะเหตุการณ์การนำเสนอที่มีความหมายในเชิงลบอยู่แล้ว

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทการเมือง ที่นำเสนอในรายการโปร่งใส 360 องศา พบว่า เป็นเหตุการณ์ประเภทกฎหมายมากที่สุด เนื่องจากการสร้างระบบธรรมรัฐและความโปร่งใสในสังคมไทยมีแง่มุมของระบบกฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้อง ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น โครงการปฏิรูปกฎหมายไทย เป็นต้น รองลงมาได้แก่ เหตุการณ์ประเภทรัฐบาล ซึ่งเกี่ยวข้องในฐานะองค์กรบริหารที่ต้องมีความโปร่งใสสูงสุด ตัวอย่างเหตุการณ์ เช่น ความโปร่งใสของธนาคารกรุงไทย ในฐานะองค์กรที่รัฐบาลรับผิดชอบดูแล เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทการเมืองที่น่าเสนอ พบว่ามีทิศทางเป็น ไม่บวก/ลบ มากที่สุดในเหตุการณ์ประเภทกฎหมาย เนื่องจากลักษณะเหตุการณ์ที่น่าเสนอเป็นการให้ความรู้ในแง่มุมกฎหมายต่างๆ เป็นสำคัญ ส่วนลักษณะเหตุการณ์ที่เป็นลบมากที่สุด พบในเหตุการณ์ประเภทรัฐบาล เนื่องจากเป็นองค์กรที่มีปัญหาด้านความโปร่งใสมากที่สุดองค์กรหนึ่ง

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ ที่นำเสนอในรายการโปร่งใส 360 องศา พบว่า เป็นเหตุการณ์ประเภทความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศมากที่สุด เนื่องจากวัตถุประสงค์รายการต้องการนำเสนอการสร้างระบบธรรมรัฐและความโปร่งใส เพื่อสร้างความเชื่อมั่นของไทยให้กับต่างประเทศ จึงมีการนำเสนอเหตุการณ์ในลักษณะดังกล่าวมากที่สุด สอดคล้องกับลักษณะเหตุการณ์ที่น่าเสนอ พบว่าเป็น ไม่บวก/ลบ มากที่สุดในเหตุการณ์ประเภทความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศเช่นกัน ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น การพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งเกี่ยวข้องกับการสร้างความเชื่อมั่นของประเทศโดยตรง

จากการศึกษาพบว่า รายการโปร่งใส 360 องศา มีการนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของรายการที่ต้องการสร้างความโปร่งใสให้เกิดขึ้นในสังคมไทย และเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนต่างประเทศ สอดคล้องกับการนำเสนอเหตุการณ์ของรายการ โดยเหตุการณ์ประเภทสังคมนำเสนอเรื่องทุจริตคอร์ปชั่นมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เหตุการณ์ประเภท

เศรษฐกิจในเรื่องการลงทุน เหตุการณ์การเมืองในเรื่องกฎหมาย และเหตุการณ์ต่างประเทศในเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ ตามลำดับ

ส่วนทิศทางการนำเสนอพบว่า รายการโปร่งใส 360 องศา มีทิศทางการนำเสนอ ไม่บวก/ลบ มากที่สุด ทั้งนี้เพื่อไม่ต้องการให้เกิดผลกระทบต่อฝ่ายปกครองโดยตรง เนื่องจากเป็นรายการที่ออกอากาศทางช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์

อย่างไรก็ตามในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า มีการนำเสนอทิศทางที่เป็นลบมากที่สุด โดยเรื่องการทุจริตคอร์รัปชัน พบมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากเนื้อหาประเภทดังกล่าวมีทิศทางเชิงลบ อยู่ในตัวอยู่แล้ว นอกจากนี้ยังพบว่าในเหตุการณ์ประเภทการเมือง มีการนำเสนอเชิงลบมากที่สุดในเรื่องรัฐบาล ซึ่งเป็นองค์กรที่มีปัญหาเรื่องความโปร่งใสมากที่สุดองค์กรหนึ่ง ซึ่งการนำเสนอดังกล่าวขัดแย้งกับสถานะภาพของผู้ผลิตรายการในช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ ทำให้เห็นได้ว่าบางครั้งผู้ผลิตรายการไม่เกรงกลัวผลกระทบที่เกิดขึ้นกับฝ่ายปกครอง

จากการเปรียบเทียบเนื้อหาเหตุการณ์การนำเสนอระหว่างรายการต่างๆ ในสื่อประเภทโทรทัศน์ พบว่ามีจำนวนการนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.7 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของเนื้อหาเหตุการณ์ในการนำเสนอของรายการโทรทัศน์ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

รายการ	เศรษฐกิจ	สังคม	การเมือง	ต่างประเทศ	รวม
กรอกรองสถานีการณ	32	25	18	2	77
(แถว : ร้อยละ)	(41.6)	(32.5)	(23.4)	(2.6)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(68.1)	(57.2)	(40.9)	(33.3)	(54.6)
มองรัฐสภา	7	8	21	0	36
(แถว : ร้อยละ)	(19.4)	(22.2)	(58.3)	(0.0)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(14.9)	(18.2)	(47.7)	(0.0)	(25.5)
โปร่งใส 360 องศา	8	11	5	4	28
(แถว : ร้อยละ)	(28.6)	(39.3)	(17.9)	(14.3)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(17.0)	(25.0)	(11.4)	(66.7)	(19.9)
รวม	47	44	44	6	141
(แถว : ร้อยละ)	(33.3)	(31.2)	(31.2)	(4.3)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)

จากตารางพบว่า รายการโทรทัศน์ทั้ง 3 รายการ มีการนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์ที่แตกต่างกันออกไป โดยรายการกรอกรองสถานีการณให้ความสำคัญกับเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจมากที่สุด เมื่อเทียบสัดส่วนกับรายการอื่นๆ เนื่องจากการนำเสนอเนื้อหาต้องการหลีกเลี่ยงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นโดยตรงต่อฝ่ายปกครอง

รายการมองรัฐสภาให้ความสำคัญกับเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด สอดคล้องกับวัตถุประสงค์รายการที่นำเสนอของฝ่ายนิติบัญญัติ จึงปรากฏเนื้อหาดังกล่าวมากที่สุด

ขณะที่รายการโปร่งใส 360 องศา มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินรายการเพื่อสร้างความโปร่งใส และระบบธรรมรัฐให้เกิดขึ้นในสังคมไทย จึงเน้นเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด

เมื่อพิจารณาเนื้อหาเหตุการณ์ทั้งหมดของรายการโทรทัศน์ทั้ง 3 รายการ พบว่า มีการนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศน้อยที่สุดในทุกรายการโทรทัศน์ที่ทำการศึกษา เนื่องจากผู้ผลิตเห็นว่า เนื้อหาเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศมักได้รับความสนใจจากประชาชนน้อยกว่าเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทอื่นๆ นั่นเอง

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์แต่ละรายการมีแนวทางในการคัดเลือกเหตุการณ์ที่เหมือนและต่างกันออกไป ซึ่งพบว่ามีปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. การคัดเลือกจากข่าวสารและเหตุการณ์ปัจจุบันที่กำลังอยู่ในวาระความสนใจของประชาชน

รายการกรอสถานีการณั ซึ่งรับผิดชอบการดำเนินการผลิตโดย บริษัท วอช ดีเอก จำกัด มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกเหตุการณ์ในการนำเสนอแต่ละวัน โดยพิจารณาจากความสนใจของประชาชนเป็นสำคัญ

“ เราเห็นว่าเรื่องที่ต้องอยู่ในความสนใจของประชาชนเป็นหลัก รวมถึงต้องไม่เทคนิคมาก เพราะรายการของเราต้องการให้เกิดความเห็น ไม่ใช่ความรู้”

(เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. สัมภาษณ์, 16 มกราคม 2544.)

เช่นเดียวกันกับรายการมองรัฐสภา ผู้ผลิตมีหลักเกณฑ์การคัดเลือกเหตุการณ์ในการนำเสนอที่ให้ความสำคัญกับกระแสข่าวสารที่ประชาชนกำลังให้ความสนใจในขณะนั้น เป็นสำคัญ

“ ในการกำหนดหัวข้อแต่ละวัน เราดูข่าวสาร ความสนใจของประชาชนเป็นหลักก่อนจะพิจารณาจากเรื่องอื่นๆ”

(กรรณิการ์ ปทุมชาติ. สัมภาษณ์, 26 ธันวาคม 2543.)

2. พิจารณาจากเนื้อหาเหตุการณ์ที่มาจากฝ่ายปกครองโดยตรง

เช่นรายการมอกรัฐสภาที่มีการพิจารณาเหตุการณ์ที่สมาชิกรัฐสภาร้องขอออกรายการ เนื่อง จากวัตถุประสงค์ของรายการส่วนหนึ่ง เพื่อนำเสนอการทำงานของสมาชิกรัฐสภา หากพิจารณา แล้วเป็นเหตุการณ์ที่น่าสนใจจะให้มีการนำเสนอในรายการได้

“ นอกจากเราดูข่าวสารกระแสความสนใจของประชาชนและ อาจจะมีขอลอกบ้าง ซึ่งจะดูว่าน่าสนใจหรือไม่ ถ้าน่าสนใจก็จะกำหนดวันให้ออก”

(กรรณิการ์ ปทุมชาติ. สัมภาษณ์, 26 ธันวาคม 2543.)

เช่นเดียวกับรายการกรองสถานการณ์ เมื่อพิจารณาเนื้อหาเหตุการณ์ที่น่าสนใจ พบว่า บาง ครั้งเป็นเหตุการณ์ที่จัดทำขึ้นเพื่อตอบสนองภารกิจของกรมประชาสัมพันธ์ ในฐานะที่กรมประชาสัมพันธ์มีหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์งานต่างๆของรัฐโดยตรง ตัวอย่างเหตุการณ์ที่พบในรายการ กรองสถานการณ์ เช่น โครงการพระราชดำริเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ พระราชพิธีถวายผ้าพระกฐินทาง ชลมารค โครงการจัดงานเฉลิมฉลอง 72 พรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

3. คัดเลือกเหตุการณ์จากกรอบวัตถุประสงค์การจัดทำรายการ

รายการโปร่งใส 360 องศา เป็นรายการที่มีข้อจำกัดในเรื่องเวลา ออกอากาศสัปดาห์ ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 1 ชม. ประเด็นเหตุการณ์ที่คัดเลือกเพื่อการนำเสนอจึงไม่สามารถเป็นเหตุการณ์ ที่สดทันสถานการณ์ได้ทุกครั้ง การกำหนดเหตุการณ์เพื่อนำเสนอจึงกำหนดตามกรอบวัตถุประสงค์ของรายการเป็นหลัก คือการส่งเสริมให้เกิดธรรมาภิบาล หรือความโปร่งใสในการบริหาร ราชการแผ่นดิน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและต่างประเทศ

“ เราตาม Hot Issue ของแต่ละสัปดาห์ ไม่ได้ แต่จะเอาประเด็นที่เป็นประโยชน์..... ซึ่งหัวใจก็เป็นเรื่องการสร้างธรรมาภิบาล”

(สุภัท ตันลลิตติกร. สัมภาษณ์, 27 ธันวาคม 2543.)

เช่นเดียวกับรายการมองรัฐสภา มีการกำหนดเนื้อหาเหตุการณ์ เป็นไปตามกรอบวัตถุประสงค์การจัดทำรายการ เพื่อนำเสนอการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติ ทั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา รวมทั้งกรรมวิธีการต่างๆของรัฐสภา

“ เราต้องการสื่องานของรัฐสภา ทั้ง ส.ส. ส.ว. ไม่จำเป็นต้องเฉพาะรัฐมนตรี เพื่อต้องการเผยแพร่ผลงานให้ชาวบ้านได้รู้ “

(กรรณิการ์ ปทุมชาติ. สัมภาษณ์, 26 ธันวาคม 2543.)

จากการเปรียบเทียบลักษณะการนำเสนอระหว่างรายการต่างๆ ในสื่อประเภทโทรทัศน์ พบว่ามีทิศทางการนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.8 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของการนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์ในทิศทางต่างๆ ของรายการโทรทัศน์ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

รายการ	บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ	รวม
กรองสถานการณ์	17	20	40	77
(แถว : ร้อยละ)	(22.1)	(26.0)	(51.9)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(50.0)	(45.5)	(63.5)	(54.6)
มองรัฐสภา	11	15	10	36
(แถว : ร้อยละ)	(30.6)	(41.7)	(27.8)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(32.4)	(34.1)	(15.9)	(25.5)
โปร่งใส 360 องศา	6	9	13	28
(แถว : ร้อยละ)	(21.4)	(3.2)	(46.4)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(17.6)	(20.5)	(20.6)	(19.9)
รวม	34	44	63	141
(แถว : ร้อยละ)	(24.1)	(31.2)	(44.7)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)

จากตารางพบว่า ลักษณะการนำเสนอในรายการโทรทัศน์มีทิศทางเหมือนและแตกต่างกันออกไป โดยรายการกรองสถานการณ์ มีทิศทางการนำเสนอในรายการไม่บวก/ลบ มากที่สุด เพื่อต้องการหลีกเลี่ยงการกระทบต่อฝ่ายปกครองโดยตรง เนื่องจากเป็นรายการที่ร่วมผลิตระหว่างเอกชนกับทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ โดยช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ จะทำหน้าที่ในการกำกับดูแลนโยบายการผลิตรายการ ส่วนเอกชนจะเป็นผู้ดำเนินการผลิตรายการในแต่ละวัน

รายการมองรัฐสภา มีทิศทางการนำเสนอในรายการเป็นลบมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากรายการมองรัฐสภา มีองค์กรณีบัญญัติ คือ รัฐสภาเป็นผู้ดูแลนโยบายการผลิตรายการ การกำหนดเหตุการณ์นำเสนอเป็นการสะท้อนการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติทั้งฝ่ายค้าน รัฐบาลและ

วุฒิสภา จึงเป็นการถ่วงดุลให้เกิดความเป็นอิสระในการกำหนดคัดเลือกเหตุการณ์นำเสนอได้ในระดับหนึ่ง อีกทั้งบริบททางการเมืองในช่วงที่ทำการศึกษา 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน ประธานรัฐสภา ได้แก่ นายวันมูฮอัมหมัด นอร์ มะทา ซึ่งเป็นประธานรัฐสภาที่มาจากฝ่ายค้าน จึงทำให้เกิดการถ่วงดุลได้ในการคัดเลือกเหตุการณ์ที่ไม่ต้องเกรงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับฝ่ายปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายบริหาร

ขณะที่รายการโปร่งใส 360 องศา มีทิศทางการนำเสนอไม่บวก/ลบ มากที่สุด ทั้งนี้เป็นรายการที่ออกอากาศทางช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ จึงหลีกเลี่ยงการนำเสนอเนื้อหาที่อาจสร้างผลกระทบเชิงลบต่อฝ่ายปกครองโดยตรง เช่นเดียวกับรายการกรองสถานการณ์

จะเห็นได้ว่าทิศทางการนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์ในรายการโทรทัศน์มีลักษณะไม่บวก/ลบ มากที่สุด รองลงมาเป็นลบ และบวกตามลำดับ ซึ่งเป็นการพิจารณาโดยหลีกเลี่ยงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับฝ่ายปกครองนั่นเอง

กล่าวโดยสรุป จากการศึกษาเนื้อหาเหตุการณ์ของสื่อประเภทรายการโทรทัศน์ ผู้วิจัยพบว่า รายการโทรทัศน์มีการคัดเลือกเหตุการณ์ในการนำเสนอโดยมีเงื่อนไขต่างๆ หลายประการ

โดยรายการโทรทัศน์ทุกรายการต่างมีการคัดเลือกเนื้อหาเหตุการณ์จากข่าวสารที่อยู่ในความสนใจของประชาชน ซึ่งส่วนใหญ่สอดคล้องกับเนื้อหาเหตุการณ์ที่ปรากฏในรายการ รวมทั้งจะพยายามหลีกเลี่ยงการนำเสนอเหตุการณ์ที่เห็นว่าประชาชนสนใจน้อยที่สุด เช่นทุกรายการมีการนำเสนอเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศน้อยที่สุด เป็นต้น

นอกจากนี้รายการโทรทัศน์ยังมีการคัดเลือกเหตุการณ์โดยอาศัยกรอบวัตถุประสงค์ของรายการเป็นแนวทางกำหนด เช่น รายการมองรัฐสภา มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อนำเสนอการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติ จึงปรากฏเนื้อหาประเภทการเมืองมากที่สุด เช่นเดียวกับรายการโปร่งใส 360 องศา มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในสังคมไทย จึงปรากฏเนื้อหาประเภทสังคมมากที่สุด เป็นต้น

และปัจจัยสำคัญที่มีส่วนในการกำหนดเนื้อหา รวมทั้งทิศทางเหตุการณ์ในการนำเสนอ คือการคัดเลือกโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อฝ่ายปกครองเป็นสำคัญ เช่น รายการกรองสถานการณ์ คัดเลือกเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจในการนำเสนอมากที่สุด และหลีกเลี่ยงการนำเสนอเหตุการณ์ประเภทการเมืองให้น้อยที่สุด รวมทั้งมีการนำเสนอในทิศทางไม่บวก/ลบมากที่สุด เช่นเดียวกับรายการโปร่งใส 360 องศาที่มีการคัดเลือกเหตุการณ์ประเภทสังคมในการนำเสนอมากที่สุด และนำเสนอเหตุการณ์ในทิศทาง ไม่บวก/ลบ มากที่สุดเช่นกัน เป็นต้น

4.1.2 เหตุการณ์ที่นำเสนอในสื่อวิทยุ

4.1.2.1 เหตุการณ์ที่นำเสนอในรายการ “บันทึกสถานการณ์” 92.50 MHz

รายการบันทึกสถานการณ์ ดำเนินรายการโดย สุริยงค์ หุณฑุทธสาร และฟองสนาน จามรจันทร์ ออกอากาศทางสถานีวิทยุ เอฟเอ็ม 92.50 MHz ในช่วงเวลา 08.00-09.00 น. ในวันจันทร์-ศุกร์ ดำเนินการผลิตโดย ส่วนรายการวิทยุ กรมประชาสัมพันธ์ จากการศึกษาพบว่ารายการบันทึกสถานการณ์มีสัดส่วนการนำเสนอเหตุการณ์ต่างๆ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.9 ตารางแสดงสัดส่วนเหตุการณ์ที่นำเสนอในรายการ “บันทึกสถานการณ์” 92.50 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	4 (16.7)	1 (8.3)	1 (25.0)	2 (25.0)
สังคม	6 (25.0)	5 (41.7)	1 (25.0)	0 (0.0)
การเมือง	9 (37.5)	3 (25.0)	1 (25.0)	5 (62.5)
ต่างประเทศ	5 (20.8)	3 (25.0)	1 (25.0)	1 (12.5)
รวม	24 (100.0)	12 (50.0)	4 (16.7)	8 (33.3)

จากตารางพบว่า รายการบันทึกสถานการณ์ มีสัดส่วนเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด เนื่องจากทักษะส่วนตัวของผู้ดำเนินรายการมีความถนัดและคลุกคลีอยู่กับสายงานข่าวประเภทการเมือง โดย ฟองสนาน จามรจันทร์ เป็นผู้สื่อข่าวประจำสายทำเนียบรัฐบาลและรัฐสภา ของกรมประชาสัมพันธ์ เนื้อหาการนำเสนอจึงปรากฏการคัดเลือกรายงานเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด

ลักษณะเหตุการณ์ที่น่าเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นบวกมากที่สุด โดยเหตุการณ์เรื่องสังคมและการเมืองมีทิศทางเป็นบวกมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากรายการเป็นการผลิตโดยฝ่ายรายการวิทยุ ของกรมประชาสัมพันธ์ รวมทั้งผู้ดำเนินรายการอยู่ในสถานะข้าราชการกรมประชาสัมพันธ์ ดังนั้นจึงทำให้การนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์ในเชิงลบอาจเกิดปัญหาเกี่ยวกับฝ่ายปกครองได้

ตารางที่ 4.10 ตารางแสดงรายละเอียดเนื้อหาเหตุการณ์ด้านต่างๆ ที่นำเสนอในรายการ
 “บันทึกสถานการณ์” 92.50 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

	เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	การเงิน	1 (25.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (50.0)
	การคลัง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การลงทุน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ระหว่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	หุ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	2 (50.0)	1 (100.0)	0 (0.0)	1 (50.0)
	ปากท้อง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การเกษตร / แรงงาน	1 (25.0)	0 (0.0)	1 (100.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		4 (100.0)	1 (25.0)	1 (25.0)	2 (50.0)
สังคม	การศึกษา	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ประวัติศาสตร์	1 (16.7)	1 (20.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	1 (16.7)	1 (20.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา	2 (33.3)	1 (20.0)	1 (100.0)	0 (0.0)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ทุจริตคอร์รัปชัน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การบริการจากรัฐ	1 (16.7)	1 (20.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	1 (16.7)	1 (20.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		6 (100.0)	5 (83.3)	1 (16.7)	0 (0.0)
การเมือง	กฎหมาย	2 (22.2)	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (40.0)
	รัฐบาล	2 (22.2)	2 (66.7)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ฝ่ายค้าน	2 (22.2)	0 (0.0)	1 (100.0)	1 (20.0)
	นิติบัญญัติ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ตุลาการ/ กระบวนการยุติธรรม	1 (11.1)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (20.0)
	ท้องถิ่น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	2 (22.2)	1 (33.3)	0 (0.0)	1 (20.0)
	พรรคการเมือง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		9 (100.0)	3 (33.3)	1 (11.1)	5 (55.6)

เหตุการณ์		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	1 (20.0)	1 (33.3)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	4 (80.0)	2 (66.7)	1 (100.0)	1 (100.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		5 (100.0)	3 (60.0)	1 (20.0)	1 (20.0)

จากตารางพบว่า รายละเอียดเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ ที่นำเสนอในรายการบันทึกสถานการณ์ เป็นเรื่องรัฐวิสาหกิจมากที่สุด ซึ่งเป็นการพิจารณาคัดเลือกเหตุการณ์จากข่าวและสถานการณ์ปัจจุบัน ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น ปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารกรุงไทย

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด สอดคล้องกับสถานะความเป็นเจ้าของสื่อของรัฐบาลที่หลีกเลี่ยงการนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์ในเชิงลบต่อรัฐบาล

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทสังคม ที่นำเสนอในรายการบันทึกสถานการณ์ พบว่า เป็นเรื่องศีลธรรม/ วัฒนธรรม/ศาสนา มากที่สุด แต่เป็นการคัดเลือกการนำเสนอเฉพาะเหตุการณ์กว้างๆ และไม่เฉพาะเจาะจงไปยังหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น พระกับการเรียโรทางวิทยุ พระราชพิธีทอดผ้าพระกฐินทางชลมารค เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทสังคมที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นบวกมากที่สุด สอดคล้องกับสถานะความเป็นเจ้าของสื่อของกรมประชาสัมพันธ์ ที่จะหลีกเลี่ยงการนำเสนอเนื้อหาที่อาจส่งผลกระทบต่อฝ่ายปกครอง

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทการเมือง ที่นำเสนอในรายการบันทึกสถานการณ์ พบว่า เป็นเรื่องกฎหมาย รัฐบาล ฝ่ายค้าน และนักการเมือง/ตัวบุคคล มากที่สุด ตัวอย่างเหตุการณ์ เช่น การเตรียมยื่นญัตติอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล การปฏิบัติงานของศาลรัฐธรรมนูญ การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทการเมืองที่น่าเสนอ พบว่า มีทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด ซึ่งเหตุการณ์เรื่องกฎหมาย มีทิศทางไม่บวก/ลบมากที่สุด ขณะที่เหตุการณ์เรื่องรัฐบาล จะนำเสนอในทิศทางเป็นบวกทั้งหมด สอดคล้องกับสถานะความเป็นเจ้าของสื่อของรัฐที่หลีกเลี่ยงการนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์ในเชิงลบต่อรัฐบาล

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ ที่นำเสนอในรายการบันทึกสถานการณ์ พบว่า เป็นเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศมากที่สุด สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและข่าว เช่น กรณีนักศึกษาพม่าบุกยึดสถานทูต เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศที่น่าเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นบวกมากที่สุด ทั้งนี้เป็นการนำเสนอในแง่มุมมองตัดสินใจของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะกรณีนักศึกษาพม่าบุกยึดสถานทูตให้ลุล่วงลงได้ด้วยดี

จากการศึกษาเหตุการณ์ที่น่าเสนอในรายการบันทึกสถานการณ์ พบว่า มีการนำเสนอเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด สอดคล้องกับทักษะส่วนตัวของผู้ดำเนินรายการ ที่มีความถนัดในเหตุการณ์ด้านการเมือง จะเห็นได้จากการนำเสนอเหตุการณ์ทางด้านการเมืองที่หลากหลาย ทั้งเรื่องกฎหมาย รัฐบาล ฝ่ายค้าน นักการเมือง/ตัวบุคคล อย่างละเท่าๆ กันมากที่สุด ขณะที่เหตุการณ์ประเภทสังคม ที่นำเสนอรองลงมา พบว่า เป็นการประชาสัมพันธ์งานให้กับหน่วยงานรัฐเป็นส่วนใหญ่ เช่น งานพระราชพิธีทางชลมารค เราจะทำอะไรเพื่อในหลวง กรมประชาสัมพันธ์กับการดูแลการแต่งตัวของนักแสดงทางโทรทัศน์ เป็นต้น

ส่วนทิศทางการนำเสนอในรายการบันทึกสถานการณ์ พบว่า เป็นบวกมากที่สุด โดยพบมากในเหตุการณ์ประเภทสังคม เพราะเกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์งานของหน่วยงานรัฐทั้งหลาย ขณะที่ในเหตุการณ์ประเภทการเมืองมีทิศทางเป็น ไม่บวก/ลบมากที่สุด โดยพบมากในเรื่องของกฎหมาย ส่วนเรื่องรัฐบาล กลับพบว่าเป็นบวกมากที่สุด สอดคล้องกับสถานะภาพของการที่ผลิตโดยฝ่ายรายการวิทยุ กรมประชาสัมพันธ์ ที่ต้องหลีกเลี่ยงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับฝ่ายปกครองนั่นเอง

4.1.2.2 เหตุการณ์ที่นำเสนอในรายการ “ข้อเท็จจริงวันนี้” 94.00 MHz

รายการข้อเท็จจริงวันนี้ ดำเนินรายการโดยทีมนักวิชาการ ออกอากาศทางสถานีวิทยุ เอฟเอ็ม 94.0 MHz ในช่วงเวลา 10.10-12.00 น. ในวันที่ จันทร์-ศุกร์ ดำเนินการผลิตโดย บริษัท ททบ.5 เรดิโอ จำกัด จากการศึกษาค้นพบว่ารายการข้อเท็จจริงวันนี้มีสัดส่วนการนำเสนอเหตุการณ์ต่างๆ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.11 ตารางแสดงสัดส่วนเหตุการณ์ที่นำเสนอในรายการ “ข้อเท็จจริงวันนี้” 94.00 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	50 (38.5)	5 (35.7)	16 (23.5)	29 (60.4)
สังคม	42 (32.3)	8 (57.1)	20 (29.4)	14 (19.2)
การเมือง	31 (23.8)	0 (0.0)	27 (39.7)	4 (8.3)
ต่างประเทศ	7 (5.4)	1 (7.1)	5 (7.4)	1 (2.1)
รวม	130 (100.0)	14 (10.8)	68 (52.3)	48 (36.9)

จากตารางพบว่า รายการข้อเท็จจริงวันนี้ นำเสนอเหตุการณ์สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและข่าวสารเป็นหลัก ทั้งนี้มีการนำเสนอเหตุการณ์ด้านเศรษฐกิจมากที่สุด รองลงมาได้แก่สังคม การเมือง และต่างประเทศ ตามลำดับ จากตารางพบว่าการนำเสนอเหตุการณ์ในทิศทางที่เป็นลบมากที่สุด ทั้งนี้กลุ่มองค์กรผู้ผลิตประกอบด้วยกลุ่มนักวิชาการ ซึ่งมักวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของฝ่ายปกครองในทิศทางเป็นลบอย่างตรงไปตรงมา

ตารางที่ 4.12 ตารางแสดงรายละเอียดเนื้อหาเหตุการณ์ด้านต่างๆ ที่นำเสนอในรายการ
ข้อเท็จจริงวันนี้ 94.0 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)			
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ	
เศรษฐกิจ	การเงิน	26 (52.0)	0 (0.0)	8 (50.0)	18 (62.1)
	การคลัง	4 (8.0)	0 (0.0)	1 (6.3)	3 (10.3)
	การลงทุน	3 (6.0)	0 (0.0)	1 (6.3)	2 (6.9)
	ระหว่างประเทศ	9 (18.0)	3 (60.0)	3 (18.8)	3 (10.3)
	หุ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	2 (4.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (6.9)
	ปากท้อง	4 (8.0)	2 (40.0)	2 (12.5)	0 (0.0)
	การเกษตร / แรงงาน	1 (2.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (3.4)
	อื่นๆ	1 (2.0)	0 (0.0)	1 (6.3)	0 (0.0)
รวม	50 (100.0)	5 (10.0)	16 (32.0)	29 (58.0)	
สังคม	การศึกษา	3 (7.1)	1 (12.5)	0 (0.0)	2 (14.3)
	ประวัติศาสตร์	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม / ศาสนา	2 (4.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (14.3)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	9 (21.4)	0 (0.0)	6 (30.0)	3 (21.4)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	1 (2.4)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (7.1)
	ทุจริตคอร์รัปชัน	6 (14.3)	0 (0.0)	5 (25.0)	1 (7.1)
	การบริการจากรัฐ	8 (19.0)	0 (0.0)	7 (35.0)	1 (7.1)
	อื่นๆ	13 (13.0)	7 (87.5)	2 (10.0)	4 (28.6)
รวม	42 (100.0)	8 (19.0)	20 (47.6)	14 (33.3)	
การเมือง	กฎหมาย	6 (19.4)	0 (0.0)	4 (14.8)	2 (50.0)
	รัฐบาล	9 (29.0)	0 (0.0)	9 (33.3)	0 (0.0)
	ฝ่ายค้าน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นิติบัญญัติ	6 (19.4)	0 (0.0)	5 (18.5)	1 (25.0)
	ตุลาการ/ กระบวนการยุติธรรม	2 (6.5)	0 (0.0)	1 (3.7)	1 (25.0)
	ท้องถิ่น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	7 (22.5)	0 (0.0)	7 (25.9)	0 (0.0)
	พรรคการเมือง	1 (3.2)	0 (0.0)	1 (3.7)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม	31 (100.0)	0 (0.0)	27 (87.1)	4 (12.9)	

เหตุการณ์		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	3 (42.9)	1 (100.0)	2 (40.0)	0 (0.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	4 (57.1)	0 (0.0)	3 (60.0)	1 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (100.0)
รวม		7 (100.0)	1 (14.3)	5 (71.4)	1 (14.3)

จากตารางพบว่า มีการนำเสนอเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจที่นำเสนอในรายการข้อเท็จจริงวันนี้ในเรื่องการเงินมากที่สุด ซึ่งเนื้อหาดังกล่าวกำลังเป็นปัญหาสำคัญของประเทศที่กำลังประสบอยู่ รองลงมาเป็นเรื่องระหว่างประเทศ สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงของการต่อรองทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศ ตัวอย่างเหตุการณ์ เช่น สถานการณ์ค่าเงินบาท สถานการณ์การค้าระหว่างประเทศของไทย เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็น ไม่บวก/ลบ มากที่สุด โดยพบมากในเหตุการณ์การเงิน ซึ่งส่วนใหญ่พบว่าเป็นการให้ข้อมูลข่าวสารด้านเศรษฐกิจแก่ประชาชนมากกว่าการวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของฝ่ายปกครอง ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น สถานการณ์ค่าเงินบาท การลดขนาดของธนาคารพาณิชย์ไทย เป็นต้น

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทสังคม ที่นำเสนอในรายการข้อเท็จจริงวันนี้ พบว่าเป็นเรื่องอื่นๆ มากที่สุด รองลงมาได้แก่ คุณภาพชีวิต/สุขภาพ และการบริการจากรัฐมากที่สุด ทั้งนี้เป็นการนำเสนอเรื่องที่เกี่ยวข้องและใกล้ตัวประชาชนเป็นส่วนใหญ่ ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น การเปิดบริการเคาท์เตอร์เซอร์วิส ของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ สถานการณ์พืช GMOs การให้บริการเครื่องบินพยาบาลของโรงพยาบาลเอกชน ค่าบริการโทรศัพท์มือถือ ความจำเป็นของการสื่อสารโทรคมนาคม เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทสังคมที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด เนื่องจากเป็นการนำเสนอปัญหาที่ประชาชนทั่วไปกำลังประสบอยู่ โดยพบว่าเป็นลบมากที่สุดในเรื่องคุณ

ภาพชีวิต/สุขภาพ ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น สถานการณ์พืช GMOs การให้บริการเครื่องบินพยาบาลของโรงพยาบาลเอกชน เป็นต้น

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทการเมือง ที่นำเสนอในรายการข้อเท็จจริงวันนี้ พบว่า เป็นเรื่องรัฐบาลมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เรื่องตัวบุคคล สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และข่าวสารในช่วงเวลาดังกล่าว ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น การเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจของฝ่ายค้าน การแถลงผลงานของรัฐบาลชวน ความเหมาะสมในการแนะนำตัวของผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภา บทบาทประชาชนที่มีต่อการเมือง เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทการเมืองที่นำเสนอในรายการข้อเท็จจริงวันนี้ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด เนื่องจากเป็นการวิพากษ์วิจารณ์ความบกพร่องในการแก้ไขปัญหาของฝ่ายปกครองโดยตรงไปตรงมา โดยพบว่าเป็นลบมากที่สุดในเรื่อง รัฐบาล และนักการเมือง/ตัวบุคคล ตามลำดับ

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศที่นำเสนอในรายการข้อเท็จจริงวันนี้ พบว่า เป็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมากที่สุด สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและข่าวสารในช่วงเวลาดังกล่าว ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น การค้าชายแดนไทยกับพม่า นักศึกษาพม่าบุกยึดสถานทูต ความสัมพันธ์ไทยกับพม่า ความสัมพันธ์ไทยกับญี่ปุ่น เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด ซึ่งพบทั้งในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและต่างประเทศ เนื่องจากเป็นการวิพากษ์วิจารณ์โดยตรงไปตรงมาโดยไม่เกรงผลกระทบต่อฝ่ายปกครอง

จากการศึกษาเนื้อหาเหตุการณ์ในรายการข้อเท็จจริงวันนี้ พบว่า สอดคล้องกับสถานการณ์และข่าวสารเป็นหลัก โดยให้ความสำคัญกับเหตุการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและต่างประเทศ ตามลำดับ

ทั้งนี้พบว่าลักษณะการนำเสนอ มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด เนื่องมาจากองค์กรผู้ผลิตประกอบไปด้วยกลุ่มนักวิชาการ จึงวิพากษ์วิจารณ์ฝ่ายปกครองโดยตรงไปตรงมา และไม่เกรงผล

กระทบต่อฝ่ายปกครองโดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายบริหาร เนื้อหาเหตุการณ์ที่พบว่าเป็นลบมากที่สุด ปรากฏอยู่ในเหตุการณ์ประเภทการเมือง ในเรื่องรัฐบาลมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เรื่องนักการเมือง/ตัวบุคคล ขณะที่เนื้อหาเหตุการณ์ประเภทสังคม และต่างประเทศ ก็ปรากฏทิศทาง การนำเสนอเป็นลบมากที่สุดเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม กลุ่มนักวิชาการที่ทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินรายการในรายการข้อเท็จจริงวันนี้ พบว่าประกอบไปด้วยกลุ่มนักวิชาการที่มีสัมพันธ์กับกลุ่มทางการเมืองอย่างชัดเจน เช่น นายดุสิต ศิริวรรณ ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา ศ.ดร.ลิขิต ธีรเวคิน อติธรรมช.มหาตไทยในรัฐบาลพล.อ.เชาวลิต ยงใจยุทธ รศ.พูนศักดิ์ วรรณพงษ์ สมาชิกพรรคความหวังใหม่ การวิพากษ์วิจารณ์ฝ่ายปกครองโดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายรัฐบาล จึงปรากฏเนื้อหาเชิงลบอย่างชัดเจน

นอกจากนี้จากการวิเคราะห์เนื้อหา ไม่พบว่ามี การนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายปกครอง ประเภททหารแต่อย่างใด ทั้งนี้เนื่องจากในช่วงเวลาที่ทำการศึกษาไม่มีเหตุการณ์ใดๆที่เกี่ยวข้องกับทหารอยู่ในวาระความสนใจของประชาชน รวมทั้งไม่มีการวิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์ใดที่เกี่ยวข้องและพาดพิงถึงสถาบันทหาร เนื่องจากความเป็นเจ้าของททบ.5 เรดิโอ เป็นคลื่นความถี่ของกองทัพบก

4.1.2.3 เหตุการณ์ที่นำเสนอในรายการ“เปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย” 94.00 MHz

รายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย ดำเนินรายการโดย ทีมนักวิชาการ ออกอากาศ ทางสถานีวิทยุ เอฟเอ็ม 94.0 MHz ในช่วงเวลา 19.30-21.00 น. ในช่วงวันจันทร์-ศุกร์ ดำเนินการ ผลิตโดย จากการศึกษพบว่ารายการบันทึกสถานการณ์มีสัดส่วนการนำเสนอเหตุการณ์ต่างๆ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.13 ตารางแสดงสัดส่วนเหตุการณ์ที่นำเสนอในรายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย 94.0 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	8 (18.2)	7 (41.2)	1 (5.6)	0 (0.0)
สังคม	28 (63.6)	8 (47.1)	13 (72.2)	7 (25.0)
การเมือง	1 (2.3)	0 (0.0)	1 (5.6)	0 (0.0)
ต่างประเทศ	7 (15.9)	2 (4.5)	3 (16.7)	2 (22.2)
รวม	44 (100.0)	17 (38.6)	18 (40.9)	9 (20.5)

จากตารางพบว่า รายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทยมีการนำเสนอเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด ซึ่งเกินกว่าร้อยละ 50 ของการนำเสนอเหตุการณ์อื่นๆ ในรายการ นอกจากนี้ยังพบว่ามีการนำเสนอเหตุการณ์ประเภทการเมืองน้อยที่สุดในรายการอีกด้วย

ส่วนลักษณะการนำเสนอในรายการพบว่ามติดทาง เป็นลบมากที่สุด ซึ่งเป็นลบมากที่สุด ในเหตุการณ์ประเภทสังคม ทั้งนี้เนื่องจากการนำเสนอปัญหาในแง่มุมต่างๆ ของสังคม ขณะที่การนำเสนอเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจส่วนใหญ่พบว่า เป็นบวกมากที่สุด เนื่องจากจำเป็นต้องทำให้เกิดผลกระทบกับฝ่ายปกครองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เนื่องจากอาจกระทบกับผู้สนับสนุนรายการซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐประเภทรัฐวิสาหกิจ

ตารางที่ 4.14 ตารางแสดงรายละเอียดเนื้อหาเหตุการณ์ด้านต่างๆ ที่นำเสนอในรายการ
 “เปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย” ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

เหตุการณ์		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	การเงิน	1 (12.5)	0 (0.0)	1 (100.0)	0 (0.0)
	การคลัง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การลงทุน	3 (37.5)	3 (42.8)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ระหว่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	หุ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	1 (12.5)	1 (14.3)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ปากท้อง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การเกษตร / แรงงาน	2 (25.0)	2 (28.6)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	1 (25.0)	1 (14.3)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		8 (100.0)	7 (87.5)	1 (12.5)	0 (0.0)
สังคม	การศึกษา	5 (17.9)	2 (25.0)	2 (15.4)	1 (14.3)
	ประวัติศาสตร์	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	9 (32.1)	1 (12.5)	7 (53.8)	1 (14.3)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา	6 (21.4)	2 (25.0)	2 (15.4)	2 (28.6)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	7 (25.0)	3 (37.5)	1 (7.7)	3 (42.9)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ทุจริตคอร์รัปชัน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การบริการจากรัฐ	1 (3.6)	0 (0.0)	1 (7.7)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		28 (100.0)	8 (28.6)	13 (46.4)	7 (25.0)
การเมือง	กฎหมาย	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐบาล	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ฝ่ายค้าน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นิติบัญญัติ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ตุลาการ/ กระบวนการยุติธรรม	1 (100.0)	0 (0.0)	1 (100.0)	0 (0.0)
	ท้องถิ่น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	พรรคการเมือง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		1 (100.0)	0 (0.0)	1 (100.0)	0 (0.0)

เหตุการณ์		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	5 (71.4)	1 (50.0)	2 (66.7)	2 (100.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	2 (28.6)	1 (50.0)	1 (33.3)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		7 (100.0)	2 (28.6)	3 (42.9)	2 (28.6)

จากตารางพบว่า รายละเอียดเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ ที่นำเสนอในรายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย เป็นเรื่องการลงทุนมากที่สุด รองลงมา เป็นเรื่องการเกษตร/แรงงาน เนื่องจากการนำเสนอเหตุการณ์จากปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคม

ลักษณะการนำเสนอเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบว่า มีทิศทางเป็นบวกมากที่สุด เนื่องจากไม่ต้องการให้เกิดผลกระทบต่อฝ่ายปกครอง ตัวอย่างเหตุการณ์ เช่น การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย ปัญหาศัตรูพืชของเกษตรกร การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ สถานการณ์ด้านการเกษตรและประมงของไทย เป็นต้น

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทสังคม ที่นำเสนอในรายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย พบว่า เป็นเรื่องชุมชนสิ่งแวดล้อมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เรื่องคุณภาพชีวิต/สุขภาพ ศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา และการศึกษา ตามลำดับ เนื่องจากต้องการให้เป็นการเสริมสร้างภาพลักษณ์ของผู้สนับสนุนรายการ คือ บริษัทการบินไทยจำกัด (มหาชน) จึงนำเสนอเหตุการณ์ดังกล่าวจำนวนมาก ตัวอย่างเหตุการณ์ เช่น การแก้ไขปัญหาจราจรของกรุงเทพมหานคร ปัญหาสุขภาพจิตของคนไทย การศึกษากับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การนำความรู้เทคโนโลยีมาปรับใช้กับสังคมไทย การใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง การสอนเยาวชนให้รู้จักคิดเป็น เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทสังคมที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบมากในเรื่องชุมชนสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการนำเสนอแง่มุมปัญหาที่ต้องการการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ตัวอย่างเหตุการณ์ เช่น อาหารเพื่อสุขภาพและสมุนไพรไทย การแก้ไขปัญหาจราจรของกรุงเทพมหานคร เป็นต้น

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทการเมือง ที่นำเสนอในรายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย พบว่า เป็นเรื่องตุลาการ/กระบวนการยุติธรรม ซึ่งมีทิศทางการนำเสนอเป็นลบ ซึ่งการนำเสนอลักษณะดังกล่าว ไม่มีผลกระทบต่อฝ่ายปกครองโดยตรง ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น ประสิทธิภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นต้น

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศที่นำเสนอในรายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย พบว่า เป็นเรื่องต่างประเทศมากที่สุด เนื่องจากการนำเสนอเหตุการณ์ลักษณะดังกล่าว เป็นการนำเสนอในเรื่องที่ไม่ส่งผลกระทบต่อฝ่ายปกครองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดยตรง และปรากฏลักษณะทิศทางการนำเสนอเป็นลบมากที่สุด ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น การพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคเอเชีย ผลกระทบจากโลกาภิวัตน์กับสังคมไทย สถานการณ์ไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน การเมืองในประเทศอินโดนีเซีย เป็นต้น

จากการศึกษาเนื้อหาเหตุการณ์ในรายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย พบว่า มีสัดส่วนการนำเสนอเหตุการณ์ประเภทสังคมเป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อฝ่ายปกครองโดยตรง และยังเป็น การส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่องค์กรผู้สนับสนุนรายการในแง่การตระหนักถึงปัญหาสังคมอีกด้วย ทั้งนี้แม้ทิศทางการนำเสนอในรายการมีลักษณะเป็นลบมากที่สุดก็ตาม แต่พบว่าเป็นลบในเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด ส่วนทิศทางที่เป็นลบในเรื่องการเมืองพบว่าไม่ส่งผลกระทบต่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดยตรงเนื่อง จากเป็นการนำเสนอในเหตุการณ์ตุลาการและกระบวนการยุติธรรม เท่านั้น

นอกจากนี้จากการวิเคราะห์เนื้อหา ยังพบว่า รายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย ยังปรากฏเนื้อหาเหตุการณ์ที่ตอบสนองต่อผู้สนับสนุนรายการโดยตรง โดยนำเสนอเหตุการณ์ประเภทกิจกรรมของบริษัทการบินไทย อย่างชัดเจน ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น ครีวการบินไทยได้รับเลือกให้แสดงนิทรรศการที่ห้างสรรพสินค้าแฮร์รอด การบินไทยเปิดเที่ยวบินกรุงเทพดานังไทยได้อะไร เป็นต้น จึงเห็นได้ว่าเงื่อนไขทางธุรกิจมีส่วนในการกำหนดทิศทางของการกำหนดเนื้อหาเหตุการณ์ในรายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทยอย่างชัดเจน

4.1.2.4 เหตุการณ์ที่นำเสนอในรายการ “จับชีพจรข่าว” 96.50 MHz

รายการจับชีพจรข่าว ดำเนินรายการโดย พรชัย วีระณรงค์ ออกอากาศทางสถานีวิทยุผลิตรายการโดยบริษัท จีจีนิวส์ เนทเวิร์ค จำกัด ซึ่งรับสัมปทานจากองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย ออกอากาศทางคลื่นเอฟเอ็ม 96.50 MHz ในช่วงเวลา 17.00-19.00 น. ในวันจันทร์-ศุกร์ จากการศึกษาพบว่ารายการจับชีพจรข่าวสัดส่วนการนำเสนอเหตุการณ์ต่างๆดังนี้

ตารางที่ 4.15 ตารางแสดงสัดส่วนเหตุการณ์ที่นำเสนอในรายการ “จับชีพจรข่าว” 96.50 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	72 (38.9)	14 (58.3)	32 (40.0)	26 (32.1)
สังคม	69 (37.3)	7 (29.2)	33 (41.3)	29 (35.8)
การเมือง	26 (14.1)	3 (12.5)	9 (11.3)	14 (17.3)
ต่างประเทศ	18 (9.7)	0 (0.0)	6 (7.5)	12 (14.8)
รวม	185 (100.0)	24 (13.0)	80 (43.2)	81 (43.8)

จากตารางพบว่า รายการจับชีพจรข่าว มีสัดส่วนเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เนื้อหาเหตุการณ์ประเภทสังคม จากการศึกษพบว่า รายการจับชีพจรข่าว จะนำเสนอเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ปัจจุบันและข่าวสารต่างๆ ซึ่งในช่วงเวลาที่ทำการศึกษามีข่าวสารประเภทเศรษฐกิจค่อนข้างมาก จึงปรากฏเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจมากกว่าเหตุการณ์อื่นๆ

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นลบ มากที่สุด รองลงมาเป็นไม่บวก/ลบ เนื่องจากรายการจับชีพจรข่าว เป็นรายการที่ผลิตโดยสำนักข่าวจีจีนิวส์ เนทเวิร์ค จำกัด จึงนำเสนอข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาตามเนื้อหาของข่าวสารที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของข่าวสารที่มักนำเสนอปัญหาในแง่มุมต่างๆ

ตารางที่ 4.16 ตารางแสดงรายละเอียดเนื้อหาเหตุการณ์ด้านต่างๆ ที่นำเสนอในรายการ
 จัปซีพจรข่าว 96.50 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

เหตุการณ์		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	การเงิน	9 (12.5)	3 (21.4)	4 (12.5)	2 (7.7)
	การคลัง	1 (1.4)	0 (0.0)	1 (3.1)	0 (0.0)
	การลงทุน	10 (13.9)	1 (7.1)	6 (18.8)	3 (11.5)
	ระหว่างประเทศ	9 (12.5)	3 (21.4)	4 (12.5)	2 (7.7)
	หุ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	8 (11.1)	1 (7.1)	6 (18.8)	1 (3.8)
	ปากท้อง	5 (6.9)	0 (0.0)	2 (6.2)	3 (11.5)
	การเกษตร / แรงงาน	30 (41.7)	6 (42.9)	9 (28.1)	15 (57.7)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		72 (100.0)	14 (19.4)	32 (44.4)	26 (36.1)
สังคม	การศึกษา	2 (2.9)	1 (14.3)	1 (3.0)	0 (0.0)
	ประวัติศาสตร์	2 (2.9)	1 (14.3)	0 (0.0)	1 (3.4)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	1 (1.4)	0 (0.0)	1 (3.0)	0 (0.0)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม / ศาสนา	7 (10.1)	0 (0.0)	3 (9.1)	4 (13.8)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	8 (11.6)	0 (0.0)	5 (15.2)	3 (10.3)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	9 (13.0)	0 (0.0)	4 (12.1)	5 (17.2)
	ทุจริตคอร์รัปชัน	15 (21.7)	0 (0.0)	8 (24.2)	7 (24.1)
	การบริการจากรัฐ	13 (18.8)	4 (57.1)	5 (15.2)	4 (13.8)
	อื่นๆ	12 (17.4)	1 (14.3)	6 (18.9)	5 (17.2)
รวม		69 (100.0)	7 (10.1)	33 (47.8)	29 (42.0)
การเมือง	กฎหมาย	7 (26.9)	0 (0.0)	5 (55.6)	2 (14.3)
	รัฐบาล	2 (7.7)	2 (66.7)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ฝ่ายค้าน	2 (7.7)	1 (33.3)	0 (0.0)	1 (7.1)
	นิติบัญญัติ	1 (3.8)	0 (0.0)	1 (11.1)	0 (0.0)
	ตุลาการ/ กระบวนการยุติธรรม	4 (15.4)	0 (0.0)	0 (0.0)	4 (28.6)
	ท้องถิ่น	3 (11.5)	0 (0.0)	1 (11.1)	2 (14.3)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	7 (26.9)	0 (0.0)	2 (22.2)	5 (35.7)
	พรรคการเมือง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		26 (100.0)	3 (11.5)	9 (34.6)	14 (53.8)

เหตุการณ์		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	8 (44.4)	0 (0.0)	2 (33.3)	6 (50.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	10 (55.5)	0 (0.0)	4 (66.7)	6 (50.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		18 (100.0)	0 (0.0)	6 (33.3)	12 (66.7)

จากตารางพบว่ารายละเอียดเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ ที่นำเสนอในรายการจับชีพจรข่าว เป็นเหตุการณ์ประเภทการเกษตร/แรงงาน มากที่สุด เนื่องจากในช่วงเวลาที่ทำการศึกษามีเหตุการณ์ปัจจุบันที่กำลังอยู่ในวาระความสนใจของประชาชน เช่น กรณีแรงงานเถื่อนชาวพม่า ปัญหาราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ เช่นมันสำปะหลังและปัญหาการค้าข้าว เป็นต้น จึงถูกนำเสนอมากกว่าเหตุการณ์เศรษฐกิจอื่นๆ

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด ได้แก่ เหตุการณ์เรื่องการเกษตร/แรงงาน รัฐวิสาหกิจ และแรงงานตามลำดับ เนื่องจากเป็นการสะท้อนแง่มุมของปัญหาที่เกิดขึ้นและความบกพร่องในการดำเนินการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจของรัฐ ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น ปัญหาเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังทั่วประเทศ ราคามันสำปะหลังตกต่ำ ปัญหาแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ทางออกประมงไทยกับพม่า เป็นต้น

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทสังคมที่นำเสนอในรายการจับชีพจรข่าว พบว่าเป็นเหตุการณ์ประเภททุจริตคอร์รัปชันมากที่สุด รองลงมาเป็นปัญหาการบริการจากรัฐ เนื่องจากช่วงเวลาที่ทำการศึกษามีปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นบ่อยครั้ง เช่น การลักลอบผลิตซีดีเถื่อนในบ้านพิษณุโลก ปัญหาการบริการของ ข.ส.ม.ก. เป็นต้น จึงเป็นเหตุการณ์ที่ถูกนำเสนอมากกว่าประเด็นเศรษฐกิจอื่นๆ

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทสังคมที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยเหตุการณ์เรื่องทุจริตคอร์รัปชัน พบว่าเป็นลบมากที่สุด โดยส่วนใหญ่เป็นเหตุการณ์ความไม่โปร่งใสใน

การดำเนินการภาครัฐ ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น ชีตี้เถื่อนในบ้านพิษณุโลก ความโปร่งใสของ ธนาคารกรุงไทย เป็นต้น

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทการเมืองที่นำเสนอในรายการจับชีพจรข่าว พบว่า เป็นเหตุการณ์ประเภทกฎหมายและนักการเมือง/ตัวบุคคลมากที่สุด เนื่องจากช่วงเวลาที่ทำการศึกษามีเหตุการณ์ปัจจุบันและข่าวที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองค่อนข้างมาก เช่น กฎหมายแปรรูปรัฐวิสาหกิจเข้าสู่สภา กลุ่มวังน้ำเย็นเข้าร่วมพรรคไทยรักไทย นายยุทธ อังกินันท์ ลาออกจากพรรคชาติพัฒนา การอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทการเมืองที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทาง ไม่บวก/ลบ มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากไม่ต้องการให้เกิดการกระทบกระเทือนต่อฝ่ายรัฐบาลหรือฝ่ายปกครองโดยตรง โดยเฉพาะเหตุการณ์ที่เป็นเรื่องนักการเมือง/ตัวบุคคล

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศที่นำเสนอในรายการจับชีพจรข่าว พบว่า เป็นเหตุการณ์เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมากที่สุด เนื่องจากเหตุการณ์ลักษณะดังกล่าวเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมากในช่วงเวลาดังกล่าว เช่น ปัญหานักศึกษาพม่ายึดสถานทูต พม่าปิดพรมแดนทางทะเลของพม่า การเรียกร้องประชาธิปไตยในพม่า เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทาง ไม่บวก/ลบ มากที่สุด ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดปัญหากระทบกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศขึ้นได้ เนื่องจากในช่วงเวลาที่ทำการศึกษารัฐบาลทหารพม่าแสดงท่าทีไม่พอใจสื่อมวลชนไทยในการนำเสนอข่าวสารเรื่องการบุกยึดสถานทูตของนักศึกษาพม่า

จากการศึกษาเหตุการณ์ในรายการจับชีพจรข่าว พบว่า เป็นการนำเสนอจากการคัดเลือกข่าวสารและสถานการณ์ปัจจุบันเป็นหลัก โดยมีการนำเสนอเหตุการณ์ประเภทสังคม มากที่สุด รองลงมาได้แก่ เศรษฐกิจ ซึ่งการนำเสนอเหตุการณ์ทั้ง 2 ประเภท ดังกล่าวพบว่าเป็นการนำเสนอในทิศทางที่เป็นลบมากที่สุด

ขณะที่การนำเสนอในเหตุการณ์ประเภทการเมือง และต่างประเทศ มีการนำเสนอในทิศทางที่ไม่เป็นบวก/ลบ มากที่สุด เพื่อให้ไม่ส่งผลกระทบต่อฝ่ายปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเสนอเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่าต้องการหลีกเลี่ยงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับฝ่ายปกครอง เช่น แม้การนำเสนอเรื่องกฎหมายจะพบว่า เป็นลบมากที่สุด แต่เมื่อเป็นการนำเสนอเรื่องรัฐบาล ฝ่ายค้าน หรือนักการเมือง/ตัวบุคคล ทางรายการจะหลีกเลี่ยงไม่นำเสนอในทิศทางเชิงลบแต่อย่างใด ทั้งนี้เนื่องจากความเป็นเจ้าของสื่อที่สถานีวิทยุ 96.5 ยังคงเป็นของรัฐ คือองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยอย่างชัดเจนนั่นเอง

4.1.2.5 เหตุการณ์ที่นำเสนอในรายการ “เปิดประเด็น” 96.50 MHz

รายการเปิดประเด็น ดำเนินรายการโดยทีมงานนักวิชาการจาก บริษัท วอช ดีเอก จำกัด ผลิตรายการโดยบริษัทจีจีนิวส์ เน็ทเวิร์ค จำกัด ซึ่งรับสัมปทานจากองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย ออกอากาศทางสถานีวิทยุ เอฟเอ็ม 96.50 MHz เวลา 20.00-22.30 น. วันจันทร์-อาทิตย์. จากการศึกษาพบว่ารายการเปิดประเด็นมีสัดส่วนการนำเสนอเหตุการณ์ต่างๆ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.17 ตารางแสดงสัดส่วนเหตุการณ์ที่นำเสนอในรายการ “เปิดประเด็น” 96.50 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	8 (16.3)	0 (0.0)	3 (18.8)	5 (16.1)
สังคม	17 (34.7)	0 (0.0)	6 (37.5)	11 (35.5)
การเมือง	21 (42.9)	2 (100.0)	7 (43.8)	12 (38.7)
ต่างประเทศ	3 (6.1)	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (9.7)
รวม	49 (100.0)	2 (4.1)	16 (32.7)	31 (63.3)

จากตารางพบว่า รายการเปิดประเด็น มีสัดส่วนเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด รองลงมาได้แก่ สังคม เนื่องจากเป็นรายการที่ติดตามความเคลื่อนไหวของข่าวและเหตุการณ์ปัจจุบัน และผู้ผลิตมีวัตถุประสงค์ในการเน้นการนำเสนอเหตุการณ์ทางด้านการเมืองเป็นหลัก

ส่วนลักษณะของเหตุการณ์ที่นำเสนอ พบว่า เป็นไม่บวก/ลบ มากที่สุด เนื่องจากเป็นรายการที่ผู้ผลิตจะให้ข้อมูลหลายด้านเพื่อการตัดสินใจกับประชาชน ขณะเดียวกันก็มีทิศทางที่เป็นบวกในสัดส่วนที่น้อยอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้เนื่องจากเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นการนำเสนอแง่มุมปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น

ตารางที่ 4.18 ตารางแสดงรายละเอียดเนื้อหาเหตุการณ์ด้านต่างๆ ที่นำเสนอในรายการ
 “เปิดประเด็น” ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

	เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	การเงิน	1 (12.5)	0 (0.0)	1 (33.3)	0 (0.0)
	การคลัง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การลงทุน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ระหว่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	หุ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	2 (25.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (40.0)
	ปากท้อง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การเกษตร / แรงงาน	5 (62.5)	0 (0.0)	2 (66.7)	3 (60.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		8 (100.0)	0 (0.0)	3 (37.5)	5 (62.5)
สังคม	การศึกษา	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ประวัติศาสตร์	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม / ศาสนา	6 (65.3)	0 (0.0)	4 (66.7)	2 (18.2)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	3 (17.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (27.3)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ทุจริตคอร์รัปชัน	3 (17.6)	0 (0.0)	2 (33.3)	1 (9.1)
	การบริการจากรัฐ	1 (5.9)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (9.1)
	อื่นๆ	4 (23.5)	0 (0.0)	0 (0.0)	4 (36.4)
รวม		17 (100.0)	0 (0.0)	6 (35.3)	11 (64.7)
การเมือง	กฎหมาย	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐบาล	5 (23.8)	1 (50.0)	2 (28.6)	2 (16.7)
	ฝ่ายค้าน	2 (9.5)	0 (0.0)	1 (14.3)	1 (8.3)
	นิติบัญญัติ	1 (4.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (8.3)
	ตุลาการ/ กระบวนการยุติธรรม	3 (14.3)	1 (50.0)	1 (14.3)	1 (8.3)
	ท้องถิ่น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	4 (19.0)	0 (0.0)	2 (28.6)	2 (16.7)
	พรรคการเมือง	5 (23.8)	0 (0.0)	1 (14.3)	4 (33.3)
	อื่นๆ	1 (4.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (8.3)
รวม		21 (100.0)	2 (9.5)	7 (33.3)	12 (57.1)

เหตุการณ์		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	3 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (100.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		3 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (100.0)

จากตารางพบว่า รายละเอียดเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ ที่นำเสนอในรายการเปิดประเด็น เป็นเหตุการณ์เรื่องการเกษตร/แรงงานมากที่สุด เนื่องจากเหตุการณ์ลักษณะดังกล่าว เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมากในช่วงเวลาดังกล่าว เช่น กรณีแรงงานพม่าในประเทศไทย การประกันราคามันสำปะหลัง เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด เนื่องจากเป็นการนำเสนอในลักษณะการให้ข้อมูลหลายด้านจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทสังคมที่นำเสนอในรายการจับชีพจรข่าว พบว่า เป็นเหตุการณ์เรื่องศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนามากที่สุด เนื่องจากรายการเปิดประเด็น ผลิตโดยบริษัท วอช ดีก จำกัด เป็นรายการที่ติดตามและนำเสนอข่าวปัญหาของวัดพระธรรมกายอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประเด็นดังกล่าวปรากฏมากในเหตุการณ์ประเภทสังคม ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น ควรหรือไม่ที่จะถอดถอนพระที่ต้องคดีอาญา พระควรจัดรายการวิทยุอย่างไรให้เหมาะสม เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทสังคมที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทาง ไม่บวก/ลบ มากที่สุด ทั้งนี้เป็นการนำเสนอจากผู้ที่เกี่ยวข้องสองด้านเสมอ อย่างไรก็ตามเฉพาะเหตุการณ์เรื่องศีลธรรม / วัฒนธรรม / ศาสนา เท่านั้นที่มีการนำเสนอในทิศทางเชิงลบมากที่สุด เนื่องจากเป็นกรณีที่ บริษัท วอช ดีก จำกัด แสดงจุดยืนต่อต้านวัดพระธรรมกายมาโดยตลอด รวมถึงเหตุการณ์ด้านศาสนา เรื่องอื่นๆ เช่นกรณีพระเรียไรเงินทางรายการวิทยุ เป็นต้น

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทการเมืองที่นำเสนอในรายการเปิดประเด็น พบว่า เป็นเหตุการณ์เรื่องรัฐบาลและพรรคการเมืองมากที่สุด เนื่องจากเหตุการณ์ลักษณะดังกล่าวกำลัง

เป็นข่าวและเหตุการณ์ที่สนใจของสาธารณชน เช่น การนำเสนอเหตุการณ์เรื่องความน่าเลื่อมใสศรัทธาของรัฐบาล ผลการทำงานของรัฐบาลที่ผ่านมา ควรปลดคุณธารินทร์หรือไม่ บทบาทของพรรคประชาธิปัตย์ กลุ่มวังน้ำเย็นเข้าพรรคไทยรักไทย เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทการเมืองที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด เนื่องจากมีการนำเสนอสองด้านจากผู้ที่เกี่ยวข้องเสมอ และไม่ต้องการให้กระทบฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดโดยตรง

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศที่นำเสนอในรายการเปิดประเด็น พบว่าเป็นเหตุการณ์เรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศมากที่สุด เนื่องจากมีเหตุการณ์ข่าวสารและเหตุการณ์ปัจจุบันเกิดขึ้นมากในช่วงเวลาดังกล่าว เช่น ปัญหาแรงงานพม่าในประเทศไทย ควรให้มีการลี้ภัยของนักศึกษาพม่าหรือไม่ เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทาง ไม่บวก/ลบ มากที่สุด เนื่องจากละเอียดอ่อนและกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้ เนื่องจากช่วงเวลาที่ทำการศึกษา ทางกรมพม่าไม่พอใจบทบาทสื่อมวลชนไทยที่นำเสนอข่าวนักศึกษาพม่าในแงบวก เป็นต้น

จากการศึกษาเนื้อหาเหตุการณ์ในรายการเปิดประเด็น พบว่า เป็นการนำเสนอเนื้อหาตามเหตุการณ์ปัจจุบันและข่าวสารที่เกิดขึ้นเป็นหลัก โดยวัตถุประสงค์ผู้ผลิตรายการต้องการนำเสนอประเด็นที่ง่ายต่อการรับรู้ของประชาชน จึงปรากฏเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุดในเรื่องรัฐบาล รองลงมาเป็นเรื่องสังคม โดยนำเสนอเรื่องศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา มากที่สุด เนื่องจากเป็นการติดตามปัญหาในวงการพุทธศาสนา เช่น ปัญหาวัดพระธรรมกาย เป็นต้น

การนำเสนอเหตุการณ์ของรายการเปิดประเด็น พบว่า นำเสนอในทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด เนื่องจากเป็นการนำเสนอข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องหลายด้าน รวมทั้งความเป็นเจ้าของคลื่นวิทยุที่ยังเป็นของรัฐ คือองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยอย่างชัดเจน ทิศทางการนำเสนอจึงไม่ต้องการให้เกิดผลกระทบต่อฝ่ายปกครองโดยตรง โดยพบว่าในทุกๆ เหตุการณ์ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และต่างประเทศ มีการนำเสนอในทิศทาง ไม่บวก/ลบ ทั้งสิ้น

4.1.2.6 เหตุการณ์ที่น่าเสนอในรายการ "คิดตามข่าว" 97.00 MHz

รายการคิดตามข่าว ดำเนินรายการโดย วันเพ็ญ ศรีดี ออกอากาศทางสถานีวิทยุ เอฟเอ็ม 97.0 MHz ในช่วงเวลา 17.00-19.00 น. ในวันจันทร์-ศุกร์ ดำเนินการผลิตโดย บริษัท ทรินิตี้ เรดิโอ จำกัด จากการศึกษาค้นพบว่ารายการคิดตามข่าวมีส่วนนำเสนอเหตุการณ์ต่างๆ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.19 ตารางแสดงสัดส่วนเหตุการณ์ที่น่าเสนอในรายการ "คิดตามข่าว" 97.00 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	68 (25.4)	38 (27.3)	26 (24.5)	4 (18.2)
สังคม	72 (27.0)	41 (29.5)	30 (28.3)	1 (4.5)
การเมือง	120 (45.0)	57 (41.0)	47 (44.3)	16 (72.7)
ต่างประเทศ	7 (2.6)	3 (2.2)	3 (2.8)	1 (4.5)
รวม	267 (100.0)	139 (52.1)	106 (39.7)	22 (8.2)

จากตารางพบว่า รายการคิดตามข่าว มีสัดส่วนเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด เนื่องจากเป็นไปตามนโยบายของสถานีที่ต้องการให้เป็นสถานีข่าวประเภทการเมืองและเศรษฐกิจ ที่ติดตามสถานการณ์ความเคลื่อนไหวของข่าวที่เกิดขึ้นในรอบวัน

ลักษณะเหตุการณ์ที่น่าเสนอ พบว่า เป็นบวกมากที่สุด โดยเหตุการณ์เรื่องการเมืองมีทิศทางเป็นบวกมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากรายการเป็นการผลิตโดย บริษัท ทรินิตี้ เรดิโอ จำกัด ซึ่งเข้าช่วงการดำเนินธุรกิจจากกรมประชาสัมพันธ์ การเสนอข่าวจึงหลีกเลี่ยงการกระทบกับฝ่ายการเมืองโดยตรงอย่างเห็นได้ชัด

ตารางที่ 4.20 ตารางแสดงรายละเอียดเนื้อหาเหตุการณ์ด้านต่างๆ ที่นำเสนอในรายการ
 “ติดตามข่าว” 97.0 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

	เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	การเงิน	11 (16.2)	5 (13.1)	5 (19.2)	1 (25.0)
	การคลัง	8 (11.8)	4 (10.5)	3 (11.5)	1 (25.0)
	การลงทุน	8 (11.8)	7 (18.4)	1 (3.8)	0 (0.0)
	ระหว่างประเทศ	4 (5.9)	2 (5.3)	1 (3.8)	1 (25.0)
	หุ้น	2 (2.9)	1 (2.6)	1 (3.8)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	2 (2.9)	1 (2.6)	1 (3.8)	0 (0.0)
	ปากท้อง	14 (20.6)	7 (18.4)	6 (23.1)	1 (25.0)
	การเกษตร / แรงงาน	11 (16.2)	5 (13.1)	6 (23.1)	0 (0.0)
อื่นๆ	8 (11.8)	6 (15.8)	2 (7.7)	0 (0.0)	
รวม		68 (100.0)	38 (55.9)	26 (38.2)	4 (5.9)
สังคม	การศึกษา	4 (5.6)	3 (7.3)	1 (3.3)	0 (0.0)
	ประวัติศาสตร์	3 (4.2)	3 (7.3)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	6 (8.3)	5 (12.2)	1 (3.3)	0 (0.0)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม / ศาสนา	2 (2.8)	2 (4.9)	0 (0.0)	0 (0.0)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	13 (8.1)	3 (19.5)	5 (16.7)	0 (0.0)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	11 (15.3)	4 (9.8)	6 (20.0)	1 (100.0)
	ทุจริตคอร์รัปชัน	5 (6.9)	0 (0.0)	5 (16.7)	0 (0.0)
	การบริการจากรัฐ	19 (26.4)	11 (26.8)	8 (26.7)	0 (0.0)
อื่นๆ	9 (12.5)	5 (12.2)	4 (13.3)	0 (0.0)	
รวม		72 (100.0)	41 (56.9)	30 (41.7)	1 (1.4)
การเมือง	กฎหมาย	22 (18.3)	12 (21.1)	7 (14.9)	3 (18.8)
	รัฐบาล	43 (35.8)	16 (28.1)	22 (46.8)	5 (31.3)
	ฝ่ายค้าน	12 (10.0)	6 (10.5)	4 (8.5)	2 (12.5)
	นิติบัญญัติ	11 (8.3)	4 (7.0)	5 (10.6)	2 (12.5)
	ตุลาการ/ กระบวนการยุติธรรม	4 (3.3)	1 (1.8)	2 (4.3)	1 (6.3)
	ท้องถิ่น	2 (1.7)	2 (3.5)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นักรการเมือง / ตัวบุคคล	15 (12.5)	9 (15.8)	4 (8.5)	2 (12.5)
	พรรคการเมือง	2 (1.7)	2 (3.5)	0 (0.0)	0 (0.0)
อื่นๆ	9 (7.5)	5 (8.8)	3 (6.4)	1 (6.3)	
รวม		120 (100.0)	57 (47.5)	47 (39.2)	16 (13.3)

เหตุการณ์		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	1 (14.3)	0 (0.0)	1 (33.3)	0 (0.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	4 (57.1)	2 (66.7)	1 (33.3)	1 (100.0)
	อื่นๆ	2 (28.6)	1 (33.3)	1 (33.3)	0 (0.0)
รวม		7 (100.0)	3 (42.9)	3 (42.9)	1 (14.3)

จากตารางพบว่ารายละเอียดเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ ที่นำเสนอในรายการคิดตามข่าว พบว่า เป็นเหตุการณ์เรื่องปากท้องมากที่สุด เช่น เรื่องของราคาน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้น ภาษีเหล้าบุหรี่ เป็นต้น เนื่องจากมีเหตุการณ์ข่าวสารและเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ทำการศึกษา อย่างไรก็ตามพบว่าประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพลังงานที่นำเสนอในรายการ จะจัดให้มีการนำเสนอสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ทั้งนี้สนับสนุนงบประมาณโดยสำนักงานนโยบายพลังงานแห่งชาติ ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น การรณรงค์ประหยัดพลังงาน เทคโนโลยีการประหยัดพลังงาน เชิญชวนคนไทยไปชมนิทรรศการประหยัดพลังงาน พลังงานทางเลือก เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นบวกมากที่สุด โดยเป็นบวกมากที่สุดในเหตุการณ์เรื่องปากท้องและการลงทุน เนื่องจากเกี่ยวข้องโดยตรงกับการประชาสัมพันธ์การทำงานของสำนักงานนโยบายพลังงานแห่งชาติซึ่งเป็นผู้สนับสนุนรายการ ขณะที่ทิศทางที่เป็นลบมากที่สุดปรากฏในเหตุการณ์เรื่องเกษตร/แรงงานและปากท้อง ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าวมีการนำเสนอข่าวสารเรื่องราคาพืชผลการเกษตรตกต่ำ เช่น กลุ่มผู้ปลูกมันสำปะหลังชุมนุมประท้วงรัฐบาล เป็นต้น

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทสังคม ที่นำเสนอในรายการคิดตามข่าว พบว่า เป็นเหตุการณ์เรื่องบริการจากรัฐมากที่สุด เนื่องจากเป็นเรื่องใกล้ตัวและมีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น การป้องกันน้ำท่วมของกทม. การทำงานของสำนักงานพลังงานแห่งชาติ การจัดการจราจรในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทสังคมที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นบวกมากที่สุด เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นการชี้แจงการให้บริการจากหน่วยงานของรัฐต่อประชาชน

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทการเมือง ที่นำเสนอในรายการคิดตามข่าว พบว่าเป็นเหตุการณ์เรื่องรัฐบาลมากที่สุด เนื่องจากในช่วงที่ทำการศึกษามีการนำเสนอข่าวสารที่อยู่ในวาระความสนใจของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลมาก ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น การเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล การแถลงผลงานรัฐบาล ความคิดเห็นของประชาชนต่อการทำงานของรัฐบาล ครบ 2 ปี เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทการเมืองที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นบวกมากที่สุด เนื่องจากไม่ต้องการให้เกิดผลกระทบต่อฝ่ายปกครองโดยตรง ซึ่งปรากฏชัดในเหตุการณ์เรื่องกฎหมายและเรื่องนักการเมือง/ตัวบุคคล อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่า มีการนำเสนอเหตุการณ์ด้านลบมากที่สุดในเรื่องรัฐบาล ทั้งนี้เนื่องจากข่าวสารที่เกิดขึ้นล้วนเกี่ยวข้องกับรัฐบาลในเชิงลบเป็นส่วนใหญ่ การนำเสนอเหตุการณ์จึงต้องเป็นไปตามเนื้อหาของข่าวสารเป็นหลัก เช่น รัฐบาลใช้ความรุนแรงในการจัดการปัญหาผู้ชุมนุม ผลการสำรวจความนิยมของรัฐบาลตกต่ำ เป็นต้น

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ ที่นำเสนอในรายการคิดตามข่าว พบว่า เป็นเหตุการณ์เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมากที่สุด เนื่องจากมีเหตุการณ์ข่าวที่ประชาชนกำลังให้ความสนใจ ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น กรณีนักศึกษาพม่ายึดสถานทูต ปัญหาความสัมพันธ์ไทยพม่า การตรวจสอบศุนย์มณีลอยจังหวัดราชบุรี เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นบวกและลบอย่างละครึ่งๆ กัน เนื่องจากระมัดระวังไม่ให้กระทบกระเทือนความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เนื่องจากพม่าแสดงท่าทีไม่พอใจประเทศไทยต่อการจัดการปัญหานักศึกษาพม่า

จากการศึกษาเหตุการณ์ในรายการคิดตามข่าว พบว่า เป็นการนำเสนอเหตุการณ์ ครอบคลุมความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ปัจจุบันและข่าวสารต่างๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งการนำเสนอเหตุการณ์ใน

รายการคิดตามข่าว มีทิศทางเป็นบวกมากที่สุด โดยในทุกเหตุการณ์ที่นำเสนอในรายการมีทิศทางเป็นบวก ยกเว้นต่างประเทศที่เป็นบวกและลบอย่างละเท่าๆ กัน

จากเนื้อหาและทิศทางเหตุการณ์ดังกล่าว ทำให้เห็นได้ว่า รายการคิดตามข่าวมีการนำเสนอที่ไม่ต้องการให้เกิดผลกระทบต่อฝ่ายปกครองโดยตรง เนื่องจากสถานะองค์กรผู้ผลิตเป็นผู้เช่าเวลาจากกรมประชาสัมพันธ์นั่นเอง

นอกจากนี้ยังปรากฏเนื้อหา ที่ตอบสนองของความต้องการของผู้สนับสนุนรายการ ในการดำเนินการประชาสัมพันธ์องค์กรอย่างชัดเจน ซึ่งได้แก่สำนักงานคณะกรรมการพลังงานแห่งชาติ

4.1.2.7 เหตุการณ์ที่นำเสนอในรายการ “แกะรอยข่าว” 97.00 MHz

รายการแกะรอยข่าว ดำเนินรายการโดยทีมงานนักข่าวบริษัท ทรินิตี้ เรดิโอ จำกัด ออกอากาศทางสถานีวิทยุ เอฟเอ็ม 97.0 MHz ในช่วงเวลาดังแต่ 20.45-22.30 น. ในวันจันทร์-อาทิตย์ ดำเนินการผลิตโดย บริษัท ทรินิตี้ เรดิโอ จำกัด จากการศึกษาค้นคว้ารายการแกะรอยข่าวมีส่วนการนำเสนอเหตุการณ์ต่างๆ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.21 ตารางแสดงสัดส่วนเหตุการณ์ที่นำเสนอในรายการ “แกะรอยข่าว” 97.00 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	42 (27.6)	0 (0.0)	4 (66.7)	38 (26.2)
สังคม	28 (18.4)	0 (0.0)	0 (0.0)	28 (19.3)
การเมือง	74 (48.7)	1 (100.0)	2 (33.3)	71 (49.0)
ต่างประเทศ	8 (5.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	8 (5.5)
รวม	152 (100.0)	1 (0.7)	6 (3.9)	145 (95.4)

จากตารางพบว่า รายการแกะรอยข่าว มีสัดส่วนเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด เนื่องจากแนวนโยบายของผู้ผลิตรายการคือ บริษัท ทรินิตี้ เรดิโอ ต้องการเป็นสถานีที่นำเสนอข่าวสารการเมืองและเศรษฐกิจ จึงปรากฏเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ

ลักษณะเหตุการณ์ที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด โดยเหตุการณ์เรื่องการเมืองมีทิศทาง ไม่บวก/ลบ มากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่าเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ สังคมและต่างประเทศ ยังมีทิศทางไม่บวก/ลบ มากกว่าการนำเสนอในทิศทางบวกหรือลบอีกด้วย ทั้งนี้เนื่องจากรายการเป็นการผลิตโดย บริษัท ทรินิตี้ เรดิโอ จำกัด ซึ่งเข้าช่วงการดำเนินธุรกิจจากกรมประชาสัมพันธ์ การเสนอข่าวจึงหลีกเลี่ยงการกระทบกับฝ่ายการเมืองโดยตรงอย่างเห็นได้ชัด

ตารางที่ 4.22 ตารางแสดงรายละเอียดเนื้อหาเหตุการณ์ด้านต่างๆ ที่นำเสนอในรายการ
“แกะรอยข่าว” 97.0 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

	เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	การเงิน	11 (26.2)	0 (0.0)	1 (25.0)	10 (26.3)
	การคลัง	6 (14.8)	0 (0.0)	2 (50.0)	4 (10.5)
	การลงทุน	5 (11.9)	0 (0.0)	0 (0.0)	5 (13.2)
	ระหว่างประเทศ	1 (2.4)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (2.6)
	หุ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	5 (11.9)	0 (0.0)	0 (0.0)	5 (13.2)
	ปากท้อง	4 (9.5)	0 (0.0)	0 (0.0)	4 (10.5)
	การเกษตร / แรงงาน	7 (16.7)	0 (0.0)	1 (25.0)	6 (15.8)
	อื่นๆ	3 (7.1)	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (7.9)
รวม		42 (100.0)	0 (0.0)	4 (9.5)	38 (90.5)
สังคม	การศึกษา	1 (3.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (3.6)
	ประวัติศาสตร์	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	2 (7.1)	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (7.1)
	ศีลธรรม / วัฒนธรรม / ศาสนา	8 (28.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	8 (28.6)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	1 (3.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (3.6)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	3 (10.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (10.7)
	ทุจริตคอร์รัปชัน	4 (14.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	4 (14.3)
	การบริการจากรัฐ	1 (7.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (3.6)
	อื่นๆ	9 (32.1)	0 (0.0)	0 (0.0)	9 (32.1)
รวม		28 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	28 (100.0)
การเมือง	กฎหมาย	5 (6.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	5 (7.0)
	รัฐบาล	12 (16.2)	0 (0.0)	0 (0.0)	12 (16.9)
	ฝ่ายค้าน	7 (9.5)	0 (0.0)	0 (0.0)	7 (9.8)
	นิติบัญญัติ	18 (24.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	18 (25.4)
	ตุลาการ / กระบวนการยุติธรรม	7 (9.5)	0 (0.0)	0 (0.0)	7 (9.8)
	ท้องถิ่น	4 (5.4)	0 (0.0)	0 (0.0)	4 (5.6)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	16 (21.6)	1 (100.0)	1 (50.0)	14 (19.7)
	พรรคการเมือง	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (50.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	5 (6.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	4 (5.6)
รวม		74 (100.0)	1 (1.4)	2 (2.7)	71 (95.9)

เหตุการณ์		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	1 (12.5)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (12.5)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	7 (87.5)	0 (0.0)	0 (0.0)	7 (87.5)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		8 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	8 (100.0)

จากตารางพบว่ารายละเอียดเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ ที่นำเสนอในรายการแกะรอยข่าว พบว่า เป็นเหตุการณ์เรื่องการเงินมากที่สุด เนื่องจากมีข่าวสารที่แสดงถึงปัญหาในระบบสถาบันการเงินกำลังเป็นที่สนใจของสาธารณชน ตัวอย่างเหตุการณ์นำเสนอ เช่น ปัญหาหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในธนาคารพาณิชย์ ปัญหาสภาพภาพของธนาคารกรุงไทย การจัดอันดับความน่าเชื่อถือทางการเงินของไทย เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเหตุการณ์เรื่องการเงิน รองลงมาได้แก่เกษตร/แรงงาน ซึ่งการนำเสนอในทิศทางดังกล่าวแสดงถึงการไม่ต้องการให้เกิดผลกระทบกับฝ่ายปกครองโดยตรง ตัวอย่างเหตุการณ์ เช่น สถานภาพสถาบันการเงิน และปัญหาหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปัญหาประมง วิกฤตการณ์ราคามันสำปะหลังตกต่ำ เป็นต้น

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทสังคม ที่นำเสนอในรายการแกะรอยข่าว พบว่าเป็นเหตุการณ์เรื่องอื่นๆ มากที่สุด รองลงมาได้แก่ เรื่องศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา เนื่องจากรายการยึดข่าวสารที่กำลังอยู่ในวาระความสนใจของประชาชนเป็นหลักในการนำเสนอ จึงปรากฏเหตุการณ์ลักษณะดังกล่าวมากกว่าเหตุการณ์อื่นๆ เช่น ควรมีการเล่นประทัดดอกไม้ไฟในเทศกาลลอยกระทงหรือไม่ ปัญหาวัดพระธรรมกาย เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทสังคมที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเหตุการณ์เรื่องอื่นๆ และเรื่องศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา เนื่องจากไม่ต้องการให้เกิดผลกระทบต่อฝ่ายปกครองโดยตรง

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทการเมือง ที่นำเสนอในรายการแกะรอยข่าว พบว่า เป็นเหตุการณ์เรื่องนิติบัญญัติมากที่สุด เนื่องจากมีช่วงเวลาดังกล่าวมีข่าวสารที่ประชาชนกำลังให้ความสนใจ เช่น กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค การแต่งตั้งศาลปกครอง กฎหมายเลือกตั้ง ห้ามสมาชิวุฒิสภาหาเสียง พระราชบัญญัติรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น รองลงมาได้แก่ เรื่องนักการเมือง/ตัวบุคคล เช่น การถอดถอนนายชาญชัย อิสระเสนารักษ์ นายยุทธ อังกินันท์ ลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พล.อ.ชวลิตทำคุณชวนออกโทรทัศน์แสดงวิสัยทัศน์ เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทการเมืองที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเรื่องนิติบัญญัติ นักการเมือง/ตัวบุคคล และรัฐบาลตามลำดับ เนื่องจากไม่ต้องการให้กระทบกระเทือนฝ่ายปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ ที่นำเสนอในรายการแกะรอยข่าว พบว่า เป็นเหตุการณ์เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมากที่สุด เนื่องจากมีเหตุการณ์ข่าวสารที่ประชาชนกำลังให้ความสนใจ เช่น กรณีนักศึกษาพม่ายึดสถานทูต ปัญหาความสัมพันธ์ไทยพม่า เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด เนื่องจากไม่ต้องการให้กระทบกระเทือนความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีปัญหาความสัมพันธ์ไทยกับพม่า

จากการศึกษาเนื้อหาเหตุการณ์ในรายการแกะรอยข่าว พบว่า การนำเสนอเหตุการณ์ เป็นไปตามข่าวสารและสถานการณ์ปัจจุบันทั้งเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและต่างประเทศ อย่างไรก็ตามพบว่า ทิศทางการนำเสนอของรายการมีลักษณะ ไม่บวก/ลบ มากที่สุดในทุกเหตุการณ์ ทั้งนี้เนื่องจากรายการแกะรอยข่าว เป็นรายการที่ผลิตโดย บริษัท ทรินิตี้ เวิร์ดไวด์ จำกัด ซึ่งเช่าเวลาจากกรมประชาสัมพันธ์ในการออกอากาศ จึงจำเป็นต้องหลีกเลี่ยงผลกระทบซึ่งอาจเกิดขึ้นกับฝ่ายปกครองอย่างชัดเจน

4.1.2.8 เหตุการณ์ที่นำเสนอในรายการ “ร้อยละที่ร้อยละหนึ่ง” 101.00 MHz

รายการร้อยละที่ร้อยละหนึ่ง ดำเนินรายการโดย อัญชลี ไพรีรักษ์ ผลิตรายการโดย บริษัทอินดีส์ มีเดีย จำกัด ซึ่งรับสัมปทานจากกองบัญชาการทหารสูงสุด ออกอากาศทางสถานีวิทยุเอฟเอ็ม 101.0 MHz เวลา 19.30 – 21.00 น. วันจันทร์ - ศุกร์ จากการศึกษาพบว่ารายการร้อยละที่ร้อยละหนึ่งมีส่วนนำเสนอเหตุการณ์ต่างๆ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.23 ตารางแสดงสัดส่วนเหตุการณ์ที่นำเสนอในรายการ “ร้อยละที่ร้อยละหนึ่ง” 101.00 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ จำนวน (ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	30 (28.3)	0 (0.0)	21 (32.8)	9 (32.1)
สังคม	33 (31.1)	4 (28.6)	17 (26.6)	12 (42.9)
การเมือง	31 (29.2)	7 (50.0)	18 (28.1)	6 (21.4)
ต่างประเทศ	12 (11.3)	3 (21.4)	8 (12.5)	1 (3.6)
รวม	106 (100.0)	14 (13.2)	64 (60.4)	28 (26.4)

จากตารางพบว่า รายการร้อยละที่ร้อยละหนึ่ง มีสัดส่วนเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด เนื่องจากรายการเน้นการนำเสนอและวิเคราะห์ข่าวสาร เหตุการณ์ปัจจุบันที่กำลังอยู่ในวาระความสนใจของประชาชน นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ผลิตรายการนำเสนอเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ และการเมืองในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน แสดงถึงการให้ความสำคัญกับการกำหนดสัดส่วน เพื่อให้เกิดความสมดุลย์ของเนื้อหาที่นำเสนอในภาพรวมของรายการอีกด้วย

ลักษณะเหตุการณ์ที่นำเสนอพบว่า มีทิศทางเป็นลบ ในเหตุการณ์เรื่อง เศรษฐกิจมากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่าทิศทางในเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทสังคม การเมือง และต่างประเทศต่างมีทิศทางเป็นลบมากกว่าทิศทางอื่นๆด้วย ทั้งนี้เนื่องมาจากบุคลิกส่วนตัวของผู้ดำเนินรายการที่แข็งกร้าวในการนำเสนอประเด็น และกล่าววิพากษ์วิจารณ์การทำงานของฝ่ายปกครองอย่างตรงไปตรงมา ซึ่งบุคลิกส่วนตัวของผู้ดำเนินรายการเป็นปัจจัยสำคัญต่อการนำเสนอเหตุการณ์ในเชิงลบดังกล่าว

ตารางที่ 4.24 ตารางแสดงรายละเอียดเนื้อหาเหตุการณ์ด้านต่างๆ ที่นำเสนอในรายการ
"ร้อยละข่าวที่ร้อยละหนึ่ง" 101.0 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม - 30 พฤศจิกายน 2542

	เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	การเงิน	6 (20.0)	0 (0.0)	5 (23.8)	1 (11.1)
	การคลัง	6 (20.0)	0 (0.0)	3 (14.3)	3 (33.3)
	การลงทุน	1 (3.3)	0 (0.0)	1 (4.8)	0 (0.0)
	ระหว่างประเทศ	3 (10.0)	0 (0.0)	2 (9.5)	1 (11.1)
	หุ้น	1 (3.3)	0 (0.0)	1 (4.8)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	2 (6.7)	0 (0.0)	2 (9.5)	0 (0.0)
	ปากท้อง	1 (3.3)	0 (0.0)	1 (4.8)	0 (0.0)
	การเกษตร / แรงงาน	4 (13.3)	0 (0.0)	3 (14.3)	1 (11.1)
	อื่นๆ	6 (20.0)	0 (0.0)	3 (14.3)	3 (33.3)
รวม		30 (100.0)	0 (0.0)	21 (70.0)	9 (30.0)
สังคม	การศึกษา	1 (3.0)	1 (25.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ประวัติศาสตร์	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	2 (6.0)	1 (25.0)	1 (5.9)	0 (0.0)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา	10 (30.3)	0 (0.0)	6 (35.3)	4 (33.3)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	3 (9.0)	1 (25.0)	2 (11.8)	0 (0.0)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	12 (36.4)	1 (25.0)	7 (41.2)	4 (33.3)
	ทุจริตคอร์รัปชัน	1 (3.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (8.3)
	การบริการจากรัฐ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	4 (12.1)	0 (0.0)	1 (5.9)	3 (25.0)
รวม		33 (100.0)	4 (12.1)	17 (51.5)	12 (36.4)
การเมือง	กฎหมาย	2 (6.5)	1 (14.3)	0 (0.0)	1 (16.7)
	รัฐบาล	15 (48.4)	2 (28.6)	11 (61.6)	2 (33.3)
	ฝ่ายค้าน	2 (6.5)	1 (14.3)	0 (0.0)	1 (16.7)
	นิติบัญญัติ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ตุลาการ/ กระบวนการยุติธรรม	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ท้องถิ่น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	7 (22.6)	1 (14.3)	5 (27.8)	1 (16.7)
	พรรคการเมือง	5 (16.1)	2 (28.6)	2 (11.1)	1 (16.7)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		31 (100.0)	7 (22.6)	18 (58.1)	6 (19.4)

เหตุการณ์		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	2 (16.6)	1 (33.3)	0 (0.0)	1 (100.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	10 (83.3)	2 (66.6)	8 (100.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		12 (100.0)	3 (25.0)	8 (66.6)	1 (8.3)

จากตารางพบว่าร้อยละเอ็ดเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ ที่นำเสนอในรายการร้อยละ เป็นเหตุการณ์เรื่องการเงิน การคลัง และอื่นๆ มากที่สุด เนื่องจากมีเหตุการณ์และข่าวที่ประชาชน กำลังให้ความสนใจ ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น ปัญหาธนาคารกรุงไทย นโยบายเศรษฐกิจของรัฐบาล สถานการณ์สถาบันการเงินไทย เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยเฉพาะเรื่องการเงิน เป็นลบมากที่สุด ทั้งนี้ไม่ปรากฏว่ามีการนำเสนอเหตุการณ์ในทิศทางที่เป็นบวกต่อฝ่ายปกครองในเหตุการณ์ใดๆ เนื่องจากผู้ผลิตรายการนำเสนอเหตุการณ์เฉพาะที่กำลัง เป็นปัญหาและต้องการคำตอบจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น ปัญหานี้ที่ไม่ก่อให้เกิด รายได้ของธนาคารกรุงไทย การแปรรูปรัฐวิสาหกิจของรัฐบาล เป็นต้น ทั้งนี้บุคคลส่วนตัวของผู้ ดำเนินรายการเป็นปัจจัยสำคัญต่อการนำเสนอเหตุการณ์ในเชิงลบดังกล่าว เนื่องจากผู้ดำเนินรายการ มีสถานภาพเป็นสื่อมวลชนอิสระที่ไม่สังกัดองค์กรใด

สำหรับร้อยละเอ็ดเหตุการณ์ประเภทสังคม ที่นำเสนอในรายการร้อยละ พบว่า เป็น เหตุการณ์เรื่องความรุนแรง/ความปลอดภัย มากที่สุด เนื่องจากมีเหตุการณ์และข่าวที่ประชาชน กำลังให้ความสนใจเป็นปัจจัยกำหนดการนำเสนอ ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น การใช้ความรุนแรงกับ กลุ่มผู้ชุมนุมประท้วงของรัฐบาล คดีห้างทองธรรมวัฒนะ เป็นต้น รองลงมาเป็นเนื้อหาเหตุการณ์ เรื่อง ศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา ตัวอย่างเหตุการณ์ เช่น วิกฤตศาสนาพุทธ การค้าประเวณีใน สังคมไทย ความเชื่อไสยศาสตร์ของคนไทย เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทสังคมที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยเฉพาะเรื่องความรุนแรง/ความปลอดภัย มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด รองลงมาได้แก่เรื่องศีลธรรม/

วัฒนธรรม/ศาสนา ทั้งนี้บุคลิกส่วนตัวของผู้ดำเนินรายการเป็นปัจจัยสำคัญต่อการนำเสนอเหตุการณ์ในเชิงลบดังกล่าว

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทการเมือง ที่นำเสนอในรายการร้อยข่าว พบว่าเป็นเรื่องรัฐบาลมากที่สุด ซึ่งเหตุการณ์ปัจจุบันและข่าวสารเป็นปัจจัยในการกำหนดเนื้อหาการนำเสนอ เช่น กรณีบ้าน 3 หลังที่จังหวัดกาญจนบุรี การอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล ซีดีเถื่อนบ้านพิษณุโลก เป็นต้น รองลงมาได้แก่ เหตุการณ์เรื่องนักรบการเมือง/ตัวบุคคล ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น การเข้าสังกัดพรรคไทยรักไทยของกลุ่มนายเสนาะ เทียนทอง เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทการเมืองที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยเฉพาะเรื่องรัฐบาล มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด รองลงมาได้แก่เรื่องนักรบการเมืองตัวบุคคล ทั้งนี้บุคลิกส่วนตัวของผู้ดำเนินรายการเป็นปัจจัยสำคัญต่อการนำเสนอเหตุการณ์ในเชิงลบดังกล่าว

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ ที่นำเสนอในรายการร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่ง พบว่า เป็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมากที่สุด สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและข่าวสารที่เกิดขึ้นในขณะนั้น เช่น กรณีนักศึกษาพม่าบุกยึดสถานทูต สถานการณ์การเมืองในประเทศพม่า เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยเฉพาะเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด ทั้งนี้บุคลิกส่วนตัวของผู้ดำเนินรายการเป็นปัจจัยสำคัญต่อการนำเสนอเหตุการณ์ดังกล่าว

จากการศึกษาเนื้อหาเหตุการณ์ในรายการร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่ง พบว่า เป็นการนำเสนอเนื้อหาสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและข่าวสารในช่วงเวลานั้น โดยเนื้อหาประเภทเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง มีสัดส่วนในการนำเสนอใกล้เคียงกัน ซึ่งแสดงถึงองค์กรผู้ผลิตในการให้น้ำหนักแต่ละเหตุการณ์ในการนำเสนอต่อสาธารณชนครอบคลุมปัญหาที่หลากหลาย

ทั้งนี้ทิศทางของการนำเสนอเหตุการณ์ในรายการร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่ง มีลักษณะเป็นลบมากที่สุด โดยพบว่าทุกเหตุการณ์ที่นำเสนอเป็นลบทั้งสิ้น เนื่องจากบุคลิกของผู้ดำเนินรายการ

ที่ตรงไปตรงมา ก้าวร้าว และนำเสนออย่างจริงจัง ที่จะนำเสนอแง่มุมปัญหาต่างๆ ที่ฝ่ายปกครองควรต้องเข้ามาดูแลแก้ไข รวมทั้งสถานภาพความเป็นเจ้าของสื่อที่สถานีวิทยุเอฟเอ็ม 101.00 MHz เป็นคลื่นความถี่ของกองบัญชาการทหารสูงสุด จึงสามารถวิพากษ์ วิจัยการทำงานของฝ่ายปกครอง โดยเฉพาะฝ่ายรัฐบาลได้

อย่างไรก็ตามจากการวิเคราะห์เนื้อหาไม่พบว่า รายการร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่ง มีการนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายปกครองประเภททหารแต่อย่างใด ทั้งนี้เนื่องจากช่วงเวลาดังกล่าวไม่มีข่าวสารหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับทหารอยู่ในวาระความสนใจของประชาชนแต่อย่างใด รวมทั้งไม่ต้องการให้เกิดผลกระทบกับฝ่ายปกครองประเภททหารโดยตรงนั่นเอง

4.1.2.9 เหตุการณ์ที่นำเสนอในรายการ "คุยกันหลังข่าว" 100.50 MHz

รายการคุยกันหลังข่าว ดำเนินรายการโดยทีมงานนักข่าวสำนักข่าวไทย ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบไปด้วยบรรณาธิการข่าว และนักข่าวที่ปฏิบัติงานในสายงานข่าวต่างๆ จำนวน 3-4 คน ผัดเปลี่ยนกันทำหน้าที่ดำเนินรายการ ออกอากาศทางสถานีวิทยุ เอฟเอ็ม 100.5 MHz ในช่วงเวลาตั้งแต่ 20.30-22.00 น. ในวันจันทร์-ศุกร์ ดำเนินการผลิตโดยสำนักข่าวไทย องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อสมท.) จากการศึกษาพบว่ารายการคุยกันหลังข่าวมีสัดส่วนการนำเสนอเหตุการณ์ต่างๆ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.25 ตารางแสดงสัดส่วนเหตุการณ์ที่นำเสนอในรายการ"คุยกันหลังข่าว" 100.50 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ จำนวน (ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	46 (73.0)	19 (95.0)	5 (38.5)	22 (73.3)
สังคม	5 (7.9)	0 (0.0)	2 (15.4)	3 (10.0)
การเมือง	7 (11.1)	1 (5.0)	2 (15.4)	4 (13.3)
ต่างประเทศ	5 (7.9)	0 (0.0)	4 (30.8)	1 (3.3)
รวม	63 (100.0)	20 (31.7)	13 (20.6)	30 (47.6)

จากตารางพบว่า รายการคุยกันหลังข่าว มีสัดส่วนเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจมากที่สุด เนื่องจากวัตถุประสงค์ของรายการส่วนหนึ่งเพื่อต้องการนำเสนอนโยบายด้านเศรษฐกิจของรัฐบาล เช่น นโยบายที่เกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่มีการนำเสนอสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

ลักษณะเหตุการณ์ที่น่าเสนอ พบว่า มีทิศทาง ไม่เป็นบวก/ลบ มากที่สุด เนื่องจากเป็นรายการที่ผลิตโดย สำนักข่าวไทย องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อสมท.) รวมทั้งผู้ดำเนินรายการจะมีสถานะเป็นเจ้าของหน้าชื่อของ อสมท. จึงหลีกเลี่ยงการนำเสนอรายการที่ส่งผลกระทบต่อฝ่ายปกครองอย่างเห็นได้ชัด

ตารางที่ 4.26 ตารางแสดงรายละเอียดเนื้อหาเหตุการณ์ด้านต่างๆ ที่นำเสนอในรายการ
"คุยกันหลังข่าว" 100.50 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)			
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ	
เศรษฐกิจ	การเงิน	10 (21.7)	4 (21.1)	0 (0.0)	6 (27.3)
	การคลัง	1 (2.2)	1 (5.3)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การลงทุน	15 (32.6)	10 (52.6)	0 (0.0)	5 (13.6)
	ระหว่างประเทศ	7 (15.2)	1 (5.3)	3 (60.0)	3 (13.6)
	หุ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	2 (4.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (9.1)
	ปากห้อง	2 (4.3)	1 (5.3)	1 (20.0)	0 (0.0)
	การเกษตร / แรงงาน	5 (10.9)	0 (0.0)	1 (20.0)	4 (18.2)
	อื่นๆ	4 (8.7)	2 (10.5)	0 (0.0)	2 (9.1)
รวม	46 (100.0)	19 (41.3)	5 (10.9)	22 (47.8)	
สังคม	การศึกษา	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ประวัติศาสตร์	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ชุมชน สิ่งแวดล้อม	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	4 (80.0)	0 (0.0)	1 (50.0)	3 (100.0)
	ทุจริตคอร์รัปชัน	1 (20.0)	0 (0.0)	1 (50.0)	0 (0.0)
	การบริหารจากรัฐ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม	5 (100.0)	0 (0.0)	2 (40.0)	3 (60.0)	
การเมือง	กฎหมาย	5 (71.4)	1 (100.0)	1 (50.0)	3 (75.0)
	รัฐบาล	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ฝ่ายค้าน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นิติบัญญัติ	1 (14.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ตุลาการ กระบวนการยุติธรรม	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ท้องถิ่น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	1 (14.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	พรรคการเมือง	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (50.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม	7 (100.0)	1 (14.3)	2 (28.6)	4 (57.1)	

เหตุการณ์		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ /จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก / ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	2 (40.0)	0 (0.0)	2 (50.0)	0 (0.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	3 (60.0)	0 (0.0)	2 (50.0)	1 (100.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		5 (100.0)	0 (0.0)	4 (80.0)	1 (20.0)

จากตารางพบว่า รายละเอียดเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ ที่นำเสนอในรายการคุยกันหลังข่าว เป็นเรื่องการลงทุนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ที่ต้องการให้มีการนำเสนอ นโยบายเศรษฐกิจเรื่องการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศ ตัวอย่างเหตุการณ์ เช่น e-commerce กับ SMEs การส่งเสริม SMEs ของภาครัฐ การจัดตั้งกองทุน SMEs เป็นต้น รองลงมาเป็นเรื่องเหตุการณ์เรื่องการเงิน ซึ่งกำลังเป็นที่สนใจของประชาชน ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น ปัญหาคาสิโนกรุงเทพฯ การปรับปรุงระบบบัญชีของ SMEs รายงานการสอบสวนข้อเท็จจริงธนาคารกรุงไทย เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด โดยเหตุการณ์ประเภทการเงินพบมากที่สุด ส่วนลักษณะเหตุการณ์ที่พบมากที่สุดได้แก่ทิศทางเป็นบวก ในเหตุการณ์เรื่องการลงทุน เนื่องจากการนำเสนอไม่ต้องการให้เกิดผลกระทบกับฝ่ายปกครอง

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทสังคม ที่นำเสนอในรายการคุยกันหลังข่าว พบว่าเป็นเหตุการณ์เรื่องความรุนแรง/ความปลอดภัย มากที่สุด เป็นไปตามสถานการณ์ปัจจุบันและข่าวสารที่เกิดขึ้น ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น การใช้ความรุนแรงกับผู้ชุมนุมหน้าทำเนียบ เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทสังคมที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นบวกมากที่สุด โดยเฉพาะเรื่องความรุนแรง/ความปลอดภัย มีทิศทางเป็นบวกมากที่สุด ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น การจัดการกับกลุ่มผู้ปลุกม้นสำปะหลังหน้าทำเนียบ ซึ่งเป็นการชี้แจงจากภาครัฐ เป็นต้น

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทการเมือง ที่นำเสนอในรายการคิดตามข่าว พบว่าเป็นเรื่องกฎหมายมากที่สุด ทั้งนี้การนำเสนอเหตุการณ์ดังกล่าวจะมีผลกระทบต่อฝ่ายปกครองโดยตรงน้อยที่สุดนั่นเอง เช่น พ.ร.บ.ทุนรัฐวิสาหกิจ กฎหมายเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทการเมืองที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด โดยเฉพาะเรื่องกฎหมายมีทิศทางดังกล่าวมากที่สุด เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดกับฝ่ายปกครอง

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ ที่นำเสนอในรายการคุยกันหลังข่าว พบว่าเป็นเหตุการณ์เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เรื่องต่างประเทศเนื่องจากสำนักข่าวไทย เนื่องจากมีเหตุการณ์และสถานการณ์ข่าวที่สำคัญเกิดขึ้น ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น ปัญหาไทยกับพม่า การค้าระหว่างประเทศในมิติความสัมพันธ์กับต่างประเทศ เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด ซึ่งลักษณะการนำเสนอดังกล่าวมีส่วนสัมพันธ์กับบุคลิกของผู้ดำเนินรายการแต่ละคนเป็นสำคัญ

จากการศึกษาเหตุการณ์ที่นำเสนอในรายการคุยกันหลังข่าว พบว่า มีการนำเสนอเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจมากที่สุด โดยมีสัดส่วนสูงกว่าการนำเสนอในเหตุการณ์อื่นๆอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากเป็นไปตามนโยบายขององค์กรผู้ผลิต คือองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยที่ต้องการให้รายการเป็นช่องทางหนึ่งในการนำเสนอ นโยบายทางด้านเศรษฐกิจของรัฐบาล จึงปรากฏเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจในรายการมากที่สุด

ส่วนทิศทางที่นำเสนอในรายการ พบว่า มีทิศทางเป็น ไม่บวก/ลบ มากที่สุด เนื่องจากองค์กรผู้ผลิต คือสำนักข่าวไทย ย่อมระมัดระวังการนำเสนอที่อาจกระทบกับฝ่ายปกครองโดยตรง อย่างไรก็ตามพบว่าในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศกลับพบว่ามีทิศทางเป็นลบมากที่สุด ทั้งนี้ขึ้นกับบุคลิกของผู้ดำเนินรายการแต่ละคน เป็นสำคัญ

จากการเปรียบเทียบเนื้อหาการนำเสนอระหว่างรายการต่างๆ ในสื่อประเภทวิทยุ พบว่ามีจำนวนการนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.27 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของเนื้อหาเหตุการณ์ในการนำเสนอของรายการวิทยุ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

รายการ	เศรษฐกิจ	สังคม	การเมือง	ต่างประเทศ	รวม
บันทึกสถานการณ์	4	6	9	5	24
(แถว : ร้อยละ)	(16.7)	(25)	(37.5)	(20.8)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(1.2)	(2.0)	(2.8)	(6.9)	(2.4)
ข้อเท็จจริงวันนี้	50	42	31	7	130
(แถว : ร้อยละ)	(38.5)	(32.3)	(23.8)	(0.5)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(15.2)	(14.0)	(9.7)	(9.7)	(12.7)
เปิดฟ้ากว้างฯ	8	28	1	7	44
(แถว : ร้อยละ)	(18.2)	(63.6)	(2.3)	(15.9)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(2.4)	(9.3)	(0.3)	(9.7)	(4.3)
จับชีพจรข่าว	72	69	26	18	185
(แถว : ร้อยละ)	(38.9)	(37.3)	(14.1)	(9.7)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(22.0)	(23.0)	(8.1)	(25.0)	(18.1)
เปิดประเด็น	8	17	21	3	49
(แถว : ร้อยละ)	(16.3)	(34.7)	(42.9)	(6.1)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(2.4)	(5.7)	(6.6)	(4.2)	(4.8)
ติดตามข่าว	68	72	120	7	267
(แถว : ร้อยละ)	(25.5)	(27.0)	(44.9)	(2.6)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(20.7)	(24.0)	(37.5)	(9.7)	(26.2)
แกะรอยข่าว	42	28	74	8	152
(แถว : ร้อยละ)	(27.6)	(18.4)	(48.7)	(5.3)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(12.8)	(9.3)	(23.1)	(11.1)	(14.9)

รายการ	เศรษฐกิจ	สังคม	การเมือง	ต่างประเทศ	รวม
ร้อยละที่ร้อยละหนึ่ง	30	33	31	12	106
(แถว : ร้อยละ)	(28.3)	(31.1)	(29.2)	(11.3)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(9.1)	(11.0)	(9.7)	(16.7)	(10.4)
คุยกันหลังข่าว	46	5	7	5	63
(แถว : ร้อยละ)	(73.0)	(7.9)	(11.1)	(7.9)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(14.0)	(1.7)	(2.2)	(6.9)	(6.2)
รวม	328	300	320	72	1020
(แถว : ร้อยละ)	(32.2)	(29.4)	(31.4)	(7.1)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)

จากตารางพบว่า รายการวิทยุแต่ละรายการมีการนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์แตกต่างกันออกไปดังนี้

รายการบันทึกสถานการณ์ พบว่า นอกเหนือจากการกำหนดเนื้อหาเหตุการณ์จากข่าวสารและสถานการณ์ปัจจุบันแล้ว ปัจจัยด้านทักษะส่วนตัวของผู้ดำเนินรายการยังมีส่วนสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์ในรายการโดย ฟองสนาน จามรจันทร์ และ สุริยงค์ นุณฑสาร ดำเนินรายการเกี่ยวข้องในสายงานข่าวประเภทการเมือง จึงปรากฏเนื้อหาประเภทการเมืองในรายการมากที่สุด

รายการข้อเท็จจริงวันนี้ พบว่า มีการกำหนดเนื้อหาเหตุการณ์จากข่าวสารและสถานการณ์ปัจจุบันเป็นหลัก ทั้งนี้พบว่ามีการนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์ด้านเศรษฐกิจมากที่สุด เนื่องจากกำลังเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ

รายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย พบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีส่วนในการกำหนดเนื้อหาเหตุการณ์ มาจากผู้สนับสนุนรายการที่ทำให้การนำเสนอเป็นเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด โดยมีการนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทการเมืองน้อยที่สุดในรายการ เพื่อหลีกเลี่ยงการกระทบกระเทือนฝ่ายปกครองโดยตรง

รายการจับชีพจรข่าว พบว่า การกำหนดเนื้อหาเหตุการณ์มาจากข่าวสารและสถานการณ์ปัจจุบัน โดยให้ความสำคัญกับเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจมากที่สุด เนื่องจากอยู่ในความสนใจของประชาชน

รายการเปิดประเด็น พบว่า การกำหนดเนื้อหาการนำเสนอมาจากข่าวสารและสถานการณ์ปัจจุบัน โดยให้ความสำคัญกับเนื้อหาประเภทการเมืองมากที่สุด เนื่องจากนโยบายของผู้ผลิตมุ่งเน้นการนำเสนอเหตุการณ์ด้านการเมืองเป็นหลัก

รายการติดตามข่าว พบว่า การกำหนดเนื้อหาจากข่าวสารและสถานการณ์ปัจจุบันเป็นหลัก โดยวัตถุประสงค์ขององค์กรผู้ผลิต คือ บริษัท ทรินิตี้ เรดิโอ จำกัด ต้องการเป็นสถานีด้านข่าวสาร และเน้นการนำเสนอความเคลื่อนไหวทางด้านการเมือง จึงปรากฏเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด

รายการเกาะรอยข่าว พบว่า มีการกำหนดเนื้อหาจากข่าวสารและสถานการณ์ปัจจุบันเป็นหลัก โดยองค์กรผู้ผลิต คือ บริษัท ทรินิตี้ เรดิโอ จำกัด มีนโยบายเน้นการนำเสนอข่าวสารประเภทการเมืองซึ่งมีความเคลื่อนไหวตลอดเวลา จึงปรากฏเนื้อหาประเภทการเมืองในรายการมากที่สุด

รายการร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่ง พบว่า การกำหนดเนื้อหาเหตุการณ์มาจากข่าวสารและสถานการณ์ปัจจุบันเป็นหลัก โดยนำเสนอเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด แต่ยังพบว่าผู้ผลิตได้ให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลย์ในเนื้อหาเหตุการณ์ที่นำเสนอ โดยการกำหนดสัดส่วนเหตุการณ์ด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมืองในการนำเสนอให้ใกล้เคียงกัน

รายการคุยกันหลังข่าว พบว่า มีการนำเสนอเนื้อหาประเภทเศรษฐกิจอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากวัตถุประสงค์ขององค์กรผู้ผลิต คือสำนักข่าวไทย องค์กรสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย มุ่งเน้นการนำเสนอนโยบายด้านเศรษฐกิจของรัฐบาล นอกเหนือจากข่าวสารประเภทอื่นๆ

จากการศึกษาพบว่า รายการวิทยุแต่ละรายการมีการคัดเลือกเหตุการณ์ที่เหมือนและต่างกันอย่างชัดเจน ซึ่งการนำเสนอเหตุการณ์ในรายการวิทยุส่วนใหญ่ พบว่ามีการคัดเลือกเหตุการณ์ดังต่อไปนี้

1. การคัดเลือกเหตุการณ์จากข่าวสารและสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น

รายการบันทึกสถานการณ์ มีหลักเกณฑ์การคัดเลือกเหตุการณ์จากข่าวสารต่างๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อนำเสนอในรายการทุกวัน

" เราจะดูจากหนังสือพิมพ์รายวันเป็นหลัก รวมทั้งประเมินจากข่าวในช่วงกลางคืนที่ผ่านมา พอหกโมงถึงเจ็ดโมง จะตัดสินใจอีกครั้งว่าจะเล่นประเด็นอะไร ส่วนใหญ่เป็นข่าวพาดหัว บางครั้งเป็นข่าวรอง แต่จะไม่หลุดจากหน้าหนึ่ง"

(สุริยงค์ นุณฑุสสาร. สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2543.)

รายการร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่ง นำเสนอเหตุการณ์ในรายการด้วยการติดตามข่าวสารที่เกิดขึ้นตลอดทั้งวันก่อนกำหนดประเด็นนำเสนอ

"เราจะตามสถานการณ์ข่าวสารตลอดทั้งวัน โดยตามจากข่าวโทรทัศน์ วิทยุ แล้วหยิบเอาเรื่องสำคัญๆ มานำเสนอในรายการ"

(อัญชลี ไพรีรักษ์. สัมภาษณ์, 27 ธันวาคม 2543.)

เช่นเดียวกับรายการคุยกันหลังข่าว จะพิจารณาคัดเลือกเหตุการณ์จากข่าวสารที่เกิดขึ้น

" จะประชุมทีมงานทุกวันก่อนตัดสินใจว่าจะนำเสนอเรื่องอะไร ดูจากกระแสข่าวในวันนั้น แต่ถ้าประชาชนยังตามไม่ทัน อาจต้องหยิบเอาประเด็นที่เกิดขึ้นมา 2-3 เรื่องแล้วบ้าง"

(วรรณลักษณ์ ศรีสด. สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2543.)

2. การคัดเลือกเหตุการณ์โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อฝ่ายปกครอง จากการวิเคราะห์เนื้อหาพบว่ารายการวิทยุหลายรายการหลีกเลี่ยงการนำเสนอเหตุการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อฝ่ายปกครองโดยตรง เช่น รายการบันทึกสถานการณ์ รายการคิดตามข่าว รายการแกะรอยข่าว รายการคุยกันหลังข่าว เป็นต้น

3. การคัดเลือกเหตุการณ์จากทักษะของผู้ดำเนินรายการแต่ละคน พบว่ารายการวิทยุมีการจัดวางตัวผู้ดำเนินรายการให้เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาเหตุการณ์แต่ละประเภท เช่น

รายการเปิดประเด็น ผู้ดำเนินรายการมีส่วนสัมพันธ์กับการนำเสนอเหตุการณ์ในรายการแต่ละวัน

“ นอกเหนือจากการกำหนดประเด็นจากข่าวสารและเหตุการณ์ปัจจุบัน ซึ่งคิดเป็นประมาณ 80% แล้ว ทักษะและความถนัดของผู้ดำเนินรายการเองก็มีส่วนสำคัญในการตัดสินใจกำหนดประเด็นในแต่ละวันด้วย”

(เอกิง สมทรัพย์. สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2544.)

เช่นเดียวกับรายการคุยกันหลังข่าว จะมีการกำหนดเนื้อหาเหตุการณ์ต่างให้สอดคล้องกับตัวผู้ดำเนินรายการในวันนั้นๆ

“ อย่างประเด็นการเมือง ก็จะเป็น บ.ก.ที่มีประสบการณ์สูงและยาวนาน ถ้าเป็นประเด็นเศรษฐกิจ สังคม ก็จะเป็นนักข่าวที่รับผิดชอบแต่ละสายงานเป็นผู้ดำเนินรายการ”

(จันทร์แรม สัมพันธ์วิวัฒน์. สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2543.)

4. การคัดเลือกเหตุการณ์จากนโยบายขององค์กรผู้ผลิต ซึ่งพบว่านโยบายของแต่ละสถานียังเข้ามามีส่วนในการกำหนดเนื้อหาเหตุการณ์อีกทางหนึ่งด้วย เช่น

รายการติดตามข่าว ผลิตโดย บริษัท ทริเน็ต เติโอ จำกัด มีนโยบายหลักของสถานีในการนำเสนอข่าวสารประเภทการเมือง และเศรษฐกิจ

“ จะมีการเมืองเยอะ เพราะ Main ของสถานีก็เป็นการเมืองกับเศรษฐกิจอยู่แล้ว “

(วันเพ็ญ ศรีดี. สัมภาษณ์, 28 ธันวาคม 2543.)

เช่นเดียวกันกับรายการคุยกันหลังข่าว มีการนำเสนอเหตุการณ์เศรษฐกิจ ตามนโยบายของสถานี

“ ทุกวันจันทร์จะเป็นประเด็นเศรษฐกิจ เรื่องของ SMEs ซึ่งอันนี้เป็นนโยบายของสถานีที่ต้องนำเสนอ”

(วรรณลักษณ์ ศรีสด. สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2543.)

5. การคัดเลือกเหตุการณ์จากปัจจัยทางธุรกิจ การนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์ในรายการวิทยุ ยังพบอีกว่า ผู้สนับสนุนรายการมีส่วนสำคัญในการกำหนดเนื้อหาเหตุการณ์ในบางรายการโดยตรง เช่น

รายการติดตามข่าว ปราบกฏเนื้อหาเหตุการณ์เรื่องการอนุรักษ์พลังงาน ในรายการเป็นประจำทุกสัปดาห์ เช่นเดียวกับการแก้ไขปัญหาการจราจร ซึ่งพบว่าผู้สนับสนุนรายการได้แก่สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติและ สำนักงานจัดระบบการจราจรทางบก เป็นต้น

รายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย ปราบกฏเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด เนื่องจากต้องการตอบสนององค์กรผู้สนับสนุนรายการ ในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่องค์กรผู้สนับสนุนรายการ

6. การคัดเลือกเหตุการณ์โดยการกำหนดจากรัฐโดยตรง พบว่ามีรายการวิทยุบางรายการมีการกำหนดเนื้อหาเหตุการณ์จากภาครัฐโดยตรง เช่น

รายการคุยกันหลังข่าวมีการกำหนดเนื้อหาเหตุการณ์ ประเภทเศรษฐกิจเรื่องวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทุกวันจันทร์ ในรายการ

รายการบันทึกสถานการณ์ ปรากฏเนื้อหาเพื่อการประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานต่างๆ ของรัฐในรายการ เช่นงานพระราชพิธีเสด็จพระราชดำเนินทางชลมารค การประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา งานวันคล้ายวันพระราชสมภพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นต้น

จากการเปรียบเทียบลักษณะการนำเสนอระหว่างรายการต่างๆ ในสื่อประเภทวิทยุ พบว่ามีทิศทางการนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.28 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของการนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์ในทิศทางต่างๆ ของรายการวิทยุ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

รายการ	บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ	รวม
บันทึกสถานการณ์	12	4	8	24
(แถว : ร้อยละ)	(50.0)	(16.7)	(33.3)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(4.9)	(1.0)	(2.0)	(2.4)
ข้อเท็จจริงวันนี้	14	68	48	130
(แถว : ร้อยละ)	(10.8)	(52.3)	(36.9)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(5.8)	(18.1)	(11.9)	(12.7)
เปิดฟ้ากว้างๆ	17	18	9	44
(แถว : ร้อยละ)	(38.6)	(40.9)	(20.5)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(7.0)	(4.8)	(2.2)	(4.3)
จับชีพจรข่าว	24	80	81	185
(แถว : ร้อยละ)	(13.0)	(43.2)	(43.8)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(9.9)	(21.3)	(20.1)	(18.1)
เปิดประเด็น	2	16	31	49
(แถว : ร้อยละ)	(4.1)	(32.7)	(63.3)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(0.8)	(4.3)	(7.7)	(4.8)
คิดตามข่าว	139	106	22	267
(แถว : ร้อยละ)	(52.3)	(39.7)	(8.2)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(57.2)	(28.3)	(5.5)	(26.2)
แกะรอยข่าว	1	6	145	152
(แถว : ร้อยละ)	(0.7)	(3.9)	(95.4)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(0.4)	(1.6)	(36.1)	(14.9)
ร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่ง	14	64	28	106
(แถว : ร้อยละ)	(13.2)	(60.4)	(26.4)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(5.8)	(17.1)	(6.9)	(10.4)

รายการ	บวก	ลบ	ไม่บวก / ลบ	รวม
คุยกันหลังข่าว	20	13	30	63
(แถว : ร้อยละ)	(31.7)	(20.6)	(47.6)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(8.2)	(3.5)	(7.5)	(6.2)
รวม	243	375	402	1020
(แถว : ร้อยละ)	(23.8)	(40.0)	(41.7)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)

จากตารางพบว่าลักษณะการนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์ของรายการวิทยุมีทิศทางการนำเสนอแตกต่างกันออกไปดังนี้

รายการบันทึกสถานการณ์ พบว่า มีการนำเสนอเนื้อหาเป็นบวกมากที่สุด เนื่องจากเป็นรายการที่ผลิตโดยฝ่ายรายการวิทยุ กรมประชาสัมพันธ์ เนื้อหาจึงหลีกเลี่ยงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับฝ่ายปกครอง โดยปรากฏเนื้อหาเชิงลบต่อฝ่ายปกครองในรายการน้อยที่สุด เนื่องจากเป็นรายการที่ผลิตโดยหน่วยงานรัฐโดยตรง คือกรมประชาสัมพันธ์

รายการข้อเท็จจริงวันนี้ พบว่า มีการนำเสนอในเชิงลบมากที่สุด เนื่องจากองค์กรผู้ผลิตประกอบด้วยกลุ่มนักวิชาการ ที่นำเสนอเหตุการณ์ต่างๆอย่างตรงไปตรงมา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเหตุการณ์ที่กำลังเป็นปัญหาและต้องการการแก้ไขจากฝ่ายปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากฝ่ายรัฐบาล แต่ยังคงไม่ปรากฏเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายปกครองประเภททหาร เนื่องจากความเป็นเจ้าของคลื่นได้แก่กองทัพบก

รายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย พบว่า มีการนำเสนอในทิศทางที่เป็นลบมากที่สุด แต่ส่วนใหญ่เป็นเหตุการณ์ทางด้านสังคม ในขณะที่ทิศทางการนำเสนอในเชิงบวก มีสัดส่วนใกล้เคียงกับเนื้อหาในเชิงลบ เนื่องจากไม่ต้องการให้เกิดผลกระทบต่อฝ่ายปกครองโดยตรง เนื่องจากผู้สนับสนุนรายการเป็นองค์กรของรัฐองค์กรหนึ่ง

รายการจับชีพจรข่าว พบว่า มีการนำเสนอไม่บวก/ลบมากที่สุด อย่างไรก็ตามการนำเสนอในทิศทางลบ พบว่ามีจำนวนใกล้เคียงกันอย่างชัดเจน โดยมีทิศทางเป็นบวกน้อยที่สุด เนื่อง

จากบุคลิกของผู้ดำเนินรายการเน้นการนำเสนอข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา และหลีกเลี่ยงผลกระทบจากฝ่ายปกครอง เนื่องจากเจ้าของคลื่นได้แก่ องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย

รายการเปิดประเด็น พบว่า มีการนำเสนอในทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด ซึ่งผู้ผลิตรายการได้แก่ บริษัท วอช ดีเอก จำกัด มีนโยบายในการนำเสนอเหตุการณ์อย่างตรงไปตรงมา แต่เป็นการให้ข้อมูลจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ส่วนการนำเสนอทิศทางบวก พบว่า มีสัดส่วนน้อยอย่างชัดเจน แสดงถึงการนำเสนอปัญหาอย่างตรงไปตรงมาโดยไม่ปกป้องฝ่ายปกครองที่ต้องรับรู้การแก้ไขปัญหา แต่ยังคงหลีกเลี่ยงผลกระทบจากฝ่ายปกครองโดยตรง เนื่องจากเจ้าของคลื่นได้แก่ องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย

รายการติดตามข่าว พบว่า มีทิศทางการนำเสนอเป็นบวกมากที่สุด แสดงถึงการไม่ต้องการให้เกิดผลกระทบต่อฝ่ายปกครองโดยตรง เนื่องจากองค์กรผู้ผลิต คือ บริษัท ทริเน็ต เวิร์ดไอ จำกัด เป็นผู้เช่าเวลาออกอากาศจากกรมประชาสัมพันธ์

รายการเกาะรอยข่าว พบว่า มีทิศทางการนำเสนอไม่เป็นบวก/ลบ มากที่สุด เนื่องจากองค์กรผู้ผลิต คือ บริษัท ทริเน็ต เวิร์ดไอ จำกัด เป็นผู้เช่าเวลาจากกรมประชาสัมพันธ์ จึงหลีกเลี่ยงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับฝ่ายปกครอง

รายการร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่ง พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด เนื่องจากการนำเสนอของผู้ดำเนินรายการที่นำเสนอปัญหาอย่างตรงไปตรงมา และไม่เกรงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับฝ่ายปกครอง แต่ไม่ปรากฏเนื้อหาที่เกี่ยวกับฝ่ายปกครองประเภททหาร เนื่องจากความเป็นเจ้าของสื่อคือ กองบัญชาการทหารสูงสุด

รายการคุยกันหลังข่าว พบว่า มีทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด รองลงมาได้แก่เชิงบวก ทั้งนี้สอดคล้องกับสถานะองค์กรผู้ผลิต คือสำนักข่าวไทย อ.ส.ม.ท. จึงพยายามหลีกเลี่ยงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับฝ่ายปกครอง

จากการศึกษาทิศทางเนื้อหาเหตุการณ์ของสื่อประเภทรายการวิทยุ ผู้วิจัยพบว่ารายการวิทยุมีการคัดเลือกเหตุการณ์โดยมีทิศทางในการนำเสนอเหมือนและต่างกันไป ทั้งนี้มีปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องหลายประการ ได้แก่

1. สถานภาพองค์กรผู้ผลิตรายการ พบว่ารายการวิทยุหลายรายการมีสถานภาพเป็นองค์กรของรัฐ หรือรับสัมปทานจากรัฐในการผลิตรายการ ซึ่งส่งผลต่อทิศทางการนำเสนอที่หลีกเลี่ยงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับฝ่ายปกครองโดยตรง เช่นรายการ บันเทิงสถานการณ์ ผลิตโดยสำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ รายการคุยกันหลังข่าว ผลิตรายการโดย สำนักข่าวไทย องค์กรสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย รายการคิดตามข่าวและเกาะรอยข่าว ผลิตโดยบริษัท ทริเน็ต เรดิโอ จำกัด ซึ่งรับสัมปทานคลื่นวิทยุจากกรมประชาสัมพันธ์ รายการร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่ง ผลิตโดยบริษัทอินดี้ส์ มีเดีย จำกัด ซึ่งรับสัมปทานจากกองบัญชาการทหารสูงสุด รายการข้อเท็จจริงวันนี้ ผลิตรายการโดยบริษัท ททบ.5 ของกองทัพบก รายการจับชีพจรข่าว รับสัมปทานจากองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย เป็นต้น

2. บุคลิกของผู้ดำเนินรายการแต่ละคน พบว่ามีส่วนสัมพันธ์กับทิศทางที่ปรากฏในเนื้อหารายการวิทยุอย่างชัดเจน เช่นอัญชลี ไพรีรักษ์ ผู้ดำเนินรายการร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่ง ดำเนินรายการอย่างตรงไปตรงมา ก้าวร้าว กระตุนเร้า เช่นเดียวกับผู้ดำเนินรายการทีมนักวิชาการ รายการข้อเท็จจริงวันนี้ จึงปรากฏเนื้อหารายการที่มีทิศทางเป็นลบกับฝ่ายปกครอง มากกว่ารายการวิทยุอื่นๆ

3. เหตุผลทางธุรกิจ โดยรายการวิทยุที่มีผู้สนับสนุนรายการเป็นหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐพบว่าเนื้อหาทิศทางการนำเสนอเหตุการณ์ที่หลีกเลี่ยงผลกระทบต่อฝ่ายปกครองอย่างชัดเจน เช่นรายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย รายการคิดตามข่าว เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป รายการวิทยุที่ทำการศึกษาทุกรายการ หลักเกณฑ์ที่มีการคัดเลือกเนื้อหาเหตุการณ์เพื่อนำเสนอจากข่าวสารและสถานการณ์ปัจจุบัน โดยคำนึงถึงความสนใจของประชาชนเป็นสำคัญ เห็นได้จากรายการวิทยุทุกรายการมีการนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศน้อยที่สุดทุกรายการ ยกเว้นรายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย เนื่องจากผู้ผลิตรายการเห็นว่า เป็นเหตุการณ์ที่ประชาชนให้ความสนใจน้อย

นอกจากนี้ วัตถุประสงค์ขององค์กรผู้ผลิต เป็นปัจจัยที่มีส่วนกำหนดเนื้อหาเหตุการณ์อย่างชัดเจนในรายการวิทยุบางรายการ เช่น รายการคิดตามข่าว ที่เน้นการนำเสนอข่าวสารประเภทการเมืองตามนโยบายของสถานี และรายการคุยกันหลังข่าว นำเสนอเนื้อหาเศรษฐกิจเรื่องวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตามนโยบายของสำนักข่าวไทย เป็นต้น

ทักษะและคุณสมบัติส่วนตัวของผู้ดำเนินรายการ พบว่า มีส่วนในการกำหนดเนื้อหาเหตุการณ์และทิศทางในการนำเสนอในรายการวิทยุ เช่น รายการบันทึกสถานการณ์ พบว่ามีการนำเสนอเนื้อหาประเภทการเมืองมากที่สุด เนื่องจากผู้ดำเนินรายการเกี่ยวข้องอยู่กับสายงานข่าวประเภทการเมือง รายการข้อเท็จจริงวันนี้ปรากฏเนื้อหาในทิศทางเป็นลบมากที่สุด เนื่องจากผู้ดำเนินรายการเป็นกลุ่มนักวิชาการที่วิพากษ์วิจารณ์การทำงานของฝ่ายปกครองอย่างตรงไปตรงมา เช่นเดียวกับรายการร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่ง ที่นำเสนอเหตุการณ์ที่มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด เนื่องจากผู้ดำเนินรายการเป็นผู้ดำเนินการอิสระที่ไม่สังกัดหน่วยงานใด รายการเปิดประเด็นและรายการคุยกันหลังข่าว ผู้ดำเนินรายการเป็นผู้กำหนดเนื้อหาเหตุการณ์จากทักษะส่วนตัวและความถนัดของผู้ดำเนินรายการแต่ละคน เป็นต้น

สถานภาพขององค์กรผู้ผลิตที่เกี่ยวข้องกับองค์กรรัฐซึ่งเป็นเจ้าของสื่อ ยังมีส่วนกำหนดทั้งเนื้อหาและทิศทางในการนำเสนอในรายการวิทยุหลายรายการ เช่น รายการบันทึกสถานการณ์ผลิตโดยฝ่ายรายการ สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์ รายการคิดตามข่าวและเกาะรอยข่าว ผลิตโดย บริษัท ทริเน็ต ทีวีโอ จำกัด ซึ่งเช่าเวลาจากกรมประชาสัมพันธ์ รายการคุยกันหลังข่าว ผลิตโดยสำนักข่าวไทย องค์กรสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย รายการร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่ง รับสัมปทานจากกองบัญชาการทหารสูงสุด รายการข้อเท็จจริงวันนี้ ผลิตรายการโดยททบ.5 ทีวีโอของกองทัพบก รายการจับชีพจรข่าว รับสัมปทานจากองค์กรสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย เป็นต้น จึงปรากฏลักษณะเนื้อหาเหตุการณ์และทิศทางในการนำเสนอที่หลีกเลี่ยงการกระทบกระเทือนต่อฝ่ายปกครองอย่างชัดเจน

ผู้สนับสนุนรายการ เป็นอีกปัจจัยหนึ่งทางธุรกิจที่เข้ามามีส่วนกำหนดเนื้อหาบางส่วนในรายการวิทยุบางรายการ เช่น รายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย ที่หลีกเลี่ยงการนำเสนอเนื้อหา

เหตุการณ์และทิศทางการนำเสนอที่อาจส่งผลกระทบต่อฝ่ายปกครอง เนื่องจากผู้สนับสนุนเป็นองค์กรของรัฐองค์กรหนึ่ง และรายการคิดตามข่าวมีการนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์ตามที่ผู้สนับสนุนรายการกำหนด เช่นกัน

4.1.3 เหตุการณ์ที่นำเสนอในสื่อหนังสือพิมพ์

4.1.3.1 เหตุการณ์ที่นำเสนอในคอลัมน์ “สารพันปัญหา” หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

คอลัมน์สารพันปัญหา หน้า 6 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ โดยอ๊อด เทอร์โบ ตีพิมพ์ทุกวัน จันทร์-ศุกร์ ซึ่งให้ความสำคัญในการแสดงความคิดเห็นต่อจดหมายประเภทร้องเรียน ร้องทุกข์เป็นหลัก รองลงมาได้แก่การแสดงความคิดเห็นของประชาชน รวมถึงจดหมายชี้แจงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีการตีพิมพ์วันละ 1-2 ฉบับ สลับกับการแสดงทัศนะประกอบของเจ้าของคอลัมน์ต่อเรื่องร้องเรียนนั้นๆ คอลัมน์สารพันปัญหามีการตกแต่งต้นฉบับเพื่อให้กระชับ ได้แก่การตัดคำขึ้นต้นจดหมายเช่น เรียน เรื่อง วันที่ เดือน ปี และคำลงท้ายที่ฟุ่มเฟือย เช่น ขอขอบคุณ ขอแสดงความนับถือ เป็นต้น ยกเว้นจดหมายประเภทชี้แจงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะไม่มีมีการตกแต่งต้นฉบับ จากการศึกษาพบว่าคอลัมน์สารพันปัญหา มีสัดส่วนการนำเสนอเหตุการณ์ต่างๆดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.29 ตารางแสดงสัดส่วนเหตุการณ์ที่นำเสนอในคอลัมน์ “สารพันปัญหา”
หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	4 (3.7)	0 (0.0)	1 (3.1)	3 (4.3)
สังคม	77 (72)	5 (100.0)	19 (59.4)	53 (75.7)
การเมือง	26 (24.3)	0 (0.0)	12 (37.55)	14 (20.0)
ต่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม	107 (100.0)	5 (4.7)	32 (29.9)	70 (65.4)

จากตารางพบว่า คอลัมน์สารพันปัญหา หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มีสัดส่วนเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด สอดคล้องกับวัตถุประสงค์คอลัมน์ที่เปิดให้ประชาชนสามารถร้องเรียน ร้องทุกข์ในปัญหาต่างๆ ได้อย่างเปิดกว้าง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาการร้องทุกข์ของหน่วยงานรัฐต่างๆ รวมถึงการนำเสนอจดหมายชี้แจงจากหน่วยงานของรัฐด้วย เช่น ปัญหาขยะ ปัญหาระบบขนส่งมวลชน ระบบราชการไทย รถจักรยานยนต์เสียดัง เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ที่นำเสนอ พบว่า เป็นไม่บวก/ลบ มากที่สุด โดยเหตุการณ์เรื่องสังคมมีทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบุคลิกของเจ้าของคอลัมน์ ซึ่งพบว่า อี๊ด เทอร์โบ จะแสดงทัศนคติประกอบจดหมายร้องเรียนด้วยบุคลิกที่ไม่ก้าวร้าว สั้นและกระชับเป็นส่วนใหญ่ และมีลักษณะการนำเสนอด้วยการบอกกล่าวหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาช่วยแก้ไขปัญหามากกว่า

ตารางที่ 4.30 ตารางแสดงรายละเอียดเนื้อหาเหตุการณ์ด้านต่างๆ ที่นำเสนอในคอลัมน์
 "สารพันปัญหา" หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม - 30 พฤศจิกายน 2542

เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)			
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ	
เศรษฐกิจ	การเงิน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การคลัง	1 (25.0)	0 (0.0)	1 (100.0)	0 (0.0)
	การลงทุน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ระหว่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	หุ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ปากท้อง	1 (25.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (33.3)
	การเกษตร / แรงงาน	2 (50.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (66.7)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม	4 (100.0)	0 (0.0)	1 (25.0)	3 (75.0)	
สังคม	การศึกษา	5 (6.5)	0 (0.0)	0 (0.0)	5 (9.4)
	ประวัติศาสตร์	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ชุมชน สิ่งแวดล้อม	12 (15.6)	0 (0.0)	4 (21.1)	8 (15.1)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม / ศาสนา	3 (3.9)	0 (0.0)	2 (10.5)	1 (1.9)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	2 (2.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (3.8)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	14 (18.2)	2 (40.0)	3 (15.8)	9 (17.0)
	ทุจริตคอร์รัปชัน	11 (14.3)	1 (20.0)	4 (21.1)	6 (11.3)
	การบริหารจากรัฐ	24 (31.2)	0 (0.0)	5 (26.3)	19 (35.8)
	อื่นๆ	6 (7.8)	2 (40.0)	1 (5.2)	3 (5.7)
รวม	77 (100.0)	5 (6.5)	19 (24.7)	53 (68.8)	
การเมือง	กฎหมาย	1 (3.8)	0 (0.0)	1 (8.3)	0 (0.0)
	รัฐบาล	5 (19.2)	0 (0.0)	5 (41.7)	0 (0.0)
	ฝ่ายค้าน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นิติบัญญัติ	1 (3.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (7.1)
	ตุลาการ กระบวนการยุติธรรม	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ท้องถิ่น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	19 (73.1)	0 (0.0)	6 (50.0)	13 (92.9)
	พรรคการเมือง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม	26 (100.0)	0 (0.0)	12 (46.2)	14 (53.8)	

เหตุการณ์		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)

จากตารางพบว่ารายละเอียดเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ ที่นำเสนอในคอลัมน์สารพัน เป็นปัญหาเป็นเหตุการณ์เรื่องการเกษตร/แรงงาน มากที่สุด ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น การแสดงทัศนคติต่อจดหมายกรณีปัญหาห้องเรียนต่อกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน เรื่องโครงการฝึกอาชีพ เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2542 และการตอบจดหมายแสดงความคิดเห็นการขั้บไล่แรงงานเถื่อน เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2542 เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางไม่เป็นบวก/ลบ มากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเหตุการณ์เรื่องการเกษตร/แรงงาน เนื่องจากการนำเสนอมีลักษณะการบอกกล่าวให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบปัญหา และนำเสนอคำชี้แจงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทสังคม ที่นำเสนอในคอลัมน์สารพันปัญหา พบว่าเป็นเหตุการณ์เรื่องการบริการจากรัฐมากที่สุด สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และลักษณะการร้องเรียนร้องทุกข์ที่เกี่ยวข้องกับความเดือดร้อนในปัญหาต่างๆ จากหน่วยงานของรัฐที่มีเป็นจำนวนมาก ตัวอย่างเหตุการณ์ เช่น การแสดงทัศนคติต่อจดหมายร้องเรียนความอันตรายบริเวณป้ายจอดรถของ ข.ส.ม.ก. เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2542 จดหมายร้องเรียนการทำงานของเจ้าหน้าที่กรมทางหลวง บางปะอิน เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2542 และจดหมายชี้แจงข้อร้องเรียนกรณีภาพสัญญาณช่อง 11 ไม่ชัดเจน เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2542 เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทสังคมที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางไม่เป็นบวก/ลบ มากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเหตุการณ์เรื่องการบริการจากรัฐ เนื่องจากการนำเสนอมีลักษณะการบอกกล่าวให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบปัญหา รวมทั้งนำเสนอคำชี้แจงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทการเมือง ที่นำเสนอในคอลัมน์สารพันปัญหา พบว่า เป็นเหตุการณ์เรื่องของนักการเมือง/ตัวบุคคลมากที่สุด เนื่องจากการนำเสนอจะมุ่งเน้นไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องเสมอ ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น การแสดงทัศนะต่อจดหมายแสดงความคิดเห็นกรณีนายชาญชัย อิสระเสนารักษ์ ปลอมวุฒิมารศึกษา เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2542 จดหมายแสดงความคิดเห็นกรณีการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล วันที่ 8 พฤศจิกายน 2542 เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทการเมืองที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางไม่เป็นบวก/ลบ มากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเหตุการณ์เรื่องนักการเมือง/ตัวบุคคล เนื่องจากการนำเสนอมีลักษณะการบอกกล่าวให้บุคคลที่เกี่ยวข้องรับทราบปัญหาและเข้ามาช่วยแก้ไข ส่วนทิศทางที่ปรากฏเป็นลบ เนื่องจากเป็นนำเสนอในลักษณะของการตำหนิบุคคลที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาต่างๆ

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ พบว่า ไม่มีการนำเสนอในคอลัมน์สารพันปัญหาแต่อย่างใด เนื่องจากเป็นเรื่องที่ไม่สัมพันธ์กับปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนโดยตรง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องร้องทุกข์ และการได้รับความเดือดร้อนในปัญหาที่ใกล้ตัวมากกว่า

จากการศึกษาเนื้อหาเหตุการณ์ในคอลัมน์สารพันปัญหา หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ พบว่ามีการนำเสนอเนื้อหา ทั้งการแสดงทัศนะ ให้คำตอบเป็นไปตามเรื่องที่ประชาชนเขียนจดหมายเข้ามายังเจ้าของคอลัมน์ เป็นหลัก ซึ่งส่วนใหญ่ได้แก่จดหมายประเภทร้องเรียน ร้องทุกข์ต่างๆ จึงทำให้ปรากฏเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทสังคม มากกว่าเหตุการณ์ประเภทอื่นๆ โดยเรื่องการบริหารจากรัฐพบมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ความรุนแรง/ความปลอดภัย และ ชุมชน/สิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นเรื่องที่ประชาชนมักประสบความเดือดร้อนมากที่สุด

ส่วนเหตุการณ์ประเภทการเมืองที่นำเสนอในคอลัมน์สารพันปัญหา พบว่า เป็นเรื่องนักการเมือง / ตัวบุคคล มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาที่ประชาชนร้องเรียนเข้ามา เจ้าของคอลัมน์มักระบุถึงบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงให้เข้ามาแก้ไขปัญหา จึงปรากฏเนื้อหาดังกล่าวมากที่สุด

การนำเสนอในคอลัมน์สารพันปัญหา พบว่า มีทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด ซึ่งบุคลิกของเจ้าของคอลัมน์มีส่วนอย่างมากต่อทิศทางดังกล่าว โดย อี๊ด เทอร์โบ มีบุคลิกไม่ก้าวร้าว ในการตอบหรือแสดงทัศนคติประกอบจดหมายร้องเรียน การกล่าวอ้างถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาส่วนใหญ่เป็นเพียงแนะนำให้มีการแก้ไขปัญหานั้น

4.1.3.2 เหตุการณ์ที่น่าเสนอในคอลัมน์ “สันตติกรรมวัยทวนน้ำ” หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

คอลัมน์สันตติกรรมวัยทวนน้ำ หน้า 5 หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ โดย มนตรี ปุชตรีรัตน์ ทุกวันจันทร์-ศุกร์ เป็นคอลัมน์ที่เจ้าของคอลัมน์ให้ความสำคัญในการแสดงทัศนะ วิพากษ์ วิวิจารณ์ จดหมายของประชาชนที่หลากหลาย ทั้งประเภทการแสดงความคิดเห็น การร้องเรียน ร้องทุกข์ ทั้งปัญหาเดือดร้อนทั่วไปและปัญหาระดับนโยบายของผู้บริหารประเทศ โดยคัดเลือกจดหมายเพื่อตีพิมพ์ วันละ 2-3 ฉบับ สลับกับจดหมายประเภทชี้แจงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการแสดงทัศนะประกอบของเจ้าของคอลัมน์ การตีพิมพ์จดหมายมีการตกแต่งต้นฉบับของจดหมายเพื่อให้ กระชับ โดยตัดคำขึ้นต้นและลงท้ายจดหมายที่ฟุ่มเฟือยออกไป เช่น เรียน เรื่อง วันที่ เดือน ปี ขอบคุณ ด้วยความเคารพ เป็นต้น คอลัมน์สันตติกรรมวัยทวนน้ำ จากการศึกษาพบว่า คอลัมน์สันตติกรรมวัยทวนน้ำมีส่วนการนำเสนอเหตุการณ์ต่างๆ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.31 ตารางแสดงสัดส่วนเหตุการณ์ที่น่าเสนอในคอลัมน์สันตติกรรมวัยทวนน้ำ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	9 (8.2)	1 (8.3)	8 (12.5)	0 (0.0)
สังคม	69 (53.6)	9 (75.0)	21 (32.8)	29 (85.3)
การเมือง	39 (35.5)	2 (16.7)	33 (51.6)	4 (11.8)
ต่างประเทศ	3 (2.7)	0 (0.0)	2 (3.1)	1 (2.9)
รวม	110 (100.0)	12 (10.9)	64 (58.2)	34 (30.9)

จากตารางพบว่า คอลัมน์สันตติกรรมวัยทวนน้ำ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ มีสัดส่วนเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด สอดคล้องกับปัญหาที่ประชาชนมักประสบความเดือดร้อน

จากปัญหาต่างๆ ร่องลงมาเป็นเรื่องการเมือง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคอรัปชั่นสกัดกั้นที่ว่ายทวนน้ำ เน้นการนำเสนอปัญหาในแนวนโยบายของฝ่ายปกครอง ไปพร้อมกับความเดือดร้อนของประชาชนซึ่งถือเป็นปัญหาในทางปฏิบัติด้วย

ลักษณะเหตุการณ์ที่นำเสนอ พบว่า เป็นลบมากที่สุด โดยเหตุการณ์ประเภทการเมือง มีทิศทางลบมากที่สุด ร่องลงมาได้แก่ เหตุการณ์ประเภทสังคม ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวทางหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ที่มักนำเสนอข่าวสารอย่างก้าวร้าวและรุนแรงต่อฝ่ายปกครอง

ตารางที่ 4.32 ตารางแสดงรายละเอียดเนื้อหาเหตุการณ์ด้านต่างๆ ที่นำเสนอในคอลัมน์
 “สันักตกรณีนว้ยทวนน้้า” ระหว่างวันทึ่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

	เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	การเงิน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การคลัง	1 (11.1)	0 (0.0)	1 (12.5)	0 (0.0)
	การลงทุน	0 (0.00)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.00)
	ระหว่างประเทศ	1 (11.1)	0 (0.0)	1 (12.5)	0 (0.0)
	หุ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	3 (33.3)	0 (0.0)	3 (37.5)	0 (0.0)
	ปากห้อง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การเกษตร / แรงงาน	4 (44.4)	1 (100.0)	3 (37.5)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		9 (100.0)	1 (11.1)	8 (88.9)	0 (0.00)
สังคม	การศึกษา	1 (1.7)	0 (0.0)	1 (4.8)	0 (0.0)
	ประวัติศาสตร์	1 (1.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (3.4)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	2 (3.4)	0 (0.0)	1 (4.8)	1 (3.4)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม / ศาสนา	9 (15.3)	1 (11.1)	4 (19.0)	4 (13.8)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	2 (3.4)	1 (11.1)	1 (4.8)	0 (0.0)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	5 (8.5)	0 (0.0)	1 (4.8)	4 (13.8)
	ทุจริตคอรัปชั่น	8 (13.4)	1 (11.1)	5 (23.8)	2 (6.9)
	การบริการจากรัฐ	8 (13.6)	4 (44.4)	1 (4.8)	3 (10.3)
	อื่นๆ	23 (39.0)	2 (22.2)	7 (33.3)	14 (48.3)
รวม		59 (100.0)	9 (15.3)	21 (35.6)	29 (49.2)
การเมือง	กฎหมาย	5 (12.8)	0 (0.0)	3 (8.8)	2 (66.7)
	รัฐบาล	13 (33.3)	0 (0.0)	13 (38.2)	0 (0.0)
	ฝ่ายค้าน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นิติบัญญัติ	2 (5.1)	0 (0.0)	2 (5.9)	0 (0.0)
	ตุลาการ/ กระบวนการยุติธรรม	1 (2.6)	0 (0.0)	1 (2.9)	0 (0.0)
	ท้องถิ่น	2 (5.1)	0 (0.0)	2 (5.9)	0 (0.0)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	15 (35.5)	2 (100.0)	12 (35.3)	1 (33.3)
	พรรคการเมือง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	1 (2.6)	0 (0.0)	1 (2.9)	0 (0.0)
รวม		39 (100.0)	2 (5.1)	34 (87.2)	3 (7.7)

เหตุการณ์		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ จำนวน(ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	3 (100.0)	1 (100.0)	2 (100.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		3 (100.0)	1 (33.3)	2 (66.7)	0 (0.0)

จากตารางพบว่า รายละเอียดเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ ที่นำเสนอในคอลัมน์สันตติกรรมนี้ว่ายทวนน้ำ เป็นเหตุการณ์เรื่องเกษตร/แรงงาน มากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและปัญหาแนวนโยบายของรัฐบาล ตัวอย่างเหตุการณ์ เช่น การแสดงทัศนะต่อจดหมายแสดงความคิดเห็นเรื่องปัญหาราคาพืชผลเกษตรและประมงตกต่ำทางภาคใต้ เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2542 จดหมายแสดงความคิดเห็นความขัดแย้งโครงการโรงไฟฟ้าบ่อนอก วันที่ 29 ตุลาคม 2542 จดหมายแสดงความคิดเห็นเรื่องปัญหาการยึดครองธุรกิจของต่างชาติที่มีผลกระทบต่อแรงงานไทย วันที่ 19 ตุลาคม 2542 เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเหตุการณ์เรื่อง เกษตร/แรงงาน และเรื่องรัฐวิสาหกิจ เนื่องจากการนำเสนอมีลักษณะก้าวร้าว รุนแรง เช่น การแสดงทัศนะกรณีปัญหาราคาพืชผลเกษตรและประมงตกต่ำทางภาคใต้ เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2542 สันตติกรรมนี้ให้ทัศนะในคอลัมน์ว่า

“เกิดอะไรขึ้นในบ้านเมืองยามที่พรรคประชาธิปไตยเป็นรัฐบาลขนาดช่างทาสี
ประสบการณ์มากกว่ารัฐบาลชวนยังต้องอาย” เป็นต้น

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทสังคม ที่นำเสนอในคอลัมน์สันตติกรรมนี้ว่ายทวนน้ำ พบว่า เป็นเหตุการณ์เรื่องอื่นๆ มากที่สุด ทั้งนี้คอลัมน์ว่ายทวนน้ำเปิดให้มีการแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย นำไปสู่การแสดงทัศนะของเจ้าของคอลัมน์ที่หลากหลาย เช่น การเปิดเนื้อที่คอลัมน์เป็นกรณีพิเศษสำหรับเรื่องทั่วไป ในชื่อว่า “คุยเฟื่องเรื่องทั่วไป” ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น

การแสดงทัศนะต่อจดหมายผู้อ่านที่ให้ความรู้เรื่องการแต่งโคลงสุภาพ วันที่ 3 ตุลาคม 2542 เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทสังคมที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเหตุการณ์เรื่องอื่นๆ เนื่องจากเป็นเรื่องทั่วไปที่ไม่มีผลกระทบต่อฝ่ายปกครองโดยตรง ทิศทางการนำเสนอจึงมีลักษณะดังกล่าว

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทการเมือง ที่นำเสนอในคอลัมน์สั้นตัดกรณีว่า ยทวนน้ำ พบว่า เป็นเหตุการณ์เรื่องนักการเมือง/ตัวบุคคล มากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องรัฐบาล เนื่องจากแนวทางของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ มุ่งเน้นการนำเสนอเหตุการณ์ทางการเมือง การคัดเลือกเหตุการณ์นำเสนอจึงปรากฏสัดส่วนประเภทดังกล่าวค่อนข้างมาก ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น การแสดงทัศนะวิพากษ์ วิจารณ์ พลตรีสนั่น ขจรประศาสน์ กรณีบ้าน 3 หลัง จังหวัดกาญจนบุรี วันที่ 14 ตุลาคม 2542 การแสดงทัศนะวิพากษ์ วิจารณ์ นายชวน หลีกภัย และนายธารินทร์ นิมานเหมินทร์ ในคอลัมน์ วันที่ 6 ตุลาคม 2542 เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทการเมืองที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเหตุการณ์เรื่องรัฐบาลมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องนักการเมือง/ตัวบุคคล เนื่องจากหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์มีแนวทางการนำเสนอที่ก้าวร้าว ใช้ถ้อยคำรุนแรง และกล่าววิพากษ์วิจารณ์ จึงมีทิศทางการนำเสนอเป็นลบมากที่สุด

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ ที่นำเสนอในคอลัมน์สั้นตัดกรณีว่า ยทวนน้ำ พบว่า เป็นเหตุการณ์เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมากที่สุด สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น การแสดงทัศนะกรณีการส่งทหารไทยไปติมอร์ตะวันออก วันที่ 26 พฤศจิกายน 2542 เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเหตุการณ์เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เนื่องจากเป็นการวิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรงตรงไปตรงมา

จากการศึกษาเนื้อหาเหตุการณ์ในคอลัมน์สันตติกรรมว่ายนน้ำ พบว่า มีการนำเสนอเหตุการณ์ทั้งที่เป็นเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ของประชาชน ซึ่งเป็นเรื่องเดือดร้อนทั่วไป และการทำงานระดับนโยบายของรัฐบาล ผ่านทางจดหมายของประชาชนที่เขียนเข้ามายังเจ้าของคอลัมน์ ซึ่งเนื้อหาที่พบมากที่สุด ได้แก่ เหตุการณ์ประเภทสังคม ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาต่างๆ ของประชาชน รongลงมาเป็นเหตุการณ์ประเภทการเมือง ที่เน้นการวิพากษ์วิจารณ์นโยบายรัฐบาลและนักการเมืองอย่างรุนแรง

ทิศทางการนำเสนอที่ปรากฏในคอลัมน์สันตติกรรมว่ายนน้ำ พบว่า เป็นลบมากที่สุด โดยปรากฏในเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด สอดคล้องแนวทางของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ เป็นที่ทราบดีว่ามักมีความรุนแรงในการนำเสนอเหตุการณ์ทางด้านการเมือง ทั้งนี้พบว่า เรื่องรัฐบาล และนักการเมือง/ตัวบุคคล มีทิศทางการนำเสนอเป็นลบมากที่สุดในเหตุการณ์ประเภทการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลจะถูกนำเสนอในเชิงลบทั้งสิ้น

4.1.3.3 เหตุการณ์ที่นำเสนอใน “คอลัมน์ร้องทุกข์” หนังสือพิมพ์สยามรัฐ

คอลัมน์ร้องทุกข์ ในหน้า 6 หนังสือพิมพ์สยามรัฐ โดย คม คำทับัน ตีพิมพ์ทุกวัน จันทร์-ศุกร์ คอลัมน์ร้องทุกข์ เน้นการวิพากษ์ วิจารณ์ ตอบคำถาม ซึ่งเป็นจดหมายประเภทร้องเรียน ร้องทุกข์จากความเดือดร้อนของประชาชนเป็นหลัก โดยลงตีพิมพ์จดหมายที่ส่งเข้ามายังเจ้าของคอลัมน์วันละ 2-3 ฉบับ สลับกับจดหมายชี้แจงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการแสดงทัศนะของเจ้าของคอลัมน์ต่อเรื่องร้องเรียนนั้นๆ จดหมายแต่ละมีการตกแต่งต้นฉบับเพื่อให้เกิดความกระชับ โดยตัดคำขึ้นต้นลงท้ายที่ฟุ่มเฟือยออกไป เช่น เรื่อง เรียน วัน เดือน ปี ขอบพระคุณ ขอแสดงความนับถือ จากการศึกษาพบว่าคอลัมน์ร้องทุกข์มีส่วนการนำเสนอเหตุการณ์ต่างๆ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.33 ตารางแสดงสัดส่วนเหตุการณ์ที่นำเสนอในคอลัมน์ร้องทุกข์ หนังสือพิมพ์สยามรัฐ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	4 (3.0)	0 (0.0)	3 (10.3)	1 (1.8)
สังคม	119 (89.5)	49 (100.0)	16 (55.2)	54 (98.9)
การเมือง	9 (6.8)	0 (0.0)	9 (31.0)	0 (0.0)
ต่างประเทศ	1 (0.8)	0 (0.0)	1 (3.4)	0 (0.0)
รวม	133 (100.0)	49 (36.8)	29 (21.8)	55 (41.4)

จากตารางพบว่า คอลัมน์ร้องทุกข์ หนังสือพิมพ์สยามรัฐ มีสัดส่วนเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด สอดคล้องกับปัญหาที่ประชาชนมักประสบความเดือดร้อนจากปัญหาต่างๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคอลัมน์ร้องทุกข์ เน้นการนำเสนอปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนซึ่งมักเป็นเรื่องร้องทุกข์ ความเดือดร้อนจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานรัฐ เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ที่น่าเสนอ พบว่า มีทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด โดยเหตุการณ์ประเภทสังคม มีทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากบุคลิกของเจ้าของคอลัมน์ที่ไม่ก้าวร้าว ทำหน้าที่ให้ข้อมูลประกอบข้อร้องเรียน และเป็นช่องทางแสดงปัญหาไปยังฝ่ายปกครอง

ตารางที่ 4.34 ตารางแสดงรายละเอียดเนื้อหาเหตุการณ์ด้านต่างๆ ที่นำเสนอใน "คอลัมน์ร้องทุกข์" หนังสือพิมพ์สยามรัฐ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม - 30 พฤศจิกายน 2542

	เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	การเงิน	1 (25.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (100.0)
	การค้า	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การลงทุน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ระหว่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	หุ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	2 (50.0)	0 (0.0)	2 (66.7)	0 (0.0)
	ปากท้อง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การเกษตร / แรงงาน	1 (25.0)	0 (0.0)	1 (33.3)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		4 (100.0)	0 (0.0)	3 (100.0)	1 (100.0)
สังคม	การศึกษา	3 (2.5)	0 (0.0)	1 (6.3)	2 (3.7)
	ประวัติศาสตร์	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	16 (13.4)	8 (16.3)	0 (0.0)	8 (14.8)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา	7 (5.9)	0 (0.0)	3 (18.8)	4 (7.4)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	5 (4.2)	3 (6.1)	0 (0.0)	2 (3.7)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	4 (3.4)	1 (2.0)	1 (6.3)	2 (3.7)
	ทุจริตคอร์รัปชัน	3 (7.6)	0 (0.0)	2 (12.5)	7 (12.9)
	การบริการจากรัฐ	66 (55.5)	37 (75.5)	8 (50.0)	21 (38.9)
	อื่นๆ	3 (7.6)	0 (0.0)	1 (6.3)	8 (14.8)
รวม		119 (100.0)	49 (41.2)	16 (13.4)	54 (45.4)
การเมือง	กฎหมาย	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐบาล	7 (77.8)	0 (0.0)	7 (77.8)	0 (0.0)
	ฝ่ายค้าน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นิติบัญญัติ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ตุลาการ/ กระบวนการยุติธรรม	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ท้องถิ่น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	2 (22.2)	0 (0.0)	2 (22.2)	0 (0.0)
	พรรคการเมือง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		9 (100.0)	0 (0.0)	9 (100.0)	0 (0.0)

เหตุการณ์		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ จำนวน(ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	1 (100.0)	0 (0.0)	1 (100.0)	0 (0.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		1 (100.0)	0 (0.0)	1 (100.0)	0 (0.0)

จากตารางพบว่ารายละเอียดเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ ที่นำเสนอในคอลัมน์ร้องทุกข์ เป็นเหตุการณ์เรื่องรัฐวิสาหกิจมากที่สุด ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น การแสดงทัศนคติต่อข้อร้องเรียน กรณีปัญหาภายในองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ วันที่ 6 พฤศจิกายน 2542 การแสดงทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องการทำงานภายในการรถไฟแห่งประเทศไทย วันที่ 21 ตุลาคม 2542 เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเหตุการณ์เรื่องรัฐวิสาหกิจ เนื่องจากเจ้าของคอลัมน์แสดงทัศนคติเชิงตำหนิผู้ร้องทุกข์ ที่ใช้คอลัมน์ร้องทุกข์เป็นที่กล่าวหา

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทสังคม ที่นำเสนอในคอลัมน์ร้องทุกข์ พบว่า เป็นเหตุการณ์เรื่องการบริการจากรัฐมากที่สุด เนื่องจากเจตนาของผู้ร้องทุกข์ของประชาชนที่เข้ามาส่วนใหญ่มักเป็นเรื่องความเดือดร้อนหรือการไม่ได้รับความสะดวกจากการบริการที่ดีจากหน่วยงานรัฐ ตัวอย่างเหตุการณ์ เช่น การแสดงทัศนคติต่อเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เทศกิจ วันที่ 2 พฤศจิกายน 2542 เรื่องร้องเรียนความไม่ปลอดภัยจากการใช้บริการปอ.11 วันที่ 20 พฤศจิกายน เรื่องร้องเรียน ข.ส.ม.ก.สาย 1083 ขึ้นราคาอย่างไม่เป็นธรรม เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2542 เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทสังคมที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเหตุการณ์เรื่องการบริการจากรัฐ เนื่องจากบุคลิกเจ้าของคอลัมน์จะแสดงทัศนคติประกอบอย่างไม่ก้าวร้าว รวมทั้งเป็นการให้ข้อมูลบางเรื่องแก่ผู้ร้องทุกข์ ร้องลงมาเป็นการนำ

เสนอเหตุการณ์เชิงบวก โดยพบมากที่สุดในเรื่องการบริการจากรัฐ เนื่องจากเป็นการนำเสนอคำชี้แจงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกรณีร้องเรียนต่างๆ

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทการเมือง ที่นำเสนอในคอลัมน์ร้องทุกข์ พบว่าเป็นเหตุการณ์เรื่องรัฐบาลมากที่สุด เนื่องจากข้อร้องเรียนบางเรื่องเป็นการวิพากษ์วิจารณ์นโยบายของรัฐบาล ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น การแสดงทัศนคติต่อจดหมายแสดงความคิดเห็นตำหนิการกำกับนโยบายของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย นายธานี ศักดิ์เศรษฐ์ เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2542 จดหมายร้องเรียนเรื่องรัฐบาลไม่สนใจดูแลปัญหาเกษตรกรอย่างจริงจัง เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2542 เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทการเมืองที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเรื่องรัฐบาล เนื่องจากเจ้าของคอลัมน์แสดงทัศนคติเชิงตำหนิฝ่ายปกครอง สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกับผู้ร้องทุกข์

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ ที่นำเสนอในคอลัมน์ร้องทุกข์ พบว่าเป็นเหตุการณ์เรื่องต่างประเทศมากที่สุด ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น การแสดงทัศนคติต่อจดหมายแสดงความคิดเห็นกรณีพม่าเรียกร้องให้ประเทศไทยขอโทษกรณีปล่อยตัวนักศึกษาพม่าบุกยึดสถานทูต เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2542 เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด เป็นไปทิศทางเดียวกับลักษณะเจตนาของประชาชนที่เขียนเข้ามายังเจ้าของคอลัมน์

จากการศึกษาเนื้อหาเหตุการณ์ พบว่า คอลัมน์ร้องทุกข์ ในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ให้ความสำคัญกับปัญหาประเภทเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ของประชาชนมากที่สุด เห็นได้จากการนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด ซึ่งพบว่าเป็นเรื่องการบริการจากรัฐมากที่สุดอย่างชัดเจน

ส่วนทิศทางการนำเสนอในคอลัมน์ร้องทุกข์ พบว่า เป็นไม่บวก/ ลบ มากที่สุด เนื่องจากบุคลิกของเจ้าของคอลัมน์มีการนำเสนอที่ไม่ก้าวร้าว รองลงมาเป็นบวก เนื่องจากส่วนใหญ่เป็น

การเปิดโอกาสให้ฝ่ายปกครองมีโอกาสชี้แจงปัญหาหรือการแก้ไขปัญหาที่ประชาชนร้องเรียนเข้ามา

อย่างไรก็ตามพบว่า เหตุการณ์เรื่องการเมือง มีการนำเสนอในทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบมากในเรื่องรัฐบาล เนื่องจากเป็นการวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลโดยตรงไปตรงมาของเจ้าของคอลัมน์

4.1.3.4 เหตุการณ์ที่นำเสนอในคอลัมน์ “เปิดของวันอาทิตย์”

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

คอลัมน์เปิดของวันอาทิตย์ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ โดย จักรกฤษณ์ เพิ่มพูล ดีพิมพ์ทุกวันอาทิตย์ เป็นคอลัมน์ที่เจ้าของคอลัมน์ให้ความสำคัญในการแสดงทัศนะ วิพากษ์วิจารณ์ จดหมายของประชาชนที่หลากหลาย ทั้งประเภทการแสดงความคิดเห็น การร้องเรียน ร้องทุกข์ ทั้งปัญหาเดือดร้อนทั่วไปและปัญหาระดับนโยบายของผู้บริหารประเทศ โดยคัดเลือกจดหมายเพื่อตีพิมพ์ วันละ 2-3 ฉบับ สลับกับจดหมายประเภทที่แข็งแรงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการแสดงทัศนะประกอบของเจ้าของคอลัมน์ การตีพิมพ์จดหมายมีการตกแต่งต้นฉบับของจดหมายเพื่อให้กระชับ โดยตัดคำขึ้นต้นและลงท้ายจดหมายที่ฟุ่มเฟือยออกไป เช่น เรียน เรื่อง วันที่ เดือน ปี ขอขอบคุณ ด้วยความเคารพ เป็นต้น จากการศึกษาค้นคว้าพบว่าคอลัมน์เปิดของวันอาทิตย์มีส่วนการนำเสนอเหตุการณ์ต่างๆ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.35 ตารางแสดงสัดส่วนเหตุการณ์ที่นำเสนอในคอลัมน์“เปิดของวันอาทิตย์”

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	1 (12.5)	0 (0.0)	1 (16.7)	0 (0.0)
สังคม	4 (50.0)	0 (0.0)	2 (33.3)	2 (100.0)
การเมือง	2 (25.0)	0 (0.0)	2 (33.3)	0 (0.0)
ต่างประเทศ	1 (12.5)	0 (0.0)	1 (16.7)	0 (0.0)
รวม	8 (100.0)	0 (0.0)	6 (75.0)	2 (25.0)

จากตารางพบว่า คอลัมน์เปิดของวันอาทิตย์ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ มีสัดส่วนเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การเมือง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของเจ้าของคอลัมน์ที่ต้องการให้เป็นทั้งเรื่องร้องทุกข์ รวมทั้งการวิพากษ์วิจารณ์ปัญหาอื่นในแง่มุมกว้างๆ

ลักษณะเหตุการณ์ที่น่าเสนาอ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยเหตุการณ์ประเภท
สังคม และการเมืองมีทิศทางเป็นลบมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากบุคลิกของเจ้าของคอลัมน์มักแสดง
ทัศนะเชิงลบ ตรงไปตรงมาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหา

ตารางที่ 4.36 ตารางแสดงรายละเอียดเนื้อหาเหตุการณ์ด้านต่างๆ ที่นำเสนอในคอลัมน์
 “เปิดช่องวันอาทิตย์” ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

	เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	การเงิน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การค้า	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การลงทุน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ระหว่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	หุ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	1 (100.0)	0 (0.0)	1 (100.0)	0 (0.0)
	ปากท้อง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การเกษตร / แรงงาน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		1 (100.0)	0 (0.0)	1 (100.0)	0 (0.0)
สังคม	การศึกษา	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ประวัติศาสตร์	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	1 (25.0)	0 (0.0)	1 (50.0)	0 (0.0)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ทุจริตคอร์รัปชัน	1 (25.0)	0 (0.0)	1 (50.0)	0 (0.0)
	การบริการจากรัฐ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	2 (50.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (100.0)
รวม		4 (100.0)	0 (0.0)	2 (50.0)	2 (50.0)
การเมือง	กฎหมาย	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐบาล	1 (50.0)	0 (0.0)	1 (50.0)	0 (0.0)
	ฝ่ายค้าน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นิติบัญญัติ	1 (50.0)	0 (0.0)	1 (50.0)	0 (0.0)
	ตุลาการ/ กระบวนการยุติธรรม	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ท้องถิ่น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	พรรคการเมือง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		2 (100.0)	0 (0.0)	2 (100.0)	0 (0.0)

เหตุการณ์		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	1 (100)	0 (0.0)	1 (100)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		1 (100)	0 (0.0)	1 (100)	0 (0.0)

จากตารางพบว่า รายละเอียดเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ ที่นำเสนอในคอลัมน์เปิดของวันอาทิตย์ เป็นเหตุการณ์เรื่องรัฐวิสาหกิจมากที่สุด ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น การแสดงทัศนะต่อจดหมายการแทรกแซงราคาน้ำมันของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด เนื่องจากเจ้าของคอลัมน์มีทัศนคติต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในเชิงลบ

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทสังคมที่นำเสนอในคอลัมน์เปิดของวันอาทิตย์ พบว่าเป็นเหตุการณ์เรื่องอื่นๆ มากที่สุด เนื่องจากเรื่องที่คัดเลือกลงตีพิมพ์เป็นเรื่องทั่วไปไม่เฉพาะเจาะจง ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น การแสดงทัศนะต่อจดหมายร้องเรียนเรื่องทหารเรือเดือดร้อนไม่มีที่อยู่ วันที่ 14 พฤศจิกายน 2542 เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทสังคมที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นลบ และไม่บวก/ลบมากที่สุด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบุคลิกของเจ้าของคอลัมน์ในการแสดงทัศนะเป็นสำคัญ

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทการเมือง ที่นำเสนอในคอลัมน์เปิดของวันอาทิตย์ พบว่าเป็นเหตุการณ์เรื่องรัฐบาลและนิติบัญญัติมากที่สุด ทั้งนี้เป็นการคัดเลือกจดหมายที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น การแสดงทัศนะต่อจดหมายแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาภายใต้รัฐบาลชวน วันที่ 31 ตุลาคม 2542 เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทการเมืองที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด เนื่องมาจากเจ้าของคอลัมน์มักแสดงทัศนคติต่อปัญหาการบริหารงานของฝ่ายปกครองอย่างตรงไปตรงมา

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ ที่นำเสนอในคอลัมน์เปิดของวันอาทิตย์ พบว่า เป็นเหตุการณ์เรื่องความสัมพันธ์กับต่างประเทศมากที่สุด ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น สถานการณ์นักศึกษาพม่าบุกยึดสถานทูต วันที่ 24 ตุลาคม 2542 เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด ทั้งนี้เป็นการแสดงทัศนคติต่อฝ่ายปกครองในการจัดการปัญหาอย่างตรงไปตรงมา

จากการศึกษาเนื้อหาเหตุการณ์ในคอลัมน์เปิดของวันอาทิตย์ พบว่าการนำเสนอให้ความสำคัญกับเนื้อหาประเภทสังคมมากที่สุด เนื่องจากเป็นปัญหาเกี่ยวข้องกับความเดือดร้อนโดยตรงของประชาชน ขณะเดียวกันได้ให้ความสำคัญกับปัญหาในระดับนโยบาย เห็นได้จากการนำเสนอเหตุการณ์ประเภทการเมืองที่เกี่ยวกับเรื่อง รัฐบาลและนิติบัญญัติ

ทิศทางการนำเสนอเหตุการณ์ในคอลัมน์เปิดของวันอาทิตย์ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด เนื่องจากเจ้าของคอลัมน์จะวิพากษ์วิจารณ์ต่อฝ่ายปกครองอย่างตรงไปตรงมา ในปัญหาข้อร้องเรียนที่เกิดขึ้น

4.1.3.5 เหตุการณ์ที่นำเสนอในคอลัมน์ “นายหนูนัยนฉีกซอง” หนังสือพิมพ์มติชน

คอลัมน์นายหนูนัยนฉีกซอง ในหน้า 5 หนังสือพิมพ์มติชน โดย พงษ์ศักดิ์ พยัฆวิเชียร ตีพิมพ์ทุกวันจันทร์-ศุกร์ เป็นคอลัมน์ที่เจ้าของคอลัมน์ความสำคัญในการแสดงทัศนะ วิพากษ์วิจารณ์ จดหมายของประชาชนที่หลากหลาย ทั้งประเภทการแสดงความคิดเห็น การร้องเรียน ร้องทุกข์ ทั้งปัญหาเดือดร้อนทั่วไปและปัญหาระดับนโยบายของผู้บริหารประเทศ โดยแสดงทัศนะต่อจดหมายที่ตีพิมพ์ วันละ 2-3 เรื่อง การตีพิมพ์จดหมายมีการตกแต่งต้นฉบับของจดหมายเพื่อให้กระชับ โดยตัดคำขึ้นต้นและลงท้ายจดหมายที่ฟุ่มเฟือยออกไป เช่น เรียน เรื่อง วันที่ เดือน ปี ขอขอบคุณ ด้วยความเคารพ เป็นต้น จากการศึกษาพบว่า คอลัมน์นายหนูนัยนฉีกซองมีส่วนนำเสนอเหตุการณ์ต่างๆดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.37 ตารางแสดงสัดส่วนเหตุการณ์ที่นำเสนอในคอลัมน์ “นายหนูนัยนฉีกซอง”
หนังสือพิมพ์มติชน ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	1 (4.5)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (5.3)
สังคม	19 (86.4)	0 (0.0)	2 (66.7)	17 (89.5)
การเมือง	2 (9.1)	0 (0.0)	1 (33.3)	1 (5.3)
ต่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม	22 (100.0)	0 (0.0)	3 (13.6)	19 (86.4)

จากตารางพบว่า คอลัมน์นายหนูนัยนฉีกซอง หนังสือพิมพ์มติชน มีสัดส่วนเนื้อหาเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่พบว่าเป็นเรื่องราวประเภทร้องเรียน ร้องทุกข์ สอดคล้องกับลักษณะจดหมายร้องเรียน ร้องทุกข์ที่เข้ามายังเจ้าของคอลัมน์เป็นส่วนมาก

ลักษณะเหตุการณ์ที่น่าเสนอ พบว่า มีทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลิกของเจ้าของคอลัมน์มักไม่แสดงทัศนคติเชิงบวกหรือลบต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่จะเป็นเพียงการแสดงทัศนคติประกอบสั้นๆ เท่านั้น

ตารางที่ 4.38 ตารางแสดงรายละเอียดเนื้อหาเหตุการณ์ด้านต่างๆ ที่นำเสนอในคอลัมน์
 “นายหนูนัยนัจจิกซอง” ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

	เหตุการณ์	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	การเงิน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การค้า	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การลงทุน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ระหว่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	หุ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	1 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (100.0)
	ปากท้อง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การเกษตร / แรงงาน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		1 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (100.0)
สังคม	การศึกษา	1 (5.3)	0 (0.0)	1 (50.0)	0 (0.0)
	ประวัติศาสตร์	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา	2 (10.5)	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (11.8)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	2 (10.5)	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (11.8)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	2 (10.5)	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (11.8)
	ทุจริตคอร์รัปชัน	2 (10.5)	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (11.8)
	การบริการจากรัฐ	3 (15.8)	0 (0.0)	1 (50.0)	2 (11.8)
	อื่นๆ	7 (36.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	7 (41.2)
รวม		19 (100.0)	0 (0.0)	2 (10.5)	17 (89.5)
การเมือง	กฎหมาย	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐบาล	2 (100.0)	0 (0.0)	1 (100.0)	1 (100.0)
	ฝ่ายค้าน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นิติบัญญัติ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ตุลาการ/ กระบวนการยุติธรรม	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ท้องถิ่น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	พรรคการเมือง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		2 (100.0)	0 (0.0)	1 (50.0)	1 (50.0)

เหตุการณ์		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะเหตุการณ์ จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)

จากตารางพบว่า รายละเอียดเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ ที่นำเสนอในคอลัมน์หนุนยันฉีกของ เป็นเหตุการณ์เรื่องรัฐวิสาหกิจ ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น การชี้แจงของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยเรื่องภาวะน้ำมันเตา วันที่ 8 พฤศจิกายน 2542 เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด เนื่องจากการเปิดโอกาสให้ฝ่ายปกครองชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีที่เกิดขึ้น

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทสังคม ที่นำเสนอในคอลัมน์หนุนยันฉีกของ พบว่า เป็นเหตุการณ์เรื่องอื่นๆ มากที่สุด รองลงมาได้แก่ การบริการจากรัฐ ทูจวิตคอร์ปชั่น ความรุนแรง/ปลอดภัย คุณภาพชีวิต และศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา ทั้งนี้แสดงถึงการเปิดโอกาสให้มีการนำเสนอปัญหาด้านสังคมอย่างหลากหลายของเจ้าของคอลัมน์ ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น การแสดงทัศนคติต่อจดหมายเรื่องการให้บริการของรถเมล์สาย 8 วันที่ 18 ตุลาคม 2542 เรื่องอาจารย์ราชภัฏจัดทอล์คโชว์ บังคับนักศึกษาซื้อบัตร วันที่ 6 ตุลาคม 2542 เรื่องการดูแลตลาดนัดสวนจตุจักร เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2542 เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทสังคมที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางไม่เป็นบวก/ลบ มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากบุคลิกของเจ้าของคอลัมน์มักไม่แสดงทัศนคติเชิงบวกหรือลบต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่จะเป็นเพียงการแสดงทัศนะประกอบสั้นๆ เท่านั้น

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทการเมือง ที่นำเสนอในคอลัมน์หนุนยันฉีกของ พบว่า เป็นเหตุการณ์เรื่องรัฐบาลมากที่สุด เนื่องจากบางเรื่องร้องเรียนเกี่ยวพันกับนโยบายของรัฐ

บาลในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ตัวอย่างเหตุการณ์เช่น การแสดงทัศนคติต่อจดหมายแสดงความคิดเห็น
กรณีรัฐมนตรีในรัฐบาลปกป้องคุณฉลอง เรี่ยวแรง ในข้อหาผลิตซีดีเถื่อน วันที่ 8 พฤศจิกายน
2542 เป็นต้น

ลักษณะเหตุการณ์ประเภทการเมืองที่นำเสนอ พบว่า มีทิศทางไม่บวก/ลบ และลบมาก
ที่สุด ซึ่งเป็นการแสดงทัศนคติเพื่อกระตุ้นให้ฝ่ายปกครองแก้ไขปัญหาดังกล่าว แต่ไม่วิพากษ์วิจารณ์ในเชิง
ลบแต่อย่างใด

สำหรับรายละเอียดเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ ไม่พบว่ามีกรณีนำเสนอในคอลัมน์
หนุนยันฉีกของแต่อย่างใด

จากการศึกษาเนื้อหาเหตุการณ์ที่นำเสนอในคอลัมน์หนุนยันฉีกของ พบว่าให้ความสำคัญ
สำคัญกับเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด สอดคล้องกับเจตนาของประชาชน ซึ่ง
ส่วนใหญ่เป็นเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์มากที่สุด ทั้งนี้ ส่วนเหตุการณ์ประเภทสังคมและการเมือง มี
พบบ้างแต่ไม่มากนัก ซึ่งแสดงถึงการไม่ให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวเท่าใดนัก ทั้งนี้เนื่องจาก
เป็นเรื่องที่ห่างไกลกับปัญหาที่ประชาชนประสบในชีวิตประจำวัน

ทิศทางการนำเสนอ พบว่า ไม่เป็นบวก/ลบ มากที่สุด เนื่องจากลักษณะการนำเสนอของ
เจ้าของคอลัมน์ไม่ก้าวร้าวในการนำเสนอ เป็นเพียงการตอบหรือแสดงทัศนคติต่อจดหมายของ
ประชาชนด้วยถ้อยคำหรือประโยคสั้นๆ

จากการเปรียบเทียบเนื้อหาเหตุการณ์นำเสนอระหว่างคอลัมน์ต่างๆ ในสื่อประเภท
หนังสือพิมพ์ พบว่ามีจำนวนการนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.39 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของเนื้อหาเหตุการณ์ในการนำเสนอของคอลัมน์
หนังสือพิมพ์ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

คอลัมน์	เศรษฐกิจ	สังคม	การเมือง	ต่างประเทศ	รวม
สารพันปัญหา	4	77	26	0	107
(แถว : ร้อยละ)	(3.7)	(72.0)	(24.3)	(0.0)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(21.1)	(27.7)	(33.3)	(0.0)	(28.2)
สันติการณ์ว่า่ยทวนน้ำ	9	59	39	3	110
(แถว : ร้อยละ)	(8.2)	(53.6)	(35.5)	(2.7)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(47.4)	(21.2)	(50.0)	(60.0)	(28.9)
ร้องทุกข์	4	119	9	1	133
(แถว : ร้อยละ)	(3.0)	(89.5)	(6.8)	(0.8)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(21.1)	(42.8)	(11.5)	(20.0)	(35.0)
เปิดซองวันอาทิตย์	1	4	2	1	8
(แถว : ร้อยละ)	(12.5)	(50.0)	(25.0)	(12.5)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(5.3)	(1.4)	(2.6)	(20.0)	(2.1)
นายหนูนัยนิจิกซอง	1	19	2	0	22
(แถว : ร้อยละ)	(4.5)	(86.4)	(9.1)	(0.0)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(5.3)	(6.8)	(2.6)	(0.0)	(5.8)
รวม	19	278	78	5	380
(แถว : ร้อยละ)	(5.0)	(73.2)	(20.5)	(0.1)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)

จากตารางพบว่า คอลัมน์หนังสือพิมพ์มีการนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์ แตกต่างกันออกไปดังต่อไปนี้

คอลัมน์สารพันปัญหา พบว่า มีการนำเสนอเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด สอดคล้องกับปัญหาของประชาชนที่เขียนจดหมายเข้ามายังเจ้าของคอลัมน์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ และสอดคล้องกับแนวทางของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐที่เน้นการนำเสนอข่าวสาร

ประเภท (soft news) รองลงมาเป็นเรื่องการเมือง เนื่องจากเจ้าของคอลัมน์มักอ้างถึงบุคคลหรือฝ่ายปกครองที่เกี่ยวกับปัญหานั้นในการแก้ไขปัญหา รวมถึงการวิพากษ์วิจารณ์แนวนโยบายของฝ่ายปกครองอีกด้วย

คอลัมน์สันตติกรรมว่ายนน้ำ พบว่า มีการนำเสนอเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด เนื่องจากสอดคล้องกับลักษณะของจดหมายที่เข้ามา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ รองลงมาเป็นเรื่องการเมือง ซึ่งพบว่าเป็นการวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของฝ่ายปกครองทั้งตัวบุคคล โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาล ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของหนังสือพิมพ์ที่เน้นเสนอข่าวประเภทการเมืองเป็นหลัก รวมทั้งเจ้าของคอลัมน์มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ความสำคัญกับเหตุการณ์ประเภทสังคมและการเมืองในคอลัมน์อย่างชัดเจน

คอลัมน์ร้องทุกข์ พบว่า มีการนำเสนอเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับจุดวัตถุประสงค์ของเจ้าของคอลัมน์ที่ต้องการให้เป็นพื้นที่สำหรับประชาชนได้มีโอกาสร้องเรียนร้องทุกข์ การคัดเลือกเหตุการณ์นำเสนอจึงปรากฏเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุดอย่างชัดเจน

คอลัมน์เปิดช่องวันอาทิตย์ พบว่า มีการนำเสนอเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องการเมือง สอดคล้องกับแนวทางของหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจที่เน้นการนำเสนอข่าวสารประเภทการเมืองและเศรษฐกิจเป็นหลัก รวมทั้งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่เจ้าของคอลัมน์ต้องการให้ความสำคัญกับเหตุการณ์ทั้งสองประเภทในคอลัมน์อย่างชัดเจน

คอลัมน์นายหนูนัยนฉีกซอง พบว่า มีการนำเสนอเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด สอดคล้องกับจดหมายของประชาชนที่เข้ามาถึงเจ้าของคอลัมน์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์จากความเดือดร้อนต่างๆ

จากการศึกษาพบว่า คอลัมน์หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมีการคัดเลือกเหตุการณ์ที่เหมือนและต่างกันออกไป ซึ่งการนำเสนอเหตุการณ์ในคอลัมน์หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ พบว่ามีหลักเกณฑ์การคัดเลือกเหตุการณ์ดังต่อไปนี้

1. จากจดหมายร้องเรียน ร้องทุกข์และแสดงความคิดเห็นของผู้อ่าน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดเรื่องรายรายงานของเจ้าของคอลัมน์หนังสือพิมพ์ โดยพบว่าเจ้าของคอลัมน์แต่ละคนจะวิพากษ์วิจารณ์ แสดงทัศนะ ไปตามเรื่องที่คุณผู้อ่านส่งเข้ามา

2. จากแนวทางหลักหรือวัตถุประสงค์ขององค์กรของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ ซึ่งมี

ส่วนสำคัญในการกำหนดคัดเลือกเหตุการณ์ในคอลัมน์หนังสือพิมพ์ โดยหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจะมีแนวทางหลักของตนเองในการนำเสนอ เช่นหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเน้นการนำเสนอข่าวสารประเภทข่าวเบา (soft news) จึงปรากฏเนื้อหาประเภทสังคมจำนวนมากในคอลัมน์สารพันปัญหา หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ มีแนวทางหลักในการนำเสนอข่าวสารประเภทการเมือง จึงพบว่าในคอลัมน์ล้นทัศนวิสัยวาทกรรมน้ำนอกจากรื่องร้องเรียนร้องทุกข์แล้ว ยังปรากฏเหตุการณ์ประเภทการเมืองจำนวนมากอีกด้วย เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ มีแนวทางหลักในการนำเสนอข่าวสารประเภทเศรษฐกิจและการเมือง จึงพบว่าในคอลัมน์เปิดซองวันอาทิตย์ มีการนำเสนอเนื้อหาประเภทการเมืองด้วยเช่นกัน

3. วัตถุประสงค์ในการจัดทำคอลัมน์ เป็นส่วนสำคัญในการกำหนดแนวทางคัดเลือกเหตุการณ์ เช่นคอลัมน์ร้องทุกข์ มีวัตถุประสงค์เป็นเวทีกลางสำหรับการร้องเรียนร้องทุกข์ ในทุกเรื่องของคุณผู้อ่าน จึงปรากฏเนื้อหาประเภทสังคมในเรื่องความเดือดร้อนต่างๆของคุณผู้อ่านส่งเข้ามาเป็นจำนวนมาก

จากการเปรียบเทียบลักษณะการนำเสนอระหว่างคอลัมน์ต่างๆ ในสื่อประเภทหนังสือพิมพ์ พบว่ามีจำนวนการนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.40 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของการนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์ในทิศทางต่างๆ ของคอลัมน์หนังสือพิมพ์ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

คอลัมน์	บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ	รวม
สารพันปัญหา	5	32	70	107
(แถว : ร้อยละ)	(4.7)	(29.9)	(65.4)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(7.6)	(23.9)	(38.9)	(28.6)
สันติการณ์ว้ายทวนน้ำ	12	64	34	110
(แถว : ร้อยละ)	(10.9)	(58.2)	(30.9)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(18.2)	(47.8)	(18.9)	(28.9)
ร้องทุกข์	49	29	55	133
(แถว : ร้อยละ)	(36.8)	(21.8)	(41.4)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(74.2)	(21.6)	(30.6)	(35)
เปิดของวันอาทิตย์	0	6	2	8
(แถว : ร้อยละ)	(0.0)	(75.0)	(25.0)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(0.0)	(4.5)	(1.1)	(2.1)
นายหนูนัยนจิกของ	0	3	19	22
(แถว : ร้อยละ)	(0.0)	(13.6)	(86.4)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(0.0)	(2.2)	(10.6)	(5.8)
รวม	66	134	180	380
(แถว : ร้อยละ)	(17.4)	(35.3)	(47.4)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)

จากตารางพบว่าคอลัมน์หนังสือพิมพ์มีทิศทางการนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์แตกต่างกันออกไปดังนี้

คอลัมน์สารพันปัญหา พบว่า มีการนำเสนอในทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด เนื่องจากลักษณะการนำเสนอของเจ้าของคอลัมน์เป็นไปอย่างไม่ก้าวร้าว และนำเสนอแบบไม่ชี้ว่าหน่วย

งานที่เกี่ยวข้องกับปัญหาผิดหรือถูก เพียงแต่ให้ข้อมูลผ่านทางคอลัมน์กับฝ่ายที่เกี่ยวข้องนำไปแก้ไขปัญหา

คอลัมน์สันตติกรรมวัยทวนน้ำ พบว่า มีการนำเสนอเหตุการณ์ในทิศทางเป็นลบมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากบุคลิกของเจ้าของคอลัมน์ ในการวิพากษ์วิจารณ์ปัญหาที่ประชาชนร้องเรียน หรือแสดงความคิดเห็นเข้ามาจะเป็นไปอย่างรุนแรง ก้าวร้าว ซึ่งสอดคล้องไปกับแนวทางของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ที่นำเสนอข่าวสารต่างๆ อย่างรุนแรง

คอลัมน์ร้องทุกข์ พบว่า มีการนำเสนอเหตุการณ์ในทิศทางไม่เป็นบวก/ลบ มากที่สุด เนื่องจากบุคลิกของเจ้าของคอลัมน์ที่ไม่ก้าวร้าว แต่การนำเสนอมีลักษณะเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบปัญหามากกว่าการตำหนิโดยไม่ทราบข้อเท็จจริงจากการร้องเรียน ส่วนทิศทางเป็นบวกที่พบรองลงมา เนื่องจากเจ้าของคอลัมน์จัดพื้นที่ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ชี้แจงผลการแก้ไข ปัญหา หรือชี้แจงข้อร้องเรียนของประชาชน จึงปรากฏทิศทางดังกล่าวเป็นจำนวนมากเช่นกัน

คอลัมน์เปิดช่องวันอาทิตย์ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุดอย่างชัดเจน เนื่องจากเจ้าของคอลัมน์จะวิพากษ์วิจารณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหาต่างๆ อย่างตรงไปตรงมา

คอลัมน์นายหนูนัยนฉีกซอง พบว่า มีทิศทางไม่เป็นบวก/ลบ มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากบุคลิก การนำเสนอของเจ้าของคอลัมน์ มักจะแสดงทัศนะประกอบจดหมายร้องเรียน หรือแสดงความคิดเห็นของประชาชนเพียงสั้นๆ เท่านั้น

จากการศึกษาทิศทางเนื้อหาเหตุการณ์ของสื่อประเภทคอลัมน์หนังสือพิมพ์ ผู้วิจัยพบว่า คอลัมน์หนังสือพิมพ์ มีปัจจัยที่กำหนดลักษณะทิศทางของเหตุการณ์ คือ

1. แนวทางและวัตถุประสงค์ขององค์กร เช่น คอลัมน์สารพันปัญหา เน้นการรายงานเหตุการณ์ประเภทสังคม เช่นการร้องเรียน ร้องทุกข์ สอดคล้องกับแนวทางของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ที่มีทิศทางการนำเสนอข่าวสารประเภทข่าวเบา (soft news) ที่ไม่ก้าวร้าวต่อฝ่ายปกครอง จึงปรากฏทิศทางเหตุการณ์ที่ไม่บวก/ลบ มากที่สุด ขณะที่คอลัมน์สันตติกรรมวัยทวนน้ำ มีแนวทางหลักในการนำเสนอข่าวสารประเภทการเมืองที่ก้าวร้าว รุนแรง ต่อฝ่ายปกครองอย่างชัดเจน ทิศทางเหตุการณ์ที่ปรากฏจึงเป็นลบ มากที่สุด เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจที่มีแนวทาง

การนำเสนอข่าวสารที่วิพากษ์วิจารณ์ฝ่ายปกครองโดยตรงไปตรงมา จึงปรากฏทิศทางเหตุการณ์ที่เป็นลบมากที่สุดเช่นกัน

2. บุคลิกส่วนตัวของเจ้าของคอลัมน์ มีส่วนกำหนดทิศทางในการนำเสนอในคอลัมน์ หนังสือพิมพ์อย่างชัดเจน เช่นการนำเสนอในคอลัมน์สารพันปัญหา อี๊ด เทอร์โบ มีบุคลิกในการวิพากษ์วิจารณ์ ที่ไม่รุนแรง ทิศทางเหตุการณ์จึงปรากฏเป็นไม่บวก/ลบ มากที่สุด ส่วนคอลัมน์ สันต์ครุณีว่ายทวนน้ำ เจ้าของคอลัมน์มักใช้ถ้อยคำและการวิพากษ์วิจารณ์ฝ่ายปกครองอย่างรุนแรง เช่นเดียวกับคอลัมน์เปิดช่องวันอาทิตย์ จะวิพากษ์วิจารณ์ฝ่ายปกครองโดยตรงไปตรงมา จึงปรากฏทิศทางเหตุการณ์ที่เป็นลบ มากที่สุด ขณะที่คอลัมน์ร้องทุกข์เน้นการแจ้งเตือนฝ่ายปกครองที่เกี่ยวข้องให้รับทราบปัญหาที่ร้องเรียนเข้ามาเป็นหลัก ไม่ใช้ถ้อยคำที่ก้าวร้าว ส่วนคอลัมน์ นายหนูนัยนฉีกซอง ให้การวิพากษ์วิจารณ์ ข้อร้องเรียนของประชาชนที่เข้ามาเพียงเล็กน้อยเท่านั้น จึงปรากฏทิศทางเหตุการณ์ที่ ไม่บวก/ลบ มากที่สุด

สรุปได้ว่า การกำหนดคัดเลือกเหตุการณ์และทิศทางในสื่อประเภทคอลัมน์หนังสือพิมพ์ มาจากปัจจัย หลายประการด้วยกัน ทั้งจากเจตหมายร้องเรียนร้องทุกข์และแสดงความคิดเห็นของประชาชนที่ส่งเข้ามา จากแนวทางหลักหรือวัตถุประสงค์ขององค์กร จากวัตถุประสงค์ในการจัดทำคอลัมน์ รวมทั้งบุคลิกของเจ้าของคอลัมน์ ทั้งนี้พบว่า สื่อประเภทหนังสือพิมพ์มีการรายงานเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด เนื่องจากเป็นเรื่องประเภทร้องเรียน ร้องทุกข์ เป็นหลัก และมีทิศทางไม่บวกไม่ลบมากที่สุด

สรุป

กล่าวโดยสรุป จากการวิจัยพบว่าเนื้อหาและทิศทางของเหตุการณ์ที่รายงานผ่านสื่อมวลชนไทย มีรูปแบบที่สัมพันธ์กับการคัดเลือกกำหนดเหตุการณ์ของสื่อแต่ละประเภท

สื่อประเภทรายการวิทยุและรายการโทรทัศน์ จะยึดข่าวสารซึ่งอยู่ในความสนใจของประชาชนเป็นแนวทางกำหนดการคัดเลือกเหตุการณ์ โดยสื่อประเภทรายการวิทยุจะให้ความสำคัญกับข่าวสารที่เกิดขึ้นในรอบวันเป็นหลัก มากกว่าสื่ออื่นๆ ที่ทำการศึกษา เช่น รายการบันทึก

สถานการณ์ จะมีการสรุปข่าวสำคัญจากพาดหัวหนังสือพิมพ์ และกำหนดเหตุการณ์สนทนาจากข่าวสารประจำวัน รายการร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่งจะสรุปข่าวสำคัญที่เกิดขึ้นในรอบวัน ก่อนสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่กำหนดขึ้นจากข่าว รายการคิดตามข่าวมีการสรุปข่าวสำคัญในช่วงแรกของรายการ เช่นเดียวกับรายการคุยกันหลังข่าว รวมทั้งกำหนดเหตุการณ์สนทนาจากข่าวสารที่เกิดขึ้น การคัดเลือกเหตุการณ์ในรายการวิทยุ พบว่ายังต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ อีก เช่น สถานภาพขององค์กรผู้ผลิตรวมถึงความเป็นเจ้าของสื่อที่ยังเป็นของรัฐอย่างชัดเจน เช่น รายการบันทึกสถานการณ์และรายการคุยกันหลังข่าว ปัจจัยทางธุรกิจที่เข้ามามีส่วนกำหนดเนื้อหาเหตุการณ์ เช่น รายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย เป็นต้น

ขณะที่สื่อประเภทรายการโทรทัศน์แม้จะมีการกำหนดเหตุการณ์สนทนาจากข่าวสารและสถานการณ์ปัจจุบัน แต่พบว่ามีการหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่มีเนื้อหาและทิศทางที่อาจส่งผลกระทบต่อฝ่ายปกครองได้ ทั้งนี้เนื่องมาจากสถานภาพขององค์กรผู้ผลิตและความเป็นเจ้าของสื่อโทรทัศน์ยังเป็นของรัฐอย่างชัดเจน

ส่วนสื่อประเภทคอลัมน์หนังสือพิมพ์ จะให้ความสำคัญกับข่าวหรือสถานการณ์ปัจจุบันน้อยที่สุด เนื่องจากการรายงานจะต้องสอดคล้องไปกับเจตนาของผู้อ่านที่เข้ามายังเจ้าของคอลัมน์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เหตุการณ์ที่รายงานในสื่อประเภทคอลัมน์หนังสือพิมพ์พบว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของคอลัมน์และแนวทางของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ รวมถึงการตัดสินใจคัดเลือกเหตุการณ์รายงานยังมาจากบุคลิกความสนใจส่วนตัวของเจ้าของคอลัมน์แต่ละคนอีกด้วย

นอกจากการกำหนดเนื้อหาการรายงานจากข่าวและเหตุการณ์ปัจจุบันแล้ว ยังพบว่าฝ่ายปกครอง (political actor) ยังมีส่วนสำคัญในการกำกับการรายงานของสื่อมวลชนไทย ในแง่ของการคัดเลือกเหตุการณ์นำเสนอซึ่งถูกกำหนดมาจากฝ่ายปกครอง โดยในสื่อประเภทรายการโทรทัศน์ พบว่า มีการเปิดพื้นที่สำหรับฝ่ายปกครองได้มีโอกาสชี้แจงปัญหาบางเรื่อง รวมทั้งการนำเสนอผลงานของฝ่ายปกครองต่อประชาชน เช่น รายการมองรัฐสภาจัดพื้นที่ในรายการให้แก่ฝ่ายปกครอง วันละ 2-3 นาที ในช่วง "ฝากถามผู้แทน" สำหรับการตอบปัญหาข้อร้องเรียนของประชาชนทั่วไป เช่นเดียวกับรายการกรองสถานการณ์ ที่ผู้ผลิตยินยอมเปิดโอกาสให้มีการชี้แจงข้อ

กล่าวหา หากฝ่ายปกครองได้รับผลกระทบจากการจัดรายการ และปรากฏเนื้อหาเพื่อการประชาสัมพันธ์ของรัฐในรายการโทรทัศน์ในบางครั้ง

ส่วนสื่อประเภทรายการวิทยุ พบว่าฝ่ายปกครองเข้ามามีบทบาทในการกำหนดและคัดเลือกประเด็นรายงานน้อยกว่าสื่อประเภทอื่นๆ เนื่องจากฝ่ายปกครองมักให้ความสำคัญกับสื่อวิทยุน้อยกว่าสื่อประเภทอื่นๆ จึงปรากฏเนื้อหาที่ถูกกำหนดจากฝ่ายปกครองโดยน้อยกว่าสื่อประเภทโทรทัศน์

ส่วนสื่อประเภทคอลัมน์หนังสือพิมพ์พบว่า มีความสัมพันธ์กับฝ่ายปกครองในการกำหนดคัดเลือกเหตุการณ์มากที่สุด แต่เป็นลักษณะที่สื่อประเภทคอลัมน์หนังสือพิมพ์เป็นฝ่ายกำหนดการคัดเลือกเนื้อหาเหตุการณ์จากฝ่ายปกครอง เช่น การชี้แจงจากหน่วยงานต่างๆ ที่ถูกร้องเรียนและเจ้าของคอลัมน์คัดเลือกมาตีพิมพ์ในคอลัมน์ต่างๆ เป็นต้น

4.2 การรายงาน (report) ของสื่อมวลชนไทย

การรายงาน (report) เป็นขั้นตอนสำคัญของสื่อมวลชนในกระบวนการสร้างสาธารณมติ เนื่องจากเป็นจุดเริ่มต้นในการนำพาเหตุการณ์ (event) ให้เข้าสู่กระบวนการสาธารณมติ หลังจากการคัดเลือกเหตุการณ์ในขั้นแรกเสร็จสิ้นลง

จากการศึกษาพบว่า การรายงานเป็นการนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์ต่างๆ สู่อุสธารณชนผ่านรูปแบบต่างๆ เช่น การสรุปวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ หรือการสนทนา ซักถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้นๆ

จากการศึกษาสื่อ 3 ประเภท ได้แก่ รายการโทรทัศน์ รายการวิทยุ และคอลัมน์หนังสือพิมพ์ พบว่า แต่ละสื่อมีกระบวนการ และรูปแบบการรายงาน ที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

4.2.1 การรายงานของสื่อโทรทัศน์

4.2.1.1 การรายงานของรายการ "กรองสถานการณ์"

จากการศึกษาพบว่า รายการกรองสถานการณ์ มีรูปแบบการรายงานที่เน้นการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ โดยมีผู้ร่วมสนทนาในรายการครั้งละ 2-3 คน เพื่อร่วมอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเหตุการณ์ที่นำเสนอ

ทั้งนี้พบว่าผู้ร่วมสนทนาในรายการกรองสถานการณ์ มักเป็นฝ่ายปกครองหรือบุคลากรภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้นๆ ร่วมสนทนาเป็นหลักในรายการด้วยเสมอๆ

ผู้ดำเนินรายการกรองสถานการณ์ มักมีการปรับเปลี่ยนหมุนเวียนไปตามทักษะและความถนัดต่อเหตุการณ์ที่นำเสนอ เช่น เหตุการณ์ประเภทการเมือง จะดำเนินรายการโดย วุฒิสักดิ์ ลากเจริญทรัพย์ เหตุการณ์ประเภทสังคม ดำเนินรายการโดย น.พ.สุวิทย์ วิบุลย์ผลประเสริฐ และ

ดร.เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง เหตุการณ์ด้านเศรษฐกิจ ดำเนินรายการโดย น.ส. อวิศดา ปกมนตรี ส่วน เหตุการณ์ทั่วไป ดำเนินรายการโดย พรชัย วีระณรงค์

ทั้งนี้บทบาทการดำเนินรายการในรายการรองสถานการณ์ พบว่า ไม่ก้าวร้าวและไม่รุกไล่ผู้ร่วมรายการ แต่เป็นการซักถามข้อมูลจากผู้ร่วมรายการ โดยสนทนาโต้ตอบกันไปจนกระทั่งจบรายการ ตัวอย่างเช่น

ในการสัมภาษณ์ในรายการรองสถานการณ์ วันที่ 24 พฤศจิกายน 2542 ผู้ดำเนินรายการ คือ อวิศดา ปกมนตรี ดำเนินการสัมภาษณ์ รศ.ดร.กิตติ ลิ้มสกุล อาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยร่วมกับ ดร.วรพล พรหมมิกบุตร อาจารย์คณะสังคมและมนุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ นายเขมทัต สุคนธ์สิงห์ รองประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ในเหตุการณ์เรื่อง “ประเมินผลงานการทำงานของรัฐบาลนายฯ ชวนในรอบ 2 ปี”

โดยผู้ดำเนินรายการได้เน้นการสอบถามข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง และเน้นการสอบถามความคิดเห็นจากผู้ร่วมรายการในลักษณะที่ไม่ก้าวร้าวหรือรุกไล่ แต่เป็นการสนทนาพูดคุยในประเด็นข้อเสนอแนะการทำงานของรัฐบาลในอนาคตมากกว่า การตำหนิรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจไม่บรรลุวัตถุประสงค์

4.2.1.2 การรายงานของรายการ “มองรัฐสภา”

จากการศึกษาพบว่ารายการมองรัฐสภา รูปแบบในการรายงานที่เน้นการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาเหตุการณ์ โดยมีผู้ร่วมรายการครั้งละ 2-3 คน ซึ่งเป็นฝ่ายปกครองประเภทสมาชิกรัฐสภาที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเหตุการณ์

จากรูปแบบของรายการมองรัฐสภา ยังได้มีการจัดเนื้อที่ในรายการวันละ 2-3 นาที นำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์ ในลักษณะให้ผู้แทนราษฎรได้ตอบข้อร้องเรียนของประชาชน “ในช่วงฝากถามผู้แทน” อีกด้วย

รายการมอกรัฐสภาเป็นผู้ดำเนินรายการ 3 คน ทำหน้าที่สลับเปลี่ยนหมุนเวียนกันไป โดยทุกวันจันทร์ จะมีนายดุสิต ศิริวรรณ สมาชิกวุฒิสภา เป็นผู้ดำเนินรายการ วันอังคารถึงวันศุกร์ เป็นการสลับเปลี่ยนหมุนเวียนกันระหว่างนายอดิศักดิ์ ศรีสมและนางสาวกรรณิการ์ ปทุมชาติ

บทบาทผู้ดำเนินรายการพบว่าไม่ก้าวร้าวหรือลุกล้ำผู้ร่วมรายการ แต่เป็นการซักถามข้อมูลจากผู้ร่วมรายการ โดยสนทนาโต้ตอบกันจนกระทั่งจบรายการ ตัวอย่างเช่น

การดำเนินการสัมภาษณ์ในรายการ วันที่ 20 ตุลาคม 2542 ผู้ดำเนินรายการ คือ กรรณิการ์ ปทุมชาติ ดำเนินการสัมภาษณ์ นายไชยวัฒน์ สินสุวงศ์ หัวหน้าพรรคพลังธรรม ในเหตุการณ์เรื่อง “อนาคตทางการเมืองของพรรคพลังธรรม”

โดยผู้ดำเนินรายการได้เน้นการสอบถามข้อมูล และทิศทางกรดำเนินการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรคพลังธรรม จากผู้ร่วมรายการในลักษณะที่ไม่ก้าวร้าวหรือลุกล้ำ โดยเน้นการสอบถามถึงรายละเอียดในเรื่องบทบาทของพรรคทั้งในปัจจุบันและอนาคต มากกว่ามุ่งเน้นไปยังความตกต่ำของพรรคพลังธรรมในปัจจุบัน

4.2.1.3 การรายงานของรายการ “โปร่งใส 360 องศา”

จากการศึกษาพบว่ารายการโปร่งใส 360 องศา มีรูปแบบการรายงาน โดยเน้นการสนทนากับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาเหตุการณ์ที่น่าเสนอ โดยจะมีผู้ร่วมสนทนาในรายการครั้งละ 2-3 คน ทั้งนี้พบว่าผู้ร่วมสนทนาในรายการทุกครั้งจะต้องมีฝ่ายปกครอง หรือบุคลากรภาครัฐร่วมสนทนาด้วยทุกครั้ง โดยเงื่อนไขที่ผู้ผลิตรายการวางแนวทางไว้ นอกเหนือจากการเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาเหตุการณ์นั้นแล้ว ยังต้องเป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นที่ยอมรับของสังคมอย่างกว้างขวางอีกด้วย

รายการโปร่งใส 360 องศา ดำเนินรายการโดย สุภัท ตันสถิตติกร และ เกียรติศักดิ์ จีระเธียรนาถ ซึ่งผู้ดำเนินรายการทั้งสองมีบทบาทการดำเนินรายการไม่ก้าวร้าว รุกไล่ผู้ร่วมรายการ สนทนาซักถามโต้ตอบกันไปจนกระทั่งจบรายการ

สรุปได้ว่าสื่อประเภทโทรทัศน์ มีรูปแบบการรายงาน ที่เน้นการสนทนากับผู้ร่วมรายการ ซึ่งเป็นการสนทนาโต้ตอบพร้อมๆ กันทีละ 2-3 คน ไปจนกระทั่งจบรายการ

การสนทนาส่วนใหญ่มีลักษณะไม่ก้าวร้าว รุกไล่ผู้ร่วมสนทนาในรายการ ทั้งนี้เนื่องจากสถานะขององค์กรผู้ผลิตอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด ชิดนั่นเอง ตัวอย่างเช่น

ในการดำเนินรายการ วันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 ผู้ดำเนินรายการ คือ สุภัท ตันสถิตติกร และ เกียรติศักดิ์ จีรธีรนาท ดำเนินการสัมภาษณ์ นายสิงห์ ดังทัตสวัสดิ์ กรรมการผู้จัดการ ธนาคารกรุงไทย และนายไพโรจน์ วโรภาส รองผู้จัดการใหญ่ ธนาคารกรุงไทย ในเหตุการณ์เรื่อง "ความโปร่งใสของธนาคารกรุงไทย"

ผู้ดำเนินรายการได้เน้นที่จะสอบถามข้อมูลและข้อเท็จจริงจากผู้ร่วมรายการในลักษณะที่ไม่ก้าวร้าว รุกไล่ผู้ร่วมรายการหรือเสนอในเชิงลบ โดยรายละเอียดในการพูดคุยสนทนาเป็นการเน้นมุ่งเน้นประเด็นไปยังการตรวจสอบที่ธนาคารกรุงไทยดำเนินการอยู่ และเป็นการยืนยันความโปร่งใสต่อสาธารณชน มากกว่าการสืบค้นข้อเท็จจริงว่าใครเป็นผู้ทำให้ธนาคารกรุงไทยเกิดความเสียหาย

สรุปได้ว่าสื่อมวลชนประเภทรายการโทรทัศน์ มีรูปแบบการรายงานที่คล้ายคลึงกัน คือ การรายงานที่ไม่ก้าวร้าว รุกไล่ผู้ร่วมสนทนาในรายการ เป็นการสืบหาข้อมูลมากกว่าการค้นหาผู้กระทำความผิด หรือความรับผิดชอบจากบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ทั้งนี้เนื่องมาจากรายการโทรทัศน์ทั้ง 3 รายการ มีลักษณะความเป็นเจ้าของสื่อที่เป็นของรัฐ คือช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ จึงหลีกเลี่ยงการรายงานในลักษณะที่รุนแรง และสร้างผลกระทบกับฝ่ายปกครองโดยตรง การรายงานของสื่อมวลชนประเภทรายการโทรทัศน์จึงมีรูปแบบที่ไม่กระตุ้นให้เกิดการแก้ไขปัญหามาจากฝ่ายปกครองอย่างจริงจัง รวมทั้งไม่กระตุ้นให้สาธารณชนแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง

4.2.2 การรายงานของสื่อวิทยุ

4.2.2.1 การรายงานของรายการ “บันทึกสถานการณ์”

จากการศึกษาพบว่ารายการบันทึกสถานการณ์ มีกระบวนการและรูปแบบในการรายงาน 2 ส่วนสำคัญคือ การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่กำหนดไว้ และการสรุปข่าวสำคัญจากหนังสือพิมพ์รายวันฉบับต่างๆ

โดยการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาเหตุการณ์ ซึ่งส่วนใหญ่พบว่ามักเป็นการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง 1-2 คน ในช่วงดังกล่าว และพบว่ามักเป็นฝ่ายปกครองหรือบุคลากรหน่วยงานของรัฐเป็นส่วนใหญ่ โดยระหว่างการสัมภาษณ์จะเปิดโอกาสให้ผู้ฟังรายการสามารถฝากคำถามเข้ามาร่วมซักถามผู้ร่วมสนทนาได้ด้วย

ในช่วงสรุปข่าว เป็นการสรุปข่าวจากหนังสือพิมพ์รายวันฉบับต่างๆ โดย ฟองสนาน จามรจันทร์ ทำหน้าที่คัดเลือกเรื่องรายงานดังกล่าว

บทบาทผู้ดำเนินรายการในรายการทั้ง 2 คนพบว่ามักหลีกเลี่ยงการกระทบกระทั่งฝ่ายปกครองโดยตรง เนื่องสถานะภาพส่วนตัวเป็นข้าราชการสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ตัวอย่าง เช่น

ในรายการวันที่ 26 พฤศจิกายน 2542 ผู้ดำเนินรายการ คือ สุริยงค์ นุทธสาร ดำเนินการสัมภาษณ์ นายอรรถพล สรรสุชาติ โฆษกรัฐบาล ในเหตุการณ์เรื่อง “ชีวิตนี้คนไทยอยากจะทำอะไรเพื่อในหลวงบ้าง” ว่าทางรัฐบาลได้มีกิจกรรมอะไรบ้าง

โดยผู้ดำเนินรายการจะดำเนินการสัมภาษณ์แซกรับเชิญในลักษณะช่วยประชาสัมพันธ์กิจกรรมดังกล่าว

และในช่วงการสรุปข่าวพาดหัวหนังสือพิมพ์ โดย ฟองสนาน จามรจันทร์ ตอนหนึ่งมีการรายงานข่าวของฝ่ายค้าน ในเรื่องที่ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ หัวหน้าพรรคความหวังใหม่ รับจะสนับสนุน พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ให้เป็นนายกรัฐมนตรี หากไม่ได้รับเสียงข้างมากในการเลือกตั้งคราวหน้า ซึ่งผู้ดำเนินรายการได้มีการสอดแทรกความคิดเห็นไม่เห็นด้วยในเรื่องนี้

4.2.2.2 การรายงานของรายการ “ข้อเท็จจริงวันนี้”

จากการศึกษาพบว่า รายการข้อเท็จจริงวันนี้ มีรูปแบบการรายงานคือ การสรุปข่าวสำคัญที่เกิดขึ้น และการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง

โดยในแต่ละวันจะมีการคัดเลือกข่าวสำคัญ 3-5 เรื่อง ขึ้นมาวิเคราะห์ วิเคราะห์ โดยผู้ดำเนินรายการ สลับการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้นๆ พร้อมเปิดให้ผู้ฟังสามารถโทรศัพท์เข้ามาร่วมวิพากษ์วิจารณ์ หรือตั้งคำถามได้ตลอดรายการ

รายการข้อเท็จจริงวันนี้ มีรูปแบบการกำหนดตัวผู้ดำเนินรายการที่ยืดหยุ่น โดยมีผู้ดำเนินรายการในแต่ละวัน 2-3 คน หมุนเวียนเปลี่ยนไป ทั้งนี้ผู้ดำเนินรายการยังเปรียบเสมือนแขกรับเชิญที่ทำหน้าที่ร่วมสนทนา วิพากษ์วิจารณ์ และตอบคำถามผู้ฟังรายการในเหตุการณ์เรื่องใดเรื่องหนึ่งไปพร้อมๆ กันด้วย เนื่องจากผู้ดำเนินรายการในรายการข้อเท็จจริงวันนี้หลายคนเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในสังคมว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องในเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น ศ.ดร. ลิขิต ธีรเวคิน อดีตสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ รศ.พูนศักดิ์ วรรณพงษ์ สมาชิกวุฒิสภา ไตรรัตน์ สุนทรพัฒน์ คอลัมนิสต์ชื่อดัง นายดุสิต ศิริวรรณ สมาชิกวุฒิสภา ดร.เสรี วงศ์มณฑา นักวิชาการ ดร.นภดล อินนา อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดร.เกริกชัย เจริญรัชภาควัด อธิการบดีวิทยาลัยราชภัฏ เป็นต้น

บทบาทการดำเนินรายการของผู้ดำเนินรายการส่วนใหญ่ ดำเนินรายการอย่างตรงไปตรงมา ไม่เกรงผลกระทบกับฝ่ายปกครอง เนื่องจากสถานภาพของผู้ดำเนินรายการเป็นนักวิชาการที่ไม่สังกัดองค์กรสื่อหนึ่งใด ตัวอย่าง เช่น

ในระหว่างดำเนินรายการ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2542 ผู้ดำเนินรายการ คือ ศ.ดร. ลิขิต ธีรเวคิน สุดาวรรณ วิสุวรรณ และนายดุสิต ศิริวรรณ ร่วมดำเนินรายการโดยจะเน้นการสรุปข่าววิเคราะห์ สนทนาและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ในเหตุการณ์เรื่อง “การกระตุ้นภาคการส่งออกของไทยและการคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม” โดยผู้ดำเนินรายการได้ร่วมวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ตำหนิฝ่ายบริหารที่ดำเนินการเรื่องนี้อย่างล่าช้า ทำให้ผู้ส่งออกได้รับความเสียหาย และยกตัวอย่างในเหตุการณ์ดังกล่าวอย่างตรงไปตรงมา

4.2.2.3 การรายงานของราชการ “เปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย”

จากการศึกษาพบว่า ราชการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย มีรูปแบบการรายงานที่เน้นการพูดคุยกันในรายการระหว่างผู้ดำเนินรายการและสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องตามเหตุการณ์ที่กำหนดไว้วันละ 3-5 เหตุการณ์ในแต่ละวัน

รายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย มีผู้ดำเนินรายการ 2-3 คน ในแต่ละวัน ทำหน้าที่เป็นผู้วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์ที่กำหนดขึ้น บางครั้งเป็นการสนทนาพูดคุยกันจนจบรายการโดยไม่มีการสัมภาษณ์บุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ เนื่องจากผู้ดำเนินรายการในรายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในสังคมในแง่ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง เช่น ศ.ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ นายพิชัย วาสนาส่ง นายยรรยง คุโรวาท ศ.ยี่น ภู่วรรณ ดร.นภดล อินนา รศ.ดร.สุรัชย์ ศิริไกร ดร.นารีวรรณ จินตนาพันธ์ นางวิภาวี ภูวนารถนานุบาล เป็นต้น

บทบาทผู้ดำเนินรายการ พบว่าดำเนินรายการอย่างตรงไปตรงมา ไม่เกรงผลกระทบกับฝ่ายปกครอง เนื่องจากสถานภาพผู้ดำเนินรายการส่วนใหญ่เป็นนักวิชาการที่ไม่สังกัดองค์กรสื่อประเภทใด ตัวอย่างเช่น

ในการดำเนินรายการ วันที่ 20 ตุลาคม 2542 ผู้ดำเนินรายการ คือ นายดุสิต ศิริวรรณ และ รศ.ดร.จุลชีพ ชินวรรณโน โดยผู้ดำเนินรายการทั้งสองจะเริ่มด้วยการสรุปเหตุการณ์และสนทนาพูดคุยกันในเรื่อง “การพัฒนาประเทศของเวียดนาม” จนจบช่วงของการสนทนาโดยไม่มีการสัมภาษณ์บุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์

โดยในการสนทนาและเป็นให้ความรู้ในเรื่องวัฒนธรรมและโอกาสในการลงทุนในประเทศเวียดนามและลาวเปรียบเทียบกับประเทศไทยในแง่มุมต่างๆ อย่างตรงไปตรงมาเนื่องในโอกาสการเปิดเที่ยวบินปฐมฤกษ์จากประเทศไทยไปยังเมืองดานัง ประเทศเวียดนาม โดยจะสนทนาพูดคุยในลักษณะที่ให้ความรู้ แก่คิด วิพากษ์วิจารณ์และแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ

4.2.2.4 การรายงานของรายการ “จับชีพจรข่าว”

รายการจับชีพจรข่าว มีรูปแบบการรายงาน ที่เน้นการสรุปวิเคราะห์ข่าวสำคัญที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน สลับการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาเหตุการณ์จากข่าวที่นำเสนอ ซึ่งในแต่ละวันพบว่ามีกรายงานข่าวประมาณ 6-7 เรื่อง และมีการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับข่าว โดยเฉพาะบุคลากรในภาครัฐ ประมาณวันละ 2-3 คนในรายการแต่ละวัน

รายการจับชีพจรข่าว ดำเนินรายการโดย พรชัย วีระณรงค์ ซึ่งพบว่าบทบาทผู้ดำเนินรายการมีการดำเนินรายการที่ไม่ชี้แนะ มักไม่แสดงความคิดเห็นเชิงลบ หรือที่ไม่กระทบกระเทือนฝ่ายปกครองโดยตรง ตัวอย่างเช่น

ในการดำเนินรายการ วันที่ 11 ตุลาคม 2542 ผู้ดำเนินรายการ คือ นายพรชัย วีระณรงค์ ดำเนินการสัมภาษณ์ นายวัชระ พรรณเชษฐ์ เลขาธิการสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ในเรื่อง “สถานการณ์การค้าของไทย “

สัมภาษณ์มรว.สุขุมพันธ์ บริพัตร ในเหตุการณ์เรื่อง “ปัญหาสถานการณ์ชายแดนไทย-พม่า” และ “สถานการณ์ในติมอร์ตะวันออก”

รวมทั้งสัมภาษณ์นายวรพงศ์ พิศพงศ์ษา นายกสมาคมผู้ส่งออกข้าวต่างประเทศ ในเหตุการณ์ “เรื่อง GMOs จะกระทบต่อการส่งออกข้าวของไทยหรือไม่”

โดยพบว่าผู้ดำเนินรายการจะเน้นการสัมภาษณ์เชิงรับเชิญ ด้วยลักษณะที่ไม่รุกเร้า ไม่ชี้แนะ การตั้งคำถามและการแสดงความคิดเห็นเป็นไปอย่างสุภาพและสอบถามข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนในรายการ

4.2.2.5 การรายงานของรายการ “เปิดประเด็น”

จากการศึกษาพบว่า รายการเปิดประเด็นมีรูปแบบการรายงานที่เน้นการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่กำหนดขึ้น ซึ่งในแต่ละวันจะมีการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง 2-3 คนต่อวัน เพื่อรับฟังความคิดเห็นที่หลากหลายในเหตุการณ์เดียวกัน

รายการเปิดประเด็นมีผู้ดำเนินรายการหลายคนทำหน้าที่สลับเปลี่ยนหมุนเวียนกันดำเนินรายการในแต่ละวัน ตามทักษะและความถนัดในประเด็นนั้นๆ โดยที่มันักวิชาการสื่อสร้างสรรคร่วมกับบริษัท วอช ดีเอก จำกัด ประกอบด้วยผู้ดำเนินรายการ 7-8 คน

ซึ่งพบว่าบทบาทผู้ดำเนินรายการส่วนใหญ่ ไม่ก้าวร้าวหรือรุกไล่ผู้ร่วมรายการ แต่เป็นลักษณะซักถามข้อมูล ข้อเท็จจริงเพื่อหาคำตอบ ตัวอย่าง เช่น

ในการดำเนินรายการ วันที่ 7 พฤศจิกายน 2542 ผู้ดำเนินรายการ คือ นพ. สุวิทย์ พิบูลย์ผลประเสริฐ สัมภาษณ์ในเหตุการณ์เรื่อง “ควรที่จะปลดนาย ธารินทร์ นิมมานเหมินท์ ออกจากการเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังหรือไม่” โดยได้สัมภาษณ์แขก 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์ นภดล กรรณิการ์ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัย ABAC-KSC Poll โดยเน้นเรื่องโพลล์ที่ต้องการให้นาย ธารินทร์ นิมมานเหมินท์ ออกจากการเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังหรือไม่ และสัมภาษณ์ ดร.สมชาย ภคภาสวิวัฒน์ ถึงเรื่องการแก้ไขวิกฤติเศรษฐกิจโดยการใช้นโยบายการคลัง และสุดท้ายสัมภาษณ์ ศ.ดร.เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม ในเรื่องนโยบายด้านการคลังของรัฐบาลว่าเหมาะสมหรือไม่

โดยผู้ดำเนินรายการจะเน้นการนำเสนอข้อมูล ข้อเท็จจริงและซักถามข้อมูลในลักษณะที่เป็นกลางเพื่อให้ได้ความคิดเห็นในหลายมุมมอง โดยมีได้มีการรุกเร้าหรือแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมมากนัก

4.2.2.6 การรายงานของรายการ “คิดตามข่าว”

จากการศึกษาพบว่า รายการคิดตามข่าว เน้นรูปแบบการสรุปข่าวและการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ต่างๆ โดยมีการสรุปข่าวสำคัญสั้นๆ ในรายการ ก่อนสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งที่รายการกำหนดขึ้นเป็นเรื่องในการสนทนา

รายการคิดตามข่าวมีผู้ดำเนินรายการทำหน้าที่สลับสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันไปครั้งละ 1 คน โดยทีมงานบริษัท ทริเน็ต ทีวี จำกัด ประกอบด้วย วันเพ็ญ ศรีดี ประชาไทย ธนะณรงค์ และนราพงษ์ ไวยวรรณ

บทบาทผู้ดำเนินรายการพบว่า เป็นไปอย่างไม่ก้าวร้าว การวิพากษ์วิจารณ์ส่วนใหญ่ไม่สอดแทรกความคิดเห็นส่วนตัวลงในเนื้อหาประเภทข่าวสาร ซึ่งมักเป็นสรุปข่าวสั้นๆ ตัวอย่างเช่น

ในรายการวันที่ 19 พฤศจิกายน 2542 ผู้ดำเนินรายการ คือ นราพงษ์ ไวยวรรณ สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในเหตุการณ์เรื่อง "การเปิดคณะรัฐศาสตร์ภาคพิเศษ ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง" ซึ่งถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นการเปิดเพื่อให้หนักการเมืองที่ยังไม่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีเข้าศึกษา โดยสัมภาษณ์ รศ.ดร. พรชัย เทพบรรยาย คณบดีคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ซึ่งบทบาทผู้ดำเนินรายการมิได้รุกเร้า และรุกไล่แซกรับเชิญแต่อย่างใด แต่จะเป็นการสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลและรายละเอียดของโครงการนี้ รวมทั้งความคิดเห็นต่อกระแสการวิพากษ์วิจารณ์มากกว่าโดยหลีกเลี่ยงการกระทบกระทั่งฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดโดยตรง

4.2.2.7 การรายงานของรายการ “แกะรอยข่าว”

จากการศึกษาพบว่า รายการแกะรอยข่าว มีกระบวนการและรูปแบบการรายงานที่เน้นการสรุปวิเคราะห์ข่าวและการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่กำหนดขึ้น โดยในรายการแต่ละวันผู้ดำเนินรายการจะสรุปข่าวสำคัญๆ ที่เกิดขึ้น สลับไปกับการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้นๆ

รายการแกะรอยข่าวมีผู้ดำเนินรายการครั้งละ 1-2 คน ซึ่งประกอบไปด้วยกลุ่มผู้สื่อข่าวที่รวมตัวกันผลิตรายการร่วมกับบริษัท ทริเน็ต ทีวี จำกัด สลับสับเปลี่ยนกันเป็นผู้ดำเนินรายการในแต่ละวัน ซึ่งประกอบไปด้วย จุลกร จุลินทร อุทัย อมาตยกุล อุดมศักดิ์ ส่องวัฒนะ ทศพร โชคชัยพล สุริยงค์ อนุชสาร ธวัชชัย อินทรประดิษฐ์ อำพล จินดาวัฒนะ และสมชาย มีเสน เป็นต้น

บทบาทของผู้ดำเนินรายการพบว่า เน้นการสรุปข่าวสั้นๆ ไม่ก้าวร้าว และหลีกเลี่ยงการนำเสนอที่อาจส่งผลกระทบต่อฝ่ายปกครองโดยตรง ตัวอย่างเช่น

ในรายการวันที่ 4 ตุลาคม 2542 ผู้ดำเนินรายการ คือ นายอุดมศักดิ์ สองวัฒนะและนายทศพร โชคชัยพล โดยผู้ดำเนินรายการทั้งสองจะเน้นสรุปและรายงานข่าวเหตุการณ์ต่างๆ อย่างไม่ก้าวร้าวหรือแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมก่อน และมีการสัมภาษณ์แขก ในเหตุการณ์เรื่อง "การลดภาษีสรรพสามิตน้ำมันดีเซลลง 50 สตางค์เป็นเวลา 3 เดือน" โดยสัมภาษณ์ นายสุณัย จุลพงษ์ศร เลขาธิการพรรคชาติพัฒนา ตามด้วย น.พ.ทศพร เสรีรักษ์ โฆษกพรรคชาติไทย และในช่วงหลังสัมภาษณ์ รศ.ดร. สุชาติ ธาดาธำรงเวช ซึ่งเป็นผู้หนึ่งที่ไม่เห็นด้วยกับเรื่องนี้ โดยจะสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงและความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ ในลักษณะไม่รุนแรงหรือก้าวร้าวแต่อย่างใด

4.2.2.8 การรายงานของรายการ "ร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่ง"

จากการศึกษาพบว่า รายการร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่ง มีกระบวนการและรูปแบบการรายงานที่เน้นการสรุปข่าวและสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์

โดยในรายการแต่ละวันจะมีการวิเคราะห์ วิจัยข่าวหรือเหตุการณ์สำคัญๆ ที่เกิดขึ้น 2-3 ข่าว ก่อนสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง 2-3 คนในเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งที่กำลังเกิดขึ้น

รายการร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่ง มีผู้ดำเนินรายการ คือ อัญชลี ไพรีรักษ์ ซึ่งพบวาทะบทผู้ดำเนินรายการมักรายงานเหตุการณ์อย่างตรงไปตรงมา มีการสอดแทรกความคิดเห็นส่วนตัว วิเคราะห์ วิจัยลงในเนื้อหาเหตุการณ์ รวมทั้งการสัมภาษณ์ที่รู้ลึก และต้องการหาคำตอบจากผู้ร่วมรายการ ตัวอย่างเช่น

ในรายการวันจันทร์ที่ 15 พฤศจิกายน 2542 ผู้ดำเนินรายการ คือ อัญชลี ไพรีรักษ์ ดำเนินการสัมภาษณ์แขกสวดที่ห้องส่ง 2 ท่าน ได้แก่ นาย อมรินทร์ คอมันตร์ นักธุรกิจ และ นายไชยวัฒน์ สินสุวงศ์ หัวหน้าพรรคพลังธรรม ในเหตุการณ์เรื่อง "พรบ. ทุนรัฐวิสาหกิจ" ในเรื่องของ

การแปรรูปรัฐวิสาหกิจของไทยเพื่อเป็นหนึ่งในแนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศว่าได้ดำเนินการไปอย่างไรแล้ว และมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผู้ดำเนินรายการได้รู้เท่าและกระตุ้นแขกรับเชิญ ทั้งโดยการตั้งคำถามและเน้นย้ำในคำตอบและความคิดเห็นของแขกรับเชิญทั้ง 2 ท่านซึ่งไม่เห็นด้วยและต่อต้านกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเพื่อขายให้กับกลุ่มทุนต่างชาติของรัฐบาลอย่างยิ่ง ทำให้การนำเสนอเหตุการณ์ค่อนข้างจะเป็นทางลบต่อรัฐบาลแทบทั้งสิ้น

4.2.2.9 การรายงานของรายการ “คุยกันหลังข่าว”

จากการศึกษาพบว่า รายการคุยกันหลังข่าว มีกระบวนการและรูปแบบการรายงานที่เน้นการสรุปข่าวประจำวันที่เกิดขึ้น และสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ โดยในรายการแต่ละวัน จะเริ่มต้นด้วยการสรุปข่าวสำคัญๆ ประมาณ 4-5 ข่าว แล้วนำเหตุการณ์ข่าวใดข่าวหนึ่งที่สรุปไปก่อนหน้านั้นมากำหนดเรื่องในการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง

รายการคุยกันหลังข่าว กำหนดตัวผู้ดำเนินรายการสอดคล้องไปกับทักษะ ความถนัดในเหตุการณ์ที่นำเสนอแต่ละวัน เช่น วรรณลักษณ์ ศรีสิด และ พิษณุ แป้นวงศ์ ดำเนินรายการประเภทการเมือง จันทรธรม สัมพันธ์วิวัฒน์ ดำเนินรายการประเภทสังคม โสภณ นวรัตนางศ์, ดำเนินรายการประเภทเศรษฐกิจ เป็นต้น

บทบาทผู้ดำเนินรายการ พบว่าพยายามหลีกเลี่ยงการกระทบกระทั่งกับฝ่ายปกครองโดยตรง การนำเสนอไม่สอดแทรกความคิดเห็นส่วนตัวลงในเนื้อหาประเภทข่าว เป็นเพียงการสรุปข่าวสั้นๆ เท่านั้น การสัมภาษณ์ไม่มีลักษณะการรุกไล่ผู้ร่วมสัมภาษณ์ ตัวอย่างเช่น

ในรายการวันที่ 17 พฤศจิกายน 2542 ผู้ดำเนินรายการ คือ กำภู ภูริภูวดล และ โสภณ นวรัตนานนท์ ดำเนินการสัมภาษณ์ นายศุภชัย พิศิษฐ์วานิช ปลัดกระทรวงการคลังในช่วงแรก และนายสถาพร มณีรัตน์ นายกสมาคมรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ในช่วงหลัง ในเหตุการณ์เรื่อง “พรบ. ทุนรัฐวิสาหกิจ” ซึ่งเป็นการนำเสนอทั้งข้อเท็จจริงและความคิดเห็นในเรื่องของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ โดยผู้ดำเนินรายการทั้งสองจะเน้นสรุปข่าวในเหตุการณ์นี้ก่อนที่มีการสัมภาษณ์แขกรับเชิญ และจะเน้นสัมภาษณ์ในแง่มุม

ที่ไม่กระทบกับฝ่ายปกครอง หรือรัฐบาลโดยตรง เช่นประเด็น ประโยชน์ของ พรบ. ทุนรัฐวิสาหกิจ และร่าง พรบ. นี้ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ หรือต้องมีการแก้ไขร่างพรบ. นี้อย่างไรเพื่อให้รวดเร็วในการแปรรูป โดยหลีกเลี่ยงการนำเสนอประเด็นการมีกระแสต่อต้านค่อนข้างมากในเรื่องดังกล่าว

สรุปได้ว่า สื่อประเภทรายการวิทยุ ส่วนใหญ่มีรูปแบบการรายงาน ที่ให้ความสำคัญกับการรายงานข่าวสารต่างๆ ในรอบวันที่เกิดขึ้นสลับกับการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งส่วนใหญ่พบว่า เป็นฝ่ายปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายรัฐบาล หรือผู้ที่จะไม่แสดงทัศนคติ ความคิดเห็นกระทบกระเทือนต่อฝ่ายปกครองอย่างรุนแรง

การรายงานของสื่อประเภทวิทยุพบว่า ไม่กระตุ้นเร้าและก้าวร้าว การรายงานเน้นการสรุปข่าวสั้นมักไม่สอดแทรกความคิดเห็น และการสัมภาษณ์ที่ไม่รุ้ได้ผู้ร่วมรายการ ทั้งนี้เนื่องจากองค์กรผู้ผลิตและสถานภาพของผู้ดำเนินรายการส่วนใหญ่ยังอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐอย่างใกล้ชิด

มีเพียงบางรายการในสื่อประเภทวิทยุเท่านั้น ที่มีการรายงานที่กระตุ้นเร้า แสดงความคิดเห็นสอดแทรกในเนื้อหาเหตุการณ์อย่างจริงจัง การวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของฝ่ายปกครองโดยตรงไปตรงมา และการสัมภาษณ์ที่รุ้ได้ผู้ร่วมสนทนาเพื่อหาคำตอบอย่างจริงจัง เช่น รายการข้อเท็จจริงวันนี้ รายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทยและรายการร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่ง เนื่องจากสถานภาพส่วนตัวของผู้ดำเนินรายการที่ไม่สังกัดองค์กรสื่อหรือหน่วยงานใด ทำให้การรายงานมีอิสระมากกว่ารายการอื่นๆ

สำหรับจำนวนผู้ดำเนินรายการในสื่อประเภทวิทยุ พบว่ามักมีกว่า 1 คนในแต่ละรายการ และมักหมุนเวียนกันดำเนินรายการ ยกเว้นรายการบันเทิงสถานการณ์ รายการจับชีพจรข่าว และรายการร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่งเท่านั้นที่มีผู้ดำเนินรายการประจำเพียงคนเดียว ทั้งนี้เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านทักษะและความเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องต่อประเด็นเหตุการณ์ที่รายงานสู่สาธารณชนของผู้ดำเนินรายการแต่ละคน ทำให้ขาดความต่อเนื่องและความเป็นเอกภาพในการนำเสนอเหตุการณ์ต่อสาธารณชน

การรายงานของสื่อมวลชนประเภทรายการวิทยุจึงไม่กระตุ้นเร้าให้เกิดการแก้ไขปัญห
จากฝ่ายปกครองได้อย่างจริงจัง รวมถึงไม่กระตุ้นเร้าให้เกิดการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชน
ได้อย่างจริงจังอีกด้วย

4.2.3 การรายงานของสื่อหนังสือพิมพ์

4.2.3.1 การรายงานของคอลัมน์ "สารพันปัญหา" หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

จากการศึกษาพบว่าคอลัมน์สารพันปัญหา หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มีรูปแบบการรายงานที่เน้นการตอบปัญหาของผู้อ่านที่ส่งจดหมายเข้ามายังเจ้าของคอลัมน์ ซึ่งนำเสนอวันละ 1-2 เรื่อง

จากการศึกษาลักษณะการตอบจดหมายของ อี๊ด เทอร์โบ เจ้าของคอลัมน์ พบว่า เป็นการแสดงความคิดเห็นส่วนตัวของเจ้าของคอลัมน์ต่อเรื่องร้องเรียนของผู้อ่าน และการระบุให้ตัวบุคคลและหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงหันมาดูแลปัญหาข้อร้องเรียนของผู้อ่านพร้อมๆ กับการใช้ภาพประกอบในเรื่องราวเหล่านั้น ตัวอย่างเช่น

จดหมายร้องเรียนเรื่องปัญหาความไม่สะดวกในการติดต่อขอใช้บริการของกรมส่งเสริมการส่งออก วันที่ 22 ตุลาคม 2542 พบว่า เจ้าของคอลัมน์คือ อี๊ด เทอร์โบ ได้แสดงทัศนคติและความคิดเห็นของตนและระบุให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามาแก้ไขปัญหาคอลัมน์ พร้อมลงรูปนายบรรพต หงส์ทอง อธิบดีกรมส่งเสริมการส่งออก ผู้รับผิดชอบในคอลัมน์ด้วย

"ระบบราชการมีขั้นตอนซ้ำซ้อนมากมาย ในการติดต่อเสียเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าเจ้าหน้าที่ไม่มีจิตใจให้บริการแล้ว ก็ไปกันใหญ่.....สมควรที่ทางอธิบดีส่งเสริมการส่งออกจะต้องปรับปรุงแก้ไขโดยด่วน"

หรือการร้องเรียน วันที่ 20 ตุลาคม 2542 เรื่องถนนทางหลวงสาย 3369 เสียหาย อี๊ด เทอร์โบ แสดงทัศนคติให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบปัญหา พร้อมลงรูปอธิบดีกรมทางหลวงประกอบในคอลัมน์ด้วย

"เรื่องที่ร้องเรียนมานี้อธิบดีกรมทางหลวง ดร.ศรีสุข จันทรางศุ จะต้องตรวจสอบแก้ไขโดยด่วน ผมเชื่อว่าหากมีการก่อสร้างถูกต้องตามมาตรฐานแล้ว ทางหลวงสายนี้จะไม่ทรุดโทรมในระยะเวลาเพียงปีเดียวแน่นอน"

4.2.3.2 การรายงานของคอลัมน์ “สันตติกรรมวัยทวนน้ำ” หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

จากการศึกษาพบว่าคอลัมน์สันตติกรรมวัยทวนน้ำ มีกระบวนการและรูปแบบการรายงานที่เน้นการแสดงทัศนะ และความคิดเห็นของเจ้าของคอลัมน์ต่อจดหมายของผู้อ่านวันละประมาณ 2-3 เรื่อง

ลักษณะการตอบจดหมายของสันตติกรรม พบว่า มักวิพากษ์วิจารณ์ แสดงความคิดเห็น ประกอบจดหมายของผู้อ่านด้วยการใช้ถ้อยคำรุนแรง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการแสดงความคิดเห็นโจมตีฝ่ายปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายรัฐบาลและตัวบุคคล ตัวอย่างเช่น การตอบจดหมายแสดงความคิดเห็นเรื่องราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ ในวันที่ 7 ตุลาคม 2542

“สงสัยมานานแล้วว่า ทำไมเกษตรกรชาวใต้ทำหรือ??? ทั้งๆ ที่ราคาขายตกต่ำ เกิดอะไรขึ้นในบ้านนี้เมืองนี้ยามที่พรรคประชาธิปัตย์เป็นรัฐบาล ไม่ใช่แค่การเร่งรัดเงิน 8000 ล้านบาทจากกระทรวงเกษตร ในทันควันไปพยุงราคาให้แต่มันมีมากกว่านั้น เรียกว่าขนาดช่างทาสีประสบการณ์มากกว่ารัฐบาลชวนยังต้องอาย”

หรือจดหมายแสดงความเห็นจากผู้อ่านในเรื่องเศรษฐกิจ วันที่ 6 ตุลาคม 2542 เจ้าของคอลัมน์แสดงทัศนะว่า

“พี่ไทยอย่างเราก็ต้องทำตามลัทธิไทยแลนด์ คุณก็เห็นอยู่ใต้งๆไม่ใช่หรือว่า รัฐบาลชวนนำพาพวกเราเดินตาม คุณพ่อไอเอ็มเอของนายธารินทร์แล้ว ผลที่ออกมาเป็นอย่างไรบ้าง”

4.2.3.3 การรายงานของคอลัมน์ “ร้องทุกข์” หนังสือพิมพ์สยามรัฐ

จากการศึกษาพบว่า คอลัมน์ร้องทุกข์ ในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ มีกระบวนการและรูปแบบการรายงานที่เน้นการแสดงทัศนะ ความคิดเห็นของเจ้าของคอลัมน์ ต่อจดหมายของผู้อ่านวันละ 2-3 เรื่อง

ลักษณะการตอบจดหมายของฟ้าฟื้น เจ้าของคอลัมน์ พบว่า เป็นการแสดงทัศนะ ความคิดเห็นต่อจดหมายของผู้อ่านไปพร้อมๆ กับการให้ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และยังพบว่าคอลัมน์ รื่องทุกข์ยังมีการรายงานความคืบหน้าในเรื่องที่เจ้าของคอลัมน์ได้ติดตามการแก้ไขปัญหาให้กับผู้ อ่าน รวมทั้งมักมีการระบุถึงบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในคอลัมน์เสมอๆ อีกด้วย เช่น กรณีร้องเรียนการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการทำหน้าที่รังวัดของเจ้าหน้าที่ที่ดิน จังหวัด สมุทรปราการ โดย ฟ้าฟื้น เจ้าของคอลัมน์ได้ให้ทัศนะ ในเชิงข้อมูล และความคิดเห็นประกอบกัน

“ผมอ่านดูแล้ว คือหลักโฉนด (หลักปุ่น) ที่อยู่ระหว่างที่ดิน 2 เจ้า เป็นหลักอันเดียวกัน หรือว่าแยกเป็น 2 หลักปักเคียงคู่กัน ไม่ต้องไปถามใครที่ไหนหรอกครับ ผมตอบได้ทันทีว่า ใช้หลัก อันเดียวกัน คุณได้รับความเสียหายอย่างไรบ้าง จะให้ผมประสานเจ้าหน้าที่ที่ดินสมุทรปราการให้ ไม้? ถ้ายังไม่บอกมาอีกทีแล้วกัน”

หรือเรื่องร้องเรียนกรณีไม่ได้รับความเป็นธรรมจากกรมทางหลวง โดยเจ้าของ คอลัมน์แสดงทัศนะว่า

“ฟังเรื่องคุณแล้วเป็นการตอกย้ำความเชื่อของผมให้หนักแน่นลงไปอีกว่า ประเทศไทย ของเรานี้ ฉิบหายเพราะข้าราชการจริงๆ เพราะเรามีข้าราชการต่างๆ คือ.....จดหมาย ของคุณผมกราบเรียนอธิบดีกรมทางหลวงทางโทรสารไปแล้ว เพื่อโปรดพิจารณา ผมเคยเห็นฝีมือ ท่านอธิบดีคนนี้ครับ คุณคอยดูก็แล้วกัน”

4.2.3.4 การรายงานของคอลัมน์ “เปิดช่องวันอาทิตย์”

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

จากการศึกษา พบว่า คอลัมน์เปิดช่องวันอาทิตย์มีกระบวนการและรูปแบบในการราย งานที่เน้นการแสดงทัศนะ ความคิดเห็นต่อจดหมายของผู้อ่านวันละ 2-3 เรื่อง โดย ลักษณะการตอบจดหมายเป็นเพียงการแสดงทัศนะ ความคิดเห็นประกอบสั้นๆ เท่านั้น ไม่เน้นการ วิพากษ์วิจารณ์ เรื่องที่ผู้อ่านส่งเข้ามามากนัก

เช่นกรณีการแสดงความคิดเห็นเรื่องนักศึกษาพม่าบุกยึดสถานทูต วันที่ 14 พฤศจิกายน 2542 เจ้าของคอลัมน์แสดงทัศนะสั้นๆ ว่า

"ขอบคุณที่แนะนำครับ และขอฝากไปถึงรัฐบาล ปัญหานักศึกษาพม่าที่นั่นสร้างความเดือดร้อนให้เรามานานแล้ว ถึงเวลาที่จะจัดการอย่างจริงจังๆ จังๆ หรือยัง"

4.2.3.5 การรายงานของคอลัมน์ "นายหนูนัยนฉีกซอง" หนังสือพิมพ์มติชน

จากการศึกษา พบว่า คอลัมน์นายหนูนัยนฉีกซองมีรูปแบบในการรายงานที่เน้นการแสดงทัศนะ ความคิดเห็นต่อจดหมายของผู้อ่าน วันละ 2-3 เรื่อง โดยลักษณะการตอบจดหมาย เป็นเพียงการแสดงทัศนะ ความคิดเห็นสั้นๆ เท่านั้น และมักไม่วิพากษ์วิจารณ์ ปัญหาของผู้ร้องเรียนแต่อย่างใด

เช่นกรณีการแสดงความคิดเห็นกรณีนักศึกษาพม่ายึดสถานทูต วันที่ 27 ตุลาคม 2542 พบว่าเจ้าของคอลัมน์แสดงทัศนะสั้นๆ ประกอบความคิดเห็นเท่านั้น

"ได้รับจดหมายคุณผมก็มีความสุขเหมือนกัน"

หรือกรณีการแสดงความคิดเห็นเรื่องเงินกู้ เอดีบี ของรัฐบาล วันที่ 27 ตุลาคม 2542 เจ้าของคอลัมน์แสดงทัศนะเพียงสั้นเช่นกัน

"ไม่ว่าเงินอะไรพอมผ่านระบบราชการเป็นอันว่าและดุ่มพะะ ทุงงบฯ ท่านผู้อ่านว่ามันเกิดจากอะไร"

สรุปได้ว่า สื่อประเภทคอลัมน์หนังสือพิมพ์ มีรูปแบบการรายงานที่ยึดการตอบจดหมายแสดงทัศนะต่อจดหมายร้องเรียน ร้องทุกข์ และแสดงความคิดเห็นของผู้อ่านเป็นหลักวันละ 1-2 เรื่อง ทั้งนี้ส่วนใหญ่พบว่ากระบวนการและรูปแบบของสื่อหนังสือพิมพ์ไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนตายตัว ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และแนวทางของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ เช่น คอลัมน์สั้นๆ ตัดกรณีว่ายทวนน้ำ มักวิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์ประเภทการเมืองอย่างรุนแรง สอดคล้องกับแนวทางของ

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์หรือคอลัมน์สารพันปัญหา ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ที่มักไม่วิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องการเมือง เนื่องจากแนวทางของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐจะเน้นข่าวประเภททั่วไป (soft news) มากกว่า

นอกจากนี้ บุคลิกของเจ้าของคอลัมน์แต่ละคนยังมีส่วนสำคัญต่อกระบวนการและรูปแบบการรายงาน เช่น อี๊ด เทอร์โบ ในคอลัมน์สารพันปัญหา มักกระตุ้นบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการแก้ไขปัญหา และจะมีภาพประกอบการรายงานด้วยทุกครั้ง เช่นเดียวกับฟ้าฟื้น ในคอลัมน์ร้องทุกข์ ที่มักกระตุ้นตัวบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหา รวมถึงการรายงานความคืบหน้าในการติดตามปัญหาร้องเรียนของผู้อ่าน ซึ่งนับเป็นการรายงานที่กระตุ้นเร้าให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามาแก้ไขปัญหาอย่างชัดเจน รวมทั้งกระตุ้นเร้าให้สาธารณชนเข้ามามีส่วนร่วมในการร้องทุกข์หรือแสดงความคิดเห็นมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้การรายงานของสื่อประเภทหนังสือพิมพ์ พบว่าเป็นไปอย่างอิสระในการรายงาน เนื่องจากไม่เกรงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับฝ่ายปกครอง โดยมักมีการกระตุ้นหน่วยงานหรือตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาโดยตรง พร้อมทั้งวิพากษ์วิจารณ์ฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างตรงไปตรงมา เช่น คอลัมน์สารพันปัญหา คอลัมน์สันตติกรรมนี้ว่ายทวนน้ำและคอลัมน์ร้องทุกข์ เป็นต้น

ขณะที่คอลัมน์เปิดช่องวันอาทิตย์และคอลัมน์นายหนูนัยนฉีกของ มักรายงานด้วยการแสดงทัศนคติต่อเรื่องร้องเรียนของผู้อ่านสั้นๆ ไม่กระตุ้นเร้า ผู้ที่เกี่ยวข้องให้แก้ไขปัญหา ไม่มีการวิพากษ์วิจารณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องมากนัก เนื่องจากต้องการให้เป็นเวทีเสรีสำหรับผู้อ่านที่จะแสดงความคิดเห็นหรือร้องเรียนของผู้อ่านมากกว่า

สรุปได้ว่าสื่อประเภทคอลัมน์หนังสือพิมพ์ มีรูปแบบการรายงานที่สามารถกระตุ้นเร้าให้เกิดการแก้ไขปัญหาจากฝ่ายปกครอง รวมถึงกระตุ้นเร้าให้สาธารณชนชนร่วมกันแสดงความคิดเห็นร้องเรียนร้องทุกข์อย่างกว้างขวาง เนื่องจากได้รับทราบการชี้แจงการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากฝ่ายปกครอง ที่ตอบกลับมาเสมอในสื่อประเภทคอลัมน์หนังสือพิมพ์

สรุป

จากการศึกษา รูปแบบการรายงานของสื่อมวลชนไทยพบว่า สื่อประเภทโทรทัศน์ทั้งหมด มีกระบวนการและรูปแบบการรายงานที่ไม่ก้าวร้าว และไม่กระตุ้นเร้าให้ผู้ชมรายการเกิดความ ต้องการแสดงความคิดเห็น หรือเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในรายการอย่างจริงจัง รูปแบบการรายงานเป็นสนทนากับผู้ร่วมรายการ 2-3 คนในหัวข้อที่กำหนดไว้ ไปจนกระทั่งจบรายการ ต่างจากสื่อประเภทวิทยุที่เน้นการติดตามข่าวสารและสถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นในรอบวัน สลับกับการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้นๆ แต่ส่วนใหญ่ยังคงมีรูปแบบการรายงานที่ไม่ก้าวร้าว กระตุ้นเร้า เช่นเดียวกับสื่อประเภทโทรทัศน์ มีเพียงสื่อวิทยุบางรายการเท่านั้น เช่น รายการข้อเท็จจริงวันนี้ รายการร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่งเท่านั้น ที่มีรูปแบบการรายงานที่กระตุ้นเร้าให้เกิดการแก้ไขปัญหามาจากฝ่ายปกครองอย่างจริงจังเท่านั้น ซึ่งพบว่ามีส่วนสัมพันธ์กับองค์การผลิตและสถานะผู้ดำเนินรายการที่มีความเป็นอิสระไม่สังกัดองค์กรใดๆ นั่นเอง

อย่างไรก็ตามพบว่า ทั้งสื่อประเภทรายการโทรทัศน์และรายการวิทยุที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่มักมีฝ่ายปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายรัฐบาลร่วมสนทนาในรายการด้วยเสมอๆ เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาจากการนำเสนอประเด็นเหตุการณ์ที่อาจกระทบต่อฝ่ายรัฐบาล หากฝ่ายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องไม่ได้มีโอกาสชี้แจงโดยตรงด้วยนั่นเอง

จากปรากฏการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสื่อประเภทโทรทัศน์และวิทยุยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรภาครัฐอย่างใกล้ชิด จึงทำให้กระบวนการและรูปแบบการรายงานของสื่อประเภทรายการโทรทัศน์และวิทยุดังกล่าวต้องหลีกเลี่ยงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับฝ่ายปกครองโดยตรง ซึ่งมีผลทำให้การรายงานไม่กระตุ้นเร้าต่อฝ่ายปกครองไปติดตามแก้ไขปัญหอย่างจริงจัง ขณะเดียวกันก็ไม่กระตุ้นเร้าให้สาธารณชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างจริงจังด้วยเช่นกัน

ส่วนสื่อประเภทหนังสือพิมพ์ พบว่า กระบวนการรายงานและรูปแบบ มีลักษณะคล้ายคลึงกันโดยเป็นการแสดงทัศนะ วิพากษ์วิจารณ์ ของเจ้าของคอลัมน์ต่อเรื่องที่น่าสนใจจดหมายเข้ามายังเจ้าของคอลัมน์ โดยลักษณะการรายงานจะแตกต่างกันไปบ้าง ขึ้นอยู่กับบุคลิกและแนวทางของเจ้าของคอลัมน์ รวมทั้งแนวทางของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับเป็นสำคัญ นอกจากนี้

ความเป็นเจ้าของสื่อสิ่งพิมพ์ที่เป็นองค์กรทางธุรกิจ ทำให้การรายงานของสื่อประเภทหนังสือพิมพ์ เป็นอิสระจากฝ่ายปกครอง และมีรูปแบบที่กระตุ้นเร้าให้ฝ่ายปกครองเข้ามาแก้ไขปัญหาโดยตรง อย่างชัดเจน เช่น การวิพากษ์วิจารณ์ หน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาให้ได้รับทราบ ปัญหาของสาธารณชนผ่านคอลัมน์หนังสือพิมพ์ รวมทั้งรายงานความคืบหน้าการติดตามปัญหา ของผู้อ่านในบางกรณี ซึ่งมีส่วนสำคัญ ในการกระตุ้นเร้าให้ผู้อ่านเข้ามามีส่วนร่วมในการร้องเรียน ร้องทุกข์หรือแสดงความคิดเห็นมากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันยังเป็นการกระตุ้นเร้าให้ฝ่ายปกครองที่ เกี่ยวข้องเข้ามาแก้ไขปัญหอย่างจริงจังอีกด้วย

การรายงานของสื่อมวลชนไทย เป็นขั้นตอนสำคัญอีกขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการสร้าง สาธารณมติ ในการนำพาเหตุการณ์ที่ได้ทำการคัดเลือกแล้วในขั้นแรกนำเสนอต่อสาธารณชน เพื่อทำให้เกิดการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนออกมา ซึ่งบทบาทสำคัญต่อไปของสื่อมวลชนไทย คือการรวบรวมความคิดเห็นสาธารณชน ที่จะได้กล่าวต่อไป

4.3 การรวบรวมความคิดเห็นสาธารณชน (polltakers) ของสื่อมวลชนไทย

หลังจากรายงานแล้ว สื่อมวลชนยังต้องทำหน้าที่สำคัญอีกประการหนึ่ง นั่นคือ การทำหน้าที่เป็นผู้รวบรวมความคิดเห็น (polltaker) ของสาธารณชน ก่อนส่งต่อไปยังฝ่ายปกครอง (political actor) เพื่อให้กระบวนการสร้างสาธารณมติมีความสมบูรณ์

จากการศึกษาพบว่าการรวบรวมความคิดเห็นของสื่อมวลชนไทย มีลักษณะเป็นการเปิดพื้นที่ในสื่อประเภทต่างๆ ทั้งรายการโทรทัศน์ รายการวิทยุ และคอลัมน์หนังสือพิมพ์ ให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง ทั้งที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับประเด็นเหตุการณ์นั้นๆ หรือการตั้งคำถามทั้งเชิงบวกและเชิงลบได้ ซึ่งถือเป็นการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนที่แสดงออกมา ก่อนจะนำไปสู่การพัฒนาเป็นสาธารณมติต่อไป

เพื่อให้เห็นถึงบทบาทในการรวบรวมความคิดเห็นสาธารณของสื่อมวลชนไทย ผู้วิจัยสามารถแบ่งมิติต่างๆ ของการรวบรวมความคิดเห็น ดังจะได้อธิบายไปโดยลำดับดังนี้

- 4.3.1 รูปแบบการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชน
- 4.3.2 ลักษณะเนื้อหาและทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชน
- 4.3.3 การคัดเลือกความคิดเห็นของสาธารณชนของสื่อมวลชนไทย

4.3.1 รูปแบบการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชน

4.3.1.1 รูปแบบการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนในสื่อโทรทัศน์

1. รูปแบบการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการ “กรองสถานการณ์”

รายการกรองสถานการณ์มีรูปแบบการแสดงความคิดเห็น โดยการเปิดให้ผู้ชมรายการสามารถฝากคำถามหรือแสดงความคิดเห็นในเหตุการณ์ที่น่าเสนอต่อผู้ร่วมรายการ ในช่วงสุดท้ายของรายการ เวลาประมาณ 10 -15 นาที

โดยการตั้งคำถามหรือแสดงความคิดเห็นทำได้โดยโทรศัพท์เข้ามายังหมายเลขโทรศัพท์ที่ทางรายการกำหนดไว้ ซึ่งจะมีเจ้าหน้าที่ของทางรายการทำหน้าที่จัดบันทึก คำถามหรือความคิดเห็น เพื่อส่งมอบให้กับผู้ดำเนินรายการบนเวทีเพื่ออ่านออกอากาศ

ทั้งนี้การแสดงความคิดเห็นรวมทั้งคำถามของผู้ชมรายการ พบว่ามีความคิดเห็นที่ตรงและสอดคล้องกับเหตุการณ์ที่มีการสนทนาทั้งสิ้น เช่น คำถามและความคิดเห็นในเหตุการณ์เรื่อง “ประเมินผลงานการทำงานของรัฐบาลนายกฯ ชวนในรอบ 2 ปี” ในวันที่ 24 พฤศจิกายน 2542 ซึ่งตัวอย่างคำถามได้แก่

คุณลินดา ถามว่า “การแถลงผลงานเป็นการแก้ตัวจากรัฐบาลใช่หรือไม่ “

คุณมนตรี ถามว่า “รัฐบาลคุณชวนมีความจริงใจในการแก้ปัญหาอย่างน้อยแค่ไหน“

คุณวิฑูรย์ ถามว่า “ต่อไปแนวโน้มภาคการเกษตรของไทยน่าจะเป็นอย่างไร“

คุณสุวรรณ ถามว่า “ปัญหาในเรื่องยาเสพติด ทางรัฐบาลมีความสนใจและจริงใจในการแก้ปัญหานี้เรื่องนี้อย่างไร“

2. รูปแบบการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการ “มองรัฐสภา”

รายการมองรัฐสภา มีรูปแบบการแสดงความคิดเห็น โดยการเปิดให้ผู้ชมรายการสามารถฝากคำถามหรือแสดงความคิดเห็นเพื่อนำเสนอต่อผู้ร่วมรายการ ในช่วงสุดท้ายของรายการเวลาประมาณ 20 นาที

โดยการตั้งคำถามหรือแสดงความคิดเห็นทำได้โดยโทรศัพท์เข้ามายังหมายเลขโทรศัพท์ที่ทางรายการกำหนดไว้ ซึ่งจะมีเจ้าหน้าที่ของทางรายการทำหน้าที่จัดบันทึก คำถามหรือความคิดเห็น เพื่อส่งมอบให้กับผู้ดำเนินรายการบนเวทีเพื่ออ่านออกอากาศ

รูปแบบการแสดงความคิดเห็น พบว่า เป็นความเห็นที่ตรงและสอดคล้องกับเหตุการณ์ที่มีการสนทนาเท่านั้น โดยเน้นการสรุปถามคำถามที่สั้นและกระชับ ทำให้มีจำนวนความคิดเห็นและคำถามจำนวนมาก ตัวอย่างเช่น การให้แสดงความคิดเห็นในเรื่อง “อนาคตทางการเมืองของพรรคพลังธรรม” ในวันที่ 20 ตุลาคม 2542 ตัวอย่างความคิดเห็นที่พบคือ

คุณสุภาพร กล่าวว่า ให้กำลังใจพรรคพลังธรรมต่อไป

คุณวรรณณี กล่าวว่า ขอให้พรรคพลังธรรมอยู่ต่อไป

คุณอุดม กล่าวว่า อย่าทำอภัยในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง

คุณวรยุทธ กล่าวว่า จะให้กำลังใจพรรคพลังธรรมต่อไป

คุณนิยม ถามว่า อยากจะสมัครสมาชิกพรรค จะติดต่อได้ที่ไหน อย่างไร

2. รูปแบบการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการ "โปร่งใส 360 องศา"

รายการโปร่งใส 360 องศา มีรูปแบบการแสดงความคิดเห็น โดยการเปิดให้ผู้ชมรายการสามารถฝากคำถามหรือแสดงความคิดเห็นเพื่อนำเสนอต่อผู้ร่วมรายการ ในช่วงสุดท้ายของรายการ เวลาประมาณ 20 นาที

โดยการตั้งคำถามหรือแสดงความคิดเห็นทำได้โดยโทรศัพท์เข้ามายังหมายเลขโทรศัพท์ที่ทางรายการกำหนดไว้ ซึ่งจะมีเจ้าหน้าที่ของทางรายการทำหน้าที่จัดบันทึก คำถามหรือความคิดเห็น เพื่อส่งมอบให้กับผู้ดำเนินรายการบนเวทีเพื่ออ่านออกอากาศ

รูปแบบการแสดงความคิดเห็น พบว่า การแสดงความคิดเห็นรวมทั้งคำถามของผู้ชมรายการสอดคล้องกับเหตุการณ์ที่มีการสนทนา ตัวอย่างเช่น การให้แสดงความคิดเห็นในเรื่อง "ความโปร่งใสของธนาคารกรุงไทย" ในวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 จำนวนคำถามที่ถูกเลือกขึ้นมาถามผู้ร่วมรายการมีจำนวนไม่มากนักเพราะผู้ดำเนินรายการต้องการคำตอบที่ชัดเจน ตัวอย่างคำถามเช่น

คุณสมศักดิ์ ถามว่า ต้องการทราบความคิดเห็นในเรื่องอนาคตของธนาคารกรุงไทย และด้านการปล่อยสินเชื่อ

คุณอรนุช ถามว่า ต้องการทราบในเรื่องหนี้เสีย การแก้ไขปัญหาหนี้เสียของธนาคารและการเอาผิดผู้บริหารของธนาคารกรุงไทย

4.3.1.2 รูปแบบการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนในสื่อวิทยุ

1. รูปแบบการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการ“บันทึกสถานการณ์”

รายการบันทึกสถานการณ์มีกระบวนการและรูปแบบการแสดงความคิดเห็น โดยการเปิดให้ผู้ชมรายการสามารถฝากคำถามหรือแสดงความคิดเห็นเพื่อนำเสนอต่อผู้ร่วมรายการ ในช่วงสนทนาของรายการ เวลาประมาณ 20-25 นาที

โดยผู้ฟังรายการสามารถฝากคำถามหรือความคิดเห็นเข้ามายังรายการผ่านทางเจ้าหน้าที่รับโทรศัพท์ เพื่อสรุปส่งต่อให้ผู้ดำเนินรายการถามกับผู้ร่วมรายการออกอากาศต่อไป ทั้งนี้รูปแบบของรายการบันทึกสถานการณ์ ผู้ฟังรายการไม่ได้เป็นผู้ถามออกอากาศสดด้วยเสียงของตัวเอง

รูปแบบการแสดงความคิดเห็น พบว่า มีการแสดงความคิดเห็นสอดคล้องกับเหตุการณ์ที่มีสัมพันธ ตัวอย่างเช่น การเปิดให้แสดงความคิดเห็นในวันที่ 26 พฤศจิกายน 2542 ในเหตุการณ์เรื่อง “ชีวิตนี้คนไทยอยากจะทำอะไรเพื่อในหลวงบ้าง” ตัวอย่างความคิดเห็น เช่น

คุณยุทธพงศ์ จากสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมและจะเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวโดยจะทำการรวบรวมความคิดเห็นของประชาชนในเหตุการณ์ดังกล่าวมอบให้กับฝ่ายปกครอง

2. รูปแบบการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการ“ข้อเท็จจริงวันนี้”

รายการข้อเท็จจริงวันนี้ มีรูปแบบการแสดงความคิดเห็น โดยการเปิดให้ผู้ชมรายการสามารถฝากคำถามหรือแสดงความคิดเห็นเพื่อนำเสนอต่อผู้ร่วมรายการ ตลอดระยะเวลาออกอากาศในรายการ โดยเปิดสายรับฟังความคิดเห็นหรือคำถามของผู้ฟังไปพร้อมๆ กับการสรุปข่าวสำคัญ และสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง

โดยผู้ฟังรายการสามารถโทรศัพท์เข้ามายังหมายเลขของทางรายการที่กำหนดไว้ และแจ้งความประสงค์ในการออกอากาศกับเจ้าหน้าที่ โดยรูปแบบรายการสามารถให้ผู้ฟังสามารถถามคำถามหรือแสดงความคิดเห็นได้ด้วยเสียงของตนเอง ทั้งนี้การแสดงความคิดเห็นของผู้ฟังรายการเป็นไปอย่างอิสระ ผู้ดำเนินรายการมักไม่เร่งรัด หรือตัดบท ทำให้บางกรณีผู้แสดงความคิดเห็นใช้เวลานานถึง 3-4 นาที และมีการแสดงความคิดเห็นในหลากหลายประเด็น

รูปแบบการแสดงความคิดเห็น พบว่า ผู้ดำเนินรายการได้มีการเปิดสายให้สาธารณชนได้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง รวมทั้งผู้ดำเนินรายการจะร่วมแสดงความคิดเห็นไปด้วย ทำให้ได้ความคิดเห็นในหลายแง่มุม การแสดงความคิดเห็นเป็นไปอย่างเป็นอิสระนัก ผู้ดำเนินรายการมักไม่เร่งรัดหรือตัดบท ตัวอย่างเช่น การเปิดให้แสดงความคิดเห็นในวันที่ 10 พฤศจิกายน 2542 ตัวอย่างความคิดเห็นเช่น

คุณยุทธนา ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องดุลการค้าและดุลการชำระเงินของไทยว่าเริ่มจะมีปัญหา ในขณะที่ภาครัฐที่เข้มแข็งแต่เฉพาะการที่จะกระตุ้นการส่งออกและมีการต่อว่านโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง สลับกับผู้ดำเนินรายการที่จะร่วมแสดงความคิดเห็นในเหตุการณ์นี้ไปด้วย

3. รูปแบบการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการ “เปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย”

รายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย มีรูปแบบการแสดงความคิดเห็น โดยการเปิดให้ผู้ชมรายการสามารถฝากคำถามหรือแสดงความคิดเห็นเพื่อนำเสนอต่อผู้ร่วมรายการ ในช่วงสุดท้ายของรายการ ประมาณ 20 – 25 นาที

โดยผู้ฟังรายการสามารถโทรศัพท์เข้ามายังหมายเลขของทางรายการที่กำหนดไว้ และแจ้งความประสงค์ในการออกอากาศกับเจ้าหน้าที่ โดยรูปแบบรายการสามารถให้ผู้ฟังสามารถถามคำถามหรือแสดงความคิดเห็นได้ด้วยเสียงของตนเอง

รายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย มีการจูงใจให้ผู้ฟังรายการติดตามรายการด้วยการแจกของที่ระลึกให้กับผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นหรือฝากคำถาม ทุกคนในรายการ และมีการแจกของรางวัลใหญ่ให้กับผู้โชคดีเป็นกรณีพิเศษอีกด้วย

รูปแบบการแสดงความคิดเห็นเปิดโอกาสให้สามารถแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลายกว้างขวาง ไม่จำกัดประเด็นเหตุการณ์ โดยผู้ดำเนินรายการไม่เร่งรัด สรุปประเด็นและจะร่วมแสดงความคิดเห็นไปพร้อมกันด้วย ตัวอย่างเช่น การเปิดให้แสดงความคิดเห็นในวันที่ 20 ตุลาคม 2542 ในเหตุการณ์เรื่อง “ร่าง พรบ.การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวหรือ ปว.281” ตัวอย่างความคิดเห็น เช่น

คุณปอ แสดงความคิดเห็นไม่เห็นด้วยกับ ปว.281 และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ดำเนินรายการในเหตุการณ์ดังกล่าว เนื่องจากผู้ดำเนินรายการเป็นกรรมาธิการอยู่

คุณวิเชียร แสดงความคิดเห็นในเหตุการณ์ที่แตกต่างออกไปโดยไม่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่ตั้งไว้ โดยแสดงความคิดเห็นในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศโดยเฉพาะการบุกยึดสถานทูตพม่าของกลุ่มนักศึกษาพม่า ซึ่งผู้ดำเนินรายการก็ร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้ด้วย

4. รูปแบบการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการ “จับชีพจรข่าว”

รายการจับชีพจรข่าว มีรูปแบบการแสดงความคิดเห็น โดยการเปิดให้ผู้ชมรายการสามารถฝากคำถามหรือแสดงความคิดเห็นเพื่อนำเสนอต่อผู้ร่วมรายการในช่วงสุดท้ายของรายการ ประมาณ 15 นาที

โดยผู้ฟังรายการสามารถโทรศัพท์เข้ามายังหมายเลขของทางรายการที่กำหนดไว้ และแจ้งความประสงค์ในการออกอากาศกับเจ้าหน้าที่ โดยรูปแบบรายการสามารถให้ผู้ฟังสามารถถามคำถามหรือแสดงความคิดเห็นได้ด้วยเสียงของตนเอง

รูปแบบการแสดงความคิดเห็น พบว่า ผู้ดำเนินรายการเปิดสายให้สาธารณชนได้แสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกับเหตุการณ์สนทนาใดเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งหรือหลายๆ เหตุการณ์ที่นำเสนอไปก่อนแล้ว ทั้งนี้ผู้ดำเนินรายการไม่เร่งรัดหรือตัดบท ทำให้สามารถแสดงความคิดเห็นได้เต็มที่ ตัวอย่าง เช่น การเปิดให้แสดงความคิดเห็นในวันที่ 11 ตุลาคม 2542 ในเหตุการณ์เรื่อง “ปัญหาสถานการณ์ชายแดนไทย-พม่า” ตัวอย่างเช่น

คุณวิทยา แสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์นี้ในลักษณะที่ไม่เห็นด้วยกับนักศึกษาพม่า

คุณพรชัย แสดงความคิดเห็นเรื่องของการตัดต่อพันธุกรรม ที่ไม่เหมาะสมกับประเทศไทย

5. รูปแบบการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการ “เปิดประเด็น”

รายการเปิดประเด็น มีรูปแบบการแสดงความคิดเห็น โดยการเปิดให้ผู้ชมรายการสามารถฝากคำถามหรือแสดงความคิดเห็นเพื่อนำเสนอต่อผู้ร่วมรายการ ในช่วงสุดท้ายของรายการประมาณ 30 นาที

โดยผู้ฟังรายการสามารถโทรศัพท์เข้ามาแจ้งหมายเลขของทางรายการที่กำหนดไว้ และแจ้งความประสงค์ในการออกอากาศกับเจ้าหน้าที่ โดยรูปแบบรายการสามารถให้ผู้ฟังสามารถถามคำถามหรือแสดงความคิดเห็นได้ด้วยเสียงของตนเอง

รูปแบบการแสดงความคิดเห็น พบว่า ผู้ดำเนินรายการได้มีการเปิดสายให้สาธารณชนได้แสดงความคิดเห็นสอดคล้องกับเหตุการณ์ที่สัมภาษณ์ และคอยควบคุมมิให้มีการแสดงความคิดเห็นนอกเหนือไปจากเหตุการณ์ที่กำหนด ตัวอย่างเช่น การเปิดให้แสดงความคิดเห็นในเรื่อง “ควรมีการปรับเปลี่ยนรัฐธรรมนูญว่าด้วยการกระทำความผิดหรือไม่ว่าง” ในวันที่ 7 พฤศจิกายน 2542 ตัวอย่างความคิดเห็น เช่น

คุณวัชร แสดงความคิดเห็นว่า ไม่ควรมีการปรับเปลี่ยนร.ม.ว.ค.ล้ง

คุณวัลลภ แสดงความคิดเห็นว่า เห็นด้วยที่คุณธารินทร์จะเป็น รมว.คลังต่อไป

คุณอดุลย์ แสดงความคิดเห็นว่าปัญหาเศรษฐกิจของประเทศเกิดจาก รมว.คลัง จึงไม่สมควรอยู่ในตำแหน่งต่อไป

6. รูปแบบการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการ “คิดตามข่าว”

รายการคิดตามข่าว มีรูปแบบการแสดงความคิดเห็น โดยการเปิดให้ผู้ชมรายการสามารถฝากคำถามหรือแสดงความคิดเห็นเพื่อนำเสนอต่อผู้ร่วมรายการ ในช่วงสุดท้ายของรายการ ประมาณ 20 นาที

โดยผู้ฟังรายการสามารถโทรศัพท์เข้ามาแจ้งหมายเลขของทางรายการที่กำหนดไว้ และแจ้งความประสงค์ในการออกอากาศกับเจ้าหน้าที่ โดยรูปแบบรายการสามารถให้ผู้ฟังสามารถถามคำถามหรือแสดงความคิดเห็นได้ด้วยเสียงของตนเอง

รูปแบบการแสดงความคิดเห็น พบว่า ผู้ดำเนินรายการได้เปิดให้แสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ โดยมีได้เร่งรัดหรือตัดบท หากยังเป็นการแสดงความคิดเห็นในเหตุการณ์นั้นๆ แต่อาจมีการตัดบทบ้างหากมีการแสดงความคิดเห็นนานเกินไปหรือออกนอกเหตุการณ์ที่กำหนด เพื่อที่จะให้ได้จำนวนความคิดเห็นในเหตุการณ์หลากหลาย ตัวอย่างเช่น การเปิดให้แสดงความคิดเห็นในเหตุการณ์เรื่อง “การเปิดคณะรัฐศาสตร์ภาคพิเศษ ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง” ในวันที่ 19 พฤศจิกายน 2542 ตัวอย่างคำถาม เช่น

คุณสวรรค์ และคุณประสิทธิ์ ได้แสดงความคิดเห็นว่าเรื่องดังกล่าวเป็นการไม่เหมาะสม
คุณดรุณี คุณเสกสรรและคุณศักดิ์ ได้แสดงความคิดเห็นว่าเรื่องดังกล่าวไม่ได้เป็นการเสียหายแต่ประการใด

7. รูปแบบการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการ “แกะรอยข่าว”

รายการแกะรอยข่าว มีรูปแบบการแสดงความคิดเห็น โดยการเปิดให้ผู้ชมรายการสามารถฝากคำถามหรือแสดงความคิดเห็นเพื่อนำเสนอต่อผู้ร่วมรายการ ในช่วงสุดท้ายของรายการ ประมาณ 20-30 นาที

โดยผู้ฟังรายการสามารถโทรศัพท์เข้ามาแจ้งหมายเลขของทางรายการที่กำหนดไว้ และแจ้งความประสงค์ในการออกอากาศกับเจ้าหน้าที่ โดยรูปแบบรายการสามารถให้ผู้ฟังสามารถถามคำถามหรือแสดงความคิดเห็นได้ด้วยเสียงของตนเอง

รูปแบบการแสดงความคิดเห็น พบว่า เปิดให้สาธารณชนได้แสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกับเหตุการณ์ที่สัมภาษณ์ การแสดงความคิดเห็นของผู้ฟังรายการเป็นไปอย่างอิสระเนื่องจากผู้ดำเนินรายการไม่เร่งรัดหรือตัดบท ทำให้สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ แต่จะคอยควบคุมไม่ให้มีการแสดงความคิดเห็นออกนอกเหนือจากเหตุการณ์ที่กำหนดไว้ ตัวอย่างเช่น การเปิดให้แสดงความคิดเห็นในวันที่ 4 ตุลาคม 2542 ในเหตุการณ์เรื่อง “คิดอย่างไรกับการลดภาษีสรรพสามิตน้ำมันดีเซลลง 50 สตางค์เป็นเวลา 3 เดือน” ตัวอย่างความคิดเห็น เช่น

คุณวัชระ คุณไพบูลย์ คุณมีชัย ให้ความเห็นว่าไม่ควรลดภาษีน้ำมันดีเซล

8. รูปแบบการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการ “ร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่ง”

รายการร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่ง มีรูปแบบการแสดงความคิดเห็น โดยการเปิดให้ผู้ชมรายการสามารถฝากคำถามหรือแสดงความคิดเห็นเพื่อนำเสนอต่อผู้ร่วมรายการ ในช่วงสุดท้ายของรายการ ประมาณ 15 – 20 นาที

โดยผู้ฟังรายการสามารถโทรศัพท์เข้ามาแจ้งหมายเลขของทางรายการที่กำหนดไว้ และแจ้งความประสงค์ในการออกอากาศกับเจ้าหน้าที่ โดยรูปแบบรายการสามารถให้ผู้ฟังสามารถถามคำถามหรือแสดงความคิดเห็นได้ด้วยเสียงของตนเอง

รูปแบบการแสดงความคิดเห็น พบว่า การแสดงความคิดเห็นของผู้ฟังรายการไม่เป็นอิสระนัก เนื่องจากมีการควบคุมโดยผู้ดำเนินรายการ มีการตัดบทบ่อยครั้งหากมีการแสดงความคิดเห็นนานเกินไปหรือออกนอกเหตุการณ์ที่กำหนด ตัวอย่างเช่น การเปิดให้แสดงความคิดเห็นในเรื่อง พรบ.ทุนรัฐวิสาหกิจ ในวันจันทร์ที่ 15 พฤศจิกายน 2542 ซึ่งผู้แสดงความคิดเห็นสามารถสอบถามแขกรับเชิญและแสดงความคิดเห็นร่วมกับแขกรับเชิญในรายการได้ ทำให้ผู้แสดงความคิดเห็นถูกตัดบทบ่อยครั้งเนื่องจากไม่ต้องการให้ใช้เวลานานเกินไป ตัวอย่างกรณี เช่น

คุณวัชรและคุณสุพล ที่สามารถแสดงความคิดเห็นว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อประเด็นดังกล่าวเท่านั้น ก่อนจะถูกตัดบทจากผู้ดำเนินรายการ

9. รูปแบบการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการ “คุยกันหลังข่าว”

รายการคุยกันหลังข่าว มีรูปแบบการแสดงความคิดเห็น โดยการเปิดให้ผู้ชมรายการสามารถฝากคำถามหรือแสดงความคิดเห็นเพื่อนำเสนอต่อผู้ร่วมรายการ ในช่วงสุดท้ายของรายการ ประมาณ 20 นาที

โดยผู้ฟังรายการสามารถโทรศัพท์เข้ามาแจ้งหมายเลขของทางรายการที่กำหนดไว้ และแจ้งความประสงค์ในการออกอากาศกับเจ้าหน้าที่ โดยรูปแบบรายการสามารถให้ผู้ฟังสามารถถามคำถามหรือแสดงความคิดเห็นได้ด้วยเสียงของตนเอง

รูปแบบการแสดงความคิดเห็น พบว่า การแสดงความคิดเห็นสอดคล้องไปกับเหตุการณ์ที่สัมภาษณ์ การแสดงความคิดเห็นของผู้ฟังรายการเป็นไปอย่างอิสระเนื่องจากผู้ดำเนินรายการไม่เร่งรัดหรือตัดบท แต่จะคอยควบคุมไม่ให้มีการแสดงความคิดเห็นออกนอกเหนือจากเหตุการณ์ที่กำหนดเท่านั้น ตัวอย่างเช่น การเปิดให้แสดงความคิดเห็นในวันที่ 17 พฤศจิกายน 2542 ในเหตุการณ์เรื่อง “การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ” ดังตัวอย่าง เช่น

คุณศิริชัย ให้ความเห็นในเรื่องการแปรรูปรัฐวิสาหกิจว่า รัฐบาลควรไปรังใสและควรชี้แจงแก่ประชาชนว่ารัฐวิสาหกิจใดที่ควรจะขาย และที่ใดที่ไม่ควรจะขาย เพราะรัฐวิสาหกิจบางแห่งนั้นก็สมควรที่จะขาย นอกจากนั้นก็ควรมีการทำประชาพิจารณ์ในเรื่องนี้เพื่อฟังเสียงประชาชนด้วย

4.3.1.3 รูปแบบการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนในสื่อหนังสือพิมพ์

1. รูปแบบการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนในคอลัมน์ “สารพันปัญหา”

คอลัมน์สารพันปัญหา มีรูปแบบการแสดงความคิดเห็น โดยผ่านทางจดหมายที่ส่งเข้ามายังเจ้าของคอลัมน์ ซึ่งจะได้รับการตีพิมพ์ในคอลัมน์เฉลี่ยวันละ 1-2 ฉบับ ตัวอย่าง โดยพบว่ามีความหลากหลายของเรื่องที่ร้องเรียนเข้ามา ซึ่งส่วนใหญ่พบว่าเป็นเรื่องประเภทร้องเรียน ร้องทุกข์ เป็นส่วนมาก ตัวอย่างเช่น

วันที่ 14 ตุลาคม 2542 มีการร้องเรียนเรื่อง การทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สน.บางบัวทอง กรณีมีพฤติกรรมใช้อำนาจข่มขู่ประชาชน

วันที่ 15 ตุลาคม 2542 มีการร้องเรียนเรื่อง ชะเยที่ป้ายรถเมล์ ชสมก. และเรื่องความไม่เป็นระเบียบในตลาดสด จังหวัดนครราชสีมา เป็นต้น

วันที่ 13 ตุลาคม 2542 มีการร้องเรียนขอความเป็นธรรมจาก รมว.คมนาคม เรื่อง ภาษีป้ายรถยนต์

2. รูปแบบการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนในคอลัมน์ “สันตติกรรมถวายทวงน้ำ”

คอลัมน์สันตติกรรมถวายทวงน้ำ มีรูปแบบการแสดงความคิดเห็น โดยผ่านทางจดหมายที่ส่งเข้ามายังเจ้าของคอลัมน์ ซึ่งจะได้รับการตีพิมพ์เฉลี่ยวันละ 1-2 ฉบับ ซึ่งมีความคิดเห็นในเรื่องที่หลากหลาย ซึ่งพบว่าส่วนใหญ่เป็นจดหมายประเภทแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนดังตัวอย่างเช่น

วันที่ 12 ตุลาคม 2542 มีการแสดงความคิดเห็นในเรื่องการติดต่อพันธุกรรมพืช และการแสดงความคิดเห็นกรณีการปลอมวุฒิการศึกษาของตำรวจและนักการเมือง

วันที่ 13 ตุลาคม มีการแสดงความคิดเห็นเรื่องการบริหารงานภายใต้รัฐบาลชวน หลีกภัย

3. รูปแบบการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนในคอลัมน์ “ร้องทุกข์”

คอลัมน์ร้องทุกข์ มีรูปแบบการแสดงความคิดเห็น โดยผ่านทางจดหมายที่ส่งเข้ามายังเจ้าของคอลัมน์ โดยจะได้รับการตีพิมพ์เฉลี่ยวันละ 1-2 ฉบับ ซึ่งส่วนใหญ่พบว่าเป็นจดหมายประเภทร้องเรียน ร้องทุกข์ ดังตัวอย่างเช่น

วันที่ 14 ตุลาคม 2542 มีการร้องเรียนเรื่องการบริหารงานภายในการรถไฟแห่งประเทศไทย

วันที่ 13 ตุลาคม 2542 มีการร้องเรียนเรื่องโครงการที่อยู่อาศัย และเรียกร้องให้สำนักงานคณะกรรมการผู้บริโภคเข้าไปดูแล และเรื่องร้องเรียนพนักงาน ขสมก. ที่ปฏิบัติงานไม่สุภาพกับผู้โดยสาร

4. รูปแบบการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนในคอลัมน์ “เปิดช่องวันอาทิตย์”

คอลัมน์เปิดช่องวันอาทิตย์ มีรูปแบบการแสดงความคิดเห็น โดยผ่านทางจดหมายที่ส่งเข้ามายังเจ้าของคอลัมน์ ซึ่งจะได้รับการตีพิมพ์เฉลี่ยวันละ 1-2 ฉบับ ซึ่งพบว่าเป็นทั้งเรื่องการแสดงความคิดเห็นของผู้อ่าน และเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ ทั่วไป ดังตัวอย่างเช่น

วันที่ 14 พฤศจิกายน 2542 มีการร้องเรียนเรื่องทหารเรือเด็กร้อน เนื่องจากกองทัพเรือรถนอนที่อยู่อาศัยสวัสดิการ และการแสดงความคิดเห็นเรื่องการทำงานของหน่วยงานความมั่นคงในประเทศไทย กรณีนักศึกษาพม่าบุกสถานทูต

5. รูปแบบการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนในคอลัมน์ “นายหนูนัยนฉีกซอง”

คอลัมน์นายหนูนัยนฉีกซอง มีรูปแบบการแสดงความคิดเห็น โดยผ่านทางจดหมายที่ส่งเข้ามายังเจ้าของคอลัมน์ ดังตัวอย่างเช่น

วันที่ 6 ตุลาคม 2542 มีการร้องเรียนเรื่องอาจารย์สถาบันราชภัฏ จัตุทอลีโซว์ โดยมีการบังคับขายบัตรแก่นักศึกษา

วันที่ 19 พฤศจิกายน 2542 มีการร้องเรียนเรื่อง การไม่ได้รับความเป็นธรรมในการพิจารณาอนุมัติบัตรเครดิต จากธนาคารซีทีแบงก์

กล่าวโดยสรุป รายการโทรทัศน์ วิทยุ และคอลัมน์หนังสือพิมพ์ที่ผู้วิจัยทำการศึกษาล้วนมีรูปแบบการรวบรวมความคิดเห็นที่เปิดให้ประชาชนสามารถเข้ามีส่วนร่วมในรายการได้ ทั้งรูปแบบของการตั้งคำถาม แสดงความคิดเห็น หรือการร้องเรียน ผ่านรายการในช่วงเวลาหรือเนื้อที่คอลัมน์ที่จัดสรรให้

สื่อประเภทรายการโทรทัศน์ ที่ทำการศึกษามีรูปแบบของการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนคล้ายคลึงกัน โดยประชาชนผู้รับชมรายการสามารถฝากคำถามผ่านทางโทรศัพท์มายังรายการระหว่างที่ออกอากาศสดได้ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรายการจะทำการบันทึกคำถามส่งให้พิธีกรเพื่ออ่านออกอากาศหรือถามกับแขกรับเชิญ ส่วนใหญ่จะเป็นในช่วงท้ายรายการความยาวประมาณ 15 – 20 นาที และพบว่าความคิดเห็นส่วนใหญ่ที่รวบรวม สอดคล้องกับเหตุการณ์ที่ได้มีการรายงาน หรือสนทนาในวันนั้น

สื่อประเภทรายการวิทยุ มีรูปแบบการรวบรวมความคิดเห็น ด้วยการให้ผู้ฟังรายการสามารถแสดงความคิดเห็นออกอากาศสดได้ด้วยเสียงของตนเอง โดยจะเปิดโอกาสให้คนละประมาณ 30 วินาที – 1 นาที โดยส่วนใหญ่จะเป็นช่วง 10 – 20 นาที สุดท้ายของรายการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรูปแบบของแต่ละรายการ ซึ่งในบางรายการยังเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมซักถามแขกรับเชิญในรายการได้ด้วยการถามออกอากาศสด รวมทั้งการฝากคำถามผ่านทางเจ้าหน้าที่ของรายการเพื่อร่วมถามคำถามกับแขกรับเชิญอีกด้วย ทั้งนี้พบว่าการรวบรวมความคิดเห็นเป็นไปอย่างยืดหยุ่น ขึ้นอยู่กับทักษะและบุคลิกของผู้ดำเนินรายการแต่ละคน ความคิดเห็นที่ได้รับไม่จำกัดเฉพาะเหตุการณ์ที่สื่อประเภทรายการโทรทัศน์ตั้งไว้เสมอไป

สื่อประเภทคอลัมน์หนังสือพิมพ์ มีรูปแบบการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชน ด้วยการจัดพื้นที่ในคอลัมน์ สำหรับการตีพิมพ์จดหมายของผู้อ่านคราวละ 2-3 ฉบับ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการร้องเรียนปัญหาที่เกิดขึ้นกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในลักษณะการร้องทุกข์เป็นหลัก พร้อมๆ กับการแสดงทัศนะของเจ้าของคอลัมน์ในปัญหานั้นๆ ทั้งนี้พบว่า การรวบรวมความคิดเห็นเป็นไปอย่างอิสระไม่จำกัดหัวข้อเรื่องการแสดงความคิดเห็นและหลากหลาย

สรุปได้ว่า สื่อมวลชนไทยประเภทรายการโทรทัศน์มีรูปแบบการรวบรวมความคิดเห็นที่ไม่เปิดกว้างต่อสาธารณชนเมื่อเปรียบเทียบกับสื่อประเภทรายการวิทยุ ซึ่งเปิดให้สาธารณชนสามารถใช้สื่อได้โดยตรงด้วยตนเอง แต่สื่อทั้งสองประเภtdังกล่าวยังคงมีข้อจำกัดในเรื่องความเป็นเจ้าของสื่อของรัฐที่ทำให้การรวบรวมความคิดเห็นไม่สามารถเป็นไปได้อย่างเปิดกว้างและเป็นอิสระ อย่างไรก็ตามพบว่าสื่อประเภทหนังสือพิมพ์ มีอิสระในการรวบรวมความคิดเห็นมากที่สุด เนื่องจาก ไม่มีการติดต่อ ตัดทอนถ้อยความสำคัญอันเป็นเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของสาธารณชน แต่เนื่องด้วยข้อจำกัดด้านคุณลักษณะของสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ ทำให้การรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนไม่สามารถทำได้อย่างกว้างขวาง

สรุป

สรุปได้ว่า การรวบรวมความคิดเห็นของสื่อมวลชนไทยมีวัตถุประสงค์ที่เหมือนและแตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

1. เพื่อเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็น ทัศนคติ ความต้องการของสาธารณชนที่แสดงออกผ่านสื่อเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ อันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของฝ่ายปกครอง (political actor) ซึ่งวัตถุประสงค์ดังกล่าวปรากฏอยู่ในสื่อทั้ง 3 ประเภท ที่ทำหน้าที่เป็นเวทีเสรีทางความคิด ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการสร้างสาธารณมติ (public opinion process)

2. เพื่อให้มีการแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง ยกระดับความคิดเห็นและพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย เช่น รายการร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่ง ผู้ดำเนินรายการจะกระตุ้นให้ผู้ฟังรายการที่โทรศัพท์เข้าแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง หา

ข้อสรุป และชักชวนให้ร่วมกันตัดสินใจกันในเรื่องบางเรื่อง เช่น การชักชวนให้ผู้ฟังรายการผูกโบว์สีแดงที่รถ เพื่อร่วมกันแสดงความไม่พอใจการขึ้นค่าทางด่วน เป็นต้น

ทั้งนี้วัตถุประสงค์ดังกล่าวขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้ผลิต รวมทั้งปัจจัยเอื้ออำนวยของสื่อแต่ละประเภท เช่น รายการวิทยุจะมีความคล่องตัวสูงในการสื่อสารสองทาง และสามารถเข้าถึงผู้รับสารได้สะดวกมากกว่าสื่อประเภทอื่นๆ

3. เพื่อสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างผู้ผลิตรายการและสาธารณชน อันจะนำไปสู่การมีความเป็นรู้สึกเจ้าของรายการนั้นๆ เป็นวัตถุประสงค์ของการเปิดให้มีส่วนร่วมของประชาชนในสื่อบางประเภท เช่น รายการวิทยุบันทึกสถานการณ์ รายการร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่ง ที่ผู้ดำเนินการผลิตต้องการให้ประชาชนเกิดความรู้สึกในความเป็นเจ้าของรายการร่วมกัน ทั้งนี้เป็นเพราะต้องการสร้างฐานคนฟังให้มีจำนวนมากขึ้น

4. เพื่อเหตุผลทางธุรกิจ เนื่องจากจำนวนของสาธารณชนผู้มีส่วนร่วมสามารถใช้วัดความนิยมได้ในระดับหนึ่ง และถือเป็นการสนองตอบผู้บริโภคที่ต้องการแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อ ทั้งนี้วัตถุประสงค์ดังกล่าวจะแสดงผ่านสื่อมวลชนประเภทที่ต้องอาศัยการสนับสนุนเม็ดเงินจากการโฆษณาเป็นสำคัญ เช่น คลื่นวิทยุบางคลื่นที่ได้รับสัมปทานจากหน่วยงานรัฐและต้องหารายได้เพื่อจ่ายค่าสัมปทาน รวมถึงสื่อประเภทหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

4.3.2 ลักษณะเนื้อหาและทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชน

จากการศึกษาพบว่า มีลักษณะเนื้อหาและทิศทาง การแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในสื่อประเภทต่าง ๆ เหมือนและแตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

4.3.2.1 ลักษณะเนื้อหาและทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชนในสื่อโทรทัศน์

1. ลักษณะเนื้อหาและทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการ "กรองสถานการณ์" ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์

ตารางที่ 4.41 แสดงสัดส่วนความคิดเห็นของสาธารณชนที่นำเสนอในรายการ "กรองสถานการณ์" ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน(ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	54 (36.2)	1 (16.7)	16 (28.6)	37 (42.5)
สังคม	59 (39.6)	2 (33.3)	20 (35.7)	37 (42.5)
การเมือง	36 (24.2)	3 (50.0)	20 (35.7)	13 (14.9)
ต่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม	149 (100.0)	6 (4.0)	56 (37.6)	87 (58.4)

จากตารางพบว่า รายการกรองสถานการณ์ มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด รองลงมาเป็นเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจและการเมือง โดยไม่ปรากฏการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ

ส่วนลักษณะความคิดเห็นของสาธารณชน พบว่า มีทิศทางไม่บวก/ลบมากที่สุด โดยปรากฏในเหตุการณ์ประเภทสังคมและเศรษฐกิจอย่างละเท่าๆ กัน อย่างไรก็ตามในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า ความคิดเห็นของสาธารณชนมีทิศทางเป็นลบมากกว่าทิศทางอื่นๆ

ตารางที่ 4.42 แสดงรายละเอียดเนื้อหาความคิดเห็นด้านต่างๆ ของสาธารณชนที่นำเสนอในรายการ
“กรองสถานการณ์” ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	การเงิน	13 (24.0)	0 (0.0)	2 (12.5)	11 (29.7)
	การคลัง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การลงทุน	7 (13.0)	0 (0.0)	3 (18.8)	4 (10.8)
	ระหว่างประเทศ	4 (7.4)	1 (100.0)	0 (0.0)	3 (8.1)
	หุ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	2 (3.7)	0 (0.0)	1 (6.3)	1 (2.7)
	ปากห้อง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การเกษตร / แรงงาน	23 (42.6)	0 (0.0)	9 (56.3)	14 (37.8)
	อื่นๆ	5 (9.3)	0 (0.0)	1 (6.3)	4 (10.8)
รวม		54 (100.0)	1 (1.9)	16 (29.6)	37 (68.5)
สังคม	การศึกษา	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ประวัติศาสตร์	1 (1.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (2.7)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	1 (1.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (2.7)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา	2 (3.4)	1 (50.0)	1 (5.0)	0 (0.0)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	15 (25.4)	0 (0.0)	3 (15.0)	12 (32.4)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	8 (13.6)	1 (50.0)	4 (20.0)	3 (8.1)
	ทุจริตคอร์รัปชัน	9 (15.3)	0 (0.0)	5 (25)	4 (10.8)
	การบริการจากรัฐ	9 (15.3)	0 (0.0)	3 (15.0)	6 (16.2)
	อื่นๆ	14 (23.7)	0 (0.0)	4 (20.0)	10 (27.0)
รวม		59 (100.0)	2 (3.4)	20 (33.9)	37 (62.7)
การเมือง	กฎหมาย	14 (38.9)	0 (0.0)	6 (33.3)	8 (61.5)
	รัฐบาล	6 (16.7)	3 (60.0)	1 (5.6)	2 (15.4)
	ฝ่ายค้าน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นิติบัญญัติ	2 (5.6)	2 (40.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ตุลาการ/ กระบวนการยุติธรรม	1 (2.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (7.7)
	ท้องถิ่น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	13 (36.1)	0 (0.0)	11 (61.1)	2 (15.4)
	พรรคการเมือง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		36 (100.0)	5 (13.9)	18 (50.0)	13 (36.1)

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)

จากตารางพบว่า การแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ เป็นเรื่องการเกษตร/แรงงานมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องการเงิน

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบว่า มีทิศทาง ไม่บวก/ลบมากที่สุด ซึ่งพบมากที่สุดในการ์ตูนเรื่องการเกษตร/แรงงานมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เหตุการณ์เรื่องการเงิน ส่วนทิศทางเป็นลบ พบมากที่สุดในการ์ตูนเรื่องการเกษตร/แรงงาน เช่นกัน

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า เป็นเรื่องคุณภาพชีวิตมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องอื่นๆ ทุจริตคอร์รัปชัน และความรุนแรง/ความปลอดภัย

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า มีทิศทางไม่บวก/ลบมากที่สุด โดยปรากฏในการ์ตูนเรื่องคุณภาพชีวิต/สุขภาพ มากที่สุด ส่วนทิศทางที่เป็นลบ พบว่ามีในเรื่องทุจริตคอร์รัปชันมากที่สุด

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า เป็นเรื่องกฎหมายมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องนักการเมืองตัวบุคคล

ลักษณะความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบมากที่สุดในการ์ตูนเรื่องนักการเมือง/ตัวบุคคล

จากตารางไม่พบว่ามี การแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทต่าง ประเทศแต่อย่างใด

สรุปได้ว่า รายการกรรงสถานการณ มี การแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด โดยเรื่องที่มีการแสดงความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ คุณภาพชีวิต/สุขภาพ ส่วนเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจรองลงมา โดยพบมากที่สุดในเรื่องการเกษตร/แรงงาน และเหตุการณ์ประเภทการเมืองพบมากที่สุดในเรื่องกฎหมาย ซึ่งความคิดเห็นดังกล่าวของสาธารณชนเป็นเหตุการณ์ใกล้ตัว และส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตโดยตรงของสาธารณชน

ส่วนลักษณะความคิดเห็นพบว่า มีทิศทาง ไม่บวก/ลบ มากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจและสังคมอย่างละเท่าๆ กัน ทั้งนี้เนื่องจาก รายการกรรงสถานการณ มีการคัดเลือกความคิดเห็นของสาธารณชนก่อนการนำเสนอ

ส่วนเหตุการณ์ประเภทต่าง ประเทศไม่พบว่ามี การแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการกรรงสถานการณแต่อย่างใด

2. ลักษณะเนื้อหาและทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการ“มองรัฐสภา”
ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์

ตารางที่ 4.43 แสดงสัดส่วนความคิดเห็นของสาธารณชนที่นำเสนอในรายการ “มองรัฐสภา”
ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน(ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	59 (18.4)	8 (32.0)	29 (19.5)	22 (15.1)
สังคม	96 (30.0)	3 (12.0)	52 (34.9)	41 (28.1)
การเมือง	165 (51.6)	14 (56.0)	68 (45.6)	83 (56.8)
ต่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม	320 (100.0)	25 (7.8)	149 (46.6)	146 (45.6)

จากตารางพบว่า รายการมองรัฐสภา มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชน ในเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด รองลงมา เป็นเหตุการณ์ประเภทสังคม และเศรษฐกิจ โดยไม่ปรากฏการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ

ส่วนลักษณะความคิดเห็นของสาธารณชน พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยในเหตุการณ์เรื่องเศรษฐกิจและสังคม พบว่า มีทิศทางการนำเสนอที่เป็นลบมากกว่าทิศทางอื่นๆ ยกเว้นเรื่องการเมืองเท่านั้นที่มีทิศทางการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนเป็นไม่บวก/ลบ มากกว่าทิศทางอื่นๆ

ตารางที่ 4.44 แสดงรายละเอียดเนื้อหาความคิดเห็นด้านต่างๆ ของสาธารณชนที่นำเสนอในรายการ
"มองรัฐสภา" ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	การเงิน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การคลัง	1 (1.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (4.5)
	การลงทุน	9 (15.3)	1 (12.5)	6 (20.7)	2 (9.1)
	ระหว่างประเทศ	4 (6.8)	0 (0.0)	1 (3.4)	3 (13.6)
	หุ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	18 (30.5)	5 (62.5)	8 (27.6)	5 (22.7)
	ปากท้อง	7 (11.9)	2 (25.0)	4 (13.8)	1 (4.5)
	การเกษตร / แรงงาน	13 (22.0)	0 (0.0)	9 (31.0)	4 (18.2)
	อื่นๆ	7 (11.9)	0 (0.0)	1 (3.4)	6 (27.3)
รวม		59 (100.0)	8 (13.6)	29 (49.2)	22 (37.3)
สังคม	การศึกษา	1 (1.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (2.4)
	ประวัติศาสตร์	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	16 (16.7)	0 (0.0)	15 (28.8)	1 (2.4)
	ทุจริตคอร์รัปชัน	6 (6.3)	0 (0.0)	6 (11.5)	0 (0.0)
	การบริการจากรัฐ	62 (64.6)	2 (66.7)	30 (52.7)	30 (73.2)
	อื่นๆ	11 (11.5)	1 (33.3)	1 (1.9)	9 (22.0)
รวม		96 (100.0)	3 (3.1)	52 (54.2)	41 (42.7)
การเมือง	กฎหมาย	64 (38.8)	1 (7.1)	17 (24.6)	46 (56.1)
	รัฐบาล	26 (15.8)	3 (21.4)	18 (26.1)	5 (6.1)
	ฝ่ายค้าน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นิติบัญญัติ	8 (4.8)	1 (7.1)	2 (2.9)	5 (6.1)
	ตุลาการ/ กระบวนการยุติธรรม	6 (3.6)	0 (0.0)	1 (1.4)	5 (6.1)
	ท้องถิ่น	1 (0.6)	0 (0.0)	1 (1.4)	0 (0.0)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	41 (24.8)	6 (42.9)	21 (30.4)	14 (7.1)
	พรรคการเมือง	15 (9.1)	3 (21.4)	7 (10.1)	5 (6.1)
	อื่นๆ	4 (2.4)	0 (0.0)	2 (2.9)	2 (2.4)
รวม		165 (100.0)	14 (8.5)	69 (41.8)	82 (49.7)

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)

จากตารางพบว่า การแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ เป็นเรื่องรัฐวิสาหกิจมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่อง การเกษตร/แรงงาน

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยปรากฏทิศทางดังกล่าวในเรื่องรัฐวิสาหกิจมากที่สุด

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า เป็นเรื่อง การบริการจากรัฐมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องความรุนแรง/ปลอดภัย

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเรื่องการบริการจากรัฐมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่อง ความรุนแรง ปลอดภัย

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนเหตุการณ์ในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า เป็นเรื่องกฎหมายมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องนักการเมือง/ตัวบุคคล และเรื่องรัฐบาล

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า มีทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเรื่องกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ในเหตุการณ์เรื่อง นักการเมือง/ตัวบุคคล และเรื่องรัฐบาล พบว่ามีการนำเสนอความคิดเห็น ในทิศทางเป็นลบมากกว่าทิศทางอื่นๆ

จากตารางไม่ปรากฏการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทต่าง ประเทศแต่อย่างใด

สรุปได้ว่า รายการมองรัฐสภา มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภท การเมืองมากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเรื่องนักการเมือง/ตัวบุคคล รองลงมาเป็นเหตุการณ์ประเภทสังคม โดยพบมากที่สุดในเรื่องการบริการจากรัฐ และเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบมากที่สุดในเรื่องรัฐวิสาหกิจ สอดคล้องไปกับวัตถุประสงค์ของรายการที่ต้องการเป็นเวที สำหรับการนำเสนอผลงานของนักการเมือง จึงได้รับความเห็นจากสาธารณชนในเรื่องดังกล่าวมากที่สุด

ส่วนลักษณะความคิดเห็นพบว่า รายการมองรัฐสภามีทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชน เป็นลบมากที่สุด ซึ่งพบว่าในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจและสังคม มีทิศทางเป็นลบมากกว่า ทิศทางอื่น ในขณะที่เหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่ามีทิศทาง ไม่บวก/ลบ มากกว่าทิศทางอื่นๆ ทั้งนี้เนื่องจากเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ สังคม เป็นเรื่องใกล้ที่ส่งผลกระทบต่อสาธารณชน จึงเป็นการแสดงทัศนะเชิงลบ เพื่อให้มีการแก้ไขปัญหาจากฝ่ายปกครองเป็นส่วนใหญ่ ขณะที่ เหตุการณ์ประเภทการเมือง มีทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด เนื่องจากไม่ต้องการให้เกิดผลกระทบต่อฝ่ายปกครองโดยตรงนั่นเอง

ส่วนเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ ไม่พบว่ามี การแสดงความคิดเห็นในรายการมองรัฐสภาแต่อย่างใด

3. ลักษณะเนื้อหาและทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการ "โปร่งใส 360 องศา" ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์

ตารางที่ 4.45 แสดงสัดส่วนความคิดเห็นของสาธารณชนที่นำเสนอในรายการ "โปร่งใส 360 องศา" ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม - 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	21 (26.6)	0 (0.0)	10 (27.8)	11 (26.8)
สังคม	22 (27.8)	1 (50.0)	15 (41.7)	6 (14.6)
การเมือง	30 (38.0)	0 (0.0)	8 (22.2)	22 (53.7)
ต่างประเทศ	6 (7.6)	1 (50.0)	3 (8.3)	2 (4.9)
รวม	79 (100.0)	2 (2.5)	36 (45.6)	41 (51.9)

จากตารางพบว่า รายการโปร่งใส 360 องศา มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชน ในเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด รองลงมาเป็นเหตุการณ์ประเภทสังคม เศรษฐกิจและต่างประเทศน้อยที่สุด

ส่วนลักษณะความคิดเห็นของสาธารณชน พบว่า มีทิศทางไม่บวก/ลบมากที่สุด โดยปรากฏในเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด อย่างไรก็ตามในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่าความคิดเห็นของสาธารณชนมีทิศทางเป็นลบมากกว่าทิศทางอื่นๆ

ตารางที่ 4.46 แสดงรายละเอียดเนื้อหาความคิดเห็นด้านต่างๆ ของสาธารณชนที่นำเสนอในรายการ "ไปรษณีย์ 360 องศา" ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	การเงิน	1 (10.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (20.0)
	การคลัง	1 (10.0)	0 (0.0)	1 (20.0)	0 (0.0)
	การลงทุน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ระหว่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	หุ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	4 (40.0)	0 (0.0)	4 (80.0)	0 (0.0)
	ปากท้อง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การเกษตร / แรงงาน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	4 (40.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	4 (80.0)
รวม		10 (100.0)	0 (0.0)	5 (50.0)	5 (50.0)
สังคม	การศึกษา	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ประวัติศาสตร์	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	2 (9.1)	0 (0.0)	1 (6.7)	1 (16.7)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา	2 (9.1)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (16.7)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	2 (9.1)	1 (100.0)	2 (13.3)	0 (0.0)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	9 (40.9)	0 (0.0)	7 (46.7)	2 (33.3)
	ทุจริตคอร์รัปชัน	6 (27.3)	0 (0.0)	5 (33.3)	1 (16.7)
	การบริการจากรัฐ	1 (4.5)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (16.7)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		22 (100.0)	1 (4.5)	15 (68.2)	6 (27.3)
การเมือง	กฎหมาย	12 (48.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	12 (70.6)
	รัฐบาล	6 (24.0)	0 (0.0)	4 (50.0)	2 (11.8)
	ฝ่ายค้าน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นิติบัญญัติ	1 (4.0)	0 (0.0)	1 (12.5)	0 (0.0)
	ตุลาการ/ กระบวนการยุติธรรม	3 (12.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (17.6)
	ท้องถิ่น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	3 (12.0)	0 (0.0)	3 (37.5)	0 (0.0)
	พรรคการเมือง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		25 (100.0)	0 (0.0)	8 (32.0)	17 (68.0)

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	3 (50.0)	1 (100.0)	1 (33.3)	1 (50.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	3 (50.0)		2 (66.7)	1 (50.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		6 (100.0)	1 (16.7)	3 (50.0)	2 (33.3)

จากตารางพบว่า การแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ จะเป็นเรื่องรัฐวิสาหกิจ และเรื่องอื่นๆ มากที่สุด

ลักษณะความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบว่า มีทิศทางไม่บวก/ลบและเป็นลบ อย่างละเท่าๆ กัน โดยเหตุการณ์ที่พบว่าเป็นลบมากที่สุด คือ เหตุการณ์เรื่องรัฐวิสาหกิจ

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า เป็นเรื่อง ความรุนแรง/ความปลอดภัย มากที่สุด รองลงมา เป็นเรื่องทุจริตคอร์รัปชัน

ลักษณะความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบมากที่สุด ในเหตุการณ์เรื่อง ความรุนแรง/ความปลอดภัย รองลงมาได้แก่ การทุจริตคอร์รัปชัน

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า เป็นเรื่องกฎหมายมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องรัฐบาล

ลักษณะความคิดเห็นของสาธารณชนเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า มีทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด โดยพบในเรื่องกฎหมายมากที่สุด อย่างไรก็ตามพบว่า ในเหตุการณ์เรื่องรัฐบาลและเรื่องนักการเมือง/ตัวบุคคล มีการแสดงความคิดเห็น ในทิศทางเป็นลบมากกว่าทิศทางอื่นๆ

จากตารางพบว่า มีการแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างประเทศและเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอย่างละเท่าๆ กัน

ลักษณะความคิดเห็นของสาธารณชน พบว่า เป็นลบมากที่สุด โดยพบในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมากที่สุด

สรุปได้ว่า รายการโปร่งใส 360 องศา มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเรื่องกฎหมาย รองลงมาเป็นเหตุการณ์ประเภทสังคม พบมากที่สุดในเรื่องความรุนแรง/ความปลอดภัย และเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบมากที่สุดในเรื่องรัฐวิสาหกิจ เนื่องจากความคิดเห็นของสาธารณชนต่อเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นเรื่องที่ใกล้ตัว และส่งผลถึงการดำเนินชีวิตของสาธารณชนโดยตรง

ส่วนลักษณะความคิดเห็นพบว่า มีทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด เนื่องจากรายการมีขั้นตอนในการคัดเลือกเหตุการณ์ที่หลีกเลี่ยงผลกระทบกับฝ่ายปกครองโดยตรง รองลงมาเป็นเศรษฐกิจ ส่วนเหตุการณ์ประเภทสังคมและต่างประเทศพบว่า มีทิศทางความคิดเห็นเป็นลบมากกว่าทิศทางอื่นๆ ทั้งนี้เนื่องจากเป็นความคิดเห็นในลักษณะต้องการการแก้ไขปัญหากจากฝ่ายปกครอง

ตารางที่ 4.47 แสดงจำนวนและร้อยละเนื้อหาการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชน
ในรายการโทรทัศน์ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

รายการ	เศรษฐกิจ	สังคม	การเมือง	ต่างประเทศ	รวม
กรอกลงสถานีการณ	54	59	36	0	149
(แถว : ร้อยละ)	(36.2)	(39.6)	(24.2)	(0.0)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(40.3)	(33.3)	(15.6)	(0.0)	(27.2)
มองรัฐสภา	59	96	165	0	320
(แถว : ร้อยละ)	(18.4)	(30.0)	(51.6)	(0.0)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(44.0)	(54.2)	(71.4)	(0.0)	(58.4)
ไปรษณ 360 องศา	21	22	30	6	79
(แถว : ร้อยละ)	(26.6)	(27.8)	(38.0)	(7.6)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(15.7)	(12.4)	(13.0)	(100.0)	(14.4)
รวม	134	177	231	6	548
(แถว : ร้อยละ)	(24.5)	(82.8)	(42.2)	(1.1)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)

จากตารางพบว่า รายการโทรทัศน์ทั้ง 3 รายการ มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด รองลงมาเป็นเหตุการณ์ประเภทสังคมและเศรษฐกิจ

โดยพบว่า รายการมองรัฐสภา มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด เมื่อเทียบกับเนื้อหาอื่นๆ ในรายการ

รายการกรอกลงสถานีการณ พบว่า มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเรื่องสังคมมากที่สุดเมื่อเทียบกับเนื้อหาอื่นๆ ในรายการ

รายการไปรษณ 360 องศา มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเรื่องการเมืองมากที่สุดเมื่อเทียบกับเนื้อหาอื่นๆ ในรายการ

นอกจากนี้ ยังพบว่า รายการโทรทัศน์ทั้ง 3 รายการ มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเรื่องต่างประเทศน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับเนื้อหาอื่นๆ ในรายการ

ตารางที่ 4.48 แสดงจำนวนและร้อยละทิศทาง การแสดงความคิดเห็นของสาธารณชน
ในรายการโทรทัศน์ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

รายการ	บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ	รวม
กรองสถานการณ์	6	56	87	149
(แถว : ร้อยละ)	(4.0)	(37.6)	(58.4)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(18.2)	(23.2)	(31.8)	(27.2)
มองรัฐสภา	25	149	146	320
(แถว : ร้อยละ)	(7.8)	(46.6)	(45.6)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(75.6)	(61.8)	(53.3)	(58.4)
โปร่งใส 360 องศา	2	36	41	79
(แถว : ร้อยละ)	(2.5)	(45.6)	(51.9)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(6.1)	(14.9)	(15.0)	(14.4)
รวม	33	241	274	548
(แถว : ร้อยละ)	(6.0)	(44.0)	(50.0)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)

จากตาราง พบว่า ทิศทางในการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการโทรทัศน์ ทั้ง 3 รายการ มีทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด

โดยรายการกรองสถานการณ์ มีทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด เมื่อเทียบกับทิศทางอื่นๆ ในรายการ

รายการมองรัฐสภา มีทิศทางเป็นลบมากที่สุดเมื่อเทียบกับทิศทางอื่นๆ ในรายการ

รายการโปร่งใส 360 องศา มีทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด เมื่อเทียบกับทิศทางอื่นๆ ในรายการ

กล่าวโดยสรุป การแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการโทรทัศน์ พบว่า เป็นเรื่องการเมืองมากที่สุด ทั้งนี้การแสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่ มักกล่าวพาดพิงถึงการแก้ไขปัญหาของฝ่ายบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายรัฐบาล หรือการระบุถึงความรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาของฝ่ายบริหารคนใดคนหนึ่งเฉพาะเจาะจง ดังนั้นการแสดงความคิดเห็นของประชาชน จึงพบว่าเป็นเรื่องการเมืองมากที่สุด ส่วนลักษณะความคิดเห็นของสาธารณชน พบว่ามีทิศทางไม่บวก/ลบมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากการพยายามหลบเลี่ยงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับฝ่ายปกครองได้ ซึ่งพบว่า สื่อประเภทรายการโทรทัศน์มีขั้นตอนกระบวนการในการคัดเลือกความคิดเห็นของสาธารณชนก่อนการนำเสนอทุกรายการ ทำให้พบว่า ความคิดเห็นของสาธารณชนที่ได้รับ จึงไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับการรายงานเหตุการณ์ของสื่อมวลชนประเภทรายการโทรทัศน์ก่อนหน้านี้ โดยพบว่าสื่อมวลชนประเภทรายการโทรทัศน์ได้มีการรายงานเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจมากที่สุด และมีลักษณะทิศทางไม่เป็นบวก/ลบ มากที่สุด ขณะที่ความคิดเห็นของสาธารณชนที่ได้รับกลับเป็นเหตุการณ์ประเภทการเมือง มากที่สุด และมีทิศทางของความคิดเห็นเป็นไม่บวก/ลบ มากที่สุด

4.3.2.2 ลักษณะเนื้อหาและทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชนในสื่อวิทยุ

1. ลักษณะเนื้อหาและทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการ "บันทึกสถานการณ์" 92.50 MHz

ตารางที่ 4.49 แสดงสัดส่วนความคิดเห็นของสาธารณชนที่นำเสนอในรายการ บันทึกสถานการณ์ 92.50 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน(ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	3 (3.1)	0 (0.0)	3 (5.7)	0 (0.0)
สังคม	47 (48.5)	23 (56.1)	23 (43.4)	1 (33.3)
การเมือง	45 (46.4)	18 (43.9)	25 (47.2)	2 (66.7)
ต่างประเทศ	2 (2.1)	0 (0.0)	2 (3.8)	0 (0.0)
รวม	97 (100.0)	41 (42.3)	53 (54.6)	3 (3.1)

จากตาราง พบว่า รายการบันทึกสถานการณ์ มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชน ในเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องการเมือง

ลักษณะความคิดเห็นของสาธารณชนพบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด รองลงมาเป็น บวก โดยเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่าเป็นลบมากที่สุด ขณะที่เหตุการณ์ประเภทสังคม มีทิศทางเป็นบวกและลบอย่างละเท่าๆ กัน

ตารางที่ 4.50 แสดงรายละเอียดเนื้อหาความคิดเห็นด้านต่างๆ ของสาธารณชนที่นำเสนอ
ในรายการบันทึกสถานการณ์ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	การเงิน	1 (33.3)	0 (0.0)	1 (33.3)	0 (0.0)
	การค้า	2 (66.7)	0 (0.0)	2 (66.7)	0 (0.0)
	การลงทุน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ระหว่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	หุ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ปากท้อง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การเกษตร / แรงงาน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		3 (100.0)	0 (0.0)	3 (100.0)	0 (0.0)
สังคม	การศึกษา	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ประวัติศาสตร์	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	1 (2.1)	1 (4.3)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา	21 (44.7)	5 (21.7)	16 (69.6)	0 (0.0)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	4 (8.5)	2 (8.7)	2 (8.7)	0 (0.0)
	ทุจริตคอร์รัปชัน	6 (12.8)	1 (4.3)	5 (21.7)	0 (0.0)
	การบริการจากรัฐ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	15 (31.9)	14 (60.9)	0 (0.0)	1 (100.0)
รวม		47 (100.0)	23 (48.9)	23 (48.9)	1 (2.1)
การเมือง	กฎหมาย	2 (4.4)	1 (5.6)	1 (4.0)	0 (0.0)
	รัฐบาล	36 (80.0)	13 (72.2)	21 (84.0)	2 (100)
	ฝ่ายค้าน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นิติบัญญัติ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ตุลาการ/ กระบวนการยุติธรรม	2 (4.4)	0 (0.0)	2 (8.0)	0 (0.0)
	ท้องถิ่น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	5 (11.1)	4 (22.2)	1 (4.0)	0 (0.0)
	พรรคการเมือง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		45 (100.0)	18 (40.0)	25 (55.6)	2 (4.4)

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	2 (100.0)	0 (0.0)	2 (100.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		2 (100.0)	0 (0.0)	2 (100.0)	0 (0.0)

จากตารางพบว่า การแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ เป็นเรื่องการคลังมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องการเงิน

ลักษณะความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบว่า มีทิศทางเป็นลบทั้งหมดในการแสดงความคิดเห็นในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า เป็นเรื่อง ศิลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา มากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องอื่นๆ

ลักษณะความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า มีทิศทางเป็นลบและเป็นบวกอย่างละครึ่งๆ กัน โดยทิศทางที่เป็นลบ พบในเรื่อง ศิลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา มากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องทุจริตคอร์รัปชัน ส่วนทิศทางที่เป็นบวกพบในเรื่องอื่นๆ มากที่สุด

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า เป็นเรื่องรัฐบาลมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องนักการเมือง/ตัวบุคคล

ลักษณะความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุดโดยพบในเรื่องรัฐบาล ส่วนทิศทางเป็นบวก พบในเรื่องรัฐบาลมากที่สุดเช่นกัน

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ พบว่า เป็นเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศมากที่สุด โดยลักษณะความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ พบว่า มีทิศทางเป็นลบทั้งหมด ในเหตุการณ์เรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ

สรุปได้ว่ารายการบันทึกสถานการณ์มีการแสดงความคิดเห็นในเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด โดยพบมากในเรื่อง ศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา มากที่สุด และเรื่องทุจริตคอร์ปชั่น ตามลำดับ ส่วนเหตุการณ์ประเภทการเมืองพบรองลงมา และพบในเรื่องรัฐบาลมากที่สุด เหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบมากในเรื่องการคลัง และต่างประเทศ พบมากในเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ เนื่องจากเป็นการแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ที่เป็นเรื่องที่ใกล้ตัวและเกี่ยวข้องกับสาธารณชนโดยตรง รวมทั้งสัมพันธ์กับการเรียกร้องให้มีการแก้ไขปัญหาจากฝ่ายปกครองโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ฝ่ายรัฐบาล

ลักษณะความคิดเห็นของสาธารณชน พบว่ามีทิศทางเป็นลบ มากที่สุด โดยเป็นลบมากที่สุด ในเหตุการณ์ประเภทการเมือง โดยพบมากที่สุดในเรื่องรัฐบาล รองลงมาได้แก่เหตุการณ์ประเภทสังคม ซึ่งพบว่ามีทิศทางเป็นบวกและลบอย่างละเท่าๆกัน ส่วนเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบว่ามีทิศทางเป็นลบทั้งหมด โดยพบในเรื่องการคลังมากที่สุด และต่างประเทศพบว่าเป็นลบในเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งหมด ทั้งนี้เนื่องจากการแสดงความคิดเห็นเป็นลักษณะการเรียกร้องให้ฝ่ายปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐบาลเข้ามาแก้ไขปัญหาและข้อบกพร่องต่างๆที่เกิดขึ้น

2. ลักษณะเนื้อหาและทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการ"ข้อเท็จจริงวันนี้" 94.00 MHz

ตารางที่ 4.51 แสดงสัดส่วนความคิดเห็นของสาธารณชนที่นำเสนอในรายการ
ข้อเท็จจริงวันนี้ 94.00 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	24 (12.2)	1 (16.7)	21 (12.0)	2 (12.5)
สังคม	63 (32.0)	1 (16.7)	54 (30.9)	8 (50.0)
การเมือง	101 (51.3)	2 (33.3)	93 (53.1)	6 (37.5)
ต่างประเทศ	9 (4.6)	2 (33.3)	7 (4.0)	0 (0.0)
รวม	197 (100.0)	6 (3.0)	175 (88.8)	16 (8.1)

จากตารางพบว่า รายการข้อเท็จจริงวันนี้ มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภท การเมืองมากที่สุด

ลักษณะความคิดเห็นของสาธารณชนพบว่ามีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ในทุกระเด็นเหตุการณ์ทั้งการเมือง สังคม เศรษฐกิจ ต่างประเทศ ที่นำเสนอในรายการ มีลักษณะความคิดเห็นของสาธารณชนในทิศทางที่เป็นลบมากกว่าทิศทางอื่นๆ

ตารางที่ 4.52 แสดงรายละเอียดเนื้อหาความคิดเห็นด้านต่าง ๆ ของสาธารณชนที่นำเสนอ
ในรายการข้อเท็จจริงวันนี้ 94.0 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	การเงิน	11 (45.8)	0 (0.0)	10 (47.3)	1 (50.0)
	การคลัง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การลงทุน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ระหว่างประเทศ	7 (29.2)	1 (100.0)	6 (28.6)	0 (0.0)
	หุ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	2 (8.3)	0 (0.0)	1 (4.8)	1 (50.0)
	ปากท้อง	3 (12.5)	0 (0.0)	3 (14.3)	0 (0.0)
	การเกษตร / แรงงาน	1 (4.2)	0 (0.0)	1 (4.8)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		24 (100.0)	1 (4.2)	21 (87.5)	2 (8.3)
สังคม	การศึกษา	3 (4.8)	0 (0.0)	2 (3.7)	1 (12.5)
	ประวัติศาสตร์	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา	5 (7.9)	0 (0.0)	3 (5.6)	2 (25.0)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	5 (14.3)	0 (0.0)	9 (16.7)	0 (0.0)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	3 (4.8)	0 (0.0)	3 (5.6)	0 (0.0)
	ทุจริตคอร์รัปชัน	14 (22.2)	0 (0.0)	12 (22.2)	2 (25.0)
	การบริการจากรัฐ	18 (28.6)	1 (100.0)	17 (31.5)	0 (0.0)
	อื่นๆ	11 (17.5)	0 (0.0)	8 (14.8)	3 (37.5)
รวม		63 (100.0)	1 (1.6)	54 (85.7)	8 (12.7)
การเมือง	กฎหมาย	9 (8.9)	1 (50.0)	8 (8.6)	0 (0.0)
	รัฐบาล	51 (50.5)	1 (50.0)	49 (52.7)	1 (16.7)
	ฝ่ายค้าน	1 (0.9)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (16.7)
	นิติบัญญัติ	5 (4.9)	0 (0.0)	4 (4.3)	1 (16.7)
	ตุลาการ/ กระบวนการยุติธรรม	6 (5.9)	0 (0.0)	5 (5.4)	1 (16.7)
	ท้องถิ่น	1 (0.9)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (16.7)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	22 (21.8)	0 (0.0)	22 (23.7)	0 (0.0)
	พรรคการเมือง	4 (4.0)	0 (0.0)	4 (4.3)	0 (0.0)
	อื่นๆ	2 (2.0)	0 (0.0)	1 (1.1)	1 (16.7)
รวม		101 (100.0)	2 (2.0)	93 (92.1)	6 (5.9)

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	1 (11.1)	1 (50.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	8 (88.9)	1 (50.0)	7 (100.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		9 (100.0)	2 (22.2)	7 (77.8)	0 (0.0)

จากตารางพบว่า การแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ เป็นเรื่องการเงินมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องระหว่างประเทศ

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเรื่องการเมืองและระหว่างประเทศ ตามลำดับ

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า เป็นเรื่องการบริการจากรัฐมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องทุจริตคอร์รัปชัน

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเรื่องการบริการจากรัฐและทุจริตคอร์รัปชัน ตามลำดับ

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า เป็นเรื่องรัฐบาลมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องนักการเมือง/ตัวบุคคล

ลักษณะแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเรื่องรัฐบาลและนักการเมือง/ตัวบุคคล มากที่สุด ตามลำดับ

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ พบว่า เป็นเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศมากที่สุด ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด

สรุปได้ว่ารายการข้อเท็จจริงวันนี้ มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนต่อเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเรื่อง รัฐบาล นักการเมือง/ตัวบุคคล รองลงมาเป็น เหตุการณ์ประเภทสังคม พบมากที่สุดในเรื่องการบริการจากรัฐ เศรษฐกิจพบมากที่สุดในเรื่องระหว่างประเทศ และต่างประเทศ พบมากที่สุดในเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ เนื่องจากเป็นการแสดงความคิดเห็นต่อการแก้ไขปัญหาต่างๆที่ฝ่ายปกครองรับผิดชอบ โดยเฉพาะฝ่ายรัฐบาล

ลักษณะการแสดงความคิดเห็น พบว่ามีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบว่าเหตุการณ์ประเภทการเมืองเป็นลบ มากที่สุดในเรื่องรัฐบาล และนักการเมือง/ตัวบุคคล รองลงมาเป็นเหตุการณ์ประเภทสังคม เป็นลบมากที่สุดในเรื่องการบริการจากรัฐ และทุจริตคอร์รัปชัน เหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบว่าเป็นลบมากที่สุดในเรื่องระหว่างประเทศ และเรื่องปากท้อง เนื่องจากเป็นการแสดงความคิดเห็นเรียกร้องให้มีการแก้ไขปัญหาต่างๆ รวมถึงการวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของฝ่ายปกครองโดยเฉพาะ ฝ่ายรัฐบาล

3. ลักษณะเนื้อหาและทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการ“เปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย” 94.00 MHz

ตารางที่ 4.53 แสดงสัดส่วนความคิดเห็นของสาธารณชนที่นำเสนอในรายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย 94.0 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	19 (16.4)	4 (18.2)	11 (15.3)	4 (18.2)
สังคม	65 (56.0)	15 (68.2)	41 (56.9)	9 (40.9)
การเมือง	20 (17.2)	1 (4.5)	13 (11.2)	6 (27.3)
ต่างประเทศ	12 (10.3)	2 (9.1)	7 (9.7)	3 (13.6)
รวม	116 (100.0)	22 (19.0)	72 (62.0)	22 (19.0)

จากตารางพบว่า รายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย มีการนำเสนอความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด

ลักษณะการแสดงความเห็นของสาธารณชนที่พบมีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด

นอกจากนี้ ยังพบอีกว่า มีลักษณะความคิดเห็นของสาธารณชนที่เป็นลบมากที่สุดในทุกประเด็นเหตุการณ์ทั้งเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและต่างประเทศ

ตารางที่ 4.54 แสดงรายละเอียดเนื้อหาความคิดเห็นด้านต่างๆ ของสาธารณชนที่นำเสนอ
ในรายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม - 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	การเงิน	1 (5.3)	0 (0.0)	1 (9.1)	0 (0.0)
	การคลัง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การลงทุน	4 (21.1)	2 (50.0)	2 (18.2)	0 (0.0)
	ระหว่างประเทศ	1 (5.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (25.0)
	หุ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	5 (26.3)	1 (25.0)	3 (27.3)	1 (25.0)
	ปากท้อง	2 (10.5)	0 (0.0)	2 (18.2)	0 (0.0)
	การเกษตร / แรงงาน	6 (31.6)	1 (25.0)	3 (27.3)	2 (50.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		19 (100.0)	4 (21.1)	11 (57.9)	4 (21.1)
สังคม	การศึกษา	7 (10.8)	4 (26.7)	2 (4.8)	1 (11.1)
	ประวัติศาสตร์	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	21 (32.3)	6 (40.0)	12 (19.3)	3 (33.3)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา	11 (16.9)	2 (13.3)	8 (19.5)	1 (11.1)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	14 (21.5)	2 (13.3)	10 (24.4)	2 (22.2)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	1 (1.5)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (11.1)
	ทุจริตคอร์รัปชัน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การบริการจากรัฐ	2 (3.1)	0 (0.0)	2 (4.9)	0 (0.0)
	อื่นๆ	9 (13.8)	1 (6.7)	7 (17.1)	1 (11.1)
รวม		65 (100.0)	15 (23.1)	41 (63.1)	9 (13.8)
การเมือง	กฎหมาย	2 (10.0)	1 (100.0)	1 (7.7)	0 (0.0)
	รัฐบาล	7 (35.0)	0 (0.0)	6 (46.2)	1 (16.7)
	ฝ่ายค้าน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นิติบัญญัติ	4 (20.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	4 (66.6)
	ตุลาการ/ กระบวนการยุติธรรม	2 (10.0)	0 (0.0)	2 (15.4)	0 (0.0)
	ท้องถิ่น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	3 (15.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	พรรคการเมือง	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (15.4)	1 (16.7)
	อื่นๆ	2 (10.0)	0 (0.0)	2 (15.4)	0 (0.0)
รวม		20 (100.0)	1 (5.0)	13 (65.0)	6 (30.0)

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	6 (50.0)	1 (50.0)	2 (26.6)	3 (100.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	6 (50.0)	1 (50.0)	5 (71.4)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		12 (100.0)	2 (16.7)	7 (58.3)	3 (25.0)

จากตารางพบว่า การแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ เป็นเรื่องการเกษตร/แรงงานมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องรัฐวิสาหกิจ

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเหตุการณ์เรื่องรัฐวิสาหกิจและการเกษตร/แรงงาน มากที่สุด ตามลำดับ

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า เป็นเรื่องชุมชน/สิ่งแวดล้อม มากที่สุด รองลงมาได้แก่เรื่อง ชุมชน/สิ่งแวดล้อม

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยเป็นลบมากที่สุดในเรื่องชุมชน/สิ่งแวดล้อม รองลงมาได้แก่ เรื่องคุณภาพชีวิต/สุขภาพ

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า เป็นเรื่องรัฐบาลมากที่สุด รองลงมาได้แก่เรื่องนิติบัญญัติ

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเรื่องรัฐบาลมากที่สุด อย่างไรก็ตามในเรื่องนิติบัญญัติพบว่ามีทิศทางไม่บวก/ลบ มากที่สุด

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ พบว่าเป็นเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศและเรื่องต่างประเทศมากที่สุดอย่างละเท่าๆ กัน

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ พบว่ามีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศมากที่สุด อย่างไรก็ตาม พบว่าในเรื่องต่างประเทศมีทิศทางความคิดเห็น ไม่บวก/ลบ มากที่สุด

สรุปได้ว่าความคิดเห็นของสาธารณชน ในรายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย เป็นการแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเรื่องชุมชน/สิ่งแวดล้อม และเรื่องคุณภาพชีวิต/สุขภาพ รองลงมาเป็นเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบมากที่สุดในเรื่องรัฐบาล เหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจพบมากในเรื่องการเกษตร/แรงงาน แลต่างประเทศพบมากในเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ ทั้งนี้เป็นการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนต่อเหตุการณ์ที่เป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อสาธารณชนอย่างกว้างขวาง และแสดงทัศนคติต่อการบริหารของฝ่ายปกครองโดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายรัฐบาล

ลักษณะความคิดเห็นของสาธารณชน พบว่ามีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบมากในเหตุการณ์ประเภทสังคม ในเรื่องชุมชน/สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต/สุขภาพ รองลงมาเป็นเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบมากที่สุดในเรื่องรัฐบาล เศรษฐกิจในเรื่องการเกษตร/แรงงาน และรัฐวิสาหกิจ และเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศพบว่าเป็นลบมากที่สุดในเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ เนื่องจากเป็นการแสดงทัศนคติเชิงลบต่อการทำงานของฝ่ายปกครองในการแก้ไขปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายรัฐบาล

4. ลักษณะเนื้อหาและทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการ
“จับชีพจรข่าว” 96.50 MHz

ตารางที่ 4.55 แสดงสัดส่วนความคิดเห็นของสาธารณชนที่นำเสนอในรายการ

จับชีพจรข่าว 96.50 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	22 (22.2)	7 (22.6)	11 (19.3)	4 (40.0)
สังคม	16 (16.7)	2 (6.5)	10 (17.5)	4 (40.0)
การเมือง	61 (61.6)	22 (70.9)	36 (63.2)	3 (30.0)
ต่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม	99 (100.0)	31 (31.3)	57 (57.6)	10 (10.1)

จากตารางพบว่า รายการจับชีพจรข่าว มีการนำเสนอความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภท การเมืองมากที่สุด รองลงมาเป็นเหตุการณ์ประเภท เศรษฐกิจ สังคม ตามลำดับ โดยไม่พบที่มีการแสดงความคิดเห็นในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศแต่อย่างใด

ลักษณะการแสดงความเห็นของสาธารณชนพบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ในทุกเหตุการณ์ในรายการมีทิศทางการแสดงความเห็นของสาธารณชนเป็นลบมากที่สุดทั้งสิ้น

ตารางที่ 4.56 แสดงรายละเอียดเนื้อหาความคิดเห็นด้านต่าง ของสาธารณชนที่นำเสนอ
ในรายการจับชีพจรข่าว 96.50 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	การเงิน	8 (3.6)	0 (0.0)	6 (54.5)	2 (50.0)
	การคลัง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การลงทุน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ระหว่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	หุ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	9 (4.1)	6 (85.7)	3 (27.3)	0 (0.0)
	ปากท้อง	1 (4.5)	1 (14.3)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การเกษตร / แรงงาน	4 (18.2)	0 (0.0)	2 (18.2)	2 (50.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		22 (100.0)	7 (31.8)	11 (50.0)	4 (18.9)
สังคม	การศึกษา	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ประวัติศาสตร์	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	7 (43.8)	1 (50.0)	2 (20.0)	4 (100.0)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ทุจริตคอรัปชั่น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การบริการจากรัฐ	9 (56.3)	1 (50.0)	8 (80.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		16 (100.0)	2 (12.5)	10 (62.5)	4 (25.0)
การเมือง	กฎหมาย	1 (1.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (33.3)
	รัฐบาล	33 (54.1)	4 (18.9)	29 (80.6)	0 (0.0)
	ฝ่ายค้าน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นิติบัญญัติ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ตุลาการ/ กระบวนการยุติธรรม	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ท้องถิ่น	2 (3.3)	2 (9.1)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	25 (41.0)	16 (72.7)	7 (19.4)	0 (0.0)
	พรรคการเมือง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (66.7)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		61 (100.0)	22 (36.1)	36 (59.0)	3 (4.9)

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)

จากตารางพบว่า มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ เป็นเรื่องรัฐวิสาหกิจมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องการเงิน

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเรื่องการเงิน ทั้งนี้ในเหตุการณ์ประเภทรัฐวิสาหกิจ พบว่ามีการนำเสนอในทิศทางเป็นบวกมากที่สุด

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของประชาชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า เป็นเรื่อง การบริการจากรัฐมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องคุณภาพชีวิต/สุขภาพ

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเรื่องบริการจากรัฐมากที่สุด ทั้งนี้ในเหตุการณ์เรื่องคุณภาพชีวิต/สุขภาพ มีทิศทางเป็นไม่บวก/ลบมากที่สุด

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า เป็นเรื่องรัฐบาลมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องนักการเมือง/ตัวบุคคล

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเหตุการณ์เรื่องรัฐบาล มากที่สุด

อย่างไรก็ตามพบว่าในเหตุการณ์เรื่องนักการเมือง/ตัวบุคคล มีทิศทางการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนเป็นบวกมากที่สุด

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทสนั้น พบว่า ไม่มีการแสดงความคิดเห็นในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศในรายการจับชีพจรข่าวแต่อย่างใด

สรุปได้ว่าการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการจับชีพจรข่าว พบว่ามีการแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ประเภท การเมืองมากที่สุด โดยพบมากในเรื่องรัฐบาล นักการเมือง/ตัวบุคคล มากที่สุด รองลงมาเป็นเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบมากที่สุดเรื่องการเงิน เหตุการณ์ประเภทสังคม พบมากในเรื่องการบริการจากรัฐ ส่วนเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศไม่พบว่ามีกรแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการ ทั้งนี้เนื่องจากการแสดงความคิดเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายปกครองในการแก้ไขปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายรัฐบาล

ลักษณะของความคิดเห็นพบว่ามีทิศทางเป็น ลบมากที่สุด โดยพบว่าเป็นลบมากที่สุด ในเหตุการณ์ประเภทการเมือง ในเรื่องรัฐบาล มากที่สุด รองลงมาเป็นเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ ในเรื่องการเงิน และเหตุการณ์ประเภทสังคม ในเรื่องการบริการจากรัฐ ทั้งนี้เนื่องจากการแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหา

5. ลักษณะเนื้อหาและทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการ “เปิดประเด็น” 96.50 MHz

ตารางที่ 4.57 แสดงสัดส่วนความคิดเห็นของสาธารณชนที่นำเสนอในรายการ
เปิดประเด็น 96.50 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	43 (9.9)	7 (4.8)	30 (13.5)	6 (9.2)
สังคม	86 (19.9)	11 (76.0)	60 (26.9)	15 (23.0)
การเมือง	287 (66.3)	123 (84.8)	124 (55.6)	40 (61.5)
ต่างประเทศ	17 (3.9)	4 (2.8)	9 (4.0)	4 (6.2)
รวม	433 (100.0)	145 (33.5)	223 (51.5)	65 (15.0)

จากตารางพบว่า ในรายการเปิดประเด็น มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด รองลงมาได้แก่ สังคม เศรษฐกิจ และต่างประเทศ ตามลำดับ

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนพบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด และยังพบว่าในทุกเหตุการณ์ที่นำเสนอในรายการเปิดประเด็นยังมีทิศทางการแสดงความคิดเห็นของประชาชนเป็นลบ มากกว่าทิศทางอื่นๆ อีกด้วย

อย่างไรก็ตามในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในทิศทางเป็นบวกมากที่สุด และมีสัดส่วนใกล้เคียงกับการแสดงทิศทางที่เป็นลบอีกด้วย

ตารางที่ 4.58 แสดงรายละเอียดเนื้อหาความคิดเห็นด้านต่างๆ ของสาธารณชนที่นำเสนอ
ในรายการเปิดประเด็น 96.50 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	การเงิน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การคลัง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การลงทุน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ระหว่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	หุ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	21 (25.6)	1 (14.3)	8 (26.7)	2 (33.3)
	ปากท้อง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การเกษตร / แรงงาน	32 (74.4)	6 (85.7)	22 (73.3)	4 (66.7)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		43 (100.0)	7 (16.3)	30 (69.8)	6 (13.9)
สังคม	การศึกษา	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ประวัติศาสตร์	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม / ศาสนา	42 (48.8)	3 (27.3)	31 (51.7)	8 (53.3)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	8 (9.3)	2 (18.2)	5 (8.3)	1 (6.7)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ทุจริตคอร์รัปชัน	22 (25.6)	3 (27.3)	17 (28.3)	2 (13.3)
	การบริการจากรัฐ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	14 (16.3)	3 (27.3)	7 (28.3)	4 (26.7)
รวม		86 (100.0)	11 (12.8)	60 (69.8)	15 (17.4)
การเมือง	กฎหมาย	13 (4.5)	8 (6.5)	4 (3.2)	1 (2.5)
	รัฐบาล	75 (26.1)	22 (17.9)	47 (37.9)	6 (15.0)
	ฝ่ายค้าน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นิติบัญญัติ	2 (0.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (12.5)
	ตุลาการ/ กระบวนการยุติธรรม	22 (7.7)	0 (0.0)	18 (14.5)	4 (10.0)
	ท้องถิ่น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	187 (43.6)	73 (59.3)	44 (35.5)	8 (20.0)
	พรรคการเมือง	28 (9.8)	16 (13.0)	9 (7.3)	3 (7.5)
	อื่นๆ	22 (7.7)	4 (3.3)	2 (1.6)	16 (40.0)
รวม		287 (100.0)	123 (42.9)	124 (43.2)	40 (13.9)

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	17 (100.0)	4 (100.0)	9 (100.0)	4 (100.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		17 (100.0)	4 (23.5)	9 (52.9)	4 (23.5)

จากตารางพบว่า มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ เป็นเรื่องการเกษตร/แรงงาน มากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องรัฐวิสาหกิจ

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเรื่องการเกษตร/แรงงานมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องรัฐวิสาหกิจ

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภคลังค์คม พบว่า เป็นเรื่องศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา มากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องทุจริตคอร์รัปชัน

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภคลังค์คม พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเรื่องศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา มากที่สุด รองลงมาได้แก่ เรื่องทุจริตคอร์รัปชัน ตามลำดับ

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า เป็นเรื่องนักการเมือง/ตัวบุคคล มากที่สุด รองลงมาได้แก่ เรื่องรัฐบาล ตามลำดับ

ลักษณะความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเรื่องรัฐบาล

อย่างไรก็ตาม พบว่า ในเรื่องนักการเมือง/ตัวบุคคล มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในทิศทางเป็นบวกมากที่สุด

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ พบว่าเป็นเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศมากที่สุด

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ พบว่ามีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศมากที่สุด

สรุปได้ว่าการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการเปิดประเด็น พบว่ามีเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเรื่อง นักการเมือง/ตัวบุคคล รองลงมาเป็นเรื่องรัฐบาล เหตุการณ์ประเภทสังคม พบในเรื่องศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา มากที่สุด เหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบในเรื่องการเกษตร/แรงงาน มากที่สุด และเหตุการณ์ต่างประเทศ พบในเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศมากที่สุด ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นการแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ที่ต้องการการแก้ไขปัญหามาจากฝ่ายปกครองโดยเฉพาะอย่างยิ่ง จากนักการเมืองและฝ่ายรัฐบาลเป็นหลัก

ลักษณะความคิดเห็น พบว่ามีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเหตุการณ์ประเภทการเมือง ในเรื่องรัฐบาล รองลงมาเป็นเหตุการณ์ประเภทสังคม ในเรื่องศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา เหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบมากในเรื่องการเกษตร/แรงงาน และต่างประเทศ ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากการแสดงความคิดเห็นต่อการแก้ไขปัญหาต่างๆของฝ่ายปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายรัฐบาล ในฐานะศูนย์กลางอำนาจ

6. ลักษณะเนื้อหาและทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการ "คิดตามข่าว" 97.00 MHz

ตารางที่ 4.59 แสดงสัดส่วนความคิดเห็นของสาธารณชนที่นำเสนอในรายการ คิดตามข่าว 97.00 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	43 (31.9)	18 (29.5)	21 (39.6)	4 (19.0)
สังคม	20 (14.8)	10 (16.4)	10 (18.9)	0 (0.0)
การเมือง	64 (47.4)	29 (47.5)	21 (39.6)	14 (66.7)
ต่างประเทศ	8 (5.9)	4 (6.6)	1 (1.9)	3 (14.3)
รวม	135 (100.0)	61 (45.2)	53 (39.3)	21 (15.6)

จากตารางพบว่าในรายการคิดตามข่าว มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด รองลงมาได้แก่เศรษฐกิจ สังคมและต่างประเทศ ตามลำดับ

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชน พบว่า มีทิศทางเป็นบวกมากที่สุด โดยพบว่าเหตุการณ์ประเภทการเมืองเป็นบวกมากที่สุด

ส่วนเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบว่า มีทิศทางการนำเสนอเป็นลบมากที่สุด โดยเหตุการณ์ประเภทสังคมมีทิศทางการแสดงความคิดเห็น เป็นบวกและลบอย่างละเท่าๆ กัน

ตารางที่ 4.60 แสดงรายละเอียดเนื้อหาความคิดเห็นด้านต่างๆ ของสาธารณชนที่นำเสนอในรายการ
คิดตามข่าว 97.0 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	การเงิน	7 (16.3)	2 (11.1)	4 (19.0)	1 (25.0)
	การคลัง	7 (16.3)	3 (16.7)	4 (19.0)	0 (0.0)
	การลงทุน	5 (11.6)	1 (5.6)	4 (19.0)	0 (0.0)
	ระหว่างประเทศ	4 (9.3)	1 (5.6)	3 (14.3)	0 (0.0)
	หุ้น	1 (2.3)	1 (5.6)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	3 (7.0)	0 (0.0)	1 (4.8)	2 (50.0)
	ปากท้อง	9 (20.9)	4 (22.2)	4 (19.0)	1 (25.0)
	การเกษตร / แรงงาน	1 (2.3)	1 (5.6)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	6 (14.0)	5 (27.8)	1 (4.8)	0 (0.0)
รวม		43 (100.0)	18 (41.9)	21 (48.8)	4 (9.3)
สังคม	การศึกษา	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ประวัติศาสตร์	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	2 (10.0)	1 (10.0)	1 (10.0)	0 (0.0)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา	2 (10.0)	2 (20.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	8 (40.0)	4 (40.0)	4 (40.0)	0 (0.0)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ทุจริตคอร์รัปชัน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การบริการจากรัฐ	7 (35.0)	2 (20.0)	5 (50.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	1 (5.0)	1 (10.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		20 (100.0)	10 (50.0)	10 (50.0)	0 (0.0)
การเมือง	กฎหมาย	9 (14.1)	6 (20.7)	0 (0.0)	3 (21.4)
	รัฐบาล	19 (29.7)	7 (24.1)	6 (28.6)	6 (42.9)
	ฝ่ายค้าน	11 (17.2)	3 (10.3)	7 (33.3)	1 (7.1)
	นิติบัญญัติ	5 (7.8)	1 (3.4)	3 (14.3)	1 (7.1)
	ตุลาการ/ กระบวนการยุติธรรม	6 (9.4)	4 (13.8)	0 (0.0)	2 (14.3)
	ท้องถิ่น	1 (1.6)	0 (0.0)	1 (4.8)	0 (0.0)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	9 (14.1)	4 (13.8)	4 (19.0)	1 (7.1)
	พรรคการเมือง	1 (1.6)	1 (3.4)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	3 (4.7)	3 (10.3)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		64 (100.0)	29 (45.3)	21 (32.8)	14 (21.9)

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	3 (37.5)	2 (50.0)	0 (0.0)	1 (33.3)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	5 (62.5)	2 (50.0)	1 (100.0)	2 (66.7)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		8 (100.0)	4 (50.0)	1 (12.5)	3 (37.5)

จากตารางพบว่า มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ เป็นเรื่องปากท้องมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องการเงินและการคลังอย่างละเท่าๆ กัน

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบว่ามีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเหตุการณ์เรื่องการเงิน การคลัง การลงทุนและปากท้องมากที่สุดอย่างละเท่าๆ กัน

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า เป็นเรื่องคุณภาพชีวิต/สุขภาพ มากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องการบริการจากรัฐ

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า มีทิศทางเป็นบวกและลบมากที่สุดอย่างละเท่าๆ กัน โดยเรื่องการบริการจากรัฐพบว่ามีทิศทางเป็นลบมากที่สุด และเรื่องคุณภาพชีวิต/สุขภาพ มีทิศทางเป็นบวกและลบอย่างละเท่าๆ กัน

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า เป็นเรื่องรัฐบาลมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องฝ่ายค้าน กฎหมาย นักการเมือง/ตัวบุคคล ตามลำดับ

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า มีทิศทางเป็นบวกมากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเรื่องรัฐบาล รองลงมาเป็นเรื่องกฎหมาย ส่วนการแสดงความคิดเห็นในเรื่องฝ่ายค้าน พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด เช่นเดียวกับพบว่าเรื่องรัฐบาลเป็นลบรองลงมา

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ พบว่าเป็นเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องต่างประเทศ โดยลักษณะความคิดเห็นของสาธารณชนพบว่ามีทิศทางเป็นบวกมากที่สุด โดยพบในเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศและต่างประเทศเท่าๆ กัน

สรุปได้ว่าการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการคิดตามข่าว พบว่าเป็นเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด ในเรื่องรัฐบาล รองลงมาเป็นเรื่องฝ่ายค้าน เหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบมากที่สุดในเรื่องปากท้อง การเงิน และการคลังตามลำดับ เหตุการณ์ประเภทสังคม พบมากในเรื่องคุณภาพชีวิต/สุขภาพ เหตุการณ์ประเภทต่างประเทศพบมากในเรื่อง ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ ทั้งนี้เป็นการแสดงความคิดเห็นต่อการแก้ไขปัญหาของฝ่ายปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายรัฐบาล รวมถึงเหตุการณ์ที่เป็นเรื่องใกล้ตัวและส่งผลกระทบต่อสาธารณชนอย่างกว้างขวาง

ลักษณะความคิดเห็นของสาธารณชนมีทิศทางเป็นบวก มากที่สุด พบในเหตุการณ์ประเภทการเมือง ในเรื่องรัฐบาลมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องกฎหมาย ส่วนเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจพบว่ามีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเรื่องการเงิน การคลัง การลงทุน และปากท้องอย่างละเท่าๆกัน เหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่าเป็นลบมากที่สุดในเหตุการณ์ประเภทบริการจากรัฐ ทั้งนี้การแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการคิดตามข่าว จะมีทิศทางเป็นบวกในเรื่องการเมือง มากที่สุดโดยเฉพาะต่อเรื่องรัฐบาล ซึ่งพบว่ารายการคิดตามข่าวมีการนำเสนอเหตุการณ์เรื่องฝ่ายค้านด้วยเช่นเดียวกัน จึงทำให้สาธารณชนที่มีความเห็นตรงกันข้ามกับฝ่ายค้านซึ่งในขณะนั้นกำลังเสียความนิยมจากสาธารณชนแสดงทิศทางความคิดเห็นต่อรัฐบาลในเชิงบวกค่อนข้างมาก

7. ลักษณะเนื้อหาและทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการ “แกะรอยข่าว” 97.00 MHz

ตารางที่ 4.61 แสดงสัดส่วนความคิดเห็นของสาธารณชนที่นำเสนอในรายการ แกะรอยข่าว 97.00 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	46 (12.3)	14 (12.2)	23 (15.8)	9 (8.0)
สังคม	55 (14.7)	34 (29.6)	16 (11.0)	5 (4.4)
การเมือง	237 (63.4)	56 (48.7)	92 (63)	89 (78.8)
ต่างประเทศ	36 (9.6)	11 (9.6)	15 (10.3)	10 (8.8)
รวม	374 (100.0)	115 (30.7)	146 (39.0)	113 (30.2)

จากตารางพบว่า รายการแกะรอยข่าว มีการแสดงความคิดเห็นในเรื่องการเมืองมากที่สุด รองลงมาได้แก่เรื่องสังคม เศรษฐกิจ และต่างประเทศ ตามลำดับ

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนพบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเรื่องการเมือง รองลงมาคือ เรื่องเศรษฐกิจ

ส่วนเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า มีการนำเสนอเป็นบวกมากที่สุด

ตารางที่ 4.62 แสดงรายละเอียดเนื้อหาความคิดเห็นด้านต่างๆ ของสาธารณชนที่นำเสนอในรายการ
แก็งรอยข่าว 97.0 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	การเงิน	4 (8.7)	3 (21.4)	1 (4.3)	0 (0.0)
	การคลัง	14 (30.4)	2 (14.3)	10 (43.5)	2 (22.2)
	การลงทุน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ระหว่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	หุ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	7 (15.2)	0 (0.0)	4 (17.4)	3 (33.3)
	ปากท้อง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การเกษตร / แรงงาน	15 (32.6)	3 (21.4)	8 (34.8)	4 (44.4)
	อื่นๆ	6 (13.0)	6 (42.9)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		46 (100.0)	14 (30.4)	23 (50.0)	9 (19.6)
สังคม	การศึกษา	12 (21.8)	9 (26.5)	1 (6.3)	2 (40.0)
	ประวัติศาสตร์	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา	1 (1.8)	1 (2.9)	0 (0.0)	0 (0.0)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ทุจริตคอรัปชั่น	31 (56.4)	15 (44.1)	13 (81.3)	3 (60.0)
	การบริการจากรัฐ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	11 (20.0)	9 (26.5)	2 (2.5)	0 (0.0)
รวม		55 (100.0)	34 (61.8)	16 (29.1)	5 (9.1)
การเมือง	กฎหมาย	25 (10.5)	10 (17.9)	6 (6.5)	9 (10.1)
	รัฐบาล	37 (15.6)	5 (8.9)	29 (31.5)	3 (3.4)
	ฝ่ายค้าน	31 (13.1)	5 (8.9)	21 (22.8)	5 (5.6)
	นิติบัญญัติ	51 (21.5)	7 (12.5)	3 (3.3)	41 (46.1)
	ตุลาการ/ กระบวนการยุติธรรม	25 (10.5)	4 (7.1)	7 (7.1)	14 (15.7)
	ท้องถิ่น	22 (9.3)	10 (17.9)	4 (4.3)	8 (9.0)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	37 (5.6)	14 (25.0)	18 (19.6)	5 (5.6)
	พรรคการเมือง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	9 (3.8)	0 (0.0)	1 (1.9)	4 (4.5)
รวม		237 (100.0)	56 (23.6)	92 (38.8)	89 (37.6)

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	36 (100.0)	11 (100.0)	15 (100.0)	10 (100.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		36 (100.0)	11 (30.6)	15 (41.7)	10 (27.8)

จากตารางพบว่า มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ เป็นเรื่องการเกษตร/แรงงานมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เรื่องการคลัง

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเรื่องการคลัง รองลงมาได้แก่ เรื่องเกษตร/แรงงาน

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า เป็นเรื่องทุจริตคอร์รัปชันมากที่สุด รองลงมาได้แก่เรื่อง การศึกษา

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า มีทิศทางเป็นบวกมากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเรื่อง ทุจริตคอร์รัปชัน และการศึกษาตามลำดับ ส่วนทิศทางที่เป็นลบ พบมากที่สุดในเรื่องทุจริตคอร์รัปชันเช่นกัน

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า เป็นเรื่องนิติบัญญัติมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องรัฐบาล นักการเมือง/ตัวบุคคล ตามลำดับ

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเรื่องฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายค้าน และนักการเมือง/ตัวบุคคล ตามลำดับ โดยเรื่องนิติบัญญัติ พบว่ามีทิศทางในการแสดงความคิดเห็น ไม่บวก/ลบมากที่สุด

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ พบว่าเป็นเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศมากที่สุด

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ พบว่ามีทิศทางเป็นลบมากที่สุดในเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ

สรุปได้ว่าการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการเกาะรอยข่าว เป็นเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด โดยพบมากในเรื่องนิติบัญญัติ รัฐบาล นักการเมือง/ตัวบุคคล ตามลำดับ เหตุการณ์ประเภทสังคมพบมากในเรื่องทุจริตคอร์รัปชัน เหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจพบมากในเรื่องการเกษตร/แรงงานและการคลัง เหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ พบมากในเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ ซึ่งเป็นการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเรื่องทิศทางและนโยบายการบริหารประเทศของฝ่ายปกครองประเภทรัฐบาล

ลักษณะความคิดเห็นของสาธารณชน พบว่ามีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเหตุการณ์ประเภทการเมือง เรื่องรัฐบาล และนักการเมือง/ตัวบุคคล มากที่สุด รองลงมาเป็นเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบมากในเรื่อง การเกษตร/แรงงาน และการคลัง เหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ พบมากในเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ เนื่องจากเป็นการแสดงความคิดเห็นต่อการแก้ไขปัญหาต่างๆของฝ่ายปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายรัฐบาล ส่วนเหตุการณ์ประเภทสังคมพบว่ามีทิศทางเป็นบวกมากที่สุด โดยพบในเรื่องการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการนำเสนอมาตรการการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน

8. ลักษณะเนื้อหาและทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการ
“ร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่ง” 101.00 MHz

ตารางที่ 4.63 แสดงสัดส่วนความคิดเห็นของสาธารณชนที่นำเสนอในรายการ
ร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่ง 101.00 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	18 (13.7)	3 (12.5)	10 (11.5)	5 (25.0)
สังคม	47 (35.9)	5 (20.8)	39 (44.8)	3 (15.0)
การเมือง	63 (48.1)	15 (62.5)	37 (42.5)	11 (55.0)
ต่างประเทศ	3 (2.9)	1 (4.2)	1 (1.1)	1 (5.0)
รวม	131 (100.0)	24 (18.3)	87 (66.4)	20 (15.3)

จากตารางพบว่า รายการร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่ง มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด รองลงมาได้แก่สังคม เศรษฐกิจ และต่างประเทศตามลำดับ

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนพบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด รองลงมาเป็นการเมือง และเศรษฐกิจ ตามลำดับ

ทั้งนี้พบว่าในรายการร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่ง มีการแสดงความคิดเห็นเป็นลบ มากกว่าทิศทางอื่น ในทุกเหตุการณ์ ยกเว้นต่างประเทศ

ตารางที่ 4.64 แสดงรายละเอียดเนื้อหาความคิดเห็นด้านต่างๆ ของสาธารณชนที่นำเสนอในรายการ
 ร้อยชั่วโมงที่ร้อยหนึ่ง 101.0 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	การเงิน	11 (61.1)	0 (0.0)	6 (60.0)	5 (100.0)
	การคลัง	3 (16.7)	1 (33.3)	2 (20.0)	0 (0.0)
	การลงทุน	1 (5.6)	1 (33.3)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ระหว่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	หุ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	2 (11.1)	0 (0.0)	2 (20.0)	0 (0.0)
	ปากท้อง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การเกษตร / แรงงาน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	1 (5.6)	1 (30.3)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		18 (100.0)	3 (16.7)	10 (55.6)	5 (27.8)
สังคม	การศึกษา	1 (2.1)	1 (20.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ประวัติศาสตร์	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม / ศาสนา	11 (23.4)	1 (20.0)	9 (23.1)	1 (33.3)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	11 (23.4)	2 (40.0)	7 (17.9)	2 (66.7)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	6 (12.8)	1 (20.0)	5 (12.8)	0 (0.0)
	ทุจริตคอรัปชั่น	13 (27.7)	0 (0.0)	13 (33.3)	0 (0.0)
	การบริการจากรัฐ	1 (2.1)	0 (0.0)	1 (2.6)	0 (0.0)
	อื่นๆ	4 (8.5)	0 (0.0)	4 (10.3)	0 (0.0)
รวม		47 (100.0)	5 (10.6)	39 (83)	8 (64)
การเมือง	กฎหมาย	1 (1.6)	1 (6.7)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐบาล	24 (38.1)	7 (46.7)	14 (37.8)	3 (27.3)
	ฝ่ายค้าน	5 (7.9)	2 (13.3)	3 (8.1)	0 (0.0)
	นิติบัญญัติ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ตุลาการ/ กระบวนการยุติธรรม	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ท้องถิ่น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	21 (33.3)	3 (20.0)	12 (32.4)	6 (54.5)
	พรรคการเมือง	12 (19.0)	2 (13.3)	8 (21.6)	2 (18.1)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		63 (100.0)	15 (23.8)	37 (58.7)	11 (17.5)

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	2 (66.7)	1 (100.0)	1 (100.0)	0 (0.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	1 (33.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (100.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		3 (100.0)	1 (33.3)	1 (33.3)	1 (33.3)

จากตารางพบว่า มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ เป็นเรื่องการเงินมากที่สุด

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเรื่องการเงินมากที่สุด ทั้งนี้พบว่าในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ การแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนมีทิศทางเป็นลบมากที่สุดในทุกเรื่อง

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า เป็นเรื่องทุจริตคอร์รัปชันมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา และคุณภาพชีวิต/สุขภาพ ตามลำดับ

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเรื่องทุจริตคอร์รัปชันมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่อง ศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา และเรื่องคุณภาพชีวิต/สุขภาพ ตามลำดับ ทั้งนี้พบว่าในเหตุการณ์ประเภทสังคม การแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนมีทิศทางเป็นลบมากที่สุดในทุกเรื่อง

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า เป็นเรื่องรัฐบาลมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องนักการเมือง/ตัวบุคคล

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเรื่องรัฐบาล และนักการเมือง/ตัวบุคคล ตามลำดับ

ทั้งนี้พบว่าในเหตุการณ์ประเภทการเมือง การแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนมีทิศทางเป็นลบมากที่สุดในทุกเรื่อง

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ พบว่าเป็นเรื่องต่างประเทศมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ พบว่ามีทิศทางเป็นบวก ลบ และไม่บวก/ลบ อย่างละเท่าๆ กัน

สรุปได้ว่าการแสดงความคิดเห็นในรายการร้อยละที่ร้อยละหนึ่ง เป็นเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเรื่อง รัฐบาล และนักการเมือง/ตัวบุคคล รองลงมาเป็นเหตุการณ์ประเภทสังคม พบมากที่สุดในเรื่อง ทุจริตคอร์รัปชัน ศิลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา และคุณภาพชีวิต/สุขภาพ ตามลำดับ เหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบมากที่สุดในเรื่องการเงิน และต่างประเทศพบมากที่สุดในเรื่องต่างประเทศ ทั้งนี้เป็นการแสดงความคิดเห็นต่อการบริหารประเทศของฝ่ายปกครอง โดยเฉพาะฝ่ายรัฐบาล ซึ่งเป็นศูนย์รวมอำนาจในการตัดสินใจ

ลักษณะความคิดเห็นของสาธารณชน พบว่ามีทิศทางเป็น ลบมากที่สุด โดยพบมากที่สุด ในเหตุการณ์ประเภทสังคม ในเรื่อง ทุจริตคอร์รัปชัน ศิลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา และคุณภาพชีวิต/สุขภาพ ตามลำดับ รองลงมาเป็นเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบมากในเรื่องรัฐบาล และนักการเมือง/ตัวบุคคล ตามลำดับ เหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจพบมากในเรื่อง การเงิน ทั้งนี้เป็นการแสดงความคิดเห็นต่อความบกพร่องในการแก้ไขปัญหาต่างๆของฝ่ายปกครอง โดยเฉพาอย่างยิ่ง ฝ่ายรัฐบาล

9. ลักษณะเนื้อหาและทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการ “คุยกัน
หลังข่าว” 100.50 MHz

ตารางที่ 4.65 แสดงสัดส่วนความคิดเห็นของสาธารณชนที่นำเสนอในรายการ
คุยกันหลังข่าว 100.50 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	20 (20.0)	7 (18.4)	8 (19.5)	5 (23.8)
สังคม	18 (18.0)	15 (39.5)	2 (4.9)	1 (4.8)
การเมือง	52 (52.0)	14 (39.5)	25 (61.0)	13 (61.9)
ต่างประเทศ	10 (10.0)	2 (5.3)	6 (14.6)	2 (9.5)
รวม	100 (100.0)	38 (38.0)	41 (41.0)	21 (21.0)

จากตารางพบว่า ในรายการคุยกันหลังข่าว มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนใน
เหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เศรษฐกิจ สังคมและต่างประเทศ ตาม
ลำดับ

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนพบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบ
มากสุดในเหตุการณ์ประเภทการเมือง รองลงมาได้แก่เศรษฐกิจและสังคม ตามลำดับ

อย่างไรก็ตามพบว่า เหตุการณ์ประเภทสังคม มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชน
ในทิศทางเป็นบวกมากที่สุด

ตารางที่ 4.66 แสดงรายละเอียดเนื้อหาความคิดเห็นด้านต่างๆ ของสาธารณชนที่นำเสนอในรายการ
คุยกันหลังข่าว 100.50 MHz ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม - 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	การเงิน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การค้า	9 (45.0)	3 (42.9)	4 (50.0)	2 (40.0)
	การลงทุน	6 (30.0)	3 (42.9)	2 (25.0)	1 (20.0)
	ระหว่างประเทศ	1 (5.0)	0 (0.0)	1 (12.5)	0 (0.0)
	หุ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	2 (10.0)	1 (14.3)	0 (0.0)	1 (20.0)
	ปากท้อง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การเกษตร / แรงงาน	2 (10.0)	0 (0.0)	1 (12.5)	1 (20.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		20 (100.0)	7 (35.0)	8 (40.0)	5 (25.0)
สังคม	การศึกษา	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ประวัติศาสตร์	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม / ศาสนา	7 (38.9)	7 (46.7)	0 (0.0)	0 (0.0)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	1 (5.6)	1 (6.7)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	10 (55.6)	7 (46.7)	2 (100.0)	1 (100.0)
	ทุจริตคอร์รัปชัน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การบริการจากรัฐ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		18 (100.0)	15 (83.3)	2 (11.1)	1 (5.6)
การเมือง	กฎหมาย	22 (42.3)	2 (14.3)	15 (60.0)	5 (38.5)
	รัฐบาล	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ฝ่ายค้าน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นิติบัญญัติ	20 (38.5)	11 (78.6)	7 (28.0)	2 (15.4)
	ตุลาการ/ กระบวนการยุติธรรม	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ท้องถิ่น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	10 (19.2)	1 (7.1)	3 (12.0)	6 (42.6)
	พรรคการเมือง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		52 (100.0)	14 (26.9)	25 (48.1)	13 (25.0)

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	10 (100.0)	2 (100.0)	6 (100.0)	2 (100.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		10 (100.0)	2 (20.0)	6 (60.0)	2 (20.0)

จากตารางพบว่า มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ เป็นเรื่องการคลังมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เรื่องการลงทุน

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเรื่องการคลัง ส่วนเรื่องการลงทุนพบว่ามีทิศทางเป็นบวกมากที่สุด

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า เป็นเรื่องความรุนแรง/ความปลอดภัยมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่อง ศิลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า มีทิศทางเป็นบวกมากที่สุด โดยพบในเรื่อง ศิลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา และเรื่องความรุนแรง/ความปลอดภัยอย่างละเท่าๆ กัน

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า เป็นเรื่องกฎหมายมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เรื่องนิติบัญญัติ

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเรื่องกฎหมาย ส่วนเรื่องนิติบัญญัติ พบว่า มีทิศทางเป็นบวกมากที่สุด

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ พบว่าเป็นเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศมากที่สุด

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ พบว่ามีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศมากที่สุด

สรุปได้ว่าการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการคุยกันหลังข่าวเป็นเหตุการณ์ประเภท การเมืองมากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเรื่องกฎหมายและนิติบัญญัติ รองลงมาเป็นเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบมากในเรื่องการคลังและการลงทุนตามลำดับ เหตุการณ์ประเภทสังคมพบมากที่สุดในเรื่องความรุนแรง/ความปลอดภัย และศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา ตามลำดับ และเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศพบเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศมากที่สุด ทั้งนี้เป็นการแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสาธารณชนอย่างกว้างขวาง เช่นเรื่องกฎหมาย เป็นต้น

ลักษณะทิศทางความคิดเห็น พบว่ามีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเหตุการณ์ประเภทการเมือง เรื่องกฎหมายและนิติบัญญัติ รองลงมาเป็นเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ ในเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ และเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ ในเรื่องการค้า ทั้งนี้เป็นการแสดงเนื่องจากเป็นการแสดงความคิดเห็นต่อความบกพร่องของข้อกฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ รวมถึงเรื่องที่กำลังอยู่ในวาระความสนใจของสาธารณชน

ตารางที่ 4.67 แสดงจำนวนและร้อยละเนื้อหาการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการวิทยุ
ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

รายการ	เศรษฐกิจ	สังคม	การเมือง	ต่างประเทศ	รวม
บันทึกสถานการณ์	3	47	45	2	97
(แถว : ร้อยละ)	(3.1)	(48.5)	(46.4)	(2.1)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(1.3)	(11.3)	(4.8)	(2.1)	(5.8)
ข้อเท็จจริงวันนี้	24	63	101	9	197
(แถว : ร้อยละ)	(12.2)	(32.0)	(51.3)	(4.6)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(10.1)	(15.1)	(10.9)	(9.3)	(11.7)
เปิดฟ้ากว้างๆ	19	65	20	12	116
(แถว : ร้อยละ)	(16.4)	(56.0)	(17.2)	(10.3)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(8.0)	(15.6)	(2.2)	(12.4)	(6.8)
จับชีพจรข่าว	22	16	61	0	99
(แถว : ร้อยละ)	(22.2)	(16.7)	(61.6)	(0.0)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(9.2)	(3.8)	(6.6)	(0.0)	(5.8)
เปิดประเด็น	43	86	287	17	433
(แถว : ร้อยละ)	(9.9)	(19.9)	(66.3)	(3.9)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(18.1)	(20.6)	(30.9)	(17.5)	(25.7)
คิดตามข่าว	43	20	64	8	135
(แถว : ร้อยละ)	(31.9)	(14.8)	(47.4)	(5.9)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(18.1)	(4.8)	(6.9)	(8.2)	(8.0)
แกะรอยข่าว	46	55	237	36	374
(แถว : ร้อยละ)	(12.3)	(14.7)	(63.4)	(9.6)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(19.3)	(13.2)	(25.5)	(37.1)	(22.2)
ร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่ง	18	47	63	3	131
(แถว : ร้อยละ)	(13.7)	(35.9)	(48.1)	(2.3)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(7.6)	(11.3)	(6.8)	(3.1)	(7.8)
คุยกันหลังข่าว	20	18	52	10	100
(แถว : ร้อยละ)	(20.0)	(18.0)	(52.0)	(10.0)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(8.4)	(4.3)	(5.6)	(10.3)	(5.9)

รายการ	เศรษฐกิจ	สังคม	การเมือง	ต่างประเทศ	รวม
รวม	238	417	930	97	1868
(แถว : ร้อยละ)	(14.1)	(24.8)	(55.8)	(5.8)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)

จากตารางพบว่า รายการรายการเปิดประเด็นมีจำนวนความคิดเห็นของสาธารณชนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ รายการเกาะรอยขาว และรายการข้อเท็จจริงวันนี้ ตามลำดับ

โดยรายการวิทยุทั้ง 9 รายการ มีการนำเสนอความคิดเห็นของสาธารณชนประเภทการเมือง มากที่สุด รองลงมาได้แก่ สังคม เศรษฐกิจ และต่างประเทศน้อยที่สุด

ทั้งนี้รายการเปิดประเด็น เป็นรายการที่นำเสนอความคิดเห็นสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด รองลงมาได้แก่ รายการเกาะรอยขาว และรายการข้อเท็จจริงวันนี้

รายการที่นำเสนอความคิดเห็นสาธารณชน ในเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด ได้แก่ รายการเปิดประเด็น รองลงมาได้แก่ รายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย และรายการข้อเท็จจริงวันนี้ ตามลำดับ

รายการที่นำเสนอความคิดเห็นสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจมากที่สุด ได้แก่ รายการเกาะรอยขาว รองลงมาได้แก่ รายการเปิดประเด็น และคิดตามข่าว ตามลำดับ

รายการที่นำเสนอความคิดเห็นสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศมากที่สุด ได้แก่ รายการเกาะรอยขาว รองลงมาได้แก่ รายการเปิดประเด็น และรายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย

จากตารางยังพบอีกว่า ทุกรายการยกเว้นรายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย มีการนำเสนอความคิดเห็นสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุดในการรายการ นอกจากนี้ ทุกรายการยังมีการนำเสนอความคิดเห็นในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศน้อยที่สุดในการรายการ

ตารางที่ 4.68 แสดงจำนวนและร้อยละของทิศทางการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชน
ในรายการวิทยุ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

รายการ	บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ	รวม
บันทึกสถานการณ์	41	53	3	97
(แถว : ร้อยละ)	(42.3)	(54.6)	(3.1)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(8.5)	(5.8)	(1.0)	(5.8)
ข้อเท็จจริงวันนี้	6	175	16	197
(แถว : ร้อยละ)	(3.0)	(88.8)	(8.1)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(1.2)	(19.3)	(5.5)	(11.7)
เปิดฟ้ากว้างฯ	22	72	22	116
(แถว : ร้อยละ)	(19.0)	(62.0)	(19.0)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(4.6)	(7.9)	(7.5)	(6.9)
จับชีพจรข่าว	31	57	11	99
(แถว : ร้อยละ)	(31.3)	(57.6)	(11.1)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(6.4)	(6.3)	(3.8)	(5.9)
เปิดประเด็น	145	223	65	433
(แถว : ร้อยละ)	(33.5)	(51.5)	(15.0)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(30.0)	(24.6)	(22.3)	(25.7)
คิดตามข่าว	61	53	21	135
(แถว : ร้อยละ)	(45.2)	(39.3)	(15.6)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(12.6)	(5.8)	(7.2)	(8.0)
แกะรอยข่าว	115	146	113	374
(แถว : ร้อยละ)	(30.7)	(39.0)	(30.2)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(23.8)	(16.1)	(38.7)	(22.2)
ร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่ง	24	87	20	131
(แถว : ร้อยละ)	(18.3)	(66.4)	(15.3)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(5.0)	(9.6)	(6.8)	(7.8)
คุยกันหลังข่าว	38	41	21	100
(แถว : ร้อยละ)	(38.0)	(41.0)	(21.0)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(7.9)	(4.5)	(7.2)	(5.0)

รายการ	บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ	รวม
รวม	483	907	292	1682
(แถว : ร้อยละ)	(28.7)	(53.9)	(17.7)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)

จากตารางพบว่า รายการที่มีทิศทางการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนเป็นบวกมากที่สุด ได้แก่ รายการเปิดประเด็น รองลงมาได้แก่ รายการแกะรอยข่าวและรายการคิดตามข่าวตามลำดับ

รายการที่มีทิศทางการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนเป็นลบมากที่สุด ได้แก่ รายการเปิดประเด็น รองลงมาได้แก่ รายการข้อเท็จจริงวันนี้และรายการแกะรอยข่าว ตามลำดับ

รายการที่มีทิศทางการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชน เป็นไม่บวก/ลบ มากที่สุด ได้แก่ รายการแกะรอยข่าว รองลงมาได้แก่ รายการเปิดประเด็น และรายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทยตามลำดับ

ทั้งนี้หากพิจารณาสัดส่วนทิศทางการนำเสนอความคิดเห็นของสาธารณชนในแต่ละรายการ พบว่า รายการคิดตามข่าว มีสัดส่วนทิศทางการแสดงความคิดเห็นเป็นบวกในรายการมากที่สุด รองลงมาได้แก่รายการบันทึกสถานการณ์ และรายการคุยกันหลังข่าว ตามลำดับ

ส่วนรายการที่มีสัดส่วนการนำเสนอความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการ เป็นลบมากที่สุด ได้แก่ รายการข้อเท็จจริงวันนี้ รองลงมาได้แก่ รายการร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่ง และรายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย ตามลำดับ

รายการที่มีสัดส่วนการนำเสนอความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการ เป็นไม่บวก/ลบมากที่สุด ได้แก่ รายการแกะรอยข่าว รองลงมาได้แก่ รายการคุยกันหลังข่าวและรายการเปิดฟ้ากว้างกับการบินไทย ตามลำดับ

จากการศึกษาลักษณะเนื้อหาและทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชนในสื่อประเภท
 รายการวิทยุ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการแสดงความคิดเห็นในเหตุการณ์ประเภทการเมืองมากที่สุด
 โดยส่วนใหญ่เป็นเรื่องรัฐบาล และนักการเมือง/ตัวบุคคล เนื่องจากการแสดงความคิดเห็นต่อ
 ปัญหาต่างๆ มักเกี่ยวโยงไปยังการแก้ไขปัญหาของฝ่ายบริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะฝ่ายรัฐ
 บาล ในฐานะองค์ที่เป็นศูนย์รวมอำนาจและการตัดสินใจในระดับนโยบายในการแก้ไขปัญหาต่าง
 รวมทั้งทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชนที่ปรากฏเป็น ลบมากที่สุด เนื่องจากการแสดง
 ความคิดเห็นต่อปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น มักเป็นไปในลักษณะวิพากษ์ วิจารณ์ การทำงานของฝ่าย
 ปกครอง โดยเฉพาะรัฐบาลในเชิงลบ นั่นเอง การแสดงความคิดเห็นในสื่อประเภทรายการวิทยุที่
 ไม่มีขั้นตอนการคัดเลือกความคิดเห็นของสาธารณชนที่เข้มงวดจึงทำให้พบว่า ประเภทเหตุการณ์
 และทิศทางของการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในสื่อมวลชนประเภทรายการวิทยุ จึงไม่สอดคล้อง
 กับการรายงานเหตุการณ์ของสื่อวิทยุก่อนหน้านี้ที่เป็นเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ รวมทั้ง
 มีทิศทางไม่เป็นบวก/ลบ มากที่สุด ซึ่งความคิดเห็นของสาธารณชนกลับพบว่าเป็นเหตุการณ์
 ประเภทการเมือง มากที่สุด รวมทั้งมีทิศทางเป็นลบ มากที่สุด

4.3.2.3 ลักษณะเนื้อหาและทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชน ในสื่อหนังสือพิมพ์

1. ลักษณะเนื้อหาและทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชนในคอลัมน์ "สารพัน ปัญหา" หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ตารางที่ 4.69 แสดงสัดส่วนความคิดเห็นของสาธารณชนที่นำเสนอในคอลัมน์สารพันปัญหา
หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	9 (9.0)	0 (0.0)	7 (8.4)	2 (12.5)
สังคม	72 (72.0)	0 (0.0)	62 (74.7)	10 (62.5)
การเมือง	16 (16.0)	1 (100.0)	11 (13.3)	4 (25.0)
ต่างประเทศ	3 (3.0)	0 (0.0)	3 (3.6)	0 (0.0)
รวม	100 (100.0)	1 (1.0)	83 (83.0)	16 (16.0)

จากตารางพบว่า คอลัมน์สารพันปัญหา มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนใน
เหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การเมือง เศรษฐกิจ และต่างประเทศ ตาม
ลำดับ

ลักษณะความคิดเห็นของสาธารณชน พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบมากที่สุด
ในเหตุการณ์ประเภทสังคม

นอกจากนี้ยังพบว่า ไม่มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในทิศทางเป็นบวก ใน
เหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ สังคมและต่างประเทศ และทุกเหตุการณ์มีการแสดงความคิดเห็นใน
ทิศทางเป็นลบมากที่สุดทั้งสิ้น

ตารางที่ 4.70 แสดงรายละเอียดเนื้อหาความคิดเห็นด้านต่างๆ ของสาธารณชนที่นำเสนอในคอลัมน์
สารพันปัญหา หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	การเงิน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การคลัง	2 (22.2)	0 (0.0)	1 (14.3)	1 (50.0)
	การลงทุน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ระหว่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	หุ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	1 (11.1)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (50.0)
	ปากท้อง	2 (22.2)	0 (0.0)	2 (28.6)	0 (0.0)
	การเกษตร / แรงงาน	4 (44.4)	0 (0.0)	4 (57.1)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		9 (100.0)	0 (0.0)	7 (77.8)	2 (22.2)
สังคม	การศึกษา	4 (5.6)	0 (0.0)	2 (3.2)	2 (20.0)
	ประวัติศาสตร์	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	12 (16.7)	0 (0.0)	11 (17.7)	1 (10.0)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม / ศาสนา	4 (5.6)	0 (0.0)	4 (6.5)	0 (0.0)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	4 (5.6)	0 (0.0)	4 (6.5)	0 (0.0)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	19 (26.4)	0 (0.0)	18 (29)	1 (10.0)
	ทุจริตคอรัปชั่น	9 (12.5)	0 (0.0)	9 (14.5)	0 (0.0)
	การบริการจากรัฐ	16 (22.2)	0 (0.0)	13 (21.0)	3 (30.0)
	อื่นๆ	4 (5.6)	0 (0.0)	1 (1.6)	3 (30.0)
รวม		72 (100.0)	0 (0.0)	62 (86.1)	10 (13.9)
การเมือง	กฎหมาย	3 (18.8)	0 (0.0)	2 (18.2)	1 (25.0)
	รัฐบาล	3 (18.8)	0 (0.0)	2 (18.2)	1 (25.0)
	ฝ่ายค้าน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นิติบัญญัติ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ตุลาการ/ กระบวนการยุติธรรม	3 (18.8)	1 (100.0)	2 (18.2)	0 (0.0)
	ท้องถิ่น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	6 (37.5)	0 (0.0)	4 (36.4)	0 (0.0)
	พรรคการเมือง	1 (6.3)	0 (0.0)	1 (9.1)	2 (50.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		16 (100.0)	1 (1.6)	11 (68.8)	4 (25.0)

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	3 (100.0)	0 (0.0)	3 (100.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		3 (100.0)	0 (0.0)	3 (100.0)	0 (0.0)

จากตารางพบว่า มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ เป็นเรื่องการเกษตร/แรงงาน มากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องการคลังและปากท้องอย่างละเท่าๆ กัน

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเหตุการณ์เรื่องการเกษตร/แรงงาน รองลงมาเป็นเรื่องปากท้อง

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า เป็นเรื่องความรุนแรง/ความปลอดภัยมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องการบริการจากรัฐ และชุมชน/สิ่งแวดล้อม ตามลำดับ

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเรื่องความรุนแรง/ความปลอดภัย มากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องการบริการจากรัฐ และชุมชน/สิ่งแวดล้อม ตามลำดับ

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า เป็นเรื่องนักการเมือง/ตัวบุคคล มากที่สุด รองลงมา เป็นเรื่องกฎหมาย รัฐบาลและตุลาการ/กระบวนการยุติธรรมอย่างละเท่าๆ กัน

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเรื่องนักการเมือง/ตัวบุคคลมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องกฎหมาย รัฐบาลและตุลาการ/กระบวนการยุติธรรม อย่างละเท่าๆ กัน

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ พบว่าเป็นเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศมากที่สุด

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ พบว่ามีทิศทางเป็นลบทั้งหมด ในเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ

สรุปได้ว่าความคิดเห็นของสาธารณชนในคอลัมน์สารพันปัญหา เป็นเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด โดยพบมากในเรื่อง ความรุนแรง/ความปลอดภัย และเรื่องการบริหารจากรัฐ ตามลำดับ รองลงมาเป็นเรื่องการเมือง พบมากที่สุดในเรื่องนักการเมือง/ตัวบุคคล และเศรษฐกิจ พบมากในเรื่องการเกษตร/แรงงาน ส่วนต่างประเทศพบมากที่สุดในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการแสดงความคิดเห็นในลักษณะการร้องเรียน ร้องทุกข์เป็นหลักในคอลัมน์

ลักษณะความคิดเห็นของสาธารณชน พบว่ามีทิศทางเป็นลบ มากที่สุด โดยพบมากที่สุด ในเหตุการณ์ประเภทสังคม ในเรื่องความรุนแรง/ความปลอดภัย และการบริหารจากรัฐตามลำดับ รองลงมาเป็นการเมือง ในเรื่องนักการเมือง/ตัวบุคคล ส่วนเรื่องเศรษฐกิจพบในเรื่องเกษตร/แรงงาน มากที่สุด รวมทั้งต่างประเทศพบในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากเจตนาของสาธารณชนที่เข้ามายังเจ้าของคอลัมน์มีลักษณะร้องเรียนร้องทุกข์ ซึ่งต้องการการแก้ไขปัญหา ความบกพร่องต่างจากฝ่ายปกครองเป็นสำคัญ นั่นเอง

2. ลักษณะเนื้อหาและทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชนในคอลัมน์"สกัดกรณีว่ายทวนน้ำ" หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

ตารางที่ 4.71 แสดงสัดส่วนความคิดเห็นของสาธารณชนที่นำเสนอในคอลัมน์สกัดกรณีว่ายทวนน้ำ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	12 (9.3)	1 (9.1)	11 (11.2)	0 (0.0)
สังคม	69 (53.5)	6 (54.5)	46 (46.9)	17 (85.0)
การเมือง	45 (34.9)	4 (36.4)	38 (38.8)	3 (15.0)
ต่างประเทศ	3 (2.3)	0 (0.0)	3 (3.1)	0 (0.0)
รวม	129 (100.0)	11 (8.5)	98 (76.0)	20 (15.5)

จากตารางพบว่า คอลัมน์สกัดกรณีว่ายทวนน้ำ มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด รองลงมาเป็น การเมือง เศรษฐกิจและต่างประเทศ ตามลำดับ

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชน พบว่ามีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบมากที่สุดเหตุการณ์ประเภทสังคม รองลงมาเป็นการเมือง

ทั้งนี้พบว่า คอลัมน์สกัดกรณีว่ายทวนน้ำ มีลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชน ในทิศทางที่เป็นลบมากที่สุดในทุกเหตุการณ์

ตารางที่ 4.72 แสดงรายละเอียดเนื้อหาความคิดเห็นด้านต่าง ๆ ของสาธารณชนที่นำเสนอในคอลัมน์
 สันตติกรรมไว้วางพวงน้ำ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	การเงิน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การค้า	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การลงทุน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ระหว่างประเทศ	3 (25.0)	0 (0.0)	3 (27.3)	0 (0.0)
	หุ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	3 (25.0)	0 (0.0)	3 (27.3)	0 (0.0)
	ปากท้อง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การเกษตร / แรงงาน	6 (50.0)	1 (10.0)	5 (45.4)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		12 (100.0)	1 (8.3)	11 (91.7)	0 (0.0)
สังคม	การศึกษา	1 (1.4)	0 (0.0)	1 (2.2)	0 (0.0)
	ประวัติศาสตร์	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	3 (4.3)	1 (16.7)	1 (2.2)	1 (5.9)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา	15 (23.2)	1 (16.7)	11 (23.9)	4 (23.5)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	3 (4.3)	2 (33.3)	1 (2.2)	0 (0.0)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	9 (13.0)	0 (0.0)	9 (19.6)	0 (0.0)
	ทุจริตคอร์รัปชัน	7 (10.1)	0 (0.0)	7 (15.2)	0 (0.0)
	การบริการจากรัฐ	7 (10.1)	0 (0.0)	7 (15.2)	0 (0.0)
	อื่นๆ	23 (33.3)	2 (33.3)	9 (19.6)	12 (70.6)
รวม		69 (100.0)	6 (8.7)	46 (66.7)	17 (24.6)
การเมือง	กฎหมาย	4 (9.1)	0 (0.0)	2 (5.4)	2 (66.7)
	รัฐบาล	14 (31.8)	0 (0.0)	14 (37.8)	0 (0.0)
	ฝ่ายค้าน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นิติบัญญัติ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ตุลาการ/ กระบวนการยุติธรรม	1 (2.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (33.3)
	ท้องถิ่น	2 (9.1)	0 (0.0)	2 (5.4)	0 (0.0)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	18 (40.9)	4 (100.0)	14 (37.8)	0 (0.0)
	พรรคการเมือง	5 (11.4)	0 (0.0)	5 (13.5)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		44 (100.0)	4 (9.1)	37 (84.1)	3 (6.8)

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	3 (100.0)	0 (0.0)	3 (100.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		3 (100.0)	0 (0.0)	3 (100.0)	0 (0.0)

จากตารางพบว่า มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ เป็นเรื่องการเกษตร/แรงงาน มากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องระหว่างประเทศ และเรื่องรัฐวิสาหกิจ ตามลำดับ

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเรื่องการเกษตร/แรงงาน มากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องระหว่างประเทศและเรื่องรัฐวิสาหกิจ ตามลำดับ

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า เป็นเรื่องอื่นๆ มากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเรื่องศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา มากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องความรุนแรง/ความปลอดภัยและเรื่องอื่นๆ ตามลำดับ

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า เป็นเรื่องนักการเมือง/ตัวบุคคล มากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องรัฐบาล

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเรื่องนักการเมือง/ตัวบุคคล และรัฐบาลอย่างละเท่าๆ กัน

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ พบว่าเป็นเรื่อง ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศมากที่สุด

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ พบว่ามีทิศทางเป็นลบ โดยพบในเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศทั้งสิ้น

สรุปได้ว่าความคิดเห็นของสาธารณชนในคอลัมน์สันทัศน์ว่าด้วยทวนน้ำ เป็นเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด โดยพบมากในเรื่องอื่นๆ ศิลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา และความรุนแรง/ความปลอดภัยตามลำดับ ส่วนเหตุการณ์ประเภทการเมืองพบว่าเป็นลบมากที่สุดในเรื่องนักการเมือง/ตัวบุคคล และรัฐบาลตามลำดับ เหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบในเรื่องการเกษตร/แรงงาน มากที่สุด และต่างประเทศพบในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมากที่สุด ทั้งนี้ลักษณะจดหมายเป็นทั้งเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ รวมทั้งการแสดงความคิดเห็นต่อนโยบายการบริหารประเทศของฝ่ายบริหาร จึงปรากฏเนื้อหาเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นจำนวนมาก

ลักษณะความคิดเห็นของสาธารณชน พบว่ามีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเหตุการณ์ประเภทสังคม เรื่องศิลปะ/วัฒนธรรม/ศาสนา และความรุนแรง/ความปลอดภัยตามลำดับ รองลงมาได้แก่เหตุการณ์ประเภทการเมืองโดยพบมากที่สุดในเรื่อง นักการเมือง/ตัวบุคคล และรัฐบาลอย่างละเท่าๆกัน เหตุการณ์เศรษฐกิจ พบในเรื่อง การเกษตร/แรงงาน และต่างประเทศพบว่าเป็นลบมากที่สุดในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ทั้งนี้เป็นจดหมายประเภทเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น รวมถึงการวิพากษ์วิจารณ์ความบกพร่องในการบริหารประเทศของฝ่ายปกครอง โดยเฉพาะรัฐบาล เป็นสำคัญ

3. ลักษณะเนื้อหาและทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชนในคอลัมน์ “ร้องทุกข์” หนังสือพิมพ์สยามรัฐ

ตารางที่ 4.73 แสดงสัดส่วนความคิดเห็นของสาธารณชนที่นำเสนอในคอลัมน์ร้องทุกข์
หนังสือพิมพ์สยามรัฐ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	6 (10.3)	1 (33.3)	5 (10.4)	0 (0.0)
สังคม	42 (72.4)	2 (66.7)	34 (70.8)	6 (85.7)
การเมือง	9 (15.5)	0 (0.0)	8 (16.7)	1 (14.3)
ต่างประเทศ	1 (17.0)	0 (0.0)	1 (2.1)	0 (0.0)
รวม	58 (100.0)	3 (5.2)	48 (82.8)	7 (12.1)

จากตารางพบว่าในคอลัมน์ร้องทุกข์ มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด รองลงมาเป็นการเมือง เศรษฐกิจ และต่างประเทศ ตามลำดับ

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชน พบว่ามีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องการเมือง

ทั้งนี้พบว่าในเหตุการณ์ประเภทการเมือง และต่างประเทศ ไม่พบทิศทางความคิดเห็นที่เป็นบวกแต่อย่างใด

ตารางที่ 4.74 แสดงรายละเอียดเนื้อหาความคิดเห็นด้านต่างๆ ของสาธารณชนที่นำเสนอในคอลัมน์
 ร้องทุกข์ หนังสือพิมพ์สยามรัฐ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	การเงิน	2 (33.3)	1 (100.0)	1 (20.0)	0 (0.0)
	การคลัง	1 (16.7)	0 (0.0)	1 (20.0)	0 (0.0)
	การลงทุน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ระหว่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	หุ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	2 (33.3)	0 (0.0)	2 (40.0)	0 (0.0)
	ปากท้อง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การเกษตร / แรงงาน	1 (16.7)	0 (0.0)	1 (20.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		6 (100.0)	1 (16.7)	5 (83.3)	0 (0.0)
สังคม	การศึกษา	3 (7.1)	0 (0.0)	3 (8.8)	0 (0.0)
	ประวัติศาสตร์	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	3 (7.1)	1 (50.0)	1 (2.9)	1 (16.7)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา	5 (11.9)	0 (0.0)	5 (14.7)	0 (0.0)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	2 (4.8)	0 (0.0)	2 (5.9)	0 (0.0)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	5 (11.9)	0 (0.0)	5 (14.7)	0 (0.0)
	ทุจริตคอร์รัปชัน	7 (16.7)	0 (0.0)	5 (14.7)	2 (33.3)
	การบริการจากรัฐ	9 (21.4)	0 (0.0)	7 (20.6)	2 (33.3)
	อื่นๆ	8 (19.0)	1 (50.0)	6 (17.6)	1 (16.7)
รวม		42 (100.0)	2 (4.8)	34 (81.0)	6 (14.2)
การเมือง	กฎหมาย	1 (11.1)	0 (0.0)	1 (12.5)	0 (0.0)
	รัฐบาล	4 (44.4)	0 (0.0)	4 (50.0)	0 (0.0)
	ฝ่ายค้าน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นิติบัญญัติ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ตุลาการ/ กระบวนการยุติธรรม	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ท้องถิ่น	2 (22.2)	0 (0.0)	1 (12.5)	1 (100.0)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	2 (22.2)	0 (0.0)	2 (25.0)	0 (0.0)
	พรรคการเมือง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		9 (100.0)	0 (0.0)	8 (88.9)	1 (11.0)

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	1 (100.0)	0 (0.0)	1 (100.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		1 (100.0)	0 (0.0)	1 (100.0)	0 (0.0)

จากตารางพบว่า มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ เป็นเรื่องการเงินและรัฐวิสาหกิจมากที่สุด

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเรื่องรัฐวิสาหกิจมากที่สุด

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า เป็นเรื่องการบริการจากรัฐมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องอื่นๆ และทุจริตคอร์รัปชัน ตามลำดับ

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเรื่องการบริการจากรัฐมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องอื่นๆ และศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา เรื่องความรุนแรง/ความปลอดภัย เรื่องทุจริตคอร์รัปชันอย่างละเท่าๆ กัน

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า เป็นเรื่องรัฐบาลมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องท้องถิ่นและนักการเมือง/ตัวบุคคลอย่างละเท่าๆ กัน

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเรื่องรัฐบาลมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องนักการเมืองตัวบุคคล ทั้งนี้ไม่พบว่ามีทิศทางการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนเป็นบวกในเหตุการณ์ประเภทการเมืองแต่อย่างใด

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ พบว่าเป็นเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศมากที่สุด

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ พบว่ามีทิศทางเป็นลบ ในเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศทั้งสิ้น

สรุปได้ว่าการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในคอลัมน์ร้องทุกข์ เป็นเหตุการณ์ประเภทสังคม มากที่สุด โดยพบมากในเรื่องการบริการจากรัฐ เรื่องอื่นๆ และทุจริตคอร์รัปชันตามลำดับ รองลงมาเป็นเหตุการณ์ประเภทการเมือง ในเรื่องรัฐบาล เศรษฐกิจในเรื่องรัฐวิสาหกิจและการเงิน ต่างประเทศในเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ ซึ่งความคิดเห็นจากจดหมายส่วนใหญ่เป็นเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ ในปัญหาต่างๆ ที่ได้รับความเดือดร้อน เป็นหลัก

ลักษณะความคิดเห็นพบว่ามีทิศทางเป็นลบ มากที่สุด พบในเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุดในเรื่องการบริการจากรัฐ เรื่องอื่นๆ ทุจริตคอร์รัปชัน ความรุนแรง/ความปลอดภัย และเรื่องศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา ตามลำดับ รองลงมาเป็นเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบในเรื่องรัฐบาล และนักการเมือง/ตัวบุคคล ตามลำดับ ส่วนเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบในเรื่องรัฐวิสาหกิจ และต่างประเทศพบในเรื่อง ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ ทั้งนี้ลักษณะทิศทางดังกล่าวมาจากจดหมายประเภทร้องเรียนร้องทุกข์ ให้ฝ่ายปกครองที่เพิกเฉยต่อปัญหาให้เข้ามาช่วยแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนต่างๆ เป็นสำคัญ

4. ลักษณะเนื้อหาและทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชนในคอลัมน์“เปิด ของวันอาทิตย์” หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

ตารางที่ 4.75 แสดงสัดส่วนความคิดเห็นของสาธารณชนที่นำเสนอในคอลัมน์เปิดของวันอาทิตย์
หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	4 (20.0)	0 (0.0)	3 (17.6)	1 (33.3)
สังคม	7 (35.0)	0 (0.0)	7 (41.2)	0 (0.0)
การเมือง	7 (35.0)	0 (0.0)	6 (35.3)	1 (33.3)
ต่างประเทศ	2 (20.0)	0 (0.0)	1 (5.9)	1 (33.3)
รวม	20 (100.0)	0 (0.0)	17 (85.0)	3 (15.0)

จากตารางพบว่าในคอลัมน์เปิดของวันอาทิตย์ มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชน
ในเหตุการณ์ประเภทสังคมและการเมือง มากที่สุดอย่างละเท่าๆ กัน

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชน พบว่ามีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดย
พบในเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด รองลงมา เป็นเรื่องการเมือง

ทั้งนี้ ไม่พบทิศทางแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนที่เป็นบวก ในคอลัมน์เปิดของ
วันอาทิตย์แต่อย่างใด

ตารางที่ 4.76 แสดงรายละเอียดเนื้อหาความคิดเห็นด้านต่างๆ ของสาธารณชนที่นำเสนอในคอลัมน์
เปิดช่องวันอาทิตย์ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	การเงิน	1 (25.0)	0 (0.0)	1 (33.3)	0 (0.0)
	การคลัง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การลงทุน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ระหว่างประเทศ	1 (25.0)	0 (0.0)	1 (33.3)	0 (0.0)
	หุ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	1 (25.0)	0 (0.0)	1 (33.3)	0 (0.0)
	ปากท้อง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การเกษตร / แรงงาน	1 (25.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (100.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		๕ (100.0)	๐ (0.0)	๓ (75.0)	1 (25.0)
สังคม	การศึกษา	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ประวัติศาสตร์	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	1 (14.3)	0 (0.0)	1 (14.3)	0 (0.0)
	ศิลปกรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	1 (14.3)	0 (0.0)	1 (14.3)	0 (0.0)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ทุจริตคอรัปชั่น	2 (28.6)	0 (0.0)	2 (28.6)	0 (0.0)
	การบริการจากรัฐ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	3 (42.9)	0 (0.0)	3 (42.9)	0 (0.0)
รวม		7 (100.0)	๐ (0.0)	7 (100.0)	๐ (0.0)
การเมือง	กฎหมาย	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐบาล	2 (48.6)	0 (0.0)	1 (16.7)	1 (100.0)
	ฝ่ายค้าน	1 (14.3)	0 (0.0)	1 (16.7)	0 (0.0)
	นิติบัญญัติ	1 (14.3)	0 (0.0)	1 (16.7)	0 (0.0)
	ตุลาการ/ กระบวนการยุติธรรม	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ท้องถิ่น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	1 (14.3)	0 (0.0)	1 (16.7)	0 (0.0)
	พรรคการเมือง	2 (48.6)	0 (0.0)	2 (33.3)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		7 (100.0)	๐ (0.0)	6 (85.7)	1 (14.3)

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	2 (100.0)	0 (0.0)	1 (100.0)	1 (100.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		2 (100.0)	0 (0.0)	1 (50.0)	1 (50.0)

จากตารางพบว่า มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ เป็นเรื่องการเงิน ระหว่างประเทศ รัฐวิสาหกิจ และการเกษตร/แรงงาน มากที่สุดอย่างละเท่าๆ กัน

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเรื่องการเงิน ระหว่างประเทศ และรัฐวิสาหกิจอย่างละเท่าๆ กัน

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า เป็นเรื่องอื่นๆ มากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องทุจริตคอร์รัปชัน

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเรื่องอื่นๆ มากที่สุด รองลงมา เป็นเรื่องทุจริตคอร์รัปชัน

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า เป็นเรื่องรัฐบาลและเรื่องพรรคการเมืองมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่อง ฝ่ายค้าน นิติบัญญัติ และนักการเมือง/ตัวบุคคล ตามลำดับ

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเรื่องพรรคการเมืองมากที่สุด รองลงมา เป็นเรื่อง รัฐบาล ฝ่ายค้าน นิติบัญญัติ อย่างละเท่าๆ กัน

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ พบว่าเป็นเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ พบว่ามีทิศทางเป็นลบ และไม่วกกลับ อย่างละเท่าๆ กัน

สรุปได้ว่าความคิดเห็นของสาธารณชนในคอลัมน์เปิดของวันอาทิตย์ เป็นเหตุการณ์ประเภทสังคมและการเมืองอย่างละเท่าๆกัน โดยสังคมพบในเรื่องอื่นๆ เรื่องทุจริตคอร์รัปชัน ตามลำดับ และการเมืองพบในเรื่องรัฐบาลและพรรคการเมือง เหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบในเรื่องการเงิน ระหว่างประเทศ รัฐวิสาหกิจ การเกษตร/แรงงาน ส่วนต่างประเทศ พบในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ทั้งนี้ความคิดเห็นของสาธารณชนเป็นทั้งเรื่องประเภทร้องเรียนร้องทุกข์ จากปัญหาเดือดร้อนต่างๆ และการแสดงความคิดเห็นในเรื่องนโยบายการบริหารประเทศของฝ่ายปกครอง โดยเฉพาะรัฐบาล

ลักษณะความคิดเห็นพบว่ามีทิศทางเป็น ลบ มากที่สุด โดยพบในเหตุการณ์ประเภทสังคม ในเรื่องอื่นๆ มากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องทุจริตคอร์รัปชัน เหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่าเป็นลบมากที่สุดในเรื่องพรรคการเมือง รัฐบาล ฝ่ายค้าน นิติบัญญัติ และนักการเมือง/ตัวบุคคล ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะของจดหมายที่ส่งมายังเจ้าของคอลัมน์ เป็นทั้งเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ ปัญหาความเดือดร้อนต่างๆ รวมทั้งการวิพากษ์วิจารณ์ความบกพร่องในการแก้ไขปัญหาของฝ่ายบริหาร เป็นหลัก

5. ลักษณะเนื้อหาและทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชนในคอลัมน์ “นายหนูนัยน์ฉีกซอง” หนังสือพิมพ์มติชน

ตารางที่ 4.77 แสดงสัดส่วนความคิดเห็นของสาธารณชนที่นำเสนอในคอลัมน์นายหนูนัยน์ฉีกซอง
หนังสือพิมพ์มติชน ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน	จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
		บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	3 (5.4)	0 (0.0)	3 (6.4)	0 (0.0)
สังคม	43 (76.8)	2 (100.0)	34 (72.3)	7 (100.0)
การเมือง	9 (16.1)	0 (0.0)	9 (16.1)	0 (0.0)
ต่างประเทศ	1 (1.8)	0 (0.0)	1 (2.1)	0 (0.0)
รวม	56 (100.0)	2 (3.6)	47 (83.9)	7 (12.5)

จากตารางพบว่า คอลัมน์นายหนูนัยน์ฉีกซอง มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชน
ในเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องการเมือง ตามลำดับ

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชน พบว่ามีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดย
พบในเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด

นอกจากนี้พบว่า ในทุกเหตุการณ์ที่สาธารณชนแสดงความคิดเห็น มีทิศทางเป็นลบ มาก
กว่าทิศทางอื่นๆ ทั้งสิ้น โดยเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ การเมือง และต่างประเทศ มีการแสดง
ความคิดเห็นในทิศทางเป็นลบเพียงอย่างเดียว

ตารางที่ 4.78 แสดงรายละเอียดเนื้อหาความคิดเห็นด้านต่างๆ ของสาธารณชนที่นำเสนอในคอลัมน์
นายหนุ่ยยันฉิกของ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
เศรษฐกิจ	การเงิน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การค้า	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การลงทุน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ระหว่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	หุ้น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐวิสาหกิจ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ปากท้อง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	การเกษตร / แรงงาน	1 (33.3)	0 (0.0)	1 (33.3)	0 (0.0)
	อื่นๆ	2 (66.7)	0 (0.0)	2 (66.7)	0 (0.0)
รวม		8 (100.0)	0 (0.0)	8 (100.0)	0 (0.0)
สังคม	การศึกษา	3 (7.0)	0 (0.0)	1 (2.9)	2 (28.6)
	ประวัติศาสตร์	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ชุมชน / สิ่งแวดล้อม	2 (4.7)	0 (0.0)	2 (5.9)	0 (0.0)
	ศีลธรรม/วัฒนธรรม/ศาสนา	5 (11.6)	1 (50.0)	4 (11.8)	0 (0.0)
	คุณภาพชีวิต / สุขภาพ	1 (2.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (14.3)
	ความรุนแรง / ความปลอดภัย	7 (16.3)	0 (0.0)	6 (17.6)	1 (14.3)
	ทุจริตคอร์รัปชัน	9 (20.9)	1 (50.0)	8 (23.5)	0 (0.0)
	การบริการจากรัฐ	6 (13.9)	0 (0.0)	5 (14.7)	1 (14.3)
	อื่นๆ	10 (23.3)	0 (0.0)	8 (23.5)	2 (28.6)
รวม		43 (100.0)	2 (4.7)	34 (79.1)	7 (16.3)
การเมือง	กฎหมาย	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	รัฐบาล	4 (44.4)	0 (0.0)	4 (44.4)	0 (0.0)
	ฝ่ายค้าน	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นิติบัญญัติ	1 (11.1)	0 (0.0)	1 (11.1)	0 (0.0)
	ตุลาการ/ กระบวนการยุติธรรม	1 (11.1)	0 (0.0)	1 (11.1)	0 (0.0)
	ท้องถิ่น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	นักการเมือง / ตัวบุคคล	3 (33.3)	0 (0.0)	3 (33.3)	0 (0.0)
	พรรคการเมือง	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		9 (100.0)	0 (0.0)	9 (100.0)	0 (0.0)

ความคิดเห็นของสาธารณชน		จำนวน (ร้อยละ)	ลักษณะความคิดเห็น / จำนวน (ร้อยละ)		
			บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ
ต่าง ประเทศ	ต่างประเทศ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
	ความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศ	1 (100.0)	0 (0.0)	1 (100.0)	0 (0.0)
	อื่นๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม		1 (100.0)	0 (0.0)	1 (100.0)	0 (0.0)

จากตารางพบว่า มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ เป็นเรื่องอื่นๆ มากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่อง การเกษตร/แรงงาน

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทเศรษฐกิจ พบว่า มีทิศทางเป็นลบทั้งสิ้น

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า เป็นเรื่องอื่นๆ มากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องทุจริตคอร์ปชั่น

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคม พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเรื่องอื่นๆ และทุจริตคอร์ปชั่น มากที่สุด

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า เป็นเรื่องรัฐบาลมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องนักการเมือง/ตัวบุคคล

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบว่า มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด โดยพบในเรื่องรัฐบาลมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องนักการเมือง/ตัวบุคคล ทั้งนี้ยังพบว่า ในเหตุการณ์ประเภทการเมือง มีการแสดงความคิดเห็นในทิศทางที่เป็นลบทั้งสิ้น

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ พบว่า เป็นเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศมากที่สุด

ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทต่างประเทศ พบว่า มีทิศทางเป็นลบ ในเรื่องความสัมพันธ์ไทยกับต่างประเทศทั้งสิ้น

สรุปได้ว่าความคิดเห็นของสาธารณชนในคอลัมน์นายหนุ่ยยันฉีกของ มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเหตุการณ์ประเภท สังคมมากที่สุด โดยพบมากที่สุดในเรื่อง อื่นๆ เรื่องทุจริต คอร์รัปชัน และเรื่องความรุนแรง/ความปลอดภัย ตามลำดับ รองลงมาเป็นเหตุการณ์ประเภทการเมือง พบในเรื่องรัฐบาล มากที่สุด สอดคล้องกับเจตนาของสาธารณชนที่ส่งเข้ามายังเจ้าของคอลัมน์ซึ่งเป็นเรื่องประเภทร้องเรียน ร้องทุกข์ ในปัญหาที่ได้รับความเดือดร้อน เป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 4.79 แสดงจำนวนและร้อยละเนื้อหาการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในคอลัมน์
หนังสือพิมพ์ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

รายการ	เศรษฐกิจ	สังคม	การเมือง	ต่างประเทศ	รวม
สารพันปัญหา (แถว : ร้อยละ) (สดมภ์ : ร้อยละ)	9 (9.0) (26.5)	72 (72.0) (30.9)	16 (16.0) (18.6)	3 (3.0) (30.0)	100 (100.0) (27.5)
สันติการณ์ว่ายทวนน้ำ (แถว : ร้อยละ) (สดมภ์ : ร้อยละ)	12 (9.3) (35.3)	69 (53.5) (29.6)	45 (34.9) (52.3)	3 (2.3) (30.0)	129 (100.0) (35.5)
ร้องทุกข์ (แถว : ร้อยละ) (สดมภ์ : ร้อยละ)	6 (10.3) (17.6)	42 (72.4) (18.0)	9 (15.5) (10.5)	1 (1.7) (10.0)	58 (100.0) (16.0)
เปิดซองวันอาทิตย์ (แถว : ร้อยละ) (สดมภ์ : ร้อยละ)	4 (20.0) (11.8)	7 (35.0) (3.0)	7 (35.0) (8.1)	2 (20.0) (20.0)	20 (100.0) (5.5)
นายหนูนัยฉีกซอง (แถว : ร้อยละ) (สดมภ์ : ร้อยละ)	3 (5.4) (8.8)	43 (76.8) (18.5)	9 (16.1) (10.5)	1 (1.8) (10.0)	56 (100.0) (15.4)
รวม (แถว : ร้อยละ) (สดมภ์ : ร้อยละ)	34 (9.4) (100.0)	233 (64.2) (100.0)	86 (23.7) (100.0)	10 (2.8) (100.0)	363 (100.0) (100.0)

จากตารางพบว่า คอลัมน์สันติการณ์ว่ายทวนน้ำ มีจำนวนการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ คอลัมน์สารพันปัญหา และคอลัมน์ร้องทุกข์ตามลำดับ

ทั้งนี้มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมตามลำดับ

โดยทุกคอลัมน์ที่ทำการศึกษาพบว่า มีสัดส่วนการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุดในทุกคอลัมน์ รองลงมาเป็นการเมือง เศรษฐกิจ และต่างประเทศน้อยที่สุดในทุกคอลัมน์

ตารางที่ 4.80 แสดงจำนวนและร้อยละทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชนในคอลัมน์หนังสือพิมพ์ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน 2542

รายการ	บวก	ลบ	ไม่บวก/ลบ	รวม
สารพันปัญหา	1	83	16	100
(แถว : ร้อยละ)	(1.0)	(83.0)	(16.0)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(5.9)	(28.3)	(30.2)	(27.5)
สันตติกรรมนี้ว่ายทวนน้ำ	11	98	20	129
(แถว : ร้อยละ)	(8.5)	(76.0)	(15.5)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(64.7)	(33.4)	(37.7)	(35.5)
ร้องทุกข์	3	48	7	58
(แถว : ร้อยละ)	(5.2)	(82.8)	(12.1)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(17.6)	(16.4)	(13.2)	(16.0)
เปิดซองวันอาทิตย์	0	17	3	20
(แถว : ร้อยละ)	(0.0)	(85.0)	(15.0)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(0.0)	(5.8)	(5.7)	(5.5)
นายหนูนัยนิจิกของ	2	47	7	56
(แถว : ร้อยละ)	(3.6)	(83.9)	(12.5)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(11.8)	(16.0)	(13.2)	(15.4)
รวม	17	293	53	363
(แถว : ร้อยละ)	(4.7)	(80.7)	(14.6)	(100.0)
(สดมภ์ : ร้อยละ)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)

จากตารางพบว่า ลักษณะการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในคอลัมน์หนังสือพิมพ์ มีทิศทางเป็นลบมากที่สุด รองลงมาเป็นไม่บวก/ลบ และบวกน้อยที่สุด

โดยคอลัมน์สันตติกรรมนี้ว่ายทวนน้ำ มีจำนวนทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชนเป็นลบมากที่สุด รองลงมาได้แก่ คอลัมน์สารพันปัญหา และร้องทุกข์ ตามลำดับ

ทั้งนี้พบว่าทุกคอลัมน์ที่ทำการศึกษา มีสัดส่วนการนำเสนอความคิดเห็นของสาธารณชนในทิศทางเป็นลบมากที่สุด รองลงมาเป็นไม่บวก/ลบ และเป็นบวก น้อยที่สุดในทุกคอลัมน์

จากการศึกษาลักษณะเนื้อหาและทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชนในสื่อประเภทคอลัมน์หนังสือพิมพ์พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการแสดงความคิดเห็นในเหตุการณ์ประเภทสังคมมากที่สุด เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นเรื่องประเภทร้องเรียน ร้องทุกข์จากปัญหาต่างๆที่ได้รับความเดือดร้อน และต้องการการแก้ไขปัญหาจากฝ่ายปกครองต่างๆ

ทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชนในคอลัมน์ที่ปรากฏพบว่าเป็น ลบมากที่สุด เนื่องจากการแสดงความคิดเห็นต่อปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น มักเป็นไปในลักษณะวิพากษ์ วิจารณ์ การทำงานแก้ไขปัญหามาต่างๆของฝ่ายปกครองที่เกี่ยวข้องในเชิงลบนั่นเอง

การแสดงความคิดเห็นในสื่อประเภทคอลัมน์หนังสือพิมพ์ไม่มีขั้นตอนการคัดเลือกความคิดเห็นของสาธารณชนที่เข้มงวด เป็นเพียงการตัดตอนถ้อยคำฟุ่มเฟือย เช่นคำขึ้นต้น ลงท้ายจดหมาย เป็นส่วนใหญ่ แต่ยังคงใจความและวัตถุประสงค์หลักของผู้ร้องเรียนหรือแสดงความคิดเห็นไว้ นอกจากนี้การรายงานเหตุการณ์ด้วยการแสดงความคิดเห็น วิพากษ์ วิจารณ์ ของเจ้าของคอลัมน์ จะยึดเนื้อหาของจดหมายของสาธารณชนที่ส่งเข้ามาเป็นหลัก จึงพบว่าประเภทเหตุการณ์ของการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนในสื่อมวลชนประเภทคอลัมน์หนังสือพิมพ์ จึงสอดคล้องไปกับการรายงานเหตุการณ์ของสื่อประเภทคอลัมน์หนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ประเภทสังคม มากที่สุด อย่างไรก็ตามพบว่าทิศทางของการรายงานเหตุการณ์ไม่เป็นบวก/ลบ มากที่สุด แต่ทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชน กลับพบว่ามีทิศทางเป็นลบ มากที่สุด

กล่าวโดยสรุป เนื้อหาความคิดเห็นของสาธารณชนในสื่อมวลชนไทย พบว่า สื่อประเภทรายการโทรทัศน์และรายการวิทยุ มีเนื้อหาความคิดเห็นของสาธารณชนในเรื่องการเมืองมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนที่มีต่อประเด็นต่างๆ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและต่างประเทศ มักเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหามาของฝ่ายปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายบริหารหรือนักการเมือง แสดงให้เห็นถึงเหตุการณ์ประเภทต่างๆที่นำเสนอผ่านสื่อต้องการการตอบสนองการแก้ไขปัญหามาของฝ่ายปกครองอย่างชัดเจน ส่วนสื่อประเภทหนังสือพิมพ์พบว่า ส่วน

ใหญ่มีลักษณะเนื้อหาความคิดเป็นประเภทสังคมมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการแสดงความเห็นของ
สาธารณชนส่วนใหญ่เป็นเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ ที่ต้องการการแก้ไขจากหน่วยงานของรัฐ

ส่วนลักษณะความคิดเห็นของสาธารณชนที่ปรากฏ พบว่าในสื่อประเภทรายการโทรทัศน์มีทิศทางความคิดเห็นที่เป็นไม่บวก/ลบ มากที่สุด เนื่องจากความเป็นเจ้าของสื่อของรัฐเป็นข้อจำกัดในการแสดงความเห็นที่อาจกระทบต่อฝ่ายปกครองได้ ขณะที่สื่อประเภทวิทยุพบว่าส่วนใหญ่ความคิดเห็นของสาธารณชนมีทิศทางเป็นลบมากที่สุด เนื่องจากกระบวนการคัดเลือกในสื่อประเภทวิทยุไม่เข้มงวดมากนักจึงปรากฏทิศทางความคิดเห็นดังกล่าว ส่วนสื่อประเภทหนังสือพิมพ์ พบว่ามีการแสดงความเห็นของสาธารณชนในทิศทางเป็นลบมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากสื่อประเภทหนังสือพิมพ์มีอิสระในการนำเสนอความคิดเห็นในฐานะองค์กรสื่อประเภทธุรกิจ ที่ไม่ต้องเกรงผลกระทบกับฝ่ายปกครอง

4.3.3 การคัดเลือกความคิดเห็นของสาธารณชนของสื่อมวลชนไทย

จากการศึกษาพบว่า การคัดเลือกความคิดเห็นของสาธารณชนมีส่วนสัมพันธ์กับ ลักษณะและทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชนที่แสดงออกผ่านสื่อมวลชนไทยประเภทต่างๆ ซึ่งแต่ละสื่อมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกความคิดเห็นของสาธารณชน ที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

4.3.3.1 การคัดเลือกความคิดเห็นของสาธารณชนของสื่อโทรทัศน์

แม้สื่อประเภทรายการโทรทัศน์ จะเปิดโอกาสให้ผู้ชมรายการมีส่วนร่วมในรายการได้ โดยการโทรศัพท์เข้ามาแจ้งรายการขณะที่ดำเนินการออกอากาศ ซึ่งสามารถฝากคำถามหรือแสดงทัศนะผ่านเจ้าหน้าที่ของรายการเพื่อบันทึกส่งให้กับผู้ดำเนินรายการ

ทั้งนี้จากการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม ในรายการกรอสดานการณั รายการมองรัฐสภา และรายการโปร่งใส 360 องศา พบว่าสื่อประเภทรายการโทรทัศน์จะมีขั้นตอนกระบวนการในการคัดเลือกความคิดเห็นสาธารณชน 2 ชั้นด้วยกัน ได้แก่ ชั้นการคัดเลือกโดยเจ้าหน้าที่ผู้ทำกรบันทึกข้อความ และชั้นของผู้ดำเนินรายการ โดยมีการคัดเลือกความคิดเห็นเพื่อนำเสนอในรายการโทรทัศน์ ก่อนที่คำถามหรือความคิดเห็นเหล่านั้นจะถูกถ่ายทอดออกสู่สาธารณชน มักถูกขัดเกลา ตกแต่งก่อนเสมอ ทั้งในขั้นตอนการจดบันทึกโดยเจ้าหน้าที่รายการ ที่มักเป็นการสรุปประเด็นหรือใจความสำคัญให้กลายเป็นประโยคสั้นๆ ขัดเกลาถ้อยคำภาษาเสียใหม่ให้เป็นภาษาที่เป็นทางการขึ้น รวมถึงคำถามหรือความคิดเห็นบางเรื่องจะถูกละเลยไม่จดบันทึก เนื่องจากผู้จดบันทึกเห็นว่าไม่สำคัญ หรือไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่กำลังสนทนา ซึ่งนับเป็นการใช้วิจารณญาณส่วนบุคคลในการตัดสินใจต่อการคัดเลือกประเด็นคำถามหรือความคิดเห็นค่อนข้างสูง

ขณะที่ขั้นตอนการกลั่นกรองสุดท้าย คือ ตัวผู้ดำเนินรายการ จะเป็นผู้คัดเลือกคำถามหรือความคิดเห็นอีกครั้งก่อนถ่ายทอดสู่สาธารณชน ทั้งการอ่านคำถามหรืออ่านความคิดเห็นแบบสรุปประเด็น ตกแต่งถ้อยคำเสียใหม่ ตามที่ผู้ดำเนินรายการแต่ละคนเห็นสมควร จึงนับได้ว่าคำถามหรือความคิดเห็นที่ถ่ายทอดสู่สาธารณชนทางสื่อประเภทรายการโทรทัศน์ จะต้องถูก

นายประตูข่าวสาร (gatekeeper) ทำการคัดเลือกในหลายขั้นตอน จนหลายครั้งทำให้เนื้อหาของคำถามหรือความคิดเห็นของสาธารณชนผิดเพี้ยนไป

นอกจากนี้ ยังพบว่าสื่อประเภทรายการโทรทัศน์มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกความคิดเห็นของสาธารณชนคล้ายคลึงกัน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ต้องเป็นคำถามหรือการแสดงความคิดเห็นที่ตรงกับประเด็น หรือเกี่ยวข้องกับหัวข้อที่นำกำหนดไว้

“แน่นอนว่าต้องเป็นคำถามที่ ตรงกับประเด็นที่เรากำหนดไว้ หรือให้เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่เรากำหนดไว้ให้มากที่สุด”

(เจมส์คัตตี ปิ่นทอง. สัมภาษณ์, 16 มกราคม 2544.)

“เราจะดูเฉพาะคำถามที่เข้ากับหัวข้อที่ตั้งไว้ ไม่ใช่ถามเข้ามาในทุกเรื่อง”

(กรรณิการ์ ปทุมชาติ. สัมภาษณ์, 26 ธันวาคม 2543.)

2. ต้องเป็นคำถามที่ไม่มีความสลับซับซ้อนในเชิงเทคนิคมากเกินไป หรือมีลักษณะเป็นความเห็นมากกว่าที่จะเป็นความรู้

“ถ้าเป็นคำถามที่ยากเกินไปคนดูรายการก็จะไม่รู้เรื่อง เพราะฉะนั้นคำถามควรมีลักษณะกว้างๆ ไม่ลงลึกในเทคนิค เพราะเราต้องการให้เกิดการแสดงความคิดเห็น มากกว่าที่จะไปเน้นความรู้”

(เจมส์คัตตี ปิ่นทอง. สัมภาษณ์, 16 มกราคม 2544.)

3. คำถามหรือการแสดงความคิดเห็นต้องไม่ตีรวน ชี้นำไปทางใดทางหนึ่ง หรือมีเจตนาเคลือบแฝงทางการเมือง บิดเบือนข้อเท็จจริง

"การตั้งคำถามเราจะดูว่าตีรวนหรือเปล่า หรือมีลักษณะที่น่าใหม่ หรือเจตนาเคลือบแฝงทางการเมืองหรือไม่ เพราะบางที่ต้องการให้เกิดการบิดเบือนในข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่ อันนี้ก็ลำบาก"

(สุภัทร ตันสถิตติกร. สัมภาษณ์, 27 ธันวาคม 2543.)

4. ต้องไม่มีลักษณะการใช้ถ้อยคำที่รุนแรง หรือระบายอารมณ์

"ถ้าโทรมาด่าใคร ใช้คำหยาบในรายการเราก็คงไม่อ่านออกอากาศให้ ก็จะไม่เรื่องภาษา เป็นหลักด้วย"

(กรรณิการ์ ปทุมชาติ. สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2543.)

4.3.3.2 การคัดเลือกความคิดเห็นของสาธารณชนของสื่อวิทยุ

เนื่องจากรูปแบบของรายการวิทยุที่ทำการศึกษา จะให้ผู้รับฟังรายการสามารถโทรศัพท์เข้ามาตั้งคำถามหรือแสดงความคิดเห็น โดยสามารถออกอากาศในรายการได้ การคัดเลือกผู้แสดงความคิดเห็นออกอากาศ จะทำเพียงหยาบๆ โดยเจ้าหน้าที่ของรายการจะตกลงเงื่อนไขกับผู้ฟังที่ต้องการออกอากาศสด และขณะที่ออกอากาศผู้ดำเนินรายการจะใช้ทักษะส่วนตัวในการควบคุมแนวทางการแสดงความคิดเห็นของประชาชนให้เป็นไปตามที่ต้องการ

สื่อประเภทรายการวิทยุมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกความคิดเห็นของสาธารณชนคล้ายคลึงกัน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ต้องเป็นคำถามหรือการแสดงความคิดเห็นที่ตรงประเด็น หรือเกี่ยวข้องกับหัวข้อที่นำกำหนดไว้

“อันดับแรกต้องดูก่อนเลยว่า เป็นประเด็นที่สอดคล้องกับสิ่งที่เราตั้งเป็นคำถามอยู่หรือไม่”

(สุริยงค์ อนุทวาร. สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2543.)

2. ต้องไม่มีความสลับซับซ้อนในเชิงเทคนิคมากเกินไป

“ อันนี้วางกรอบให้ทีมงานวิทยุว่า ต้องคำนึงถึง.....และเรื่องที่ต้องไม่เทคนิคมากเกินไปด้วย”

(เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. สัมภาษณ์, 16 มกราคม 2544)

3. คำถามหรือความคิดเห็นต้องไม่พาดพิงใครใคร่ให้เกิดความเสียหาย

“เป็นคำถามที่ตำหนิ กระทบ หลอกดำฝ่ายตรงข้ามหรือเปล่า ถ้าเป็น ตรงนี้ไม่เอา”

(สุริยงค์ อนุทวาร. สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2543.)

“แต่ถ้าออกนอกประเด็น ไปด่าเขา ก็จะไม่ปราม บางทีก็เล่นกันเกินเหตุ”

(เถกิง สมทรัพย์. สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2544)

“เมื่อเข้าสายมาแล้ว จะดูว่าออกนอกกลุ่มนอกทางหรือไม่ ส่อเสียด ด่าใครหรือไม่ ถ้ามากไปก็ไม่ให้”

(วันเพ็ญ ศรีดี. สัมภาษณ์, 28 ธันวาคม 2543)

จากการวิจัยยังพบอีกว่า แนวทางการคัดเลือกความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการวิทยุให้อยู่ในกรอบ และเงื่อนไขที่ต้องการ จะขึ้นอยู่กับวิจารณ์ญาณของผู้ดำเนินรายการแต่ละคน ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวและมีความยืดหยุ่นพอสมควร

อย่างไรก็ตามแม้สื่อวิทยุจะเปรียบเสมือนเวทีเสรีสำหรับการแสดงความคิดเห็นที่เปิดกว้างและมีกระบวนการคัดเลือกความคิดเห็นก่อนนำเสนอน้อยกว่าสื่ออื่นๆ อย่างชัดเจน แต่กลับพบว่ายังมีความไม่ไว้วางใจต่อสาธารณชนของผู้ผลิตสื่อวิทยุเกิดขึ้นด้วยเช่นกัน เช่น การที่ผู้ผลิตและดำเนินรายการวิทยุบางรายการเช่นรายการเปิดประเด็นและร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่ง เชื่อว่าผู้ฟังรายการส่วนหนึ่งมีเจตนาเคลือบแฝงที่มุ่งหวังประโยชน์ทางการเมือง ด้วยการจัดตั้งกลุ่มเพื่อสร้างกระแสใดๆและโทรศัพท์เข้ามาแสดงความคิดเห็นในรายการ

“ความคิดเห็นของผู้ฟังรายการไม่สามารถไว้วางใจ ไม่ควรนับเป็นจำนวนหรือประชามติ เพราะเป็นสิ่งที่สามารถสร้างให้เกิดขึ้นได้จากกระบวนการของคนบางกลุ่ม”

(ดร.เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. สัมภาษณ์, 16 มกราคม 2544.)

“ความคิดเห็นของสาธารณชนสามารถรับฟังได้เพียง 50 เปอร์เซ็นต์ โดยเฉพาะในช่วงที่มีการแข่งขันทางการเมืองรุนแรง”

(เอกิง สมทรัพย์. สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2544.)

“พอทำๆ ไป ก็เกิดกลุ่ม คือ กลุ่มแฝงจากหน่วยงานภาคการเมือง จะเข้ามาแทรกเบียดเบียน”

(อัญชลี ไพร์รักษ์. สัมภาษณ์, 27 ธันวาคม 2543.)

4.3.3.3 การคัดเลือกความคิดเห็นของสาธารณชนของสื่อหนังสือพิมพ์

แนวทางการคัดเลือกความคิดเห็นของสาธารณชนของสื่อประเภทคอลัมน์หนังสือพิมพ์มีส่วนสำคัญต่อลักษณะและทิศทางความคิดเห็นของสาธารณชนที่ปรากฏอย่างยิ่ง

จากการวิจัยพบว่า แนวทางการคัดเลือกจดหมายแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนที่เขียนเข้ามายังเจ้าของคอลัมน์ต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และแนวทางของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ เช่น หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เน้นการนำเสนอข่าวสารประเภทข่าวเบา (soft news) หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์มีแนวทางในการนำเสนอข่าวประเภทการเมือง เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ดังนั้นการคัดเลือกความคิดเห็นของสาธารณชนเพื่อลงตีพิมพ์ในคอลัมน์ของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ จึงต้องสอดคล้องไปกับแนวทางของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับด้วย เช่น คอลัมน์สารพันปัญหา ปรากฏเนื้อหาความคิดเห็นประเภทสังคมมากที่สุดอย่างชัดเจน ขณะที่คอลัมน์สันตติกรรมไว้อาลัยทวน้ำ ให้ความสำคัญทั้งเนื้อหาความคิดเห็นทั้งประเภทสังคมและการเมือง

นอกจากวัตถุประสงค์และแนวทางของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับแล้ว ยังเป็นการคัดเลือกโดยการใช้อิทธิพลของเจ้าของคอลัมน์แต่ละคนที่จะพิจารณาว่าจดหมายฉบับใดมีความน่าสนใจสมควรได้รับการตีพิมพ์หรือไม่ ซึ่งบางครั้งอาจใช้เกณฑ์จากจำนวนจดหมายที่เข้ามาในเหตุการณ์เดียวกันและมีจำนวนมากๆ เป็นเครื่องวัดความน่าสนใจในการนำเสนอ

จากการวิจัยพบว่า แนวทางการคัดเลือกจดหมายแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนที่เขียนเข้ามายังเจ้าของคอลัมน์ต่างๆ การคัดเลือกจะไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวขึ้นอยู่กับอิทธิพลของเจ้าของคอลัมน์แต่ละคนที่จะเห็นว่าจดหมายฉบับใดมีความน่าสนใจ สมควรนำลงตีพิมพ์ บางครั้งอาจใช้เกณฑ์จากจำนวนจดหมายที่เข้ามาในประเด็นเดียวกันและมีจำนวนมากๆ เป็นเครื่องวัดความน่าสนใจ เช่นหลักเกณฑ์การคัดเลือกจดหมายของผู้อ่านคอลัมน์สันตติกรรมไว้อาลัยทวน้ำ ในหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ จะคัดเลือกจากจดหมายที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันหรือใกล้เคียงกันในปัญหาลงตีพิมพ์

“การคัดเลือกจะดูว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกระแสความน่าสนใจ หรือไม่ ถ้ามีจุดหมาย จากผู้อ่านเข้ามาในเรื่องเดียวกันมากๆ ก็เลยเลือกเอาฉบับที่ดีที่สุดมานำเสนอ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็น การเมืองประมาณ 60 เปอร์เซ็นต์ ”

(มนตรี ปุชตรีรัตน์ . สัมภาษณ์, 23 มีนาคม 2543.)

นอกจากนี้ยังพบว่าสื่อประเภทคอลัมน์หนังสือพิมพ์ไม่มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกจดหมายของผู้อ่านเพื่อลงตีพิมพ์ที่แน่นอนตายตัวขึ้นอยู่กับการพิจารณาของเจ้าของคอลัมน์ เช่น คอลัมน์ร้องทุกข์ ในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ และเปิดซองวันอาทิตย์ ในหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

“ไม่มีกฎเกณฑ์อะไร จะทยอยลงไปตามลำดับก่อนหลังของจดหมายที่เขียนเข้ามาทุกๆ เรื่อง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องร้องทุกข์ ร้องเรียน ”

(คม คำทับณี. สัมภาษณ์, 12 มกราคม 2544)

“ จะพิจารณาจดหมายประเภทต่างๆ ไป เช่นการวิพากษ์วิจารณ์ ในเรื่องต่างๆ มากกว่า จดหมายประเภทร้องเรียนร้องทุกข์ที่ไม่ได้พิจารณาเป็นหลักมากนัก”

(จักรกฤษณ์ เพิ่มพูน .สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2544)

ทั้งนี้พบว่ามีกรตกแต่งแก้ไขต้นฉบับในบางครั้ง ตามกระบวนการของสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ และเพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น แต่ทั้งนี้ยังคงเนื้อหาใจความสำคัญ วัตถุประสงค์ของผู้ร้องเรียนไว้อย่างครบถ้วน อย่างไรก็ตามพื้นที่ในคอลัมน์หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้การแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนไม่สามารถเป็นไปได้อย่างกว้างขวาง ซึ่งถือเป็นข้อจำกัดในสื่อประเภทสิ่งพิมพ์

สรุปได้ว่าการคัดเลือกความคิดเห็นสาธารณชนในสื่อประเภทหนังสือพิมพ์ ไม่มีกฎเกณฑ์ที่แน่นอนตายตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิจรรย์ญาณของเจ้าของคอลัมน์แต่ละคนในการพิจารณาเป็นสำคัญ

สรุป

สรุปได้ว่า ลักษณะและทิศทางการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนที่ปรากฏเป็นเหตุการณ์ในสื่อมวลชนไทย มีส่วนสัมพันธ์กับการคัดเลือกความคิดเห็นของสาธารณชนเพื่อนำเสนออย่างชัดเจน

โดยในสื่อประเภทโทรทัศน์ พบว่า มีขั้นตอนกระบวนการในการคัดเลือกความคิดเห็นของสาธารณชนหลายขั้นตอน ทั้งขั้นตอนของเจ้าหน้าที่ผู้จัดบันทึกข้อความ และขั้นตอนการคัดเลือกของผู้ดำเนินรายการเอง ทำให้ความคิดเห็นของสาธารณชนอาจผิดเพี้ยนหรือถูกบิดเบือนไป รวมทั้งปรากฏว่าทิศทางการความคิดเห็นที่ปรากฏในสื่อประเภทรายการโทรทัศน์มีลักษณะหลีกเลี่ยงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับฝ่ายปกครองโดยตรง โดยมีลักษณะไม่บวก/ลบ มากที่สุด ซึ่งเห็นได้ว่าการคัดเลือกยังคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับฝ่ายปกครองอยู่เสมอ

ส่วนในสื่อประเภทรายการวิทยุ พบว่า มีกระบวนการในการคัดเลือกความคิดเห็นของสาธารณชนไม่เข้มงวดมากนักเมื่อเปรียบเทียบกับสื่อประเภทรายการโทรทัศน์ เนื่องจากผู้ฟังรายการสามารถแสดงความคิดเห็นได้ด้วยเสียงของตนเอง โดยผู้ดำเนินรายการทำหน้าที่ควบคุมการแสดงความคิดเห็นให้อยู่ในเนื้อหาและประเด็นที่กำหนดไว้รวมทั้งการใช้ภาษา หรือถ้อยคำที่สุภาพและอยู่ในเงื่อนไขเวลาที่เหมาะสม รวมทั้งไม่กล่าวพาดพิงใครให้เกิดความเสียหาย ทั้งนี้หลักเกณฑ์ดังกล่าวไม่แน่นอนตายตัวขึ้นอยู่กับผู้ดำเนินรายการแต่ละคนในการใช้วิจารณญาณ ซึ่งการเปิดกว้างในการคัดเลือกความคิดเห็นของสาธารณชนนี้ ทำให้พบว่ามีทิศทางการแสดงความคิดเห็นที่เป็นลบต่อฝ่ายปกครองอย่างชัดเจน

ส่วนสื่อประเภทคอลัมน์หนังสือพิมพ์ พบว่าการคัดเลือกความคิดเห็นของสาธารณชนยึดวัตถุประสงค์และแนวทางของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับเป็นหลัก รวมถึงวัตถุประสงค์ของแต่ละคอลัมน์ นอกจากนี้ยังเป็นการใช้วิจารณญาณส่วนบุคคลที่เจ้าของคอลัมน์เห็นว่าจดหมายฉบับใดมีความสำคัญที่สมควรได้รับการตีพิมพ์หรือไม่ ซึ่งพบว่าสื่อประเภทสิ่งพิมพ์มีอิสระในการคัดเลือกความคิดเห็นของสาธารณชน เห็นได้จากทิศทางการแสดงความคิดเห็นที่เป็นลบต่อฝ่ายปกครองอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามพบว่ายังคงมีข้อจำกัดในคุณลักษณะของสื่อสิ่งพิมพ์ คือพื้นที่ที่มีอย่างจำกัดการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนอย่างกว้างขวาง

กล่าวโดยสรุป การรวบรวมความคิดเห็นสาธารณชนของสื่อมวลชนไทย มีลักษณะที่เหมือนและแตกต่างกันออกไป

โดยสื่อประเภทรายการโทรทัศน์ พบว่ามีขั้นตอนของการคัดเลือกความคิดเห็นของสาธารณชนมากกว่าสื่อทุกประเภท เนื่องจากปัจจุบันสื่อประเภทโทรทัศน์มีความสำคัญและสามารถเข้าถึงกลุ่มสาธารณชนได้เป็นอย่างดี จึงต้องมีการควบคุมดูแลการรวบรวมความคิดเห็นทั้งในแง่เนื้อหาความคิดเห็นและทิศทางของความคิดเห็นอย่างระมัดระวังเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อฝ่ายปกครองได้ อันเนื่องมาจากปัญหาความเป็นเจ้าของสื่อของรัฐ

ขณะที่สื่อประเภทรายการวิทยุ มีรูปแบบของการรวบรวมความคิดเห็นที่เปิดกว้างกว่าสื่อประเภทโทรทัศน์ เนื่องจากมีขั้นตอนการคัดเลือกเพียงหยาบๆ จึงสามารถรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนได้ดีและกว้างขวางกว่าสื่อประเภทโทรทัศน์ อย่างไรก็ตามความไม่ไว้วางใจในความคิดเห็นของสาธารณชนบางกลุ่ม ส่งผลให้การรวบรวมความคิดเห็นในสื่อประเภทรายการวิทยุไม่สามารถทำได้อย่างเต็มที่ รวมทั้งความเป็นเจ้าของสื่อของรัฐทำให้การรวบรวมความคิดเห็นในสื่อวิทยุบางรายการไม่สามารถทำได้อย่างเป็นอิสระ เนื่องจากยังคงต้องระมัดระวังความคิดเห็นของสาธารณชนไม่ให้กระทบกับฝ่ายปกครองโดยตรง

ส่วนสื่อประเภทหนังสือพิมพ์แม้จะมีอิสระในการรวบรวมความคิดเห็นมากกว่าสื่อทุกประเภท เนื่องจากปราศจากปัญหาเรื่องความเป็นเจ้าของสื่อของรัฐ ทำให้การคัดเลือกความคิดเห็นเป็นไปอย่างมีอิสระ แต่ยังคงมีข้อจำกัดในด้านพื้นที่การแสดงความคิดเห็น ทำให้ไม่สามารถรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนได้อย่างกว้างขวางและทั่วถึง

จะเห็นได้ว่าบทบาทในการรวบรวมความคิดเห็นสาธารณชนของสื่อมวลชนไทยมีความสำคัญต่อกระบวนการสร้างสาธารณมตอย่างยิ่ง ทั้งนี้ความคิดเห็นของสาธารณชนที่สื่อมวลชนรวบรวมได้ สามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหา หรือกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับความต้องการของสาธารณชนได้ ซึ่งนั่นหมายถึง สื่อมวลชนยังคงต้องทำหน้าที่สำคัญอีกประการหนึ่ง นั่นคือการรวบรวมความคิดเห็นเสนอต่อฝ่ายปกครอง ซึ่งจะได้กล่าวในลำดับถัดไป

4.4 การรวบรวมความคิดเห็นเสนอต่อฝ่ายปกครองของสื่อมวลชนไทย

ในฐานะที่สื่อมวลชนอยู่ระหว่างฝ่ายปกครอง (political actor) และสาธารณชน ซึ่งนอกเหนือจากการทำหน้าที่เป็นผู้รายงาน (report) และรวบรวมความคิดเห็น (polltaker) แล้ว เพื่อให้กระบวนการสร้างสาธารณมติมีความสมบูรณ์แล้ว สื่อมวลชนยังต้องทำหน้าที่ส่งต่อความคิดเห็นของสาธารณชนที่รวบรวมได้ไปยังฝ่ายปกครอง เพื่อให้ฝ่ายปกครองนำไปปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงนโยบายทางการเมือง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสาธารณชน รวมทั้งสื่อมวลชนยังเป็นความคาดหวังของสาธารณชนที่ต้องการให้สื่อมวลชนเป็นสื่อกลางระหว่างตนเองกับฝ่ายปกครองด้วย

โดยสื่อมวลชนทั้ง 3 ประเภท ได้ให้ความสำคัญกับบทบาทการรวบรวมความคิดเห็นเสนอต่อฝ่ายปกครองแตกต่างกันไปดังนี้

4.4.1 การรวบรวมความคิดเห็นเสนอต่อฝ่ายปกครองของสื่อโทรทัศน์

จากการศึกษาพบว่า สื่อประเภทรายการโทรทัศน์ทั้ง 3 รายการ มีเพียงบางรายการเท่านั้นที่มีการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนที่เกิดขึ้นทั้งหมดในรายการเสนอต่อฝ่ายปกครอง เช่น รายการโปร่งใส 360 องศา จะจัดส่งคำถามและความคิดเห็นของสาธารณชนที่ได้รับจากการจัดรายการแต่ละครั้งให้กับฝ่ายปกครองที่มาร่วมสนทนาในรายการ ซึ่งนับเป็นการส่งมอบความคิดเห็นของสาธารณชนทั้งหมดต่อฝ่ายปกครองอย่างเป็นทางการ อย่างไรก็ตามเป็นการจัดส่งความคิดเห็นของสาธารณชนให้เฉพาะฝ่ายปกครองหรือผู้ที่มาร่วมสนทนาในรายการเท่านั้น ทั้งที่จริงแล้วควรจะได้มีการส่งมอบความคิดเห็นที่ได้รับไปยังฝ่ายปกครองที่เกี่ยวข้องทั้งหมดและครอบคลุมอย่างแท้จริง

รายการมองรัฐสภา พบว่า ในช่วง “ฝากถามผู้แทน” มีการคัดเลือกคำถามและความคิดเห็นก่อนส่งมอบให้ฝ่ายปกครองเช่นกัน จึงมีความคิดเห็นและคำถามเพียงพอบางส่วนเท่านั้นที่ถูกส่งมอบให้กับฝ่ายปกครองที่เกี่ยวข้องเท่านั้น

ส่วนรายการกรองสถานการณ์ ไม่พบว่ามีการส่งมอบความคิดเห็นของสาธารณชนที่ได้รับให้กับฝ่ายปกครองอย่างเป็นทางการแต่อย่างใด

คำถามหรือความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการโทรทัศน์ที่ได้รับ ส่วนใหญ่จะถูกคัดเลือกบางคำถามหรือบางความคิดเห็นเท่านั้น เพื่อถามกับฝ่ายปกครองซึ่งร่วมสนทนาระหว่างออกอากาศในรายการแต่ละวัน ซึ่งแม้จะนับเป็นการนำเสนอความคิดเห็นของสาธารณชนต่อฝ่ายปกครองโดยตรงก็ตาม แต่ยังคงมีคำถามหรือความคิดเห็นจำนวนมากที่ไม่ถูกคัดเลือกนำเสนอหรือหยิบยกขึ้นมาถามกับฝ่ายปกครอง รวมทั้งบางประเด็นปัญหาควรจะมีฝ่ายปกครองอื่นๆที่เกี่ยวข้องสมควรจะได้รับรู้ความคิดเห็นของสาธารณชนเหล่านั้นเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาด้วย ทั้งนี้จากการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมของผู้วิจัยพบว่า ในช่วงสุดท้ายก่อนหมดเวลาออกอากาศในรายการโทรทัศน์ทั้ง 3 รายการ ไม่พบว่าผู้ดำเนินรายการคนใด กล่าวถึงการจะส่งมอบความคิดเห็นของผู้ชมรายการที่ได้รับในวันนั้น รวมทั้งคำถามหรือความคิดเห็นที่ไม่ได้ถูกนำขึ้นมาถามกับผู้ร่วมสนทนาในรายการ ส่งมอบให้กับฝ่ายปกครองผู้ร่วมสนทนาหรือฝ่ายปกครองที่เกี่ยวข้องอื่นๆต่อไป

จะเห็นได้ว่าสื่อประเภทรายการโทรทัศน์ ยังไม่มีการจัดวางระบบการส่งต่อความคิดเห็นหรือคำถามจากสาธารณชนที่ได้รับทั้งหมดนำเสนอไปยังฝ่ายปกครองอย่างเป็นทางการ การรับรู้ของฝ่ายปกครองที่มีต่อความคิดเห็นของสาธารณชนจึงยังจำกัดอยู่ในวงแคบ ไม่กว้างขวางและครอบคลุมฝ่ายปกครองที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมทั้งคำถามหรือความคิดเห็นของสาธารณชนในรายการโทรทัศน์ที่ได้รับ ส่วนใหญ่จะถูกคัดเลือกบางคำถามหรือบางความคิดเห็นเท่านั้น ตามหลักเกณฑ์การคัดเลือกความคิดเห็นของสาธารณชนที่ได้กล่าวไปแล้ว

เหตุที่รายการโทรทัศน์ไม่สนใจนำเสนอความคิดเห็นของสาธารณชนต่อฝ่ายปกครองอย่างเป็นทางการมาจากสาเหตุหลายประการ ซึ่ง ดร.เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ผู้ดูแลนโยบายการผลิตรายการโทรทัศน์กรองสถานการณ์ของ บริษัทวอช ดีเอก จำกัด ให้เหตุผลดังต่อไปนี้

1. เห็นว่าเป็นหน้าที่ของฝ่ายปกครอง ที่ควรเฝ้าติดตามความคิดเห็นของสาธารณชนที่นำเสนอในรายการเอง

2. เห็นว่าบทบาทของสื่อมวลชนไม่ควรยุ่งเกี่ยวกับกระบวนการสร้างสาธารณมติ เพราะบทบาทสื่อควรทำหน้าที่เป็นเพียงกระจกที่จะสะท้อนความคิดเห็นเท่านั้น ไม่มีควรสร้างเคลื่อนไหวและชี้นำใคร

3. เห็นว่าสาธารณชนบางกลุ่มไม่น่าไว้วางใจ อาจกลายเป็นจุดอ่อนให้เกิดการใช้สื่อมวลชนเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง

4. เห็นว่าฝ่ายปกครองที่มาร่วมสนทนาในรายการ สามารถได้รับทราบความคิดเห็นของสาธารณชนโดยตรงอยู่แล้ว

(เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. สัมภาษณ์, 16 มกราคม 2544.)

นอกจากนี้ยังพบว่า แม้ฝ่ายปกครองจะได้รับรู้ความคิดเห็นสาธารณชนบางส่วนอย่างไม่เป็นทางการก็ตาม แต่กลับไม่มีสื่อมวลชนประเภทรายการโทรทัศน์รายการใด มีบทบาทในการติดตามการแก้ไขปัญหาที่ฝ่ายปกครองได้รับรู้จากความคิดเห็นของสาธารณชนเหล่านั้นแต่อย่างใด ทำให้ไม่สามารถทราบได้ว่าปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นและมีการรายงานผ่านสื่อมวลชนไปแล้วนั้นได้รับการแก้ไขมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้สื่อมวลชนประเภทรายการโทรทัศน์ มีข้อจำกัดในบทบาทดังกล่าวหลายประการ

เช่นรายการโปร่งใส 360 องศา แม้จะมีการส่งมอบความคิดเห็นให้กับผู้ร่วมรายการหลังการออกอากาศในรายการแล้ว แต่ไม่พบว่ามีใครติดตามว่าฝ่ายปกครองได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาหรือสนองตอบความคิดเห็น รวมทั้งความต้องการของสาธารณชนแต่อย่างใด ทั้งนี้เนื่องมาจากข้อจำกัดทางด้านบุคลากร และเห็นว่าไม่ใช่บทบาทของสื่อมวลชนในการทำหน้าที่ดังกล่าว

“ ไม่มีเวลาตาม เราไม่ได้ตามขนาดนั้น เราเพียงให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ให้ไปคิดเอาเอง และคนที่มาพูดก็ต้องกลับไปตามที่พูด หวังในเชิงบวกว่ามาเสนอแผนงานอะไรไว้ก็ต้องกลับไปทำตามนั้น.....เราไม่มีคนมากขนาดนั้น”

(สุภัท ตันสฤติกร. สัมภาษณ์, 27 ธันวาคม 2543.)

เช่นเดียวกับรายการมอกรัฐสภาแม้จะมีการนำเสนอความคิดเห็นของสาธารณชนบางส่วน ให้กับฝ่ายปกครองที่เกี่ยวข้อง แต่กลับไม่พบว่ามึบทบาทการติดตามการแก้ไขปัญหานี้เนื่องมาจากการขาดแคลนบุคลากร และงบประมาณเป็นสำคัญ

“ไม่ทราบว่ามีกรแก้ไขปัญหาแค่ไหน ส่วนใหญ่ไม่ได้แจ้งเรากลับมา เว้นแต่มาพบกันในวันรายการวันหลัง บางทีก็เล่าสู่กันฟังเท่านั้น.....ไม่มีเครื่องมือและบุคลากรไปตาม”

(กรณีการ ปทุมชาติ. สัมภาษณ์, 26 ธันวาคม 2543.)

สรุปได้ว่า การรวบรวมความคิดเห็นเสนอต่อฝ่ายปกครองในสื่อมวลชนประเภทรายการโทรทัศน์ พบว่ามีการส่งมอบให้กับฝ่ายปกครองในบางรายการและเพียงบางส่วนเท่านั้น เช่นในรายการโปร่งใส 360 องศา และรายการมอกรัฐสภา อย่างไรก็ตามเป็นเพียงการส่งมอบความคิดเห็นของสาธารณชนให้กับฝ่ายปกครองเป็นเพียงบางกลุ่มเท่านั้น ไม่ครอบคลุมฝ่ายปกครองอื่นๆ อย่างกว้างขวาง เนื่องจากเป็นฝ่ายปกครองที่เกี่ยวข้องกับรายการด้วยการมาร่วมสนทนาในรายการเท่านั้น เหตุผลที่ไม่ส่งมอบความคิดเห็นของสาธารณชนให้กับฝ่ายปกครองอย่างจริงจังและเป็นระบบ เนื่องมาจากเห็นว่าเป็นหน้าที่ที่ฝ่ายปกครองควรเฝ้าติดตามความคิดเห็นของสาธารณชนเอง เห็นว่าสื่อมวลชนไม่ควรมึบทบาทดังกล่าว รวมทั้งสาธารณชนบางกลุ่มไม่น่าไว้วางใจและฝ่ายปกครองบางส่วนได้รับความคิดเห็นโดยตรงในรายการแต่ละครั้งอยู่แล้ว

ส่วนการติดตามการแก้ไขปัญหาของฝ่ายปกครองในสื่อประเภทรายการโทรทัศน์ พบว่าไม่มีสื่อมวลชนประเภทรายการโทรทัศน์รายการใดมึบทบาทดังกล่าว เนื่องมาจากเห็นว่า ไม่ใช่หน้าที่ของสื่อมวลชนในการติดตามปัญหาดังกล่าวซึ่งควรเป็นหน้าที่ของฝ่ายปกครองที่ควรจะไปดำเนินการแก้ไขเอง ประกอบกับข้อจำกัดด้านบุคลากร งบประมาณ และเครื่องมือ จึงทำให้การติดตามการแก้ไขปัญหานี้ในสื่อประเภทรายการโทรทัศน์ไม่สามารถเกิดขึ้นได้

4.4.2 การรวบรวมความคิดเห็นเสนอต่อฝ่ายปกครองของสื่อวิทยุ

แม้สื่อประเภทรายการวิทยุจะเปรียบเสมือนเวทีเสรีในการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชน เมื่อเปรียบเทียบกับสื่อประเภทอื่นๆ ที่ทำการศึกษา เนื่องจากสื่อประเภทรายการวิทยุเปิดโอกาสให้กับผู้ฟังรายการสามารถแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อได้โดยอิสระ มีขั้นตอนการควบคุมไม่เข้มงวด และมีความยืดหยุ่นสูง

แต่จากการวิจัย กลับไม่พบว่ามีรายการวิทยุ รายการใดที่ดำเนินการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนที่ได้ เสนอต่อฝ่ายปกครองอย่างเป็นทางการและเป็นระบบ ฝ่ายปกครองสามารถรับรู้ความคิดเห็นของสาธารณชนบางส่วนผ่านทางรายการที่ทำกรร่วมสัมภาษณ์ หรือจากการเฝ้าฟังผ่านทางรายการในบางครั้ง ซึ่งพบว่ามีเพียงบางครั้งที่ผู้เกี่ยวข้องกับปัญหา ติดต่อเพื่อขอเทปที่ออกอากาศแล้วบ้างเป็นบางครั้งเท่านั้น เช่น รายการบันทึกสถานการณ์ รายการคุยกันหลังข่าว เป็นต้น

เหตุผลที่รายการวิทยุต่างไม่สนใจจัดให้มีการส่งต่อความคิดเห็นของสาธารณชนไปยังฝ่ายปกครอง สามารถสรุปได้หลายประการ ดังต่อไปนี้

1. เชื่อว่าฝ่ายปกครองต่างๆ มีการเฝ้าฟัง ความคิดเห็นของสาธารณชนอยู่แล้ว

ผู้ผลิตรายการวิทยุบางส่วน เช่น รายการคิดตามข่าว และร้อยข่าวที่ร้อยหนึ่ง และเปิดประเด็น มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ปัจจุบันรายการวิทยุบางรายการที่มีผู้ฟังจำนวนมาก ซึ่งถือเป็นพลังทางสังคมอย่างหนึ่งที่ฝ่ายปกครองจะเฝ้าฟังอยู่ตลอดเวลา โดยฝ่ายปกครองที่เกี่ยวข้องจะจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยเฝ้าฟังอย่างใกล้ชิดอยู่แล้ว

“พรรคการเมืองทุกพรรคจะจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์คอยบันทึกเทปและเฝ้าฟังในรายการที่มีผู้ฟังมาก และเห็นว่ามิผลกระทบต่อสังคมสูง”

(อัญชลี ไพรีรักษ์. สัมภาษณ์, 27 ธันวาคม 2543.)

“บ่อยครั้งที่อาจารย์เจมส์ค็อกซ์ ได้พบกับนักการเมือง มักมีการสอบถามความคืบหน้าประเด็นต่างๆ จากการติดตามฟังรายการวิทยุ บางครั้งการอภิปรายในสภาผู้แทนราษฎรฝ่ายค้านยกเอาประเด็นของเราไปอภิปราย ประโยคต่อประโยค รวมทั้งจากข้อมูลที่ได้รับนายกรัฐมนตรียังฟังรายการของเราด้วย”

(เถกิง สมทรัพย์. สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2544.)

“ฝ่ายรัฐบาลเฝ้าติดตามฟังรายการโดยตลอด เพราะหลายครั้งที่มีการเชิญกันกลางอากาศ เขาก็จะเข้ามา”

(วันเพ็ญ ศรีดี. สัมภาษณ์, 28 ธันวาคม 2543.)

2. ขณะที่ผู้ผลิตรายการวิทยุบางส่วนเห็นว่าการส่งมอบความคิดเห็นไม่ใช่บทบาทของสื่อ แต่เป็นหน้าที่ของฝ่ายปกครองที่ควรเฝ้าติดตามความคิดเห็นของสาธารณชนในขณะนั้นเอง ทั้งนี้เชื่อว่ากลุ่มเป้าหมายนอกเหนือจากผู้ฟังรายการต่างๆ ไปแล้ว ฝ่ายปกครองยังเป็นผู้ฟังอีกกลุ่มที่สามารถใช้ประโยชน์จากสื่อได้ด้วย การเฝ้าติดตามความคิดเห็นของสาธารณชน ดังนั้นหากผู้ปกครองเห็นความสำคัญจึงควรเฝ้าฟังความคิดเห็นสาธารณชนเหล่านั้นเอง

“ผมว่ามันเป็นหน้าที่ของคนที่เกี่ยวข้อง เขาควรจะรับฟังเอาเองนะ อย่างบางทีหลังจากที่เขาว่างสายจากเราแล้ว เขาก็ยังฟังรายการต่อได้ เพื่อรับรู้ความคิดเห็นของชาวบ้าน “

(เถกิง สมทรัพย์. สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2544.)

3. ข้อจำกัดด้านบุคลากรงบประมาณและความยุ่งยากในการปฏิบัติ

เนื่องจากปัจจุบันการผลิตรายการวิทยุ ส่วนใหญ่พบว่ามีการใช้บุคลากรในการผลิตไม่มากนัก ซึ่งไม่นับรวมเจ้าหน้าที่ทางเทคนิคที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเหตุการณ์ หรือวาง

แนวทางการผลิตโดยตรง เช่นรายการบันทึกสถานการณ์ พบว่าผู้ดำเนินรายการจะทำหน้าที่ในกระบวนการผลิตทั้งหมด

“ต้องขอบอกว่ารายการนี้ ทำงานกันแค่สองคน คือผมกับคุณฟองสนาน เพราะฉะนั้นจะไม่มีเวลาไปทำอย่างอื่น เพราะมีภาระกิจอื่นๆ อีกมาก”

(สุริยงค์ หุณฑสาร. สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2543.)

4. ความไม่ไว้วางใจสาธารณชนบางกลุ่มที่อาจใช้สื่อทางวิทยุเป็นเครื่องมือในการโจมตีฝ่ายตรงกันข้าม พบว่า ผู้ผลิตรายการวิทยุหลายรายการไม่ไว้วางใจกลุ่มสาธารณชนที่เข้ามาแสดงความคิดเห็นในรายการ เช่นในรายการคุยกันหลังข่าว

“บางครั้งไม่แน่ใจว่าคนที่โทรเข้ามาจะพูดจริงหรือไม่ จะกรองได้อย่างไร เป็นการโจมตีกันของฝ่ายตรงกันข้ามหรือไม่ เราวัดไม่ได้”

(จันทร์แรม สัมพันธ์วิวัฒน์. สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2543.)

5. ความคิดเห็นบางเรื่องเป็นเพียงกระแส และเปลี่ยนแปลงได้รวดเร็ว หลายเรื่องไม่มีผู้รับผิดชอบโดยตรง

“มันก็ลำบาก เพราะบางเรื่องไม่มีใครรับผิดชอบเรื่องเหล่านั้นโดยตรง แล้วบางทีกระแสก็เปลี่ยนอีกแล้ว เลยไม่รู้ว่าจะไปส่งมอบความเห็นเหล่านี้ให้ใคร”

(วรรณลักษณ์ ศรีสด. สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2543.)

นอกจากนี้ จากการศึกษาไม่พบว่าสื่อมวลชนประเภทรายการวิทยุรายการใด มีการติดตามการแก้ไขปัญหาจากฝ่ายปกครองอย่างจริงจัง แม้ฝ่ายปกครองจะได้รับทราบความคิดเห็นของสาธารณชนบางส่วนอย่างไม่เป็นทางการ จากการร่วมสนทนาในรายการวิทยุแต่ละรายการ ทั้งนี้

พบบางว่าบางครั้งมีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น แต่เกิดจากการแจ้งเรื่องกลับมาของผู้ฟังรายการ เพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น

เช่น ในรายการบันทึกสถานการณ์ พบว่า เคยมีการแจ้งเรื่องจากผู้ฟังรายการว่าได้รับการแก้ไขปัญหา อันเนื่องมาจากรายการ แม้จะไม่ได้แจ้งเรื่องให้ฝ่ายปกครองรับทราบก็ตาม

“เคยมีผู้ฟังโทรมาจากลำปาง แสดงความเห็นตำหนิ กกต. ว่าไม่ได้รับเอกสาร พอรุ่งขึ้นก็โทรศัพท์มาขอบคุณ ว่าได้รับเอกสารแล้ว”

(สุริยงค์ หุณทสาร. สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2543.)

เช่นเดียวกับรายการวิทยุเปิดประเด็น ซึ่งได้รับจดหมายหรือโทรศัพท์จากผู้ฟังรายการ ส่วนหนึ่งถึงการแก้ไขปัญหาต่างๆ เช่นกัน

“ก็มีโทรมา เขียนจดหมายมาบอก แต่ถ้าเป็นเรื่องนโยบายอาจไม่ทันที ต้องรอซักกระยะหนึ่งก่อน”

(เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. สัมภาษณ์, 16 มกราคม 2543.)

สรุปได้ว่าการรวบรวมความคิดเห็นสาธารณชนต่อฝ่ายปกครอง ของสื่อประเภทรายการวิทยุ พบว่า ไม่มีการส่งมอบความคิดเห็นให้กับฝ่ายปกครองอย่างจริงจัง เนื่องจากเหตุผลหลายประการ ทั้งการเชื่อว่าฝ่ายปกครองมีเจ้าหน้าที่คอยติดตามปัญหาอยู่แล้ว การเห็นว่าเป็นบทบาทของฝ่ายปกครองที่ควรติดตามความคิดเห็นของสาธารณชนมากกว่าบทบาทของสื่อที่ต้องมอบให้ ข้อจำกัดด้านงบประมาณและบุคลากร รวมถึงความไม่ไว้วางใจในกลุ่มสาธารณชนบางส่วน จึงไม่มีการส่งมอบความคิดเห็นของสาธารณชนแก่ฝ่ายปกครองอย่างจริงจังและเป็นระบบ

ส่วนการติดตามการแก้ไขปัญหาของฝ่ายปกครองของสื่อประเภทรายการวิทยุพบว่ารายการวิทยุไม่สนใจติดตามการแก้การแก้ไขปัญหของฝ่ายปกครอง เนื่องมาจากกรณีที่สื่อประเภท

รายการวิทยุไม่มีการรวบรวมความคิดเห็นให้ฝ่ายปกครองอย่างเป็นระบบตั้งแต่ต้น ทำให้ขั้นตอนของการติดตามการแก้ไขปัญหาจากฝ่ายปกครองไม่สามารถทำได้อย่างต่อเนื่องกันไป ดังนั้น ปัญหาที่ได้รับการแก้ไขที่สื่อมวลชนประเภทรายการวิทยุรับทราบ จึงมาจากการแจ้งกลับของสาธารณชนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

4.4.3 การรวบรวมความคิดเห็นเสนอต่อฝ่ายปกครองของสื่อหนังสือพิมพ์

จากการศึกษาพบว่ามีเพียงเจ้าของคอลัมน์บางคนเท่านั้นที่เห็นความสำคัญกับการทำหน้าที่ดังกล่าว เช่น คม คำทับณี เจ้าของนามปากกา ฟ้าพิน คอลัมน์ร้องทุกข์ หนังสือพิมพ์สยามรัฐ จะแจ้งเรื่องร้องเรียนที่ผู้อ่านเขียนจดหมายเข้ามาไปยังหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องทุกครั้ง รวมทั้งมีการติดตามเรื่องหากปัญหายังไม่ได้รับการแก้ไข เห็นได้จากเนื้อหาที่ปรากฏในคอลัมน์ร้องทุกข์ เช่น

เรื่องร้องทุกข์ของชาวบ้านผู้ได้รับความเดือดร้อนจากปัญหาโรงฆ่าสัตว์ วันที่ 15 ตุลาคม 2542 ซึ่งฟ้าพิน ได้ตอบจดหมายของผู้ร้องเรียนไว้ดังนี้

"ผมได้เรียนไปที่สำนักงานเขตวัฒนา แต่ไม่ได้พบกับท่าน นันทศักดิ์ เรืองเดช ผู้อำนวยการ จึงฝากเรื่องไว้"

หรือเรื่องร้องเรียนกรณีประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากการขึ้นค่าโดยสารรถเมล์สาย 1083

"ผมติดต่อไปยังกรมการขนส่งทางบกแล้ว ท่านอธิบดีให้สนทนากับ ท่านผู้อำนวยการสำนักควบคุม ท่านสุวิทย์ วรวิสิทธิกุล"

หรือกรณีปัญหากรณีผู้ขอใช้ไฟ ที่เดือดร้อนจากการจ่ายกระแสไฟฟ้า ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จ.สุราษฎร์ธานี

“ รับผิดชอบของคุณแล้ว ผมประสานไปยังการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ตอนแรกจะเรียนสายกับท่านผู้ว่าการ แต่เมื่อคุณจุฑารัตน์ แก้ววัฒนะ ผ.อ.กองประชาสัมพันธ์ ท่านรับสายและ กุสฎิ์จอร์รับเป็นธุระให้”

อย่างไรก็ตามเรื่องที่ฟ้าฟื้น ติดต่อไปเพื่อขอคำชี้แจงจากฝ่ายปกครอง พบว่าส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องประเภทร้องทุกข์ ร้องเรียน ที่ต้องการคำตอบในการแก้ไขปัญหาที่เป็นรูปธรรม อีกทั้งเป็นการพิจารณาด้วยวิจยารณญาณส่วนตัวในการส่งมอบหรือไม่ส่งมอบเรื่องร้องทุกข์แก่ฝ่ายปกครอง ส่วนจดหมายประเภทการวิพากษ์วิจารณ์ หรือแสดงความคิดเห็นในแนวนโยบายกว้างๆ เช่น นโยบายรัฐบาล ปัญหาการเมือง การปกครอง ปัญหาสังคม จากการศึกษาเนื้อหาไม่พบว่ามีการจัดส่งเรื่องเหล่านี้ไปยังฝ่ายปกครองแต่อย่างใด

ส่วนคอลัมน์หนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆ ได้แก่เปิดซองวันอาทิตย์ คอลัมน์สารพันปัญหา คอลัมน์นายหนูนัยนจิกของ และว้ายทวนน้ำ ไม่พบว่ามีการรวบรวมปัญหาจากการร้องเรียนส่งให้ฝ่ายปกครองแต่อย่างใด ทั้งนี้จากการวิเคราะห์เนื้อหา ไม่พบว่าเรื่องที่มีการชี้แจงกลับมาจากฝ่ายปกครอง เกิดจากการรวบรวมส่งมอบปัญหา ข้อร้องเรียน จากเจ้าของคอลัมน์ส่งให้แต่อย่างใด ซึ่งสรุปได้ว่าการชี้แจงกลับส่วนใหญ่จะมากจากการรับทราบผ่านการอ่านจากทางคอลัมน์นั้นๆ

เหตุผลที่เจ้าของคอลัมน์หนังสือพิมพ์ไม่สนใจในการส่งควารความคิดเห็นของสาธารณชนไปยังฝ่ายปกครองอย่างเป็นระบบและครบถ้วนมาจากสาเหตุต่างๆ กันไป ดังนี้

1. เห็นว่าแต่ละหน่วยงานจะมีเจ้าหน้าที่คอยเฝ้าติดตามอยู่แล้ว เช่น เมื่อตีพิมพ์เรื่องประเภทร้องทุกข์ ฝ่ายปกครองหรือหน่วยงานเกี่ยวข้องจะมีหนังสือชี้แจงกลับมาเสมอ เช่นในคอลัมน์เปิดซองวันอาทิตย์ เจ้าของคอลัมน์เชื่อว่าการติดตามเฝ้าดูจากฝ่ายปกครองอยู่แล้ว

2. เห็นว่าปัจจุบันบทบาทของหนังสือพิมพ์มีพลังน้อยกว่าสื่อประเภทอื่น เช่น โทรทัศน์ที่สามารถส่งผลให้ฝ่ายปกครองหันมาสนใจการนำเสนอปัญหาประเภทร้องเรียนร้องทุกข์ได้มากกว่า เนื่องจากปัจจุบันมีรายการโทรทัศน์ที่มีลักษณะรับเรื่องราวร้องทุกข์ ที่มีทั้งภาพและเสียงประกอบ และฝ่ายปกครองสามารถตอบคำถามในข้อร้องเรียนเหล่านั้นได้ทันที

“สื่อทีวีครอบคลุมพื้นที่ได้สูง สามารถนำเสนอภาพได้ชัดเจนมากกว่าหนังสือพิมพ์”

(มนตรี ปุชตรีรัตน์. สัมภาษณ์, 23 มีนาคม 2544.)

เช่นเดียวกับ คอลัมน์เปิดของวันอาทิตย์ กรุงเทพธุรกิจ เห็นว่า ปัจจุบันสื่อโทรทัศน์มีอิทธิพลในการนำเสนอมากกว่าสื่อประเภทหนังสือพิมพ์

“ คิดว่าปัจจุบัน สื่อที่จะมีผลค่อนข้างชัดเจน น่าจะเป็นทีวี อย่างไอทีวี ช่อง 7 มีภาพ มีเสียง และเขาก็จะได้รับการตอบรับที่เร็วมาก มีการไปสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทันที”

(จักรกฤษณ์ เพิ่มพูน. สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2544.)

3. ข้อจำกัดด้านงบประมาณและบุคลากร ซึ่งพบว่าการทำงานส่วนใหญ่จะใช้คนเพียงคนเดียวในการจัดทำคอลัมน์ประเภทนี้ ทั้งการคัดเลือกจดหมายเพื่อนำเสนอ การตกแต่งต้นฉบับ เป็นต้น จึงเป็นข้อจำกัดสำคัญที่ทำให้การรวบรวมความคิดเห็น หรือข้อร้องเรียนส่งให้ฝ่ายปกครองไม่สามารถทำได้เต็มที่

“ถ้าจะ set ให้เป็นระบบขึ้นมาก็คงต้องใช้คนต้องสลับเปลี่ยนไปโดยใช่เหตุ เพราะเราไม่ได้ดูเรื่องนี้เป็นหลัก”

(จักรกฤษณ์ เพิ่มพูน. สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2544.)

4. เห็นว่าเป็นหน้าที่ของฝ่ายปกครอง เช่น เจ้าของคอลัมน์สันตภรณ์ว่ายทวนน้ำ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ เห็นว่าการส่งมอบความคิดเห็น เรื่องร้องเรียนไปยังฝ่ายปกครองไม่ใช่หน้าที่ของสื่อมวลชน แต่เป็นหน้าที่ของฝ่ายปกครองที่ควรเฝ้าติดตามเอง

“ในเชิงคอลัมน์ เรายังเห็นอย่างนี้ ชาวบ้านเองเขาก็เห็นอย่างนี้ ต้องให้เป็นหน้าที่ของรัฐบาลมากกว่าที่ต้องฟังเสียงของประชาชน เสียงที่ผ่านสื่อนี้แหละน่าจะเป็นช่องทางที่สะดวกที่สุด”

(มนตรี ปุชตรีรัตน์. สัมภาษณ์, 23 มีนาคม 2544.)

ส่วนการติดตามแก้ไขปัญหาร้องเรียนต่างๆ อย่างจริงจัง ไม่ปรากฏว่ามีสื่อหนังสือพิมพ์ประเภทคอลัมน์ใดที่ติดตามการแก้ไขปัญหาลงได้รับเรื่องร้องทุกข์ ร้องเรียนของสาธารณชนแล้ว ซึ่งเจ้าของคอลัมน์หนังสือพิมพ์บางส่วน เช่นคอลัมน์เปิดของวันอาทิตย์ และคอลัมน์สันต์ดกรณ์ วายทวนน้ำ เจ้าของคอลัมน์เห็นว่าน่าจะมีการแก้ไขปัญหาแล้วจากฝ่ายปกครองหลังมีการชี้แจงในข้อร้องเรียนนั้น

“เราคงไม่ได้ไปดูสถานที่ คงอนุมานเอาเองว่า เมื่อหน่วยงานส่งหนังสือชี้แจงมา ก็คงแก้ไขตามที่ร้องเรียนมาแล้ว”

(จักรกฤษณ์ เพิ่มพูน. สัมภาษณ์. 8 มีนาคม 2544.)

“เราคิดว่าเขาน่าจะได้แก้ไข ตามหนังสือชี้แจงกลับมา เป็นหน้าที่ของฝ่ายปกครองที่ต้องดูแลอยู่แล้ว”

(มนตรี ปุชตรีรัตน์. สัมภาษณ์. 23 มีนาคม 2544.)

มีเพียงคอลัมน์ร้องทุกข์ ในหนังสือพิมพ์สยามรัฐเท่านั้น ที่ปรากฏเนื้อหาในลักษณะการติดตามการแก้ไขปัญหของฝ่ายปกครองในเรื่องราวร้องทุกข์ต่างๆ เช่นการติดตามกรณีผู้ได้รับความเดือดร้อนจากโรงฆ่าไก่ ซึ่งเจ้าของคอลัมน์ได้ตอบจดหมายผู้ร้องเรียนดังนี้

“ผมว่าท่าน ผอ.เขตวัฒนา ท่านไม่พลาดอยู่แล้ว รออีกวันสองวัน ถ้ามผมมาอีกที ผมจะชี้ให้ตรงทีเดียว”

หรือกรณีการร้องเรียนเรื่องค่าโดยสารรถประจำทางสาย 1083 เจ้าของคอลัมน์ได้แจ้งไปยังกรมการขนส่งทางบกแล้ว และได้แจ้งกับผู้ร้องเรียนผ่านทางคอลัมน์ ดังนี้

"ผมได้อ่านจดหมายร้องเรียนของคุณให้ท่านฟังด้วยแต่ปกปิดชื่อตามที่คุณขอร้องไว้ปรากฏว่าภายในไม่ถึง 15 นาที ท่านก็โทรกลับมา ว่าให้เจ้าหน้าที่ทดลองไปนั่งดูแล้ว ประเด็นได้เรื่องผมจะบอกอีกครั้ง.....ถ้ามีอะไรคืบหน้าคุณบอกผมมาอีกครั้งนะครับ"

เห็นได้ว่า คอลัมน์ร้องทุกข์มีการติดตามการแก้ไขปัญหาของฝ่ายปกครองหลังจาก นำเสนอเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ของสาธารณชนไปแล้ว เนื่องจากเรื่องร้องทุกข์บางเรื่องแม้มีการชี้แจงกลับมาจากฝ่ายปกครองที่เกี่ยวข้อง แต่บางครั้งพบว่าไม่ได้มีการแก้ไขปัญหาจริง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการให้ข้อมูลกลับมาของผู้ร้องทุกข์ร้องเรียนเอง

"ถ้าแก้ไขให้แล้ว ส่วนใหญ่ก็จะเงียบ ถ้าตอบว่าแก้แล้วแต่ยังไม่ได้แก้ ก็จะมีจดหมายเข้ามาอีก เราก็จะลงไปอีกที่ว่าตอบมาอย่างนี้ได้ยังไง อย่างกรณีถนนกรุงเทพฯ เขาแจ้งมาว่าเขตพระนครโกหกทั้งนั้นแหละ ประเด็นจะลงอีก"

อย่างไรก็ตาม พบว่าการติดตามแก้ไขปัญหาของฝ่ายปกครอง ในคอลัมน์ร้องทุกข์ เป็นเพียงการติดตามเรื่องเพียงบางส่วนจากเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ทั้งหมด ซึ่งเป็นการใช้วิจารณญาณของเจ้าของคอลัมน์ในการพิจารณาติดตามเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และการได้รับข้อมูลกลับมาจากร้องเรียนเป็นสำคัญ ไม่ได้มีการวางระบบการติดตามปัญหาจากฝ่ายปกครองอย่างจริงจังแต่อย่างใด

สรุปได้ว่าบทบาทในการรวบรวมความคิดเห็นเสนอต่อฝ่ายปกครองของสื่อประเภทคอลัมน์หนังสือพิมพ์ พบว่าไม่มีการเสนอต่อฝ่ายปกครองที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง เนื่องมาจากเห็นว่า เป็นหน้าที่ของฝ่ายปกครองที่ควรเฝ้าติดตามความคิดเห็นของสาธารณชนเองเมื่อมีการร้องเรียนเสนอผ่านสื่อแล้ว และการคาดเดาว่าฝ่ายปกครองมีการเฝ้าติดตามความคิดเห็นของสาธารณชนอยู่แล้ว ประกอบกับข้อจำกัดทางด้านงบประมาณและบุคลากร รวมทั้งการมีสื่อประเภทหนังสือประเภทหนังสือพิมพ์ในการทำหน้าที่ดังกล่าว ที่ปัจจุบันลดน้อยลงเมื่อเทียบกับสื่อประเภทโทรทัศน์

ส่วนการติดตามการแก้ไขปัญหาของฝ่ายปกครองในสื่อประเภทคอลัมน์หนังสือพิมพ์ ยังคงไม่มีการติดตามการแก้ไขปัญหาของฝ่ายปกครองอย่างเป็นระบบจริงจัง แม้จะมีการตอบ

สนองจากฝ่ายปกครองในการชี้แจงเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ของสาธารณชนบางส่วนก็ตาม ทั้งนี้ เนื่องจากเหตุผลสำคัญคือ สื่อประเภทคอลัมน์หนังสือพิมพ์ไม่ตระหนักถึงบทบาทในการทำหน้าที่ดังกล่าวซึ่ง เห็นว่าควรเป็นหน้าที่ของฝ่ายปกครองเองที่ควรดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเอง รวมทั้งเชื่อว่าฝ่ายปกครองน่าจะได้มีการแก้ไขปัญหาล่วงแล้วหลังมีการชี้แจงเกิดขึ้น ส่วนคอลัมน์ร้องทุกข์ ในสยามรัฐ แม้พบว่าจะมีการติดตามการแก้ไขปัญหของฝ่ายปกครอง แต่ยังคงไม่มีการจัดระบบการติดตามเป็นระบบที่ชัดเจน แน่นนอน ทั้งนี้ขึ้นกับการให้ข้อมูลกลับมาของผู้ร้องเรียนเป็นสำคัญ

สรุป

สรุปได้ว่า การรวบรวมความคิดเห็นเสนอต่อฝ่ายปกครองของสื่อมวลชนไทย พบว่า สื่อมวลชนไทยทั้ง 3 ประเภท ไม่มีการรวบรวมส่งมอบความคิดเห็นของสาธารณชนต่อฝ่ายปกครองอย่างเป็นระบบจริงจัง และครอบคลุมทุกความคิดเห็นของสาธารณชนที่ได้รับอย่างแท้จริง ซึ่งส่วนใหญ่พบว่าเป็นเพียงเรื่องราวร้องเรียน ร้องทุกข์เป็นหลัก และพบมากในสื่อประเภทคอลัมน์หนังสือพิมพ์ ส่วนความคิดเห็นของสาธารณชนในระดับนโยบายกลับไม่มีการส่งมอบให้กับฝ่ายปกครองแต่อย่างใด

โดยสื่อประเภทรายการโทรทัศน์ มีเพียงบางรายการเช่น รายการโปร่งใส 360 องศา และรายการมองรัฐสภา เท่านั้นที่ส่งมอบความคิดเห็นสาธารณชนบางส่วน แก่ฝ่ายปกครองบางกลุ่มเท่านั้น ส่วนรายการกรงสถานการณ์ ไม่พบว่ามี การส่งมอบความคิดเห็นให้กับฝ่ายปกครองกลุ่มใดแต่อย่างใด ในการติดตามการแก้ไขปัญหของฝ่ายปกครองไม่พบว่ามีสื่อประเภทรายการโทรทัศน์รายการใด มีการติดตามการแก้ไขปัญหของฝ่ายปกครอง

ส่วนสื่อประเภทรายการวิทยุ พบว่า ไม่มีทั้งการส่งมอบความคิดเห็นของสาธารณชนแก่ฝ่ายปกครอง รวมถึงการติดตามการแก้ไขปัญหของฝ่ายปกครองแต่อย่างใด

สื่อหนังสือพิมพ์พบว่ามีเพียงคอลัมน์ร้องทุกข์ เท่านั้นที่ส่งมอบความคิดเห็นของสาธารณชนต่อฝ่ายปกครองที่เกี่ยวข้อง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเภทร้องเรียน ร้องทุกข์ แต่ยังคงเป็นเพียงส่วน

หนึ่งของความคิดเห็นของสาธารณชนทั้งหมดที่ได้รับเท่านั้น ส่วนการติดตามการแก้ไขปัญหาของฝ่ายปกครองยังคงเป็นเพียงการติดตามจากการร้องทุกข์ ร้องเรียน ซ้ำเข้ามาอีกครั้งจากสาธารณชน ไม่ได้เกิดจากการติดตามการแก้ไขปัญหาของเจ้าของคอลัมน์เอง

เหตุผลที่สื่อมวลชนไทย ไม่รวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนเสนอต่อฝ่ายปกครองอย่างเป็นระบบและจริงจัง เนื่องมาจากการไม่ตระหนักว่าการรวบรวมความคิดเห็นสาธารณชนเสนอต่อฝ่ายปกครองถือเป็นบทบาทสำคัญประการหนึ่งของสื่อมวลชน แต่เป็นหน้าที่ของฝ่ายปกครองที่ต้องเฝ้าติดตามความคิดเห็นของสาธารณชนเอง รวมทั้งการขาดงบประมาณ บุคลากร ในการดำเนินการที่จะรวบรวมความคิดเห็นเสนอต่อฝ่ายปกครอง

จากการวิจัยเรื่อง “สื่อมวลชนไทยกับกระบวนการสร้างสาธารณมติ” เป็นการศึกษาถึงบทบาทของสื่อมวลชนไทยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการสร้างสาธารณมติ ด้วยการแสดงบทบาทหลัก 2 ประการ คือการรายงาน (report) และการรวบรวมความคิดเห็น (polltaker) ผ่านกระบวนการที่พบทั้งสิ้น 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นเหตุการณ์ที่นำเสนอในสื่อมวลชนไทย
2. ขั้นการรายงานของสื่อมวลชนไทย
3. ขั้นการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนของสื่อมวลชนไทย
4. ขั้นการรวบรวมความคิดเห็นสาธารณชนเสนอต่อฝ่ายปกครอง

จากการศึกษาสรุปได้ว่า สื่อมวลชนไทยมีอิทธิพลต่อกระบวนการสร้างสาธารณมติแตกต่างกันออกไปดังนี้

1. อิทธิพลของสื่อประเภทรายการโทรทัศน์กับกระบวนการสร้างสาธารณมติ

1.1 ชั้นเหตุการณ์ที่น่าเสนอในสื่อประเภทรายการโทรทัศน์

พบว่ามี การคัดเลือกเหตุการณ์ก่อนการนำเสนอ ด้วยปัจจัยหลายประการ ทำให้เหตุการณ์ที่ถูกนำเสนอผ่านสื่อมวลชนประเภทรายการโทรทัศน์ยังไม่หลากหลายและครอบคลุม ปัญหาต่างๆเพียงพอ ทั้งนี้จากการวิเคราะห์เนื้อหาเหตุการณ์ที่ถูกนำเสนอผ่านสื่อประเภทรายการโทรทัศน์ส่วนใหญ่หลีกเลี่ยงการกระทบกระทั่งฝ่ายปกครองโดยตรง ทั้งเนื้อหาและทิศทางการนำเสนอ ซึ่งการนำเสนอเหตุการณ์ที่ไม่หลากหลายครอบคลุมปัญหา ย่อมนำไปสู่การได้รับความคิดเห็นจากสาธารณชนที่ไม่หลากหลายเช่นกัน

1.2 ชั้นการรายงานของสื่อประเภทรายการโทรทัศน์

พบว่ามีรูปแบบการรายงานที่ไม่กระตุ้นเร้า ก้าวร้าว รุกไล่เพื่อให้ได้รับข้อเท็จจริง หลีกเลี่ยงการรายงานที่อาจไปกระทบฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายปกครอง ซึ่งรูปแบบการรายงานดังกล่าวย่อมไม่ก่อให้เกิดแรงจูงใจของการพิจารณาปัญหาที่หลากหลายมิติของสาธารณชน นำไปสู่การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนที่ขาดความหลากหลายกว้างขวางอย่างแท้จริงต่อไป

1.3 ชั้นการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนของสื่อประเภทรายการโทรทัศน์

ชั้นการรวบรวมความคิดเห็นสาธารณชนในสื่อมวลชนประเภทรายการโทรทัศน์ มีการคัดเลือกความคิดเห็นของสาธารณชนที่ได้รับอย่างเข้มงวด ความคิดเห็นที่พบแม้จะเกี่ยวข้องกับฝ่ายปกครองโดยตรง เช่นประเด็นการเมือง แต่มักเป็นความคิดเห็นที่ถูกกลั่นกรองเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบ

กับฝ่ายปกครองโดยตรง ซึ่งความเห็นในลักษณะดังกล่าวย่อมไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ในการนำไปแก้ไข้ปัญหาของฝ่ายปกครองอย่างจริงจัง

1.4 ขั้นการรวบรวมความคิดเห็นสาธารณชนเสนอต่อฝ่ายปกครองของสื่อประเภทรายการโทรทัศน์

ขั้นการรวบรวมความคิดเห็นสาธารณชนเพื่อเสนอต่อฝ่ายปกครอง พบว่าในสื่อมวลชนประเภทรายการโทรทัศน์ มีเพียงบางรายการเท่านั้นที่ส่งมอบความคิดเห็นของสาธารณชนที่ได้รับให้กับฝ่ายปกครอง อย่างไรก็ตามความคิดเห็นที่ส่งมอบดังกล่าวเป็นเพียงความคิดเห็นส่วนหนึ่งที่ผ่านการกลั่นกรองแล้ว และเป็นการมอบให้กับฝ่ายปกครองบางส่วนเท่านั้น ไม่ครอบคลุมฝ่ายปกครองที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ทำให้ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงในการแก้ไข้ปัญหาตามมา

สรุปได้ว่าสื่อมวลชนไทยประเภทรายการโทรทัศน์ แม้จะมีบทบาทในกระบวนการสร้างสาธารณมติในทุกขั้นตอน ทั้งเหตุการณ์ที่นำเสนอต่อสาธารณชน การรายงาน การรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชน และการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนเสนอต่อฝ่ายปกครอง แต่พบว่าแต่ละขั้นตอนยังคงปัจจัยที่ทำให้สื่อมวลชนไทยประเภทรายการโทรทัศน์ไม่มีอิทธิพลอย่างแท้จริงในกระบวนการสร้างสาธารณมติให้เกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์

2. อิทธิพลของสื่อประเภทรายการวิทยุกับกระบวนการสร้างสาธารณมติ

2.1 ขั้นเหตุการณ์ที่นำเสนอในสื่อประเภทรายการวิทยุ

เหตุการณ์ที่นำเสนอผ่านสื่อประเภทรายการวิทยุ พบว่ามีการคัดเลือกเหตุการณ์นำเสนอด้วยปัจจัยต่างๆหลายประการ ซึ่งจากการวิเคราะห์เนื้อหาพบว่าเป็นการหลีกเลี่ยงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับฝ่ายปกครองทั้งเนื้อหาและทิศทางของเหตุการณ์ ซึ่งทำให้เหตุการณ์ที่นำเสนอผ่านสื่อประเภทรายการวิทยุขาดความหลากหลายครอบคลุมปัญหาที่จะนำไปสู่การแสดงความคิดเห็นของสาธารณชน

2.2 ขั้นการรายงานของสื่อประเภทรายการวิทยุ

ในชั้นการรายงานพบว่า สื่อประเภทรายการวิทยุส่วนใหญ่มีรูปแบบการรายงานที่ไม่กระตุ้นเร้าให้เกิดการแสดงความคิดเห็นอย่างแท้จริง มีเพียงบางรายการเท่านั้นที่ผู้ดำเนินรายการมีบุคลิกที่กระตุ้นเร้า ในการรายงาน ทั้งนี้การรายงานส่วนใหญ่พบว่าระมัดระวังการกระทบกระทั่งกับฝ่ายปกครอง ซึ่งรูปแบบการรายงานของสื่อประเภทรายการวิทยุดังกล่าวไม่สามารถสร้างความหลากหลายในการนำเสนอปัญหาต่อสาธารณชน และก่อให้เกิดการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนอย่างกว้างขวางต่อไป

1.3 ชั้นการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนของสื่อประเภทรายการวิทยุ

สื่อประเภทรายการวิทยุเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนได้สะดวก โดยมีขั้นตอนในการคัดเลือกความคิดเห็นอย่างหยาบๆ และให้โอกาสสาธารณชนได้มีโอกาสใช้สื่อได้โดยตรงด้วยตนเอง การควบคุมการแสดงความคิดเห็นเป็นไปอย่างยืดหยุ่นและขึ้นอยู่กับวิจารณญาณของผู้ดำเนินรายการแต่ละคน แม้จะพบว่ามีความไม่ไว้วางใจกลุ่มสาธารณชนบ้างก็ตาม แต่อาจกล่าวได้ว่าสื่อประเภทรายการวิทยุเป็นเวทีสำหรับการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนได้อย่างกว้างขวาง และเป็นความคิดเห็นที่ไม่ต้องผ่านการกลั่นกรองเหมาะที่ฝ่ายปกครองจะได้รับทราบและนำไปกำหนดเป็นนโยบายหรือเพื่อแก้ไขปัญหาต่อไป

1.4 ชั้นการรวบรวมความคิดเห็นสาธารณชนเสนอต่อฝ่ายปกครองของสื่อประเภทรายการวิทยุ

แม้ว่าสื่อประเภทรายการวิทยุจะได้รับความเห็นจากสาธารณชนที่เหมาะสมสำหรับฝ่ายปกครองจะได้นำไปแก้ไขปัญหาหรือกำหนดนโยบาย แต่ไม่พบว่ามีรายการวิทยุรายการใดที่ส่งมอบหรือเสนอความคิดเห็นเหล่านั้นให้กับฝ่ายปกครองที่เกี่ยวข้อง มีเพียงบางครั้งที่ฝ่ายปกครองร้องขอความคิดเห็นเหล่านั้นแต่มีได้เกิดจากบทบาทของสื่อที่ส่งมอบให้ ซึ่งทำให้กระบวนการสร้างสาธารณมติของสื่อมวลชนไทยประเภทรายการวิทยุไม่เกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์

สรุปได้ว่าสื่อประเภทรายการวิทยุมีบทบาทในบางขั้นตอนของกระบวนการสร้างสาธารณมติ ตั้งแต่เหตุการณ์ที่นำเสนอต่อสาธารณชน การรายงาน การรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชน แต่ในขั้นของการรวบรวมความคิดเห็นเสนอต่อสาธารณชน ไม่พบว่าสื่อประเภทรายการวิทยุมีบทบาทดังกล่าวแต่อย่างใด ทำให้กระบวนการสร้างสาธารณมติในขั้นตอนนี้ดังกล่าวขาดหายไป อีกทั้งในขั้นตอนที่พบว่าสื่อประเภทรายการวิทยุมีบทบาทก็ยังคงไม่มีความสมบูรณ์ ซึ่งในที่สุดแล้วทำให้สื่อมวลชนประเภทรายการวิทยุไม่มีอิทธิพลต่อกระบวนการสร้างสาธารณมติให้เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง

3. อิทธิพลของสื่อประเภทคอลัมน์หนังสือพิมพ์กับกระบวนการสร้างสาธารณมติ

2.1 ขั้นเหตุการณ์ที่นำเสนอในสื่อประเภทคอลัมน์หนังสือพิมพ์

ในขั้นเหตุการณ์ที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนประเภทคอลัมน์หนังสือพิมพ์ ซึ่งเจ้าของคอลัมน์จะเป็นผู้วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ และนำเสนอการแก้ไขปัญหากับฝ่ายปกครองในเรื่องที่มีผู้ร้องเรียน ร้องทุกข์เข้ามา พบว่าเจ้าของคอลัมน์ได้ยึดแนวทางของจุดหมายแสดงความคิดเห็นของสาธารณชนที่เข้ามาเป็นเกณฑ์สำคัญในการกำหนดเหตุการณ์การรายงาน หรือกล่าวได้ว่าเป็นการคัดเลือกเหตุการณ์ที่สอดคล้องไปในเรื่องเดียวกับความคิดเห็นของประชาชนนั่นเอง ทำให้ตรงกับความต้องการของประชาชน อันจะก่อให้เกิดกระบวนการสร้างสาธารณมติได้เป็นอย่างดี

2.2 ขั้นการรายงานของสื่อประเภทคอลัมน์หนังสือพิมพ์

ในขั้นการรายงานของสื่อประเภทคอลัมน์หนังสือพิมพ์ พบว่าขึ้นอยู่กับบุคลิกของเจ้าของคอลัมน์แต่ละคน ซึ่งส่วนใหญ่พบว่ามีการรายงานที่กระตุนเร้า วิพากษ์ วิจารณ์ อย่างเป็นอิสระก่อให้เกิดการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชน ได้เป็นอย่างดี

2.3 ขั้นการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนของสื่อประเภทคอลัมน์หนังสือพิมพ์

ในขั้นการรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนพบว่า จะสอดคล้องไปกับวัตถุประสงค์ขององค์กร และความน่าสนใจของเรื่อง โดยเจ้าของคอลัมน์เป็นผู้ใช้วิจารณญาณคัดเลือกความคิดเห็น ซึ่งส่วนใหญ่พบว่าไม่มีการตัดตอนเนื้อหาใจความสำคัญของความคิดเห็นแต่อย่างใด อย่างไรก็ตามด้วยข้อจำกัดของสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ที่มีเนื้อที่คอลัมน์ไม่มาก ทำให้การรวบรวมความคิดเห็นของสาธารณชนทำได้อย่างไม่กว้างขวาง รวมทั้งความคิดเห็นที่เข้ามาส่วนใหญ่เป็นเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ ทำให้ปรากฏเนื้อหาดังกล่าวมากกว่าเรื่องอื่นๆอย่างชัดเจนในสื่อประเภทคอลัมน์หนังสือพิมพ์

2.4 ขั้นการรวบรวมความคิดเห็นสาธารณชนเสนอต่อฝ่ายปกครองของสื่อประเภทคอลัมน์หนังสือพิมพ์

แม้สื่อประเภทคอลัมน์หนังสือพิมพ์จะมีการตอบสนองจากฝ่ายปกครองเป็นอย่างดี ทั้งการชี้แจงเรื่องราวร้องทุกข์ และการแก้ไขปัญหาต่างๆ แต่กลับพบว่ามีเพียงบางคอลัมน์เท่านั้นที่เจ้าของสนใจส่งมอบความคิดเห็นของสาธารณชนต่อฝ่ายปกครอง จึงทำให้กระบวนการสาธารณมติไม่สามารถเกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์

สรุปได้ว่าสื่อประเภทคอลัมน์หนังสือพิมพ์ ยังไม่มีบทบาทในกระบวนการสร้างสาธารณมติให้เกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขั้นตอนของการส่งมอบความคิดเห็นของสาธารณชนต่อฝ่ายปกครอง ทั้งนี้พบว่ามีเพียงบางคอลัมน์เท่านั้นที่มีบทบาทดังกล่าว เช่นคอลัมน์ร้องทุกข์ ที่มีการนำเสนอความคิดเห็นให้กับฝ่ายปกครองซึ่งจะได้รับการตอบสนองในการแก้ไขปัญหาเสมอ อย่างไรก็ตามยังคงเป็นบางส่วนของความคิดเห็นที่ได้มีการส่งมอบให้ฝ่ายปกครองเท่านั้น

สรุป

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า สื่อมวลชนไทย ทั้งรายการโทรทัศน์ รายการวิทยุ และคอลัมน์หนังสือพิมพ์ ไม่มีสื่อประเภทใดมีอิทธิพลในกระบวนการสร้างสาธารณชนมติให้เกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์ โดยสื่อแต่ละประเภทต่างมีข้อบกพร่อง จุดเด่น จุดด้อย ที่แตกต่างกันไปในแต่ละชั้นของกระบวนการสร้างสาธารณชนมติ ส่งผลให้การแก้ไขจากฝ่ายปกครองไม่สามารถเกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้เนื่องมาจากปัจจัยหลายประการ สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เช่น สถานะความเป็นเจ้าของสื่อ วัตถุประสงค์องค์กรที่แตกต่างกัน บริบทด้านการเมืองการปกครอง งบประมาณ บุคลากร ซึ่งสื่อมวลชนไทยแต่ละประเภทประสบไม่เหมือนกัน

อย่างไรก็ตามพบว่า สิ่งที่มีร่วมกันในแต่ละสื่อและเป็นปัจจัยสำคัญที่ค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ คือ การที่สื่อมวลชนทุกประเภท ไม่ตระหนักและเห็นความสำคัญของกระบวนการสร้างสาธารณชนมติ ว่าจะสามารถช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบายและแก้ไขปัญหาให้กับสาธารณชนได้ ซึ่งถือเป็นจุดบกพร่องสำคัญของสื่อมวลชนไทย